

Riksdagens protokoll

2009/10:42

Torsdagen den 3 december

Kl. 12.00 – 21.15

Protokoll
2009/10:42

---

1 § Meddelande om aktuell debatt

Förste vice talmannen meddelade att på begäran av Socialdemokraternas riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om djurskyddet anordnas *tisdagen den 8 december kl. 13.00*.

Från regeringen skulle jordbruksminister Eskil Erlandsson delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Socialdemokraterna önskar hålla aktuell debatt i riksdagen om djurskyddet

Med anledning av den senaste tidens rapportering om vanskötsel av djur på svenska grisgårdar önskar Socialdemokraterna att Riksdagen håller en särskild debatt om djurskydd.

En rad åtgärder från regeringens sida har under mandatperioden gradvis urholkat det svenska djurskyddet. Vi ser allvarligt på konsekvenserna av denna urholkning och anser att en särskild debatt om djurskyddet – tidigare en av världens strängaste – är motiverad.

Med vänlig hälsning

Sven-Erik Österberg

Gruppledare (s)

2 § Anmälan om uteblivna svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellationerna 2009/10:132 och 143

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:132 Förhållandena inom svensk grisuppfödning

av Helena Leander (mp)

och

Interpellation 2009/10:143 Djurskydd inom grisuppfödningen

av Wiwi-Anne Johansson (v)

Interpellationerna kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att frågan kommer att tas upp i en aktuell debatt samma dag som interpellationssvaren var planerade.

Stockholm den 2 december 2009

Jordbruksdepartementet

Eskil Erlandsson (c)

Enligt uppdrag

Mats Wiberg

Expeditionschef

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:126

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:126 Insatser för unga lagöverträdare av Lena Olsson (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 december 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade evenemang samt att jag inte kunnat finna en debattdag som passar både interpellanten och mig.

Stockholm den 25 november 2009

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2009/10:127

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:127 Utvidgning av EU:s tjänstedirektiv av Sven-Erik Österberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 18 december 2009.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 25 november 2009

Utrikesdepartementet

Ewa Björling

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Motioner

2009/10:A6 och A7 till arbetsmarknadsutskottet

Föredrogs
arbetsmarknadsutskottets betänkande 2009/10:AU1
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet (prop. 2009/10:1 delvis).

*Integration och
jämställdhet*

Anf. 1 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s):

Herr talman! I mitt anförande tänker jag ta upp lite grann om vad vi socialdemokrater vill inom området jämställdhet. Senare kommer Luciano Astudillo att ta upp området integration.

Herr talman! Jämställdhet handlar inte om vem som diskar eller tvättar bilen, utan det handlar om att kvinnor och män ska ha samma makt att påverka samhället och sitt eget liv. Det handlar om rätten till ett arbete som ger möjlighet att försörja både sig själv och sin familj och en ekonomisk självständighet livet ut.

Detta tillåter inte att jämställdhet är något som enbart gäller kvinnor eller något som man kan fundera på i nästa högkonjunktur. För att nå ett jämställt samhälle krävs ett långsiktigt och systematiskt arbete. Vi vet att kvinnor fortfarande utför huvuddelen av det obetalda hemarbetet och därmed halkar efter i position och lön i arbetslivet.

Kvinnor tar ut huvuddelen av föräldraförsäkringen, arbetar mer deltid än män, har större ohälsa och får sämre löneutveckling och pensioner på grund av de traditionella ansvarsuppdelningarna mellan män och kvinnor. Vi socialdemokrater kan inte acceptera att det är så här i Sverige, som är ett av världens mest jämställda länder.

Enligt TCO har kvinnorna bråda dagar just nu eftersom de står för 81 procent av julpyntandet i svenska hem. Men bara 5 procent av männen drar på sig förklädet och julstädar. En tredjedel gör hela julplaneringen tillsammans.

Sambandet mellan ojämställdhet i arbetslivet och snedfördelningen av föräldradagarna är uppenbart. Kvinnor tar ut den övervägande delen av föräldraförsäkringsdagarna. Om kvinnor och män tar lika del av ansvaret för barnet från början ökar chanserna att ansvaret fördelas jämnare längre fram. Då nås också de chefer som befördrar och sätter löner på arbetsmarknaden av insikten att barnet är ett delat ansvar som tas av både kvinnor och män. Jämställdheten i både hem och arbetsliv kan på det viset också öka.

Andelen män som har tagit ut föräldrapenning har inte ökat sedan 2007. Männen tar ut drygt 21 procent av föräldradagarna. Det antal dagar som tas ut av män har ökat med 1,2 dagar jämfört med år 2007.

Med årets ökningstakt kommer det att ta 52 år innan föräldrar delar lika. Det är så lång tid att mina små barnbarn som är två och ett halvt år i dag då hinner bli vuxna. De hinner få barn, och troligtvis hinner de också med bred marginal få barnbarn. Det känns otroligt långt fram i tiden. Därför är det inte ord som gäller utan handling.

Som ett steg på vägen vill vi att föräldraförsäkringen delas i tre lika stora delar. En tredjedel ska gå till mamman och en tredjedel till pappan. En tredjedel kan man välja hur man vill dela upp. Självfallet ska genomförandet av detta ske med respekt för enskilda familjer och deras situation så att de får rimliga planeringsförutsättningar. Vår ambition är att

uttaget av föräldraledighet ska vara jämställt för mammans, för pappans och självfallet för barnens skull.

En annan viktig fråga för kvinnors möjlighet till karriär och utveckling och för kvinnors inflytande över samhället är andelen kvinnor på ledande positioner i arbetslivet. Ett viktigt led i detta arbete är att åtgärda den ojämna könsfördelning som råder i de stora bolagens styrelser. Vi vill ha en synlig lag där både kvinnor och män finns med och inte som det är i dag – en osynlig lag där bara män kvoterar in.

Kompetenta kvinnor finns; det kan man se inom hela utbildningsområdet, där kvinnor utmärker sig och är duktiga i alla led. Men dörrarna är stängda till maktelitens rum.

Herr talman! Vi vill ta itu med arbetsmiljöproblem som i hög grad drabbar kvinnor. Kvinnor är sjukskrivna i större utsträckning än män som en konsekvens av enformigt arbete och litet inflytande. De har ofta osäkra anställningar och ofrivilliga deltider. Fler kvinnor än män upplever psykisk press av alltför hög arbetsbelastning.

Vi socialdemokrater vill göra en särskild satsning på ett tvåårigt forsknings- och utvecklingsprogram om kvinnors arbetsmiljö. Programmet ska genomföras i samverkan med arbetsmarknadens parter och inriktas på de mest skadedrabbade branscherna och yrkesgrupperna. Uppgiften ska vara att finna metoder och föreslå lösningar på arbetsmiljöproblem, exempelvis stress, och bidra till kunskapsutveckling som kan spridas. Målet är självfallet att minska antalet arbetsskador och sjukfrånvaron för kvinnor.

Vi vill också förstärka resurser till Arbetsmiljöverket genom en ökad satsning på inspektionsverksamhet på kvinnodominerade arbetsplatser.

I det moderna arbetslivet ska arbetet vara utvecklande så att stress och arbetsbelastning inte påverkar privatlivet negativt med ohälsa som följd. Arbetstagare ska också ha inflytande över arbetet och arbetstiden, och det måste gå att leva på sin lön. Detta är en förutsättning för att man ska kunna leva ett aktivt liv vid sidan om arbetet. Det kräver i de allra flesta fall ett heltidsarbete. Vi vet att heltidsarbetande kvinnor är friskare än deltidsanställda.

Vi vill arbeta med mönsterarbetsplatser där arbetsgivarna och de anställda arbetar tillsammans för en bättre arbetsplats. Det ska finnas en gemensam värdegrund, möjligheter för alla att påverka och bra chefer så att man kan skapa goda arbetsplatser tillsammans.

Det är vi politiker som styr i kommuner och landsting. Vi måste föregå med gott exempel och skapa fler bra arbetsplatser. Inte minst välfärdssektorn står inför stora generationsväxlingar de närmaste åren. De jobb som berörs måste bli så attraktiva att fler väljer dessa samtidigt som fler måste vilja och kunna jobba kvar. För att klara denna utmaning måste vår gemensamma sektor bli ett föredöme och erbjuda attraktiva arbetsvillkor. Där har vi politiker ett extra stort ansvar.

Det kräver inflytande över det egna arbetet. Målsättningen måste vara att kunna erbjuda önskad sysselsättningsgrad. Man ska ha rätt till trygga anställningar samt utbildnings- och utvecklingsmöjligheter inom det egna yrket. Vårt syfte är att i projektform utveckla metoder och sprida goda exempel.

Kommunal och Nynäshamns kommun har visat att det går att göra något åt problemen med deltidsarbete och otrygga anställningar i pro-

jektet Nya tider. Där är resultatet väldigt positivt. 90 procent har önskad sysselsättning. Antalet tillsvidareanställningar har ökat med 35 procent. Antalet visstidsanställda som avlönas per timme har minskat kraftigt. Kostnaden för övertid och mertid har halverats. Sjukfrånvaron har minskat rejält. Arbetskraftskostnaden har gått ned kraftigt.

Framgången i Nynäshamn vilar på att det har funnits en välfungerande projektledning, ett tydligt politiskt ledarskap och ett bra samarbete mellan arbetsgivare och fack. Flera sådana goda exempel vill vi socialdemokrater ta fram.

Många kvinnor och män arbetar också i yrken där man måste arbeta på kvällar och nätter. För att underlätta arbete på obekväml arbetstid vill vi därför se över möjligheterna att öka tillgången till barnomsorg på kvällar, helger och nätter. Det skulle bland annat underlätta för ensamstående, oftast kvinnor, med kvälls- och nattjobb att kunna försörja sig. En utökad barnomsorg på obekväml arbetstid bör också ge fler deltidsanställda en möjlighet till heltid.

Såsom det är i dag lönar det sig inte att ta korta vikariat i väntan på att ett varaktigt heltidsjobb ska dyka upp. Vi vill ge ofrivilligt deltidsarbetslösa större möjligheter till utbildning inom ramen för den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen för att stärka förutsättningarna att lättare få ett heltidsarbete.

Herr talman! Rätt till heltid och tryggare anställningar lönar sig. Det kunde man se i Nynäshamn. Att det är fullt möjligt att förlägga arbetstider enligt heltidsmått bevisas av att det inom manligt dominerade arbetsplatser är vanligt med heltid. För att alla som vill och kan ska få möjlighet att arbeta heltid måste antalet heltidsanställningar öka. Vi socialdemokrater vill att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet, men det betyder inte att alla deltidsarbeten ska avvecklas. I första hand bör frågan lösas av arbetsmarknadens parter. Om det visar sig att parterna på arbetsmarknaden inte lyckas är vi beredda att gå vidare och föreslå en lagstiftning om rätt till heltid.

IFAU:s studie visar att kraven tycks vara hårdare på unga kvinnor. Särskilt unga kvinnor med arbetarklassbakgrund förväntas ta de sämsta jobben, medan unga män ges större handlingsutrymme. Unga män får också mer hjälp med praktiskt jobbsökande. Vi vill att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att se över sina rutiner för beviljande av stödinsatser och särskilt hur man bemöter unga arbetslösa utifrån ett könsperspektiv.

Vi vill också satsa på ett tvåårigt projekt för att främja nyanlända kvinnors etablering i syfte att i ökad utsträckning kunna nå även anhöriginvandrare när det gäller förutsättningar för arbete och egen försörjning i Sverige.

Herr talman! Vi fick i dagarna en hälsning om god jul och gott nytt år från TCO. Den innehöll en önskelista. Det var en önskan om att kvinnor ska få hela lönen och halva makten, att den som står utanför arbetsmarknaden ska få rehabilitering, kompetensutveckling och stöd för att komma tillbaka till arbetslivet, att få slut på diskriminering i arbetslivet och att jobbet inte ska slita ned oss, utan att det ska finnas tid för det övriga livet.

Det är något som vi socialdemokrater tycker att vi skulle kunna lova. Det borde väl vara så i ett jämställt välfärdsland.

(Applåder)

Anf. 2 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Man brukar säga att också en trasig klocka går rätt två gånger om dygnet. Det är ett sätt att beskriva regeringens jämställdhetspolitik. Visst finns det insatser som är välbehövlga och riktiga. Inte minst när det gäller mäns våld mot kvinnor har den här regeringen genomfört insatser som är värda att berömma. Ett par minuter om dygnet finns det också andra saker man skulle kunna lyfta upp som har gjorts rätt. Låt mig säga det inledningsvis.

Men alla de andra delarna av dygnet gör regeringen tvärtom i stället för att främja jämställdhet. Den gör något helt annat än att minska maktskillnaderna mellan män och kvinnor.

Herr talman! Om vi ser till vad man har gjort med arbetslöshetsförsäkringen är det inte bara ett problem för alla som arbetar och blir arbetslösa, utan det är också en fråga om makt mellan män och kvinnor. I dag är det så att ju högre arbetslöshet en kassa har, desto högre avgift får man betala. Vi vet att kvinnor är överrepresenterade bland visstids- och deltidsanställda, vilket har lett till att det är här de högsta avgifterna finns. Då får dessa kvinnor betala högre avgifter än vad män generellt får göra.

Vi vet också att det är ett stort problem i sjukförsäkringen. Där har man sänkt ersättningsnivåerna och skärpt villkoren för ersättning. Man har urholkat anställningstryggheten för långtidssjukskrivna. Också detta drabbar kvinnor hårdare än män.

Föräldraförsäkringen fungerar på motsvarande sätt.

Inte minst är de skattesänkningar som den här regeringen har genomfört exempel på att man ökar de ekonomiska klyftorna mellan män och kvinnor.

Herr talman! Om jag säger 1066, undrar man vad ledamöterna i kammaren tänker på. Det kan vara slaget vid Hastings, för det utkämpades just 1066. Det är för övrigt det enda årtal som min pappa kommer ihåg från historieundervisningen i skolan. Han svarade 1066, slaget vid Hastings, på alla frågor som hade med årtal att göra. Men det är också ett mått som kan säga någonting annat. Det är nämligen så många kronor som inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor har växt med under de tre år som den här högerregeringen har haft makten i landet. Klyftan mellan män och kvinnor har växt med över 1 000 kronor i månaden när den här regeringen har haft makten.

Herr talman! Det säger något om ambitionerna på jämställdhetsområdet. Det säger något om hur trasig klockan faktiskt är.

Det är dags för en ny start på jämställdhetspolitiken. Det är dags att den vrids i feministisk riktning. Vi kan inte nöja oss med att bara återställa och göra bättre allt det som den här regeringen har förstört, även om det på många sätt kommer att behöva göras. Vi måste också vrida politiken ännu tydligare i feministisk riktning.

Vi behöver en politik som ger rätt till fasta jobb på heltid. Det skulle vara en välkommen jämställdhetsatsning.

Vi behöver barnomsorg på obekväml arbetstid så att man kan arbeta på de tider då man förväntas vara på plats utan att känna att ansvaret för barnen gör att man kanske vägrar arbeta eller tvingas till deltid.

Vi behöver, och det är hög tid för det nu, en individualiserad, en jämställd, föräldraförsäkring.

Vi hör till den otåliga sorten. Visst ser vi att steg i rätt riktning är viktigt. Men ärligt talat, det är små steg som har tagits den senaste tiden, alltför små steg.

För vår del är det uppenbart att det som behöver göras snarare är att individualisera också denna försäkring. Tänk efter! Vilka andra delar av sjukförsäkringen och försäkringssystemen i allmänhet kan man överlåta till någon annan? Sjukpenningdagarna är individuella. Det borde förstås föräldraförsäkringen också vara.

Det handlar också, även om det inte är föremål för dagens debatt, om insatser, inte bara för rätten till egen försörjning utan också för rätten till sin egen kropp som varje människa, inte minst kvinnor, har rätt till. Där behöver en rad olika insatser göras, till exempel en våldtäktslagstiftning som utgår från samtycke, feministiskt självförsvar och bättre sexualundervisning i skolan. Den listan kan göras så lång att jag inte ska trötta kammarens ledamöter med det just nu.

Sammantaget har den här regeringen alltså ökat klyftorna mellan män och kvinnor, och så skvätter man ut lite pengar i olika jämställdhetsprojekt för att kunna säga: Jo, men vi jobbar med jämställdhet. Titta här, flera hundra miljoner!

Men man vägrar utvärdera vad pengarna egentligen har använts till. Man vägrar se över om de har gjort någon nytta. Framför allt, och allra mest väsentligt, innebär de stora strukturella förändringarna som den här regeringen gör på arbetsmarknaden att takten som de ökade klyftorna mellan män och kvinnor växer i accelererar.

Herr talman! I dag talar vi om jämställdhet och integration. När det gäller integrationspolitiken, som det populärt kallas – det är ett ord som är så pass slitet att det kanske borde bytas ut – kan man i utskottets betänkande läsa följande: Det finns en tydlig koppling mellan utanförskap och misslyckad integrationspolitik.

Men, herr talman, det som regeringen kallar utanförskap har ju ökat under de år som man har haft makten. Vad säger det om den förda integrationspolitiken? Att den har misslyckats.

Skyll nu inte bara på någon annan! Skyll nu inte bara på att det var den socialdemokratiska regeringen som gjorde fel! Ta ansvar för de år som ni har haft makten i det här landet! För det är under de senaste tre åren vi tydligt kan se hur fler människor hamnat utanför än tidigare. Det som flera partier i den nuvarande högerregeringen gick till val på, nämligen minskat utanförskap, har blivit ett av deras största problem. Det beror ju, det har vi redan kunnat konstatera genom att använda utskottsmajoritetens citat mot dem själva, på en misslyckad integrationspolitik.

Herr talman! Regeringen har nu de senaste dagarna föreslagit en rad insatser för vad man påstår ska förbättra introduktionen och flyktingmottagandet. Återigen, det finns delar av detta som är positivt. Man har tydligen läst en del av våra förslag sedan tidigare och återkommer nu med dem i regeringspolitik. Vi välkomnar det. Vi har fler att komma med när ni önskar.

Det är klart att mycket kommer att behöva göras. Men några av de förslag som regeringen kommer med är nog dess värre missriktade, i vart fall om man faktiskt vill ge människor med utländsk bakgrund som kommer hit därför att de måste en vettig start på livet här.

Tanken på att privatisera delar av flyktingmottagandet, av introduktionen, är knasig. Det är feltänkt. Det är lite svårt att förstå varför vinstintresse i sig – för det är privat vinstintresse som vi pratar om – skulle göra introduktionen bättre. Det är väldigt lite som talar för att så skulle vara fallet.

Visst behöver introduktionen förbättras. Låt mig vara tydlig där. Den har inte varit tillräckligt bra hittills. Jag har lite svårt att förstå hur det i sig skulle förbättra introduktionen att pengar ska ge vinst som avsätts från skattebetalarna för att människor ska komma i arbete och in i samhället.

Herr talman! Det är helt andra insatser som behöver göras. Det är dags att inse nu att vi behöver lagstiftning så att alla kommuner har en skyldighet att ta emot flyktingar. Det har varit en diskussion under en period nu om att ensamkommande barn, de som kanske är bland de allra mest utsatta när man kommer hit till landet, kanske ändå borde tas emot i alla kommuner.

Jag har lite svårt att förstå varför det principiellt sett bara skulle gälla ensamkommande barn. Varför ska inte varje kommun vara skyldig och också ha beredskap att ta emot människor som kommer från andra länder? Vad är det som gör att vissa kommuner ska ha rätten att säga: Nej tack, inte till oss!

När flyktingpolitiken, avgörandena om vilka som ska få stanna eller inte, är nationell politik måste vi också nationellt se till att ta ansvar för att alla människor får möjlighet till en vettig start när de har kommit till sitt nya land.

Därför behöver kommunersättningen vid flyktingmottagande ökas. Det är en fråga som vi har drivit länge, och de små ökningarna som har skett de senaste åren är inte tillräckliga. Därför behöver anhöriginvandrade få ersättning under en längre tid än vad som i dag sker. Det här är två av de skäl som kommuner i dag anger som motivering till att man inte vill ta emot flyktingar. Det kostar för mycket. Låt oss då både skapa en skyldighet och se till att ersättningen blir den som den måste vara.

Herr talman! I det här betänkandet upprepar vi återigen vårt krav på en amnesti, en regularisering, av de människor som lever gömda och papperslösa. Det är tiotusentals människor som lever mitt ibland oss i en verklighet som få känner till eller vill låtsas om. De är utan rättigheter på arbetsmarknaden, utan rätt till skolgång för barnen och utan rätt till vård på lika villkor. Alla dessa saker kräver vi som mänskliga rättigheter och inte bara medborgerliga.

Men situationen med människor som lever i en skuggtillvaro, som lever utanför samhällets normala system, lagar och rättigheter löses inte bara med vissa grundläggande rättigheter, utan för detta krävs att människor som varaktigt befunnit sig i landet och inte gjort sig skyldiga till grov brottslighet får chansen att här börja bygga sin framtid. Därför står kravet på regularisering från vår sida fast.

Herr talman! Allra sist vill jag säga att det krävs ett perspektivskifte i integrationspolitiken. Hittills har insatser för integration handlat om att

man ska hjälpa människor med invandrarbakgrund att få det lite bättre. Hittills har insatser på integrationsområdet handlat om att utsatta, invandrarstäta utanförskapsförorter i vårt land behöver insatser så att de som lever där kan hjälpas till ett lite bättre liv.

Jag tror att det är dags att inse att den verkliga segregationen i det här landet inte finns i invandrarstäta förorter. Verklig segregation där människor lever med människor som är lika dem själva i hudfärg, i inkomst och på många andra tänkbara sätt finns i våra villaförorter. Den finns i våra rika innerstäder.

Tills vi förstår att integration måste handla om hela samhällets förändring kommer vi inte att lyckas med integrationspolitiken. Det blir i bästa fall en välvillig politik där man försöker hjälpa människor med invandrarbakgrund att få det lite bättre. I sämsta fall – och i sina sämsta stunder är regeringen faktiskt inne på den linjen – blir det en politik som misstänkliggör människor med invandrarbakgrund för att de själva är skyldiga till sin egen diskriminering.

Skärp dig och skaffa dig ett jobb! Det är väldigt ofta vad regeringen säger till människor med invandrarbakgrund när verkligheten ju är att man diskrimineras på arbetsmarknaden, diskrimineras på bostadsmarknaden och saknar livschanser som många av oss andra som är födda här i landet tar för självklara.

Herr talman! När utskottsmajoriteten säger att integrationspolitiken har misslyckats ska jag göra det enkelt för dem: Jag håller med. Nu är det dags för dem att ta ansvar för integrationspolitiken.

(Applåder)

Anf. 3 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Vi ska nu behandla utgiftsområde 13 Integration och jämsällldhet. Jag kan sammanfatta de gångna tre åren med borgerligt styre med att området jämsällldhet och integration har präglats av stora nedskärningar och försämringar.

Om vi börjar med jämsällldhetsavsnittet har politiken gått i fel riktning och lett till större i stället för till mindre skillnader mellan könen. Skattesänkningarna har gynnat män framför kvinnorna. Männerna har fått ungefär 60 procent och kvinnorna ungefär 40 procent av skattesänkningarna. Det har lett till ökade inkomst- och förmögenhetsskillnader mellan män och kvinnor.

Regeringen har tagit bort kravet på att företag med fler än tio anställda ska upprätta både jämsällldhetsplan och handlingsplan för jämsälllda löner. Nu är det bara företag med fler än 25 anställda som behöver upprätta sådana planer. Det betyder att 21 000 färre företag, med mellan 300 och 350 000 anställda, numera omfattas av den lagstiftningen. Regeringen har inte tagit några som helst initiativ till att verka för jämsälllda löner, till exempel inom statlig förvaltning. Inte heller har regeringen lagt fram några förslag om kvotering till bolagsstyrelser utan anser tvärtom att det vore ett steg i fel riktning. På punkt efter punkt kan man rada upp aktiva beslut från regeringen som leder till större skillnader i jämsällldhet.

Miljöpartiet har en politik på detta område som går i motsatt riktning i förhållande till regeringens. Vi tycker att det vore lägligt att ta fram förslag om rätt till heltid, att den möjligheten ska finnas. Det vore ett steg

i rätt riktning om personer fick den sysselsättningsgrad de ville ha. Alla vill inte jobba heltid och då ska de inte heller tvingas till det. I dag finns emellertid ett stort antal deltidsarbetande som vill jobba heltid, och många av dem är kvinnor.

Det bästa vore förstås om arbetsmarknadens parter skötte frågan själva, men tyvärr har de inte nått dithän. Därför borde vi sätta press på dem. Jag vet att många kommuner, alltså inom den offentliga sektorn, jobbar aktivt med detta, och det har också gett resultat. Det är således möjligt. Det behöver inte vara uppdelat såsom det är på många områden i dag. Det borde exempelvis finnas fri tillgång till barnomsorg på obekväml arbetstid. Det vore ett steg i rätt riktning.

Vi vill ha kvotering till bolagsstyrelser. Det är inte den absolut bästa lösningen – det bästa vore att inte behöva lägga fram ett sådant förslag över huvud taget – men eftersom parterna på marknaden inte kan sköta det själva måste vi ta initiativet för att få in fler kvinnor i bolagsstyrelser. Det är uppenbart att männen frivilligt aldrig kommer att släppa in kvinnorna.

Vi vill ha jämställda löner inom statlig förvaltning. Den frågan ligger dock inte inom detta utgiftsområde, herr talman. Det är ett annat utgiftsområde i budgeten. Det vore dock lämpligt att staten föregick med gott exempel genom att visa att det är möjligt, just för att vi ska få bort de stora löneskillnader som finns mellan män och kvinnor.

Vidare borde man se till att alla företag med fler än tio anställda tog jämställdhetsfrågorna på allvar och såg till att det fanns jämställdhetsplaner och handlingsplaner för jämställda löner. Vi ser det inte som administrativt krångel, vilket var regeringens och majoritetens argument för att ta bort det regelverket. Vi tror att det är en bra hjälp om det kravet finns. Det var inte perfekt, men det var ett steg i rätt riktning. I de företag som fick hjälp med att upprätta jämställdhetsplaner ledde det på sikt till mindre skillnader i lönesättning.

När det gäller budgeten kommer regeringen att 2011–2012 ta bort de särskilda jämställdhetsåtgärderna. Det tycker vi från Miljöpartiets sida är tråkigt. Det ska egentligen inte behövas en särskild pott för sådana saker; i stället borde det finnas ”mainstreamat” inom alla utgiftsområden. Men eftersom vi inte kan hitta det i regeringens budgetförslag för 2011–2012 tycker vi att beloppet får finnas kvar på detta utgiftsområde.

Det krävs fler åtgärder för att främja god jämställdhet. För nästa år har vi föreslagit en ökning i budgeten vad gäller särskilda jämställdhetsåtgärder samt gjort en del omfördelningar i den budget som regeringen lagt. Ytterligare medel borde tillskjutas exempelvis kvinnojourer, som genom stöd till våldsutsatta kvinnor och barn gör ett oerhört bra arbete för kvinnofriden i samhället. Kvinnojourerna är de som har längst erfarenhet av att arbeta med dessa frågor, och därför borde vi satsa mer så att de får det stöd som behövs.

Det behövs även fler utvärderingar av männens situation samt stöd till dem. Det finns män med våldsamt, aggressivt, beteende, och det måste man komma åt på något sätt. Därför vill vi ha en nationell jourtelefon för män som söker stöd i en krissituation. Till detta behöver tillföras ytterligare medel.

Inom detta utgiftsområde finns också diskrimineringsarbetet inlagt. Även på det området har Miljöpartiet satsat ytterligare medel. Framför

allt anser vi att Diskrimineringsombudsmannen bör få ökade medel. Det är en ny myndighet – vi har slagit ihop fyra tidigare ombudsmän till en – som behöver ytterligare stöd i det viktiga arbete som de gör. Likaså har vi lagt in en särskild pott för åtgärder mot diskriminering och rasism. Det är viktiga frågor som vi måste fortsätta att jobba aktivt med. Politiken vad beträffar diskriminering behöver skärpas och utvecklas. Framför allt måste vi säkra att människor som diskrimineras har en reell möjlighet att få kompensation och upprättelse. Det är en mycket viktig del i arbetet.

”En politik för lika rätt” har vi benämnt detta område. Där ingår stöd såväl till det lokala antidiskrimineringsarbetet som till ombudsmannen samt speciella stöd exempelvis för hbt-verksamhet och kvinnors organisering.

Inom utgiftsområdet ingår också integration. Den skulle vi egentligen behövt ha en särskild debatt om, och jag beklagar, herr talman, att ansvarig minister inte är på plats när vi behandlar frågan. Det är ett område som den senaste tiden debatterats mycket, och vi behöver klargöra ett och annat.

Från Miljöpartiets sida anser vi att det är viktigt att fler kommuner visar solidaritet och delar det nationella ansvaret vi har för flyktingmottagande. Vi blir alltmer bekymrade över den situation som uppstår när många kommuner inte tar emot några flyktingar alls. Händelserna i Vellinge är ett tydligt symptom på en misslyckad integrationspolitik, och det är regeringen som bär ansvaret. Majoriteten kommer säkert att säga att det är vi i oppositionen som bär ansvaret för den misslyckade flyktingpolitiken, men det är allianspartierna som är i majoritet i riksdagen och innehar ministerposterna. Därför borde de agera.

Från Miljöpartiets sida har vi sagt att vi måste uppmontra kommunerna att ta ett större ansvar. Som vi hörde föregående talare säga borde kommuner inte kunna vägra att ta emot flyktingar. Det vore ett steg i rätt riktning. Dessutom tror vi att kommunersättningen vid flyktingmottagandet behöver höjas, och vi har därför i vårt budgetförslag höjt den med ungefär 10 000 kronor per flykting. Vi tror att det helt enkelt behövs morötter för att kommunerna ska ta emot flyktingar.

Sedan vill vi generellt att det ska vara generösa regler för flyktingmottagande. Vi vill också ha en amnesti för alla de gömda flyktingar som finns i detta land. Det är en ohållbar situation som vi inte kan blunda för, och vi behöver en tillfällig amnesti för detta.

En sak, herr talman, har regeringen gjort rätt, och det var tack vare att Miljöpartiet hjälpte till. Det var nämligen när den öppnade för arbetskraftsinvandring. Vi tror att det är väldigt viktigt att det öppnas lagliga möjligheter att ta sig till Sverige. Det är en viktig signal och en viktig möjlighet. Det är därför jag ger regeringen och majoriteten beröm, eftersom vi själva röstade för det och var med om att ta fram lagförslaget.

Eftersom det här handlar om ett budgetbetänkande har vi ingen reservation på budgeten utan bara ett särskilt yttrande.

Däremot har vi ett yrkande på ett område som heter Urban utvecklingspolitik, och där har vi reservation nr 5, som jag vill yrka bifall till.

Det handlar om att det är viktigt med ett arbete för att stadsdelar och bostadsområden inte ska segregeras utan att det ska finnas mångfald. Där anser vi att staten och regeringen har ansvar för att motverka den uppdelning som vi i dag kan se. Här anser vi att ett aktivt mångfaldsarbete är en

framgångsväg. Att lyfta fram varje individs erfarenheter och kunskaper och att bygga på de lokala resurser som finns ger framtidshopp och framtidstro. Det är väldigt viktigt.

Erfarenheten visar också att arbetet med integration och social utveckling är svårt, men är möjligt. Kommuner, frivilligorganisationer och andra aktörer har genomfört olika projekt i fråga om den sociala situationen i olika områden. Samordningen av dessa olika aktörer är A och O, och regeringen borde hjälpa till med denna samordning för att vi ska få se fler lyckade områden.

Med detta yrkar jag bifall till reservation 5.
(Applåder)

Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (m):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

I dag debatterar vi arbetsmarknadsutskottets betänkande *Integration och jämslällldhet*. Det här är den fjärde budgeten som Allians för Sverige lägger fram på detta område. När vi lade fram den första budgeten befann vi oss i en högkonjunktur, och trots detta hade vi en relativt sett hög arbetslöshet. Även sjukskrivningstalen var höga och sköt i höjden, och många förtidspensionerades alldeles för unga och utan att alternativen var tillräckligt utredda.

Flera grupper hade då, trots goda år, svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, däribland de utrikes födda. Egentligen tar det emot att vi talar så mycket om grupper i debatten – det blir lätt så i en sådan här debatt – eftersom det i varje grupp naturligtvis finns en otroligt stor spridning och det inte är homogena grupper. Vi vet att de flesta i gruppen utrikes födda är i arbetskraften, i sysselsättning, och man klarar sig utmärkt och känner sig delaktig i svenskt samhälls- och arbetsliv.

Trots detta har det länge funnits stora skillnader i sysselsättning mellan utrikes och inrikes födda. År 2006 hade de utrikes födda som grupp en betydligt lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda. Särskilt svårt var det, och är det fortfarande, för många nyanlända. Det har tagit väldigt lång tid för dem att få sitt första jobb. Att inte ha ett arbete att gå till, att inte känna att man kan försörja sig själv, skapar en känsla av utanförskap och vanmakt.

Herr talman! Vi moderater tar tillsammans med hela alliansen integrationsfrågorna på största allvar. Vi har under de här tre åren tagit viktiga steg för att minska utanförskapet. Jag skulle vilja lyfta fram några av de saker som har hänt under de här åren och berätta vidare vad vi kommer att göra i det område som vi nu debatterar och ska besluta om i dag.

Jag vill slå fast att integrationspolitiken inte har varit lyckad. Nu har vi ansvaret för detta, och vi tar det på allvar och gör någonting konkret.

De utrikes födda svarar för en stor del av den outnyttjade arbetskraftspotentialen. För att vi ska komma till rätta med det, att fler ska komma in i arbetskraften och komma i arbete, är det först och främst viktigt att ha en fungerande generell politik för arbete och företagande. Därför har återupprättandet av arbetslinjen varit helt avgörande även för gruppen utrikes födda. De insatser vi har gjort för att främja fler jobb har varit lyckosamma.

För drygt ett år sedan slog en global finanskris till. Den slog hårt mot hela världen, men den slog särskilt hårt mot ett litet, öppet och beroende land som Sverige. Därför var det så viktigt att vi före krisen gjorde strukturella förändringar som stärkte arbetslinjen. Vi kommer att fortsätta att stärka arbetslinjen, för att det gynnar dem som står långt bort från arbetsmarknaden.

Jag skulle också vilja lyfta fram några positiva förändringar. I SCB:s, Statistiska centralbyråns, arbetskraftsundersökning kan man hitta många intressanta uppgifter. Om man tittar till exempel på 2007 och 2008 är det ett upplyftande faktum att antalet sysselsatta bland utrikes födda, och särskilt de som kommer från länder utanför Europa, har ökat markant kraftigare än antalet sysselsatta inrikes födda. Vi har alltså sett den största sysselsättningsökningen i gruppen utrikes födda.

Några av de insatser som regeringen och vi har gjort tillsammans som påverkar detta i positiv riktning är jobbskatteavdraget, nystartsjobb och instegsjobb.

Under förra året hade i genomsnitt 15 900 personer ett nystartsjobb, och under första halvåret i år var det 19 900. Vart tredje nystartsjobb går till en person som är född i ett annat land än i Sverige.

Instegsjobb är också en anställningsform som hjälper helt nyanlända människor, som precis har fått uppehållstillstånd. Man läser sfi, och man kan få ett arbete, och arbetsgivarna erhåller en kraftig subvention för att de anställer en person som kommer från ett annat land. Det finns en stor potential i instegsjobben, och jag hoppas och tror att vi ska se fler av dem framöver. Just den här nyckeln, att lära sig språket tillsammans med att jobba, tror jag är så oerhört viktig.

När det gäller språket har alliansen också gjort stora satsningar i sfi, svenska för invandrare, med lärarlyft för sfi-lärare, tydligare mål i kursplanerna och förstärkt nationell inspektion. Vi vet att variationen är mycket stor. Jag tror att det finns mycket kvar att göra på det här området, och det kommer vi i Allians för Sverige att göra.

Herr talman! Jag vill nämna några andra beslut som har varit viktiga under de här tre åren. Vi har satsat alldeles speciellt i vissa områden i Sverige där utanförskapet har varit stort. Det finns 105 stadsdelar i Sverige som har en lägre förvärvsfrekvens än 50 procent. Regeringen har nu skrivit avtal med 21 kommuner med 38 olika områden, och vi satsar alldeles speciellt på att försöka jobba så effektivt som möjligt med myndigheter, kommuner och de lokala företrädarna för att få en ökad delaktighet på olika sätt.

Vi har också gett Arbetsförmedlingen ett mycket tydligare uppdrag redan nu att arbeta med nyanlända. Under förra året, 2008, fick drygt 10 000 nyanlända arbetssökande arbete genom Arbetsförmedlingen.

Regeringen tog också under förra året fram en skrivelse för att diskutera det här i riksdagen. Den hette *Egenmakt mot utanförskap – regeringens strategi för integration*, där man presenterade en övergripande analys och en övergripande strategi framåt. Jag skulle vilja säga att det är första gången på otroligt många år som någon regering tar tag i de här frågorna på allvar och målar upp en analys och en strategi.

Herr talman! Vad ser vi då framåt? Vilka nya förslag kommer på området? Ett, som är lite mindre i förhållande till det andra, är förslaget om mentorprojekt. Vi vet att när man kommer till ett nytt land kanske man

inte har det nätverk som man behöver för att komma in på arbetsmarknaden. Därför initierar regeringen ett större mentorprogram som ska kompensera just för avsaknaden av nätverk. Vi som är majoriteten i utskottet delar regeringens uppfattning att just brist på nätverk är en av flera faktorer som försvårar nyanländas etablering. Mentorskap är en beprövad metod för att skapa ett nätverk och för kompetensutveckling.

Det kan handla om att nyanlända i en yrkesutbildning kan möta en person som jobbar just med det yrket i Sverige för att de ska lära sig förstå hur arbetsmarknaden fungerar på det yrkesområdet. Ett mentorskap kan också kombineras med mentorskap i andra former, till exempel samhällelig guidning, stöd till studier eller vägledning till engagemang inom de ideella organisationerna.

Vi i alliansen och Moderaterna tror på kraften i de ideella organisationerna. Därför är det också positivt med en satsning som regeringen har gjort där man har inlett en dialog inom området som fokuserar på relationerna mellan regering och de idéburna organisationerna och särskilt organisationer som arbetar med nyanländas etablering. Dialogen syftar till att se en framväxt av större mångfald av utförare inom området. Än en gång: Vi ser de ideella organisationerna som en stor möjlighet för ökad mångfald. Vi ser dem inte som ett hot.

Herr talman! Det som ändå kanske är den stora nyheten i budgeten är det som är relaterat till den proposition som regeringen lade fram förra torsdagen. Den reformen handlar om ett helt nytt system för mottagande av nyanlända. Som moderat företrädare har jag längtat efter att se den förändringen och processen i mottagandedelen. Precis som jag sade tidigare har det tagit alldeles för lång tid för många nyanlända att finna vägarna in på den svenska arbetsmarknaden.

Orsakerna är naturligtvis många. Men en viktig orsak är att de första årens introduktion rent generellt inte fungerat. Det finns kommuner som har lyckats väl, och det finns kommuner som har lyckats katastrofalt dåligt. Propositionen innehåller ett antal förslag som jag ska sammanfatta väldigt kort. Det är inte vad debatten ska handla om, utan vi återkommer i vår. I budgeten finns ändå vissa anslag kopplat till propositionen.

Sammanfattningsvis sätter vi individen i centrum med en tydlig arbetslinje. Arbetsförmedlingen kommer att få ett övergripande ansvar för etableringsprocessen. Men kommunerna kommer fortfarande att spela en otroligt stor roll vad gäller boende, skolgång och svenska för invandrare.

Vi inför vad vi kallar för etableringslotsar som helt enkelt ska kompensera för det bristande nätverk en person har. De ska kunna vara med i processen, coacha och hjälpa människor fram bland myllret av myndigheter när de känner sig ganska ensamma och utelämnade i ett nytt land.

Vi inför det vi kallar för etableringsersättning som ska vara lika för alla, män som kvinnor, i hela landet och som förutsätter att man deltar på heltid. Det är otroligt viktigt för jämställdhet på detta område.

Herr talman! Den här reformen tror jag är en nyckel. Det är min övertygelse att det kommer att leda till att människor snabbare tar sig in på arbetsmarknaden. Vi i alliansen är för en integrationspolitik som är i samklang med arbetslinjen. Det är något som har saknats under årens lopp.

Vikten av egenförsörjning och eget ansvar kan inte överskattas och måste genomsyra integrationspolitiken. Det ligger i den enskilda invand-

rade personens intresse, och det ligger i samhället intresse. Arbetslinjen måste gälla på detta område.

Slutligen handlar en bra integrationspolitik i grund och botten om att människor själva har verktyg och ges verktyg att forma sina liv. Vägen dit går genom egen försörjning. Med den inriktningen av integrationspolitiken, som vi nu under tre år har lett in på, tror jag att allt fler människor som kommer till Sverige kommer att nå en egenförsörjning betydligt snabbare än i dag.

(Applåder)

I detta anförande instämde Hillevi Engström (m) och Tina Acketoft (fp).

Anf. 5 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Elisabeth Svantesson ger en mängd exempel på insatser som man har gjort. Om man tror att det stämmer – och vi har ingen anledning att tro att Elisabeth Svantesson står och ljuger i riksdagens talarstol – måste man ändå sätta det i relation till det faktum att fler personer befinner sig i utanförskap än när regeringen tog över makten. Min första fråga till Elisabeth Svantesson är: Är skälet till det att ni gör en mängd saker som driver människor till utanförskap?

Min andra fråga hänger ihop med vår reservation nr 2, som jag härmed yrkar bifall till. Det handlar om en laglig skyldighet att ta emot och ha beredskap för att ta emot flyktingar. Det är en nationell politik, som vi kan diskutera en annan dag hur den ska se ut, som avgör vilka som får komma till Sverige och vilka som får stanna. Borde det inte också vara ett nationellt ansvar att se till att människor får möjlighet till ett värdigt mottagande och att alla kommuner därmed också har en skyldighet att både ha beredskap och också ta emot människor som får uppehållstillstånd?

Den tredje och sista frågan är: Om jag säger 1066, vad tänker Elisabeth Svantesson på då? Låt mig ge en ledtråd. Det är inte slaget vid Hastings.

Anf. 6 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Vi har nåtts av en global finanskris och en väldig uppgång i arbetslösheten. Jag tror inte att ens Kalle Larsson vill säga att det är regeringen som är orsak till att arbetslösheten nu har slagit till och att människor blir av med jobbet på Volvo och andra ställen. Men vi kanske har två helt skilda perspektiv på det.

Jag tror att man långsiktigt måste fortsätta att jobba med att bygga grunden för en bra integrationspolitik. Det gör vi. Jag är säker på att när konjunkturen vänder kommer vi genom det vi har gjort att se att ännu fler utrikesfödda kommer in. Det gjorde de redan innan, och det kommer de att göra nu och fortsättningsvis.

Sedan vill jag säga någonting om tvång. Jag hör hela tiden Kalle Larsson tala om tvång här i kammaren. Det är mycket tvång. Det är tvång i föräldraförsäkringen, och det är tvång för kommuner. Låt oss komma ihåg att 270 av landets 290 kommuner har ett avtal om att i dag ta emot nyanlända. Det tycker jag är bra. Vi vill skapa morötter, och vi hoppas att fler ska göra det.

Kalle Larsson säger också att vi måste ha ett nationellt mottagande. Det är precis det som vi kommer att skapa genom att Arbetsförmedlingen får ansvaret oavsett om människor hamnar i en kommun där man inte har en så välutvecklad introduktion. Det gäller till exempel Karlskoga, där jag var förra eller förrförra veckan. Den enda introduktion man gav sina nyanlända var fortfarande år 2009 sfi. Jag trodde nästan inte att det var sant. Det kommer vi att se en förändring av.

Anf. 7 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Låt mig konstatera att Elisabeth Svantesson hade ungefär 36 sekunder kvar av sin talartid och kunde ha använt dem till att svara på frågan om vad 1066 betyder. Men jag gissar att hon vill tala om den skillnad i inkomst som regeringens politik har skapat mellan män och kvinnor. Det förvånar mig inte.

Kvinnor tjänar i dag över 1 000 kronor mindre än vad män gör till följd av regeringens politik. Vi diskuterar i dag inte bara integration utan också jämställdhet. Den frågan förtjänar också ett svar.

Jag ska inte skylla hela krisens följdverkningar eller orsaker på den sittande regeringen. Jag tror att det är ett systemfel som inte ens mina 1 minut och 16 sekunder i talartid räcker till för att förklara. Grunden ligger i ett samhällssystem som den här regeringen såväl som andra dessvärre försvarar.

Så mycket kan man säga som att det är uppenbart att den politik som regeringen har bedrivit på området integration inte har hjälpt. Det är helt uppenbart att vi har ett större utanförskap i dag än tidigare. Jag tror att man gör det för lätt för sig om man bara skyller på någon annan eller opåverkbara faktorer såsom en kris.

Jag förstår att Elisabeth Svantesson vill kalla det jag talar om för tvång. Jag använder inte det ordet. Det vore precis som att använda ordet tvång för att beskriva varför man kör på en viss sida av vägen eller att man skulle kalla det tvång att man gör på ett visst sätt i något annat sammanhang.

Det handlar om vilka regler vi sätter upp för vår samhälleliga gemenskap och vilka regler vi har för hur det fungerar i samhället. Man kan kalla det tvång att man inte får slå någon på käften, men det är ändå rimligt att ha ett visst tvång där.

Det vi nu diskuterar är: Hur vill vi att reglerna ska se ut? Då får man nog komma med lite bättre argumentation än att bara allmänt slå ifrån sig och kalla individualiserad föräldraförsäkring för en tvångsåtgärd. Varför ska inte varje människa, varje förälder, ha ett ansvar för det barn som man har satt till världen?

Anf. 8 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Jag tycker att Kalle Larsson ska läsa Vänsterpartiets motion. Det är kanske därifrån som jag har fått begreppet tvång.

Jag vill återupprepa det jag sade vad gäller kommunerna. Vi ska arbeta hårt för att fler kommuner ska ta emot. Vi ska också komma ihåg att det finns kommuner som har avtal men dit ingen flyttar i dag. Hur uppmuntrar vi människor att flytta dit där det finns både bostäder och en god arbetsmarknad? Jag tror inte att tvång löser den situationen.

Herr talman! Jag måste be om ursäkt om Kalle Larsson känner sig förnärad att jag glömde hans 1066. Jag kom inte riktigt ihåg vad det var kopplat till. Jag ber så hemskt mycket om ursäkt. Jag ska ändå gärna nämna detta.

Vi har drivit och driver en politik där vi sänker skatterna. Det gör vi allra mest procentuellt sett för dem som tjänar allra minst.

Med Kalle Larssons politik kommer en undersköterska eller sjuksköterska – som väldigt ofta är kvinnor, även om jag är gift med en manlig sjuksköterska – att drabbas ganska hårt. De kommer helt plötsligt att ha mindre pengar i plånboken för att kunna försörja sig själva och bli mer beroende av staten. Det är kanske det Kalle Larsson vill. Jag vet inte.

De största marginaleffekterna finns hos de ensamstående, ofta kvinnor, som jobbar deltid. De har fått rejält mycket mer pengar kvar och procentuellt sett mer än någon annan. Det uppskattar jag väldigt mycket.

Anf. 9 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag tänkte fråga Elisabeth Svantesson hur ni vill göra för att fler kvinnor ska få möjlighet till heltid och vad ni vill göra för att det inte ska ta 52 år till ett jämställt uttag av föräldraledighet.

Det sista kan jag väl ta senare, men ni har skrivit i betänkandet ungefär att ni ser med tillfredsställelse på att regeringen valt att kraftigt öka resurserna till jämställdhetsarbete. Pengar går att laborera med mellan de olika tabellerna i både vår och er budget. Det är väldigt mycket i budgeten nu, men också tidigare beslut ni har fattat drabbar kvinnor hårdare än män. Men det kan man inte utläsa här. Här kan man tro att det satsas jättemycket pengar. Man ser inte de minustecken som kommer av försämringar i a-kassa och sjukersättning.

Vi har båda två kunnat följa i medierna både i går och i dag att det som erbjuds i den borgerliga regeringens Sverige är att sjuka ska få möjlighet att jobba heltid. Men friska som vill jobba heltid får inte chansen. Hur går det ihop, Elisabeth Svantesson?

Anf. 10 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Ann-Christin har under två minuter ställt en mängd frågor. Jag kommer rimligtvis inte att hinna svara på dem på två minuter.

Låt mig börja med frågan om rätt till heltid. Det är en väldigt viktig fråga att kvinnor i offentlig sektor får jobba så mycket som de vill, heltid eller deltid. Men jag tror inte på lagstiftningsvägen, vilket Socialdemokraterna ibland verkar göra och ibland inte. Det känns lite velande.

Vi ska absolut skicka signaler till kommunerna – vi har fortfarande kommunalt självstyre – och parterna om att detta är en oerhört viktig jämställdhetsfråga. Den som vill jobba heltid ska kunna göra det.

Kanske både Ann-Christin Ahlberg och jag har varit i kommunpolitiken. Vi vet att det kan finnas vissa trassligheter med detta, men i grund och botten handlar det om attityder. Om man vill erbjuda heltid kan man få ihop det, även i mindre kommuner. Det är jag övertygad om. Men jag tror inte på lagstiftningsvägen.

När det gäller föräldraförsäkringen tror jag på jämställdhetsbonusen som vi nu prövar. Syftet är att förbättra förutsättningarna för ett jämställt föräldraskap. Jag tror mycket på det och tycker att man ska följa upp det noggrant och se hur det påverkar individer. Sedan har vi kanske i olika

partier i riksdagen lite olika syn på hur föräldraförsäkringen ska fördelas. Jag tror att vi ska försöka att med morötter uppmuntra både pappor och mammor att vara hemma med sina barn.

Ann-Christin Ahlberg nämnde jobbskatteavdraget också. Jag läste Socialdemokraternas motion. Där står det, med negativ klang, att kvinnor drabbas av jobbskatteavdraget. Jag blev lite förvånad. Är det positivt eller negativt? I grund och botten är det positivt för mig att kvinnor får sänkt skatt. Det verkar ändå som att Socialdemokraterna också tycker det, eftersom man inte har tagit bort de första jobbskatteavdragen. Detta tror jag är en väldigt viktig jämställdhetsfråga. Kvinnor får mer i plånboken, helt enkelt.

Anf. 11 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag kan väl spinna på det som Kalle tidigare sade om 1 066 kronor, som är ökningen av den ekonomiska skillnaden mellan kvinnor och män sedan den borgerliga regeringen tillträdde. Det är så med jobbskatteavdraget. Jag kan ta tydliga exempel med mig själv. Jag är tjänstledig från min ordinarie anställning som barnskötare. Jag har räknat på en heltidslön – dock inte på det sista, vill jag påstå – och kommit fram till att jag som barnskötare skulle ha haft ungefär 258 kronor mer kvar i plånboken efter skattesänkningen vid det tillfället, medan jag som riksdagsledamot hade över 1 100 vid det tillfället. Så har det varit varje gång jag har kollat det.

För den som har en låg lön är de här 200 kronorna jätteviktiga att få. Men man har fått ökade kostnader i andra skeden, och framför allt en större otrygghet. I er egen budget ser ni också till att väldigt många jobb inom en snar framtid kommer att försvinna inom välfärdssektorn, där många kvinnor finns.

Jag undrar vilka morötter det ska vara i föräldraledigheten för att det ska gå. Jämställdhetsbonusen, som ändå är i någorlunda rätt riktning, är så krånglig att det är ytterst få som har använt sig av den.

Heltider går att ordna, eftersom männen kan få det. Det som är så sjukt är att sjuka ska tvingas jobba heltid medan friska som kan, vill och gillar att jobba heltid inte får det.

Anf. 12 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Jag ska säga tre saker på mina två minuter. Det första jag vill säga är att kvinnor under årtal har sjukskrivits i Sverige. De har gått sjukskrivna hemma år efter år. Det är mest kvinnor. De har inte fått någon som helst hjälp, ingen rehabilitering för att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden. Det har vi förändrat nu. Är man sjuk och inte har någon arbetsförmåga kommer man att vara sjukskriven även framöver. Men om man har arbetsförmåga ska vi ta till vara den och hjälpa den personen vidare. Det tycker jag är en jätteviktig poäng.

Det andra gäller jobbskatteavdraget. Jag vill inte förolämpa Ann-Christin Ahlberg, men man måste nog räkna lite mer om man ska få det till 200 kronor. Jag kan tipsa om jobbskatteavdrag.se, där man lätt kan trycka in sina inkomster och se vad man får. Det handlar om mycket mer pengar än 200 kronor för en barnskötare. Det är min poäng. Är det positivt eller negativt att kvinnor får mer pengar kvar i plånboken? Min poäng är att det är positivt.

Sist vill jag säga att den största satsning som någonsin har gjorts är den tillfälliga satsning vi nu gjort på kommuner för att sysselsättningsfallet inte ska bli så stort och för att kvinnor inte ska bli av med sina jobb. Det har varit viktigt för oss, och vi har satsat många miljarder i kommunsektorn i lågkonjunktur just för detta. Det är sanningen, inget annat.

Anf. 13 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Riksdagens utredningstjänst har hjälpt till att räkna ut vem som har fått del av skattesänkningarna och kommit fram till att det är fler män än kvinnor som har fått del av skattesänkningarna. Nu gäller inte min fråga nivån på skattesänkningarna. Det är en helt annan debatt. Men ser Elisabeth Svantesson något problem med att de skattesänkingar som regeringen nu genomfört framför allt har gynnat männen framför kvinnorna? Är det ett problem, och i så fall, hur har du tänkt att det ska rättas till?

Min andra fråga gäller vilka konkreta förslag ni har när det gäller jämställda löner. Vi kan inte som riksdag lagstifta om det, utan vi måste uppmontra arbetsmarknadens parter. Men Miljöpartiet har lagt fram ett förslag om att i alla fall i den sektor vi kan bestämma över, det vill säga statlig förvaltning, arbeta för jämställda löner och lägga till mer pengar. Hur har regeringen tänkt på den sidan? Där vi faktiskt kan göra någonting kan man kanske tycka att vi borde agera.

Jag blev lite förvånad; i Elisabeth Svantessons anförande var det mycket om att arbetslinjen måste gälla. Jag letade förtvivlat efter yrkanden från s, v eller mp där vi föreslagit att arbetslinjen inte ska gälla. Jag hittar inget sådant yrkande. Vi är inte emot att arbetslinjen ska gälla och att vi måste ha en stark sådan. Jag vill bara få det klargjort att det inte finns något motyrkande. Vi är nog ganska eniga. Frågan är på vilket sätt.

Min sista fråga – får jag ta i nästa anförande, ser jag nu.

Anf. 14 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Ulf Holm för att han väntade med den frågan, så jag hinner med.

Grundläggande: Ser jag något problem med att det är fler män än kvinnor? Ja, det är ett stort problem. Vad beror det på? Jo, att många kvinnor inte finns i arbetskraften, för att de är långtidssjukskrivna till exempel. Då får de inte del av detta. Det är därför det är så viktigt att se till att kvinnor som är sjukskrivna kommer tillbaka till arbetet, får hjälp tillbaka till ett arbete som de kan utföra med den arbetsförmåga de har.

Därför är det så viktigt att vi i integrationspolitiken nu ännu mer tydliggör kvinnans del under de första åren och att både män och kvinnor får samma ersättning för att delta. Ofta har det varit baserat på hushåll. Kvinnor har inte deltagit. Därför har det dröjt ännu längre för dem att komma ut på arbetsmarknaden och ta del av egna inkomster. Naturligtvis måste både män och kvinnor få del av detta jobbskatteavdrag.

Det finns fortfarande ett krav på alla arbetsgivare att man inte får ha osakliga löneskillnader. Det finns fortfarande krav på att man ska främja lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet och så vidare, och man har fortfarande lönekartläggningar. Där är Diskrimineringsombudsmannen viktig för att testa detta på olika nivåer. Att vi nu också har en diskrimineringsersättning tror jag är väldigt viktigt.

Vi såg till exempel de kvinnor som hade anmält Försäkringskassan och som fick stöd av DO. Jag hoppas att vi ska få se olika typer av utfall av detta. Vi måste följa det noggrant, naturligtvis. Det är så jag tror att vi ska jobba med jämställda löner.

Sedan ska naturligtvis alla offentliga arbetsgivare vara föredömen i detta, men jag tror inte att vi behöver någon ny lagstiftning.

Anf. 15 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det gläder mig att Elisabeth Svantesson i alla fall förstår argumenteringen. Men det som förvånar mig är att man då inte avsätter mer pengar till Diskrimineringsombudsmannen för att man ska kunna göra fler inspektioner eller hjälpa företag med lönekartläggning och så vidare.

Elisabeth Svantesson glömmer att tala om att ni också har ändrat regelverken, så att det i dag faktiskt är 20 000 färre företag som behöver göra lönekartläggning jämfört med tidigare. Det är en dum signal att sända till företagen att detta inte är lika prioriterat längre. Oavsett om det står i lagboken är det den signalen ni har gett: Lönekartläggning är inte lika viktigt, så därför behöver bara företag med fler än 25 anställda göra det. Det var en klar miss av den här regeringen.

När det gäller skattesänkningar har vi kunnat se samma mönster varje år som ni har lagt fram en budget: De flesta skattesänkningarna gynnar män framför kvinnor. Det som Elisabeth Svantesson framför som argument för att man ska förbättra detta ligger långt fram i tiden. I stället för mindre skillnader blir skillnaderna större allt eftersom tiden går.

Sedan håller vi väl alla med om att alla som vill ska få ett arbete och så vidare. Längre fram ska vi ha en annan debatt om hur vi ska åstadkomma det. Det ingår inte här. Men problemet är att Elisabeth Svantesson och regeringen inte inser problematiken och inte tar ansvar för detta i varje budget man lägger fram. Där bortser man från detta, och det tycker jag är väldigt synd.

Min sista fråga är: Hur ska man uppmuntra fler kommuner att ta emot flyktingar? Där tror jag att den ekonomiska stimulansen spelar roll. Att bara erbjuda lite mer pengar tror jag skulle göra en väldigt stor skillnad. Det behövs andra åtgärder också. Det får vi återkomma till i en annan debatt.

Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (m) replik:

Herr talman! Som jag sade tidigare är det 270 av 290 kommuner som har avtal med staten om att människor från andra länder kan bosätta sig där som nyanlända. Det tycker jag i grunden är väldigt positivt. Vi höjde också beloppet i schablonersättningen tidigt under den här mandatperioden just för att vi ville ha morötter.

Sedan måste vi också driva opinion för att man ska se möjligheter. När vi står här och debatterar låter det som om det vore en börda för kommunerna att ta emot människor. Det är ju tvärtom. 850 000 personer kommer att fylla 65 inom de närmaste sex åren. Hälften av dem finns i arbetskraften.

Det finns också en otrolig potential. Först och främst har detta att ta emot människor som söker asyl här naturligtvis en humanitär aspekt, men det finns en annan sida. Vi behöver nämligen varenda person som kommer till Sverige. Det måste vi lyfta fram och driva tydligt.

Jag tror inte att en plikttag är lösningen när det bara är 20 kommuner som i dag inte har ett avtal. Det är mitt fokus.

När jag nu har hört representanter för de tre oppositionspartierna kan jag säga att det är en sak som är säker för alla Sveriges kvinnor och män, nämligen att vi har tre partier som tycker att det är negativt med våra skattesänkningar. Vi har tre partier som vill höja skatter, och det påverkar arbetslösheten.

Ni är inte jätteöverens. Ni har lite olika nivåer. Men i grund och botten handlar era förslag om att skatter ska höjas och inte sänkas framöver. Det leder inte till fler jobb. Det vet vi alla. Det leder till en högre arbetslöshet.

Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! En reformering av flyktingmottagandet är en framtidsfråga för Sverige, skriver vi i vårt betänkande. Integrationspolitikens mål är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla, oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Generella insatser ska kompletteras med riktade åtgärder för att stödja och underlätta nyanländas etablering under de första åren i Sverige. I fokus står en snabb etablering på arbetsmarknaden.

Utdragna etableringsperioder är destruktiva och passiviserande. Det råder stor samsyn mellan forskare och praktiker om vikten av att insatser sätts in tidigt och med en tydlig arbetsmarknadsinriktning. Den reform som aviseras i budgeten som överlämnades av regeringen för ett par veckor sedan till riksdagen och som vi kommer att behandla i detalj senare innebär att staten tar ett större ansvar för nyanländas etablering.

Reformen ska ge en snabbare övergång till arbete och egen försörjning, ge starkare incitament för att ta arbete och delta i arbetsförberedande aktiviteter, ge individen ökad egenmakt och bättre ta tillvara individens kompetens.

En av pusselbitarna i regeringens proposition *Nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt ansvar* är individualiserad introduktionsersättning. Den innebär att varje man och varje kvinna kommer att få delta i introduktionsutbildning och upprätta en individuell handlingsplan att följa för att få introduktionsersättningen. Det är ett arbetssätt som har prövats i flera kommuner tidigare, till exempel Värnamo, med mycket gott resultat både när det gäller att höja kvinnors deltagande i introduktionen och när det gäller att få dem att mycket snabbare ta sig ut på arbetsmarknaden och stå på egna ben. Till sin hjälp kommer man att få välja en etableringslots som har till uppdrag att stödja och lotsa vidare.

Länsstyrelserna har sedan några år tillbaka en ny roll i flyktingmottagandet. Det har inneburit ett mer regionalt synsätt med en utveckling av ett ökat inslag av samverkan, samarbete och gemensamt ansvar över kommungränserna. Nästa steg som länsstyrelserna ska jobba med är att förbättra mottagandet genom kartläggning av samhällsorientering för nyanlända, bättre tillgänglighet för samhällsinformation och träffar på

nätet för organiserad vidareflyttning – allt för att göra det enklare att se var jobben, bostäderna och möjligheterna finns när man just har kommit hit.

I betänkandet tar vi också upp att regeringen under 2008–2010 tillsammans med 21 kommuner bedriver ett urbant utvecklingsarbete som ska förbättra samordningen av insatserna mellan stat och kommun i stadsdelar med utbrett utanförskap. Boverket har fått i uppdrag att analysera och kartlägga vilka mekanismer som kan påverka utvecklingen och identifiera metoder för en hållbar stadsplanering ur ett socioekonomiskt perspektiv. Det kommer i sin tur att ligga till grund för regeringens beslut om utformningen av det lokala utvecklingsarbetet.

Rasism, främlingsfientlighet, homofobi, sexism, könsdiskriminering, diskriminering av personer med funktionshinder och andra former av intolerans är tydliga tecken på ett intolerant samhällsklimat och måste motverkas. Det är ett totalt samhällsansvar, men i utskottets arbete ligger det som ett ansvar kopplat till diskrimineringslagen. Värderingar som står i strid med principen om alla människors lika värde utgör ytterst en utmaning av hela den värdegrund som bär upp en demokrati.

Arbetet mot diskriminering är viktigt både för det gemensamma och för enskilda människor. Lagstiftningen måste vara så effektiv och heltäckande som möjligt, och därför finns det fler frågor som måste ses över och som vi jobbar vidare med i alliansregeringen. Det handlar dels om skydd mot diskriminering på grund av ålder på de områden som det inte gäller i dag, dels om arbete mot bristande tillgänglighet för personer med funktionshinder.

Herr talman! Regeringen har under mandatperioden kraftigt ökat resurserna till jämställdhetsarbetet. Det har tiodubblats. Tiodubblingen har gjort det möjligt att utveckla jämställdhetspolitiken inom angelägna och strategiska områden. Satsningarna har framför allt gjorts efter de fastställda delmålen, bland annat 54 miljoner för en jämn fördelning av makt och inflytande, 317 miljoner för området ekonomisk jämställdhet, 20 miljoner för en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och 680 miljoner för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. När det gällde de 680 miljonerna tyckte visst Kalle Larsson att klockan gick rätt. Jag tror att vi har klockan rätt på många fler ställen än bara där.

Med två handlingsplaner med många olika åtgärder så är det mycket arbete som påbörjats och pågår. Handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer innehåller totalt 56 olika åtgärder.

På motsvarande sätt har 36 olika insatser identifierats i handlingsplanen mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag att följa upp de här åtgärderna. Det är ett ambitiöst arbete som i ett inledande skede snarare kommer att få siffror och statistik att öka, eftersom det kommer att öka synligheten. Kunskapen kommer också att leda till att en högre andel anmälningar kommer in. Det är enormt viktigt att ha beredskap för det och möta det för att på sikt få ned antalet kvinnor som lever ett mycket begränsat liv i förtryck och rädsla.

Ett annat långsiktigt och strategiskt arbete som regeringen har initierat på jämställdhetsområdet är det uppdrag som Göteborgs universitet har fått för att vidareutveckla metoder för jämställdhetsintegrering i staten, skapa en mötesplats för erfarenhetsutbyte och skapa förutsättningar för ett långsiktigt stöd för att integrera jämställdhetsperspektivet i statens verksamheter.

Det är också det uppdrag som Sveriges Kommuner och Landsting leder, där det är en satsning från regeringen på 125 miljoner på ett program för hållbar jämställdhet. Det är många olika projekt som pågår runt om i landet för att man ska förändra sin verksamhet till det bästa för sina invånare. Målet är att bemötande och service ska utformas och fördelas likvärdigt gentemot kvinnors och mäns villkor och behov. De här olika projekten ska också leda till en ökad kunskap, som leder till ett fortsatt utvecklingsarbete. Nästa onsdag bjuder Q-sam, alla riksdagspartiers kvinnoorganisationer, in till en frukosthearing för att höra vad som pågår runt om i landet tack vare just den satsningen.

Alliansen i utskottet stöder inriktningen på strategiskt viktiga åtgärder för att motverka och förändra system som konserverar fördelningen av makt och resurser mellan könen på samhällslevelig nivå. Det är viktigt att bryta strukturer och värderingar som leder till minskad valfrihet för både kvinnor och män. Det är omfattande satsningar som pågår. Insatserna kommer att följas upp och utvärderas, vilket kommer att ge kunskap om resultat och fortsatta utvecklingsbehov för att vi ska kunna fortsätta det påbörjade arbetet även under nästa mandatperiod.

Herr talman! Med detta vill jag yrka bifall till förslaget i betänkandet AUI.

(Applåder)

I detta anförande instämde Tina Acketoft (fp).

Anf. 18 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Det är roligt att Annika Qarlsson faktiskt noterade att jag berömde regeringen på ett par punkter. Jag tycker att man ska kunna göra det. Det finns ju saker som görs som är bra. Ofta är det saker som har kommit från andra håll tidigare. Men är det sådant som vi är överens om är det väl bra att det görs. Insatserna när det gäller mäns våld mot kvinnor hör till dessa. Det var ett exempel jag gav.

Jag har ett par frågor.

Jag tänker på ett tal. Jag ska inte fråga Annika Qarlsson vilket talet är, för det tror jag att hon vet nu. Det är 1 066. Vad tänker Annika Qarlsson när hon stöder en majoritet som har genomfört en politik som har ökat klyftan mellan mäns och kvinnors inkomster med över 1 000 kronor? Jag vill inte fråga om upplevelsen, för det är så personligt. Men känns det bra att stå bakom en sådan majoritet?

Sedan kommer den andra frågan. Hur definierar Annika Qarlsson egentligen begreppet integration? Omfattas Annika Qarlsson och jag till exempel av integrationsåtgärder? I så fall undrar jag: På vilket sätt vill den här majoriteten att Annika Qarlsson och jag integreras i resten av samhället?

Anf. 19 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Det handlingsprogram som omfattar 56 olika åtgärder, som den här regeringen införde, är ett program som inte inrättades under förra mandatperioden, så jag förstår att Kalle Larsson till viss del faktiskt kan glädjas åt att vi har en alliansregering under den här mandatperioden. Det känns bra på något sätt; det måste jag erkänna.

Talet 1 066 är för mig inte slaget vid Hastings. Men efter det här kommer det årtalet självklart att finnas med. Talet 1 066 får mig i stället att ställa en massa frågor. Vad innebär det? Hur har man räknat ut det här? Troligtvis har man sett på skillnader i förvärvsarbete, skillnader i sjukskrivningstal och skillnader i tillgänglighet, alltså ifall man finns som en del av arbetsmarknaden eller inte. Det är ju den linjen som hela tiden har varit den bärande delen i alliansens politik som handlar om att stärka möjligheten till egenmakt genom eget arbete och egen försörjning.

När det gäller jobbskatteavdraget som görs i fyra steg – det fjärde kommer att införas den 1 januari – är det en väldigt tydlig inriktning på att man ger mest till dem som har de lägsta inkomsterna. Det finns ett tak. Jag tror att taket är vid en inkomst som är mellan 28 000 och 29 000 per månad. Hamnar man över det får man inte mer, utan där är taket.

Vi kan titta på hur inkomstfördelningen ser ut mellan kvinnor och män. Vi vet att det är många fler kvinnor som har lägre inkomster, som faktiskt gynnas med de här jobbskatteavdragen.

Du pratar om talet 1 066. Det är inte så att vi har höjt skatten för någon. Vi har däremot sänkt skatten för arbete. Det vi nu också gör är att se till att arbetsmarknaden blir tillgänglig för många fler. Man ska få rätt till rehabilitering för att faktiskt kunna vara en större del av arbetsmarknaden.

Anf. 20 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Det är helt okej att Annika Qarllsson bara kan hålla en fråga i huvudet åt gången. Hon får väl möjlighet i nästa replik att svara på frågan om hur hon definierar integration.

Ibland är det ett knep att inte svara för att man ska kunna säga det allra sist. Men jag utgår från att Annika Qarllsson kommer att ge ett, åtminstone från hennes utgångspunkt, alldeles utmärkt svar på vilka integrationsinsatser, om några, som riktas mot Annika Qarllsson och mig. Eller är alliansen fast i en gammaldags integrationsdefinition som bara handlar om att människor med utländsk bakgrund behöver bli som alla vi andra?

Sedan gällde det vad vi har räknat med när vi har räknat ut dessa 1 066, som jag är väldigt glad och nöjd över att Annika Qarllsson efter den här diskussionen kommer att minnas – det tror jag att fler kommer att göra. Det handlar om de förändringar som är gjorda i a-kassan, i sjukförsäkringen, i föräldraförsäkringen och på skattesidan.

Det är inte vi själva som står för uträkningen, utan det gör riksdagens utredningstjänst. Vi alla här i kammaren har säkerligen förtroende för att de gör riktiga beskrivningar och bedömningar.

Det går liksom inte att bortförklara det här med att tala om att skattesänkningar i allmänhet är bra i någon mening eller att det är mer för den ena eller för den andra.

Vi kan ha en diskussion om huruvida det är bra eller dåligt med skattesänkningar. Vi vet var vi står någonstans när det gäller det. Men det jag ifrågasätter här är att skillnaderna mellan män och kvinnor har ökat så mycket. Svaret på det kan inte bara bli att det har gått bättre för alla, att alla har fått sänkt skatt eller så.

Frågan måste vara: Syftar jämställdhetspolitiken till att minska inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor? Hur upplever i så fall Annika Qarllsson att man har lyckats när riksdagens utredningstjänst faktiskt har bevisat att skillnaden är 1 066 kronor mer nu än när ni började driva politik i det här landet?

Anf. 21 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Ett knep skulle kunna vara att jag väljer att inte svara på frågor. Ett annat knep är att frågeställaren ställer frågor som man inte hinner svara på. Hade jag svarat på båda hade jag inte svarat tillräckligt. Då hade jag i stället fått skäll för att jag inte svarade ordentligt på frågan. Så är det med begränsat tidsutrymme.

Jag ska gå tillbaka till diskussionen om förvärvsarbete, för att slutföra den. Jag har inte sett den här utredningen. Det är alltså väldigt svårt för mig att se vad det är för någonting som ligger som underlag, vilket gör att det är väldigt svårt att bemöta detta. Vad är det för underlag? Räknas också förmögenhetsskatten in i det här, eller är det bara jobbskatteavdraget? Vilka delar är det som man räknar in?

En del av de skillnader som finns kan finnas på kort sikt, men det finns också sådant som på lång sikt faktiskt kommer att jämna ut sig. Då blir det inte samma skillnad.

Och fortfarande har kvinnor som har låga inkomster, till exempel barnskötare, förskollärare, lärare eller mina gamla jobbkompisar på Ica i Sollebrunn, fått kraftiga förstärkningar, närmare en månadslön mer per år, tack vare jobbskatteavdraget.

Sedan gällde det integration. I vår linje handlar det väldigt mycket om att komma ut i arbete. Det är någonting som omfattar också dig och mig, Kalle Larsson. Vi befinner oss i den här kammaren. Jag vet inte om det är ett jobb eller om det är ett förtroendeuppdrag eller hur det bedöms. Det kan vara en annan diskussion. Men vår integrationspolitik handlar om att ge redskap och möjligheter för att man ska komma ut i arbete.

I arbete möts du och jag och många andra. Det är där någonstans som integrationen uppstår. Det är där mötet sker.

Det finns ju en risk att man pratar om assimilation, att någon annan ska rätta sig efter vad som finns och vad som är. Det vill jag inte se, utan det handlar om möten mellan människor, om ett berikande och om att kulturer möts och bryts. Arbetsplatserna är ett jätteviktigt område. Dem måste vi göra tillgängliga även för de nya svenskarna, som kommer hit.

Anf. 22 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag vet att Annika Qarllsson ofta var i talarstolen förra mandatperioden när det gällde just jämställdhetsfrågorna och kvinnors rättigheter i livet, både i arbetslivet och på fritiden. Jag tänkte jag skulle underlätta för Annika Qarllsson genom att ställa bara en fråga. Vad vill Centerpartiet och Annika Qarllsson att vi ska göra för att fler kvinnor ska få möjlighet till heltid?

Utifrån det vi kan förstå i dag av den borgerligt styrda regeringen är det sjuka som ska tvingas ut till heltid, även om de är så sjuka som vi har läst och hört om i medierna nu. Man kan vara svårt cancersjuk och inte ens veta om man överlever sin sjukdom. Då ska man tvingas ut i heltidsarbete medan friska som inte vill något hellre än att jobba heltid får finna sig att ha en ofrivillig deltid.

Anf. 23 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Jag får vara tacksam för att det ställs en fråga som jag får chansen att svara ordentligt på. När det gäller rätt till heltid tror jag precis som Ann-Christin Ahlberg att det är en av de viktigaste frågorna och en av de avgörande frågorna för ekonomisk jämsällldhet mellan kvinnor och män. Det handlar om att få tillgång till arbetsmarknaden och kunna försörja sig.

Vi har sett under rätt lång tid att det har legat stilla. Det har varit vanligt att man jobbar deltid. Det är för att man inte erbjuds heltider men också för att det har blivit ett bekvämt sätt att klara allt det obetalda hemarbetet. Då har kvinnan kunnat jobba deltid. Den typen av arbetstillfällen har varit mer tillgängliga för kvinnor än för män. Jag tycker att det är helt vansinnigt att det ska få fortsätta.

Däremot är vi inte riktigt överens om hur vi ska gå till väga. När det gäller deltidsstämplingen är vi överens, det vill säga man ska inte få stämpla deltid så länge. Det är även Socialdemokraterna med på. Det systemet har talat om att det är helt okej för arbetsgivare att subventionera sina deltidsanställningar med statliga pengar hur länge som helst, upp till 18 år tror jag det fanns något exempel på när vi tog den diskussionen.

I den delen har vi gjort förändringar. När det gäller den andra finns det diskussioner i många kommuner och landsting. Det är där vi finns både du och jag. Många av mina kolleger från Centerkvinnorna driver de här frågorna ute i kommuner och landsting. De som vill ha heltid ska ha möjligheten att jobba heltid.

Det man gjorde i Nynäshamn är ett exempel väl värt att lyfta upp. Man visade på så otroligt många positiva effekter. Vi skulle gemensamt kunna skicka det förslaget ut till alla kommuner och landsting. För det är något vi står bakom.

Däremot är jag inte beredd att gå till lagstiftning. Det fanns ändå som ett hot i bakgrunden från Ann-Christin.

Anf. 24 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Vi satsar i vårt budgetalternativ på att skapa mönsterarbetsplatser där heltid är en viktig del. Jag tycker att Annika Carlsson gör det enkelt för sig. Hon försöker prata bort heltidsproblematiken med a-kassan och deltid.

Vi är inte alls överens om a-kassan. Jag tror att hela svenska folket vet att det är en stor skillnad på vad vi tycker om a-kassan.

I mitt inledningsanförande sade jag vad vi ville lösa när det gäller dem som har ofrivillig deltid och hur man skulle komma vidare med det. Man skulle komplettera med utbildning. Har man heltid och får den sysselsättningsgrad man vill behöver man oftast inte stämpla över huvud taget. Där är problemet.

Annika Qarlsson svarade egentligen inte alls på min fråga. Jag tycker att den är högst aktuell, speciellt utifrån det som har varit i medierna de här dagarna. Sjuka ska tvingas ut och jobba heltid. Vi såg ett butiksbiträde i går som kunde jobba, jag tror det var 75 procent, och hon skulle tvingas jobba heltid. Hon var cancersjuk, men hon jobbade efter sin bästa förmåga. Hon hade en arbetsgivare som ställde upp på det.

Vi har många som står och väntar på att få heltid som inte får det. Då är min fråga till Annika Qarlsson igen: Hur vill Centerpartiet jobba för att kvinnor ska få rätt till heltid?

Anf. 25 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Det som jag fick ut av det reportage som visades i går är att det finns olika tolkningar. Ministern var ute i samma reportage och kände inte riktigt igen de delarna. Låt oss följa det fallet, för det är ett lysande exempel.

Vi säger i propositionen att de som är svårt sjuka inte ska tvingas ut och arbeta utan självklart ska vara sjukskrivna. Jag tror att det finns en del tolkningar kvar att reda ut.

När det gäller rätt till heltid tycker jag att det är ett viktigt ansvar som arbetsgivare, arbetsmarknadens parter och vi som arbetsgivare inom offentlig sektor har. Däremot är jag inte beredd att gå tillbaka hit till denna kammare och lagstifta om rätten till heltid. Jag tror att det får kontraproduktiv verkan. Risken är att en mängd arbeten snarare försvinner som kan vara ingången till arbetsmarknaden och sedan leda till en heltid.

Men deltidstämplingen är ett bekymmer i det här. Det har varit helt okej att använda sig av deltidstämpling för att statligt subventionera en deltidarbetsmarknad. Av era motioner har jag sett att ni har 100 dagar, och vi har 75 dagar. Men i princip säger vi samma sak.

Vi har att se till att de som vill ska få rätten och möjligheten att försörja sig själva. När deltidstämplingen tar slut ger vi från vår sida rätten och möjligheten att komma in i alla olika typer av arbetsmarknadsåtgärder för att man ska få hjälp att hitta ett heltidsarbete.

Arbetsmarknadens parter kommer att ha ett stort och viktigt ansvar att diskutera de här sakerna. Jag ser också att det snarare blir en arbetskraftsbrist än en arbetslöshet när nästa högkonjunktur tar fart. Vi ser att vi har en stor pensionsavgång. Det kommer att finnas behov från arbetsgivare att anställa på heltid. Annars får de ingen kompetent arbetskraft.

Anf. 26 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Annika Qarlsson hade en tung betoning i anförandet på jämställdhet, vilket gläder mig. Jag tycker att det var bra. Men jag har samma fråga till Annika som jag hade till Elisabeth Svantesson. Det gäller skattesänkningarna om man ser på hela mandatperioden.

Det finns uträkningar. Jag vill inte ha en diskussion om skattesänkningar är bra eller inte. Det kan vi ha en lång diskussion om. Men om man tittar bakåt och ser vilka effekter de har haft utifrån ett jämställdhetsperspektiv får man fram siffror på att män har gynnats i högre grad än kvinnor. Män har fått större skattesänkningar än kvinnor.

Jag har fått för mig att jämställdhetspolitiken handlar om att vi måste försöka utjämna skillnaderna. Det ska inte vara så stora skillnader.

Jag skulle vilja fråga Annika Qarlsson om hon håller med om problemet, om hon ser ett problem i detta och vad Centern vill försöka göra åt det.

Den andra frågan handlar om kvotering av bolagsstyrelser. Vad anser Centerpartiet om det?

Anf. 27 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Den utredning som det hänvisas till har jag inte sett. Det gör det svårt för mig att förhålla mig till den. Men om det finns någon form av uträkning med jobbskatteavdraget, förmögenhetsskatten och lite andra saker inräknade kan vi se att den allra största delen av det vi har gjort är jobbskatteavdraget. Det avspeglar självklart hur det ser ut med förvärvsfrekvensen.

En av de viktigaste sakerna för egenmakt, för att själv kunna styra över sitt liv och sin vardag och vad man väljer att göra, är en egen inkomst. Det är därför som det är viktigt med en individualiserad ersättning för de nyanlända som kommer att vara till stöd och hjälp för kvinnor att komma in på arbetsmarknaden betydligt snabbare.

Men självklart ligger det i hela arbetsmarknadspolitiken att fler kvinnor ska ha möjligheter och rättigheter att jobba och försörja sig själva. I det ligger hela paketet, inte bara arbetsmarknadspolitiken, utan också det vi gör inom sjukförsäkringarna. Det vi såg när vi tog över 2006 var att det var otroligt många som gick sjukskrivna, varav en högre andel kvinnor, som inte fick någon hjälp med rehabilitering eller möjlighet att komma tillbaka till arbetslivet igen. Det är där vi gör enorma satsningar jämfört med vad som tidigare gjorts.

Sedan behöver det kanske göras ännu mer på det området. Men hela den här satsningen som vi gör på dessa områden ska leda till att fler har möjlighet till en förvärvsinkomst och därmed till att kunna försörja sig. Då kommer de också att få del av jobbskatteavdraget.

Jag ser alltså att det finns problem och bekymmer, eftersom många kvinnor har stått utanför arbetsmarknaden och möjligheten att tjäna pengar. Nu försöker vi hjälpa till så att de ska ha en möjlighet att komma tillbaka.

När det gäller kvotering till bolagsstyrelser har vi ett förslag som handlar om ekonomiska incitament för dem som ser till att ha det.

Anf. 28 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Huruvida Centerpartiet och Annika Qarlsson ser några problem med att skattesänkningarna i högre grad har gynnat män framför kvinnor var tydligen en komplicerad fråga. Jag förstod ärligt talat inte om det var ett ja eller nej som svar på den frågan, för det var mycket runt omkring.

En sak som jag uppfattade var att Centern tycker att fler ska komma i arbete. Det håller Miljöpartiet med om. Där är vi överens, och då kan man med detsamma fråga sig varför ni lade en skattesänkning på 10 miljarder i årets budget. Det gör inte att fler kommer i arbete. Det skapar bara 3 000 nya jobb.

Om regeringen däremot hade lagt 10 miljarder till på stöd till kommuner och landsting hade man kunnat få nästan tre gånger fler arbeten. Då hade man gynnat jämställdheten, eftersom fler kvinnor är anställda i kommun och landsting, i välfärdens kärna med skola, vård och omsorg. Där hade man i så fall kunnat göra ett jobb för jämställdheten.

Jag ser det som ett problem att Centerpartiet inte tycks vara med medvetet om problematiken i att den skattepolitik man för inte gynnar jämställdheten i landet. Det beklagar jag djupt.

När det gäller kvotering till bolagsstyrelser borde det egentligen inte vara nödvändigt. Det tycker inte jag heller. Det är inget mål i sig med kvotering till bolagsstyrelser, men det är ett medel. Vi kan ju se att ingenting händer av sig självt. Männen kommer inte att släppa ifrån sig makten i bolagsstyrelser, och det finns ett väldigt stort symbolvärde i att få fler kvinnor i bolagsstyrelser. Det tror vi är väldigt viktigt, och det är därför vi från Miljöpartiet efterlyser en kvotering liknande den man nu har i Norge. Det är ett bra exempel.

Anf. 29 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Då kan jag glädja Ulf Holm med en gång och säga att det är lysande att vi båda två står bakom en arbetslinje. Det finns möjligheter, Ulf Holm, om det är så att du är intresserad.

(ULF HOLM (mp): Det är jag inte.)

Det jag också kan glädja Ulf Holm med är att alliansen har sett hur det ser ut i kommuner och landsting och vet att de är stora arbetsgivare. Till nästa år ser vi till att de får 17 miljarder mer för att kunna möta den sänkning av skatteinkomster som man får på grund av lågkonjunkturen och finanskrisen. Vi är där och möter, just för att vi ser att det handlar om enormt viktiga arbetsgivare.

Det man kan se hittills i krisen är att den har slagit hårdare mot män, och eftersom vi gör så stora insatser i kommuner och landsting nästa år tror vi att det ska kunna möta upp så att det inte ska behöva bli så stora besparingar på det området.

När det gäller kvotering till bolagsstyrelser har vi landat i att ha någon form av ekonomiska incitament för att påverka inriktningen av detta. Det som också är rätt intressant är att det är en sak hur det ser ut på toppnivån, men det här är ett arbete som måste genomsyra hela vägen ned, både på chefs- och på mellancheftsnivå. När man pratar om dessa frågor gäller det alltså att ta ett helhetsgrepp, och det är det vi belyser. Vi tittar både på Holland och på Danmark som har infört ekonomiska incitament, och där man också knyter ihop så att det inte bara ska gälla bolagsstyrelser utan om alla cheftsnivåer.

En utredning kom 2006 på våren fram till att man inom politiken är hyfsat okej på hur det är med kvinnor och män; vi har kommit rätt långt, även om vi ibland kan tycka att det finns mer att göra. I näringslivet har det ändå hänt saker. Men ett ställe där det egentligen inte har hänt någonting är inom medierna. Det vore rätt intressant att fundera vidare på.

Anf. 30 TINA ACKETOFT (fp):

Herr talman! Talmannen och jag körde teckenspråk, och jag lovade att hålla mig inom tio minuter, så nu gör vi detta i rasande takt.

Alla debatter som hålls i den här kammaren är naturligtvis väldigt viktiga, men jag tycker att man med rätta kan säga att dagens debatt är den absolut viktigaste. Integration och jämförelse handlar nämligen på flera sätt om det grundläggande *i* och *för* Sverige.

Eftersom jag missade förra årets debatt roade jag mig med att läsa protokollet. En del av den debatten ägnades åt att tala om huruvida det fanns några svenska värderingar eller ej. Några kom politiskt korrekt fram till att så var det inte.

För tre år sedan hade jag varit benägen att hålla med, men efter tre år som ledamot i Europarådet är jag helt övertygad om att det finns svenska värderingar – värderingar som gör att vi ofta är rörande överens om att vi är rörande oöverens med andra delegater. Det går nämligen som en svensk tråd i att jag oftast är överens med en svensk socialdemokrat eller en svensk moderat, medan mina liberala kära kusiner från Schweiz eller Malta inte alls står för samma värderingar.

Alla européer skriver under på ordet ”demokrati”, men demokrati är inte ett statiskt uttryck. Det finns många tolkningar av ordet, och de som minns vad det kommunistiska DDR stod för – Tyska demokratiska republiken – inser snabbt att spännvidden är enorm inom detta begrepp.

Jag törs dock lova att vi som sitter i denna kammare delar värderingarna om allas lika rättigheter och möjligheter att delta i samhället. För oss är det demokrati, liksom att vi ska ha jämförelse maktförhållanden mellan könen, att alla människor ska vara välkomna till Sverige och att de när de har kommit hit ska ha rätt att delta i arbetslivet. Arbetslinjen ska gälla också för dem.

Men det räcker inte med det. Man ska inte bara få delta i arbetslivet. Man ska också få delta i utformningen av samhället, kulturen och av det intellektuella kapitalet. Allas lika villkor – det är integration, Kalle Larsson. För dig, för mig som är invandrare och för Luciano Astudillo som också är invandrare. Det är integration.

Detta är saker som är långt ifrån självklart för befolkningen i resten av Europa eller världen. Detta är våra gemensamma svenska värderingar, och om detta handlar dagens debatt. Därför är det en av de viktigaste debatterna vi har i kammaren; andra utskott får ursäkta.

Efter regeringsskiftet 2006 blev minskat utanförskap huvuduppgiften för alliansregeringen. Det är det som det mesta i vår politik faktiskt har tagit avstamp i. I princip varje förslag som regeringen har lagt fram och som har röstats igenom i denna kammare har handlat om hur vi skapar tillväxt, hur vi skapar livschanser och hur vi minskar utanförskapet.

För detta behövs både generella och särskilda insatser, men allt som underlättar för anställningsbarhet och skapande av nya jobb minskar utanförskapet och även ojämställdheten, för är det något vi ser tydligt så är det att i områden med utanförskap finns det även ökad ojämställdhet.

Oavsett den internationella kris som vi hamnade i för ett drygt år sedan är fokus fortsatt på arbetslinjen, men det är klart att det nu är svårare att bekämpa det gigantiska utanförskap som vi fick med oss i arvskiftet 2006 än om det inte hade varit en finansiell kris.

Krisen hade drabbat vilken regering som helst, även om man ibland inte kan tro det när man hör oppositionen uttala sig. Kriser kommer, kriser går – det vet vi. Vad vi måste göra är att lösa situationen just nu, och vi måste se till framtiden så att vi står rustade inför den.

Om tre år kommer enligt statistiken årskullen 65-åringar att vara större än årskullen 18-åringar. Mediantiden från att en nyanländ får uppehållstillstånd till arbete är sju år. Det är ett gigantiskt slöseri med kapacitet, och det visar att det finns betydande strukturella problem bland annat i introduktionen av nyanlända.

Därför presenterade regeringen i förra veckan en proposition med förslag till en helt ny organisation för vad som ska hända den första tiden man kommer till Sverige som nyanländ. Vi vet ju att det är den första tiden som är absolut grundläggande för resten av livet här.

Ett statligt huvudansvar genom Arbetsförmedlingen är oerhört viktigt. Vi som reser runt i landet så mycket vet hur det skiljer sig från kommun till kommun, på mottagande, introduktion och omhändertagande generellt.

Jag tror att det är helt rätt att göra det systemskifte som man nu föreslår och ge Arbetsförmedlingen en central roll och ett huvudansvar för att få fokus på arbete och delaktighet – inte omhändertagande. Det måste väl också Kalle Larsson bejubla.

Ett skraddarsytt stöd för individen borde väl vara självklart – men det har det inte varit – liksom att alla åtgärder sätts i gång snabbt och utgår från individens förutsättningar och behov, att det alltså kommer i rätt ordning. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med de nyanlända upprätta en individuell planering, och det är första gången som insatserna och ansvaret i så fall kommer att regleras i lag.

Det finns en klar tendens att tala om nyanlända och invandrare som en homogen massa, men det enda som de faktiskt per definition måste ha gemensamt är att de inte är födda i Sverige. I övrigt är vi lika heterogena som ett smörgåsbord eller ett meze. Här har vi allt, från illiterata till professorer, i en härlig blandning.

Jag har så länge jag kan minnas hört att Sverige har världens bäst utbildade taxichaufförer. Jag vet inte om det stämmer, men jag vet att jag har blivit körd av både en hjärnkirurg och en NO-lärare; gudarna vet allt däremellan. Det är också en gigantisk integrationsmiss som har pågått alldeles för lång tid. Vi har kanske raljerat om det, men det har inte skett några konkreta åtgärder.

Denna regering satsar mer än 100 miljoner kronor per år 2009–2011 på fortbildning för personer med utländska examina. Huvuddelen av de insatserna innebär framför allt kompletterande högskoleutbildningar för personer med hälso- och sjukvårdsutbildning från tredjeland och för lärare med utländsk examen.

Sverige har i många fall bra akademiska utbildningar, och bättre ska de bli, men det är något närmast narcissistiskt i vårt tänkande när människor med utländska akademiska examina förpassas till Taxi Stockholm när vårdsektorn i Stockholm går på knä och vi inte hinner utbilda svenskfödda ungdomar till läkare i samma takt som de äldre faktiskt pensioneras. Om du har en läkarexamen med dig i flyktingbagaget ska du inte behöva läsa in hela läkarexamen. Det är inte rimligt. Det är kapitalförstörelse på hög nivå. Ett sätt att komma åt det problemet är att, genom rege-

ringens nya tänkande, erbjuda kortare kurser som anpassar den utbildning man har till svenska förhållanden.

Vi vet att många invandrare har en gedigen yrkeserfarenhet som behövs på den svenska arbetsmarknaden. Det är märkligt att validering av kompetens ska vara så oerhört svårt att få till i ett system. Det är så att man ibland kan luta åt att det faktiskt finns krafter i vårt samhälle som inte vill ha in mer arbetskraft, men så kan det väl inte vara.

Sammanlagt satsar regeringen 15 miljoner kronor för validering av utländsk yrkeskompetens så att individen snabbt kan ta reda på om och hur hans eller hennes kompetens i så fall bör kompletteras.

Oavsett validering, oavsett komplettering, som är oerhört viktiga, vet vi att det oftast inte är en förenklande faktor att ha ett efternamn som inte slutar på –son när man söker ett jobb. Vi kan inte blunda för att det finns en diskriminering i det här landet. Därför var det oerhört viktigt att vi lade samman diskrimineringslagstiftningen på en enda diskrimineringsombudsman och ett lagsystem. Dessutom skärptes skyddet så att det skulle inkludera ålder och könsidentitet. Därtill fastställdes den ekonomiska ersättningen, inte bara utifrån diskrimineringen utan också som en preventiv effekt. Kort sagt på svenska: Det ska svida i plånboken när man diskriminerar.

Det civila samhället har vi talat om lite kort i dag. Det är mycket märkligt att man så länge har behandlat det civila samhället styvmoderligt och inte sett det som den resurs det faktiskt är. Det finns ett överdrivet tänkande om att så länge staten har ansvaret blir allting bra. Jag tror inte att det är så. Folkpartiet tror inte att det är så. Alliansregeringen tror inte att det är så. Vi tror på mångfald även inom åtgärdssektorn.

Regeringen har kontinuerligt genomfört en dialog om relationer mellan stat och ideell sektor inom det sociala området, både för att lära och för att erkänna de idéburna organisationernas roll som opinionsbildare, som samlingspunkt och som utförare av sociala tjänster. Regeringen satsar 8 miljoner kronor på detta under 2010, bland annat som särskilt stöd till ungdomsorganisationer som vill arbeta med uppsökande verksamhet i utanförskapsområdena. Det finns inte en enda enkel förklaring till oroligheterna som vi ser i Malmö, i Göteborg, i Stockholm och i andra områden. Men utanförskapet, känslan av maktlöshet, känslan av att inte synas, inte få finnas till i samma gemenskap är en del av förklaringen.

I det akuta läget handlar det om att lösa problemen lokalt. Och här har det civila samhället en enorm roll, om vi bara låter människor få spela den, om vi faktiskt för en gångs skull kan inse att staten inte alltid har de rätta instrumenten.

Jag tror att målet måste vara att skapa ett samhälle som fungerar i detta nu, i den tid vi i dag lever, där alla känner delaktighet. Utan sammanhållning kan vi inte skapa ett välmående samhälle och en fungerande demokrati, en demokrati där alla har lika rättigheter och möjligheter att delta i samhället. Det handlar integration om.

Med detta yrkar jag bifall till förslagen i betänkandet, herr talman.

(Applåder)

(forts. 7 §)

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

6 § Frågestund

Frågestund

Anf. 31 TALMANNEN:

Kammaren återupptar sitt sammanträde. Det är frågestund med regeringen.

Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter

Anf. 32 EVA SONIDSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till justitieminister Beatrice Ask.

Det blir allt svårare för enskilda konsumenter att komma över attraktiva evenemangsbiljetter till ordinarie priser vid stora, attraktiva arrangemang. Det gäller även idrottsarrangemang. Det beror på att några få företagare lever på att köpa upp billigt och sedan sälja dyrt. Det är enkelt. Ett företag anlitar personer, ofta ungdomar, som köper in så många biljetter de kan få för företagets räkning. Biljetterna tar snabbt slut, och de säljs sedan vidare på nätet för två tre gånger högre priser.

Det här innebär att en stor grupp människor, inte minst ungdomar, stängs ute från att ta del av kultur- och idrottsarrangemang. Skyddet för konsumenterna mot det systematiska ockret med biljetter måste alltså stärkas. Danmark, Norge och Belgien har redan infört lagstiftning mot att sälja biljetter vidare till högre priser än vad som står på biljetten. Det är hög tid att också Sverige tar ställning för fansen och mot svarta börsen.

Vad avser den svenska regeringen att göra för att stoppa dessa nätbaserade företag som står för merparten av svarthandeln med evenemangsbiljetter?

Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det här är ett problem som har ökat på senare tid och som naturligtvis ställer till det för dem som verkligen är intresserade av idrott eller andra typer av evenemang.

I första hand tycker jag att arrangörerna måste fundera över hur de säljer biljetter och vad de kan göra. Det mesta måste ändå lösas på annat sätt än genom lagstiftning. Det finns inget beredningsunderlag eller något arbete där vi har tittat på just ocker med biljetter, men det är klart att vi är uppmärksamma på problemen.

Anf. 34 EVA SONIDSSON (s):

Herr talman! Biljetter till delfinalen i Melodifestivalen i Örnsköldsvik annonserades i dagspressen häromdagen för 2 000 kronor. De kostar normalt max 600 kronor. Det är alltid den enskilda konsumenten som drabbas, men marknaden går hela tiden före. Det här kommer tyvärr att bli en klassfråga i framtiden om ingenting görs.

Konsertarrangörerna har uppvakttat regeringen med krav på lagstiftning. De vill inte heller ha den oseriösa handeln. De tar avstånd från den. Artisterna tycker inte heller att detta är bra. Mellanskillnaden hamnar i fickan på oseriösa företagare. Tycker inte regeringen att dessa oseriösa företagare har en alldeles för stor makt över tillgången till konsertbiljetter och idrottsbiljetter, som därmed också utestänger den enskilde konsumenten?

Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Oseriösa företagare är naturligtvis ett elände, men allt som görs oseriöst är inte kriminellt. Det är inte heller bara företag som ägnar sig åt att sälja biljetter i andra hand. Det är just gränsdragningen som är problematisk.

Jag har inte själv blivit uppvakttad i frågan. Mig veterligt har vi inget underlag på detta. Däremot är det något som diskuteras om man träffar många människor som går på evenemang. Jag är mycket angelägen om att man inte öppnar den typen av marknader för halvkriminella verksamheter eller där man på olika sätt kullkastar konsumenters grundläggande rättigheter.

Det här är ett gränsdragningsproblem. Därför krävs det också ett ordentligt underlag. Ytterst tycker jag fortfarande att arrangörer måste fundera över på vilket sätt de tillhandahåller biljetter och vad de frivilligt kan göra för att försäkra sig om att alla intresserade har möjlighet att köpa biljetter på ett ärligt sätt.

Tillbakablick på Sveriges ordförandeskap i EU

Anf. 36 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Jag har en fråga till Cecilia Malmström.

Den så kallade Eurobarometern mäter svenskarnas och alla EU-medborgares förtroende för EU. Man fann i sin senaste mätning i somras att hela 83 procent av svenskarna har högt förtroende för vårt lands förmåga att påverka EU – högst av alla, faktiskt. Det är en siffra som ger höga förväntningar inför ett svenskt ordförandeskap i EU, och vi är nu inne på slutspurtan inför toppmötet nästa vecka.

Nu kan det här bli statsrådet Malmströms sista frågestund i den här kapaciteten. Då tänkte jag passa på att be henne om en liten tillbakablick, trots att toppmötet är kvar. Jag vill ta upp vad Göran Persson sade inför det förra svenskledda ordförandeskapet: Vår uppgift och vår främsta ambition är att utöva ett effektivt, kompetent och resultatriktat ordförandeskap som för EU:s gemensamma frågor framåt.

Det här ger mig två frågor till Cecilia Malmström: Hade Göran Persson rätt? Har Cecilia Malmström och kollegerna lyckats under den här terminen?

Anf. 37 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):
Herr talman! Tack för frågan!

Det är ännu lite tidigt att sammanfatta det svenska ordförandeskapet eftersom vi går in i en mycket intensiv slutbehandling inför toppmötet om en vecka. Jag gläds förstås åt resultatet från Eurobarometern och hoppas att det ska stå sig och att vi efter ordförandeskapet fortsätter att prata om EU-frågor på det sätt vi har gjort under ordförandeskapet, inför ordförandeskapet och också i samband med Europaparlamentsvalet.

För några av de frågor vi har levererat kan vi redan konstatera framgång. Östersjöstrategin var en viktig prioritering för svenska ordförandeskapet. Den är nu i kraft och gäller. Vi har så sent som i natt fått mikrofinansiella översynssystem på plats, som finansministern mycket skickligt förhandlade. Vi har fått ett Stockholmsprogram på plats, där inte minst Beatrice Ask och Tobias Billström har varit mycket pådrivande. Vi tror att vi på måndag och tisdag kan göra framsteg på utvidgningsområdet. Sedan återstår en hel del på klimatområdet. Det är en internationell fråga. Men på alla dessa områden och i många andra detaljfrågor är vi glada att vi har kunnat genomföra detta – inte minst Lissabonfördraget, som trädde i kraft i tisdags.

Anf. 38 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr talman! Tack, Cecilia Malmström, för svaren!

Nu tillhör vi förstås samma underlag och majoritet i Sveriges riksdag, men jag vill ändå be Cecilia Malmström vara lite självkritisk på slutet inför den vecka som är kvar, inför det kommande spanska ordförandeskapet och inför tillträdet av en ny kommission, där ju Cecilia Malmström kommer att ingå. Är det någon fråga som vi hade hoppats komma längre i och där vi hoppas att ett nytt ordförandeskap och en ny kommission lägger fram ännu bättre förslag och blir ännu bättre på att få igenom dem än nu? Vill Cecilia Malmström säga något om någon uppförsbacke där EU behöver fortsatt energi från både svenskt och spanskt håll?

Anf. 39 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Det är många otroligt svåra frågor. Även om vi känner att vi har lyckats lösa och komma framåt i en hel del frågor återstår många svåra processer. Arbetslösheten är en fråga som drabbar Sverige och de allra flesta medlemsländer mycket hårt. Även om vi får de makro- och mikrofinansiella instrumenten på plats som rör marknaderna kommer fortfarande många människor under lång tid att känna av arbetslösheten. Där kan vi göra det mesta på nationell nivå, men vi kan också öka samordningen och se till att vi använder den inre marknaden bättre. Det är en fråga som jag vet att spanjorerna kommer att behöva jobba mycket med och vi tillsammans med dem.

Vad som än kommer ut av klimatmötet i Köpenhamn kommer det att också leva kvar. Hur ska vi ställa om våra ekonomier och göra dem grönnare och mer klimatsmarta? Hur ska vi leva upp till de åtaganden som vi förhoppningsvis enas om där? Det är också en fråga som kommer att leva kvar. Vi har hela Stockholmsprogrammet, som pekar ut många nya ansvarsområden för EU, inte minst när det gäller migration, asyl och det gemensamma polissamarbetet. Nog finns det uppgifter där vi har nått lite

framåt men inte ända fram och där spanjorer och andra inkommande ordförandeskap kommer att ha gott om arbetsuppgifter.

Konsekvenser för sjukvården av förändringar i trygghetssystemen

Anf. 40 PER SVEDBERG (s):

Herr talman! Jag har en fråga till socialministern.

I dag kan man konstatera att det händer mycket i våra trygghetssystem. Alla sjukskrivna och arbetslösa i landet får det betydligt sämre, och de mår sämre i sin vardag.

I en stor rapport från Världshälsoorganisationen konstateras att de socioekonomiska förhållandena har en stor inverkan på folkets hälsa. Folkets hälsa speglas mycket snabbt i vårdsystemet, det vill säga konsumtionen av vård och omsorg. Hur tänker socialministern möta det ökade trycket inom vårdapparaten med tanke på den förda politiken?

Anf. 41 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Den fråga som Per Svedberg tar upp förtjänar mycket intresse och arbetsinsatser för att vi ska motverka en utveckling där människor hamnar vid sidan om på grund av sjukdom eller arbetslöshet. Därför är också regeringens viktigaste prioritering att förbättra möjligheterna för människor att komma i arbete.

Vi vet att Sverige tillsammans med övriga världen går igenom en tuff ekonomisk kris just nu. Vi har också lagt ned väldigt mycket kraft på att förändra de system som finns där när människor blir sjukskrivna för att vi ska få en effektivare rehabilitering och människor tillbaka i arbete snabbare. Här finns mycket mer att göra för att människor ska känna trygghet i sin vardag, och det gäller naturligtvis särskilt människor som befinner sig i ett utsatt läge.

Anf. 42 PER SVEDBERG (s):

Herr talman! Jag blir lite förvånad, för det borde ändå vara så att socialministern verkar för att systemen som ni nu monterar och skruvar om ska vara till gagn för människan och inte skapa en situation där man känner att man är på väg bort, det vill säga skapa en oro hos individen. Senast i morse, eller rättare sagt i går kväll, var det en stor diskussion om cancerpatienter som tvingades gå ut och söka jobb. Det är en ren effekt av den politik ni bedriver, och det kommer att få konsekvenser för hälso- och sjukvården. Därför blir jag inte riktigt nöjd med din argumentation. Du måste väl ändå se problemet och vara beredd att ta tag i det. Stå upp för att du är socialminister!

Anf. 43 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Precis som Per Svedberg säger är dessa frågor ofantligt viktiga, och det är de verkligen för regeringen. Vi har gått från att ha ett system som har varit mycket passivt. Människor har tillåtits hamna i långvarig sjukskrivning utan att få en möjlighet till rehabilitering, och unga människor har i väldigt stor mängd förtidspensionerats i stället för att få möjligheter att komma tillbaka.

Vi håller nu på att ställa om för att fler människor ska få möjlighet att bidra. I detta arbete har uppmärksamats att en del personer har hamnat i en väldigt knepig situation, och regeringen vill naturligtvis i dialog med myndigheterna, bland annat Försäkringskassan, hitta en bra avvägning. Den som till exempel på grund av en cancerdiagnos inte kan arbeta ska naturligtvis kunna vara sjukskriven också fortsättningsvis. Man ska vara trygg i att systemen fungerar, att de finns där när det behövs och också att de fungerar på ett sådant sätt att den som har kvarvarande förmåga får möjlighet att utföra arbete.

Visionen om Sverige som Europas nya matland

Anf. 44 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! Jag har en fråga till jordbruksministern. För ett år sedan introducerade jordbruksministern visionen om Sverige som Europas nya matland. Det handlade om livskraftig landsbygd, växande företag, fler jobb, god mat, god djurhållning och upplevelser i världsklass. Vilka konkreta effekter har jordbruksministern sett av detta under det år som visionen har varit i kraft?

Anf. 45 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! De konkreta effekter som har uppnåtts så här långt mäts i ett antal indikatorer, vilket ger vid handen att det så här långt har tillkommit ett antal nya jobb och nya företag i skilda delar av landet. Det är viktigt, speciellt i de delar av landet som är glest bebodda, landsbygdsområden med mera.

Därtill har vi fått en väldig offentlig debatt om mat och matens kvalitet, inte minst mat som serveras i det, som jag vill kalla det, offentliga köket: i skolmatsalar, i skolrestauranger, på sjukhus, på äldreboenden och liknande. Det tycker jag är bra, för mat som serveras på dessa ställen är många gånger inte valbar på samma sätt som mat är för oss som inte har vår dagliga verksamhet i en skola eller bor på ett äldreboende eller liknande.

Anf. 46 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! Både jag och jordbruksministern kommer från en landsända, Småland och Öland, där besöksnäringen har vuxit fantastiskt inte minst under den senaste säsongen. Man talar om en tillväxt av antalet besökare på 45–40 procent. Vilken konkret nytta bedömer jordbruksministern att den näringen har av visionen om Sverige som Europas nya matland, och hur kopplar man samman visionen med det starka varumärke Sverige har som besöksland?

Anf. 47 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Vi kunde för någon dag sedan med siffror konstatera att den summa pengar som i dag spenderas på turismen i vårt land är större än den summa vi som svenskar spenderar utomlands på turism. Detta ger jobb, inte minst runt mat och servering av mat.

Jag har kunskap om att ett antal företag som ger jobb i skilda delar av landet har uppstått bland annat beroende på att intresset för att komma

till vårt land har ökat. När man är på besök någonstans måste man ju ha mat. Därtill har jag fått kunskap om att man den gången man är turist är något mer benägen att spendera lite mer pengar på mat än man kanske är i det dagliga hushållet. Man unnar sig så att säga lite mer, vilket jag tycker är roligt. Allt detta vi talar om är nämligen arbetsintensivt och ger jobb, ofta på platser som inte har så väldigt många andra arbetsplatser, vilket är speciellt glädjande.

Vaxholmskonflikten

Anf. 48 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Jag har en fråga till Göran Hägglund. Vi fick en tragisk dom från Arbetsdomstolen i går. Den härrör från Vaxholmskonflikten, som har varit en lång process där två svenska fackförbund stäms för att ha vidtagit stridsåtgärder mot ett lettiskt företag som utfört arbete i Sverige. Åtgärderna vidtogs efter att förbunden begärt ett interimistiskt beslut om åtgärdernas laglighet, där AD uttalade att det var förenligt med svensk lag att vidta stridsåtgärder. Trots detta döms fackförbunden att betala ut skadestånd och rättegångskostnader till sin motpart.

Anser ministern att regeringen har något ansvar för att den svenska lagstiftningen inte har harmoniserats med EG-lagstiftningen?

Anf. 49 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det är mycket riktigt så att domen är en del av efterspelet till det så kallade Vaxholmsmålet, som handlar om ersättning utifrån den slutsats som domstolen drog vid ett tidigare tillfälle. Det handlar om skadestandsfrågor.

Det utfall som kom i går ska jag naturligtvis inte ha någon uppfattning om. Det är domstolen som dömer utifrån gällande lag. Det var dock inte det frågan gällde, utan den gällde om regeringen har ett ansvar för detta. Jag vill konstatera två saker. Den ena är att vi har haft en lagstiftning där vi inte kunde förutse utfallet, och jag tror inte att någon riktigt skulle kunna förutse utfallet av den dom som föll efter Vaxholm. Den andra handlar om att vi genom de förslag som regeringen har lagt fram kommer till rätta med de problem som har redovisats i dagarna.

Anf. 50 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Nu är det ju så att man från regeringens sida har ett visst ansvar. När två svenska fackförbund döms till att betala stora summor trots att de följt svensk lag anser jag att regeringen som uppenbarligen ansvariga för den rättsvillfarelse som uppstått bör ta sitt ansvar och hålla fackförbunden skadeslösa. Avser regeringen att ta upp frågan om ex gratia-ersättning för att ersätta den skada som skett? Jag kan för tv-tittarnas skull säga att man inte kan stämma riksdag och regering, men regeringen kan bestämma att den går in och betalar. Vi från Vänsterpartiet tycker nämligen att den är skyldig till detta.

Anf. 51 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Vi har självklart spelregler på arbetsmarknaden som styrs via lagstiftning och genom kollektivavtal. Vi har varit i en besvärlig situation där vi inte har vetat riktigt vad som skulle gälla. Hade man vetat exakt vad domstolens utslag skulle bli hade fackföreningen naturligtvis inte agerat på det sätt den gjorde. Man trodde att man agerade i enlighet med vad som var gällande rätt. Utslaget kom att bli ett annat, och det får konsekvenser för fackföreningsorganisationerna.

Självklart är det facken som är skyldiga att betala de ersättningar som ska betalas. Det var de som tog till konfliktåtgärderna, det var de som gjorde bedömningarna. Domstolen har dragit sin slutsats, och regeringen har genom ett intensivt beredningsarbete kommit fram till att vi bör ändra på en del av de svenska lagarna som gör att den här situationen inte ska upprepas.

Prostataundersökningar

Anf. 52 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Herr talman! Jag har en fråga till socialministern, och den gäller prostataförstoring. Prostatacancer är ett mycket uppmärksammat problem. Det är däremot inte ett annat problem som drabbar många män, nämligen prostataförstoring. Förstoring av prostatakörteln är vanlig hos män när de blir äldre. Ungefär varannan man som passerat 70 år har besvär av sin prostataförstoring. Prostataförstoring och prostatacancer kan uppträda samtidigt, och prostatacancer kan även göra att prostatakörteln förstoras, och symtomen för de båda sjukdomarna liknar varandra. Även om prostataförstoring inte är livshotande kan det medföra lidande för den drabbade och hans familj. Därför måste det här problemet uppmärksammas i högre grad än i dag, tycker jag och många andra med mig.

Därför vill jag fråga om statsrådet är beredd att verka för att undersökningar av förstora prostata underlättas.

Anf. 53 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag tror att den allra klokaste ordningen är att vi som politiker inte fattar de medicinska besluten. Det ska vi överlämna till professionen. Däremot ska vi så långt det fordras tillhandahålla alla de instrument som vi som politiker har för att de ska kunna utföra sitt jobb på bästa möjliga sätt. De sitter inne med specialistkunskapen och det speciella kunnande som fordras för att göra medicinska avvägningar.

När det gäller det område om Helena Bargholtz tar upp har det varit en diskussion under en mycket lång tid för att se hur man ska kunna skanna på ett eller annat sätt eller genomföra systematiska undersökningar. Det som läkarvetenskapen hittills säger är att man tror att den typen av systematiska undersökningar skulle orsaka mer skada än vad det kommer att lösa problem. Det är inte ett rationellt sätt att hantera resurser eller att bemöta den oro som vi som enskilda personer kan känna.

Anf. 54 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Herr talman! Tack för svaret! Vi är helt överens om att den medicinska kunskapen ska sköta det medicinska. Jag tyckte ändå att jag kände en öppning i statsrådets svar, att det ändå är viktigt att tillhandahålla instrumenten. Sedan är frågan vilken nytta man har eller inte. Det påminner lite av mammografidebatten, där man också har olika uppfattningar om det är bra eller inte bra.

Jag ser det här lite grann som en jämställdhetsfråga. Bröstcancer och mammografi är väldigt uppmärksammade. Prostatafrågorna har kommit lite i bakvatten, och det är ett skäl till att man bör uppmärksamma detta.

Anf. 55 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag är väldigt glad att Helena Bargholtz tar upp denna fråga, som ju är stor och ibland hamnar lite i skymundan eftersom många män inte gärna talar om de här frågorna. Därför är det viktigt att det här samtalet äger rum.

Det ska ständigt prövas vad som är det bästa sättet att hantera den här typen av symtom och sjukdomar som uppkommer så att vi på ett rationellt sätt kan bemöta människors oro, sjukdomar och hanterar våra resurser på det mest begåvade sättet.

Jag vill tacka Helena Bargholtz för att hon väckte just denna fråga.

Djurskyddet

Anf. 56 TINA EHN (mp):

Herr talman! Min fråga är till jordbruksminister Eskil Erlandsson.

När regeringen tillträdde valde man att omedelbart lägga ned Djurskyddsmyndigheten. Förra året förändrade regeringen djurskyddstillsynen i kommunerna. Man flyttade denna till länsstyrelserna och tog bort avgiftsfinansieringen i syfte att öka jordbrukets konkurrenskraft.

Med facit i hand, den senaste tidens bilder på grisar som inte sköts enligt de lagar som vi har, kan man säga att det kanske skulle vara bättre med ett framtidsytande djurskydd och en tillsyn som kan bevara konsumenternas förtroende.

Hur tänker jordbruksministern gå vidare för att öka och få tillbaka förtroendet hos konsumenterna och förbättra djurskyddet?

Anf. 57 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! De bilder som har visats i alla typer av medier de senaste dagarna är upprörande. I många fall har vi sett bevis på brott mot den lagstiftning som vi har.

Nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten innebar inte att de arbetsuppgifter som myndigheten har försvann. De har överförts till en annan myndighet. Jag anser inte att namnet på en myndighet är avgörande för om arbetsuppgifterna utförs på ett bra sätt eller inte.

Anledningen till att vi flyttade tillsynen från den kommunala nivån till länsstyrelsen var att i alltför många kommuner fanns inte den tillsyn som jag tycker att vi ska ha av djurs hållande i vårt land.

Hur går vi vidare? Ja, vi har bestämt oss tillsammans med Jordbruksverket för att utföra utökade kontroller i besättningar som har besätt-

ningsveterinärer, innebärande i praktiken en genomgång ungefär var femte vecka i en besättning. Detta stärker tillsynen på ett högst påtagligt sätt och ger utrymme för länsstyrelserna att utföra riskbaserade kontroller.

Prot. 2009/10:42
3 december

Frågestund

Anf. 58 TINA EHN (mp):

Herr talman! Det handlar väldigt mycket om resurser till djurskyddstillsynen. Jag kan göra en jämförelse med en chaufför. Den som parkerar sin bil får en parkeringsbot om man inte ställer bilen på rätt ställe. I Stockholms stad drog man ned på kontrollen av felparkeringarna, och det blev inte bra. Samma logik borde gälla för djurskyddet.

Det kom ett pressmeddelande från Jordbruksdepartementet om att man skulle träffa griskötningen och att man skulle göra det som ministern precis har pratat om här, en deklaration.

Då kommer jag in på en lite annan fråga. Veterinärerna ska både utföra kontroller och vara husläkare. Hamnar de inte då på två stolar?

Anf. 59 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Redan i dag är det ett antal yrkeskårer som har en anmälningsplikt om man upptäcker någonting som inte följer lagen. Det har till exempel dagispersonalen. Detsamma gäller läkarkåren och veterinärkåren. De legitimerade veterinärerna är legitimerade av några specifika skäl. Ett av skälen är att vi ska känna förtroende för yrkesgruppen i vårt samhälle. Och jag gör det. Jag är alldeles övertygad om att de har samma mål som Tina Ehn och jag, nämligen att djuren ska behandlas väl, åtminstone så att man ligger i nivå med den lagstiftning som vi har i vårt land om hur djur ska skötas. Jag har fullt förtroende för den yrkeskåren.

Forskning och utveckling inom försvarsindustrin

Anf. 60 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Min fråga går till försvarsminister Sten Tolgfors.

Försvarsindustrin har varit spjutspetsen för den tekniska forskningen och utvecklingen i Sverige. Utan den avancerade ingenjörskonst som ryms i den hade vi knappast blivit den framstående tekniska kunskapsnation som vi har blivit. Jag tänker på rymdverksamheten, på Ericsson, på mobiltelefonin och så vidare, verksamheter som har säkrat Sverige som forsknings- och kunskapsnation.

Hur avser regeringen att stödja svensk försvarsindustri och den forskning som ryms där så att vi kan bibehålla och gärna förbättra vår nuvarande kunskapsnivå?

Anf. 61 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag kommer precis från Brasilien där jag har varit för andra gången på ett halvår för att stödja det svenska anbudet från Saab om att sälja Gripen. En god del av min och Regeringskansliets tid går till att stödja svensk exportverksamhet. Det är viktigt därför att våra försvarsindustriföretag har exportandelar någonstans mellan 85 och 95 procent beroende på inriktning. En alldeles central del för deras framtid är att se till att det finns öppna marknader och gott exportstöd.

Därför finns det i den budget som riksdagen beslutade om i går förslag om en ny exportstödjande myndighet för försvarsmateriel.

Jag kan säga apropå vad Cecilia Malmström sade om det svenska ordförandeskapet att för ett par veckor sedan fick Sverige igenom inte bara alla sina prioriteringar på försvarsområdet utan i synnerhet skrivningar på området om konkurrens på lika villkor. Det är ett faktum att vi inte ska ha 27 uppdelade delmarknader i Europa – för det har man inte i USA, där har man en – utan alltmör en gemensam marknad för att stödja en stor hemmamarknad för försvarsindustrin.

Anf. 62 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Jag är mycket glad för försvarsministerns goda insatser i Brasilien, som jag också har hört talas om. Det är väldigt bra att Sverige lever upp till de förväntningar och krav som finns i de här kulturerna, där också den politiska ledningen behöver vara med för att sanktionera affärer och för att samarbete ska kunna ske i viktiga forsknings- och utvecklingsfrågor.

Jag skulle vilja höra om det finns planer hos statsrådet på hur vi också kan säkra att forskningen och utvecklingen inom försvarsindustrins kunskapsområde finns kvar i Sverige.

Anf. 63 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Man ska ha klart för sig att det som ofta benämns som den svenska försvarsindustrin med några undantag inte längre är en svensk industri. De är del av multinationella koncerner. BAE till exempel har 120 000 anställda över hela världen, och några delföretag finns i Sverige, till exempel Hägglunds och det gamla Bofors. Med det vill jag peka på att det sker alltmör av forskning och utveckling både inom företag och med delföretag i olika länder. Vi samarbetar i dag för att utveckla nya system.

Förr i världen, när Sverige drev en neutralitetspolitik skild från andra länder, var det ett värde i sig att ha en egen industri som var utvecklad för bara svenska behov och med egna specifikationer. I dag bygger vi säkerhet tillsammans med andra. Vår materiel måste fungera tillsammans med andra länders, inte minst i internationella insatser. Och för att få bästa ekonomi anskaffar vi materiel ihop med andra länder och får långa serier. Därför är samarbete, till exempel det med Brasilien, viktigt i utvecklingen av kommande system. I det fallet gäller nästa generations Gripen. Vi delar kostnader och höjer vår gemensamma förmåga.

Reglering av sms-lån

Anf. 64 CHRISTIN HAGBERG (s):

Herr talman! Jag har en fråga till Beatrice Ask.

Antalet sms-lån växer snabbt, och fler och fler hamnar i en skuldfälla som är helt förkastlig. De företag som erbjuder dessa lån tar ut ockerräntor vilket snabbt förvärrar situationen för dem som tar sms-lånen.

Erbjudandena om lånen är dessutom utformade så att man endast genom några få tryck genast får pengarna insatta på sitt konto, och detta utan någon som helst kontroll. Många frestas av detta, och många finns

nu registrerade hos kronofogden på grund av dessa lån. Följden blir att man får betalningsanmärkningar som sedan kan leda till att man får svårigheter att skaffa bostad, ta andra lån och ingå andra ekonomiska avtal.

Konsumentkreditlagen är den lag som reglerar huruvida en kreditprövning måste göras eller inte. Det är här som kryphålet finns för de kreditgivare som ger så kallade sms-lån.

Justitieministern har i tidigare svar på liknande fråga sagt att ett förslag är på väg. Min fråga blir då: När kommer förslaget?

Anf. 65 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Svaret är: Före jul. Vi kommer att presentera en departementspromemoria som innehåller en rad olika förslag, dels om krav på bra information om effektiv ränta, dels skärpta krav när det gäller kreditprövning och skyldighet för kreditgivare att förklara kreditavtal och dess verkningar på ett begripligt sätt för kunderna.

Det här är någonting som vi har diskuterat länge. Det är oroväckande att vi har fått en utveckling med allt fler som skuldsätter sig. Och det är definitivt inte bara ungdomar utan tvärtom väldigt många vuxna som tar de här snabba lånen.

Det här bygger på de regler som riksdagen beslutade för några år sedan när man gjorde förenklingar. Det har gjort att vi inte omedelbart ville gå in och ändra regelverket. Men det har varit helt nödvändigt att jobba fram förslag. Det kommer, som sagt, före jul en presentation av dem. Sedan får vi snabbt försöka jobba med dem.

Anf. 66 CHRISTIN HAGBERG (s):

Herr talman! Jag får tacka för svaret. Precis som justitieministern säger är det här ett stort problem.

Vi har gjort en uppföljning och ser att 2006 var det inga problem, i alla fall enligt kronofogden, medan den här utvecklingen har exploderat sedan 2007. Bara under första halvåret var det fler än 23 000 anmälningar om obetalda skulder för sms-lån hos kronofogden.

Precis som justitieministern säger är det inte bara bland unga utan även äldre, framför allt gruppen 65 år och äldre och kvinnor, som sms-lånen har ökat. Det kan väl också ge oss en fundering över den utveckling som har varit inom andra områden som har inneburit försämringar för många.

I våra grannländer har man vidtagit olika åtgärder för att komma till rätta med problemet, men i Sverige väntar vi fortfarande. Men nu säger justitieministern att det ska komma ett förslag före jul. Då är min följdfråga: Vilka åtgärder är det som har varit så komplexa att förslaget har dröjt så här pass länge, trots att vi vetat sedan 2007 att det här är ett stort problem?

Anf. 67 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Ett av skälen till fördröjningen är att riksdagen i sin visdom ganska nyligen fattade beslut om regelverken, och detta efter en ganska lång utredning där man diskuterade möjligheterna till den här typen av snabba lån och annat. Det är klart att det ska finnas ett ordentligt underlag innan man ändrar riksdagens nyligen fattade beslut i sådana frågor.

Vi har naturligtvis följt den utveckling som har skett. Det har vidtagits en hel del åtgärder. Exempelvis har Kronofogdemyndigheten varit ganska aktiv när det gäller information, men det har inte stoppat utvecklingen. Det finns också ärenden där man har kritiserat företag för en väldigt aggressiv marknadsföring.

Nu har vi samlat på oss så mycket underlag och annat att vi har kunnat ta fram förslag, och det tycker jag är bra. Då får vi på rätt sätt se till att de kommer till användning.

Det här är ett problem som vi ska arbeta med att försöka stävja. Helt tror jag inte att det försvinner omedelbart.

Försvarsmaktens organisation

Anf. 68 FREDRIK LUNDH (s):

Herr talman! Försvarsministern har i tidigare debatter varit tydlig med att Försvarsmakten inte får ändra i grundorganisationen, men väl i insatsorganisationen, för att alltid leverera ett bra försvar och så mycket försvar som det bara går för pengarna.

Insatsorganisationen och grundorganisationen inom flygvapnet är i princip samma sak. Om ett tag gäller samma sak också för armén när de får sina stående förband. Det innebär följande för flygets del, och jag tar F 21 i Luleå som exempel. Försvaret kan med det här synsättet flytta sina insatsförband, basbataljonen till Malmen och flygdivisionerna till Ronneby och Såtenäs. Med andra ord: Skylten F 21 hänger uppe i Luleå, men ingen är hemma.

Är försvarsministerns synsätt förankrat hos försvarsutskottet och partiledarna i alliansen när nu ministern öppnar dörren på vid gavel för förändringar som riksdagen i framtiden inte har någonting att säga till om?

Anf. 69 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Det var synnerligen stora ord från en representant för ett parti som lade ned 60 förband och verksamhetsställen under sina år vid makten. Det är synnerligen stora ord från en representant för ett parti som vill skära ned 3 miljarder varje år i försvarsbudgeten jämfört med regeringen, en regering som har fattat det första försvarsbeslutet på 15 år som inte syftar till att skära ned försvaret utan till att stärka försvarsförmågan.

Det är alldeles uppenbart att fördelningen i ansvar är väldigt tydlig för Försvarsmakten liksom för alla andra myndigheter i vårt land. Riksdagen reglerar ett 30-tal delar av grundorganisationen, regeringen ytterligare 5. I övrigt gäller Försvarsmaktens beslut.

När det gäller insatsorganisationen, alltså vilken förmåga Sverige har och vad den ska bestå av, ger vi ett uppdrag till Försvarsmakten om hur den ska se ut, vilken förmåga man ska ha och hur den ska se ut. Sedan verkställer man detta på bästa och effektivast möjliga vis. Det är glasklart i det här fallet liksom i alla andra fall.

Anf. 70 FREDRIK LUNDH (s):

Herr talman! Försvarsministern slår sig gärna för bröstet och talar om att regeringen inte lägger ned några förband. Men det som nu sker är att våra militära förband urholkas och i värsta fall läggs ned när försvaret

följer försvarsministerns riktlinjer. Innebörden blir i praktiken att ministern har tagit ifrån riksdagen all dess makt att fatta beslut om försvarrets organisation.

Min grunduppfattning är att försvaret redan har rationaliserats i högst betydande grad och att det är ett värde att ha en grundorganisation spridd över hela landet. Därför måste det finnas starka både militära och ekonomiska skäl för att motivera en eventuell ytterligare koncentration av grundorganisationen.

Alliansens partiledare var i förra valrörelsen tydliga med beskedet att inga förändringar i organisationen skulle ske under mandatperioden. Accepterar de nu att endast förbandsskylden hänger uppe men att allt i praktiken har flyttat? Om det inte förhåller sig på det sättet, hur gör försvarsministern nu för att vi politiker ska återfå makten som man i praktiken har avskaffat?

Anf. 71 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Den här frågan blir allt underligare. I går röstade Fredrik Lundh själv för den socialdemokratiska politiken. Man yrkar på effektiviseringar i grundorganisationen. I dag säger han detta.

I går hade Socialdemokraterna möjlighet att kräva förändring av beslutsbefogenheten mellan riksdag, regering och försvarsmakt när vi hade budgetdebatten. Ingen socialdemokrat röstade för det. Man drev tvärtom att det skulle ske effektiviseringar. Man har ju inga pengar.

Jag värjer mig starkt mot detta ständiga spridande av oro och konspirationsteorier om vad som egentligen pågår. Det finns mig veterligen ingen diskussion om att plocka bort verksamheten från flottiljen i Luleå. Det handlar om var man ska producera förmågan basbataljon på effektivast möjliga sätt. Det ligger entydigt inom Försvarsmakten.

Vi har självständiga myndigheter i Sverige. Det gäller alla myndigheter. Försvarsmakten är en sådan myndighet. De förslag som här fördes fram som oförankrade i det egna partiet skulle få mycket långtgående konsekvenser på den samlade styrningen av myndigheter i Sverige. De skulle genomgående politiseras.

Hanteringen av unga lagöverträdare

Anf. 72 HELENA BOUVENG (m):

Herr talman! Min fråga går till justitieminister Beatrice Ask.

Förra veckan träffade jag en ung tjej i mitt hemlän Jönköping. Hon är en av de unga människor som har blivit utsatta för ett grovt brott av en lika ung man – 17 år.

Händelsen skedde för snart nio månader sedan, och först nu behandlas brottet i tingsrätten. Det är en lång väntetid för en ung kvinna som har blivit utsatt för ett grovt brott.

Riksrevisionen presenterade i sin rapport *Hanteringen av unga lagöverträdare* att den unga kvinnan i Jönköpings län inte är den enda som har fått vänta länge på en rättegång.

Jag vill fråga minister Beatrice Ask, som jag vet är mycket engagerad i ungdomsfrågor och har träffat många unga brottsoffer och unga lagöverträdare, vilka åtgärder hon vill sätta in för att de lagstadgade tidsfristerna ska hållas när unga människor begår brott och utsätts för brott.

Anf. 73 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tror att den här frågan pekar på ett av de största problemen vi har när det gäller ungdomar som begår brott eller utsätts för brott. Det är oftast en närhet mellan förövare och gärningsmän. Ungdomar är väldigt brottsaktiva. Det tar alldeles för lång tid. Vi håller inte ens fristerna.

Regeringen har naturligtvis anslagit mycket pengar och gör många olika saker. Men jag tror att vi har alldeles för komplicerade system vilket gör att det går alldeles för långsamt.

Självklart ska ungdomar ha samma rättssäkerhet som andra, men vi måste på något sätt hitta lösningar som innebär att vi snabbare tar tag i ungdomar som har begått brott och tar tag i brottsoffren.

Jag har bett bland andra länspolismästare Mats Löfving att se över hur man ska kunna korta tiden från det att ett brott begås tills samhället reagerar och hur samverkan mellan olika myndigheter kan förbättras. Uppdraget ska redovisas den 31 december. Jag hoppas mycket på att det ska komma bra förslag.

Anf. 74 HELENA BOUVENG (m):

Herr talman! Tack för svaret!

I samma rapport tar man också upp problemet med att en hel del av våra ungdomar fortsätter på den kriminella banan och att fler brott som ungdomar begår skulle kunna klaras upp.

Jag är också oroad över att fler brott som begås av ungdomar under 15 år faktiskt inte utreds alls.

Jag vill fråga ministern hur hon arbetar för att våra ungdomar inte ska fortsätta på en destruktiv bana och för att fler brott ska klaras upp när brott har begåtts.

Anf. 75 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tror att det faktum att många ungdomar startar en kriminell karriär och begår brott igen har att göra med tid. Om man reagerar i tid och tar tag i det direkt händer det naturligtvis bra saker. I dag är genomsnittstiden i Stockholm från att ett brott begås till att man kommer till ungdomstjänsten ett och ett halvt år.

Den som någon gång har sett en 15-åring eller 16-åring begriper ju hur mycket de hinner uträdda på ett och ett halvt år, antingen åt fel håll eller åt rätt håll. Den åtgärd som man beslutar om kanske inte är relevant för det brott som begicks.

Jag skulle behöva en timme för att gå igenom vad jag tycker att man ska göra och vad vi faktiskt gör. Jag vill gärna påpeka för riksdagen att om det är något vi ska göra är det att jobba för att korta tiderna och få reaktioner snabbare. Jag är beredd att pröva alla bra förslag till lösningar. Jag får, som sagt, utredningsresultat den 31 december.

Förändringarna inom sjukförsäkringen

Anf. 76 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag har en aktuell fråga till socialministern. Den handlar om förändringarna och försämringarna av sjukförsäkringssystemet.

Som vi har kunnat notera kommer närmare 54 000 människor att vara utförsäkrade nästa år. I dagarna har vi också kunnat ta del av att läkarna på Karolinska sjukhuset kritiserar regeringen för den förändring som genomförts. Det innebär att man efter 180 dagar ska söka ett heltidsarbete även om man är cancersjuk och har tumörer.

När tänker socialministern ta patienternas parti i den här frågan?

Anf. 77 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag vet att Lars Johansson känner till det, men om det är någon som inte vet det vill jag tala om att detta är Cristina Husmark Pehrssons område, även om det är ett område där vi behöver samarbeta över alla gränser för att få bästa möjliga resultat.

Mycket har hänt på det här området. Det har vi varit inne på tidigare. Vi har försökt förändra politiken från att vara oerhört passiv och låta människor hamna i långvarig sjukskrivning utan att erbjuda hjälp och stöd. Allt fler människor i allt lägre åldrar har utförsäkrats eller blivit förtidspensionerade i stället för att få möjlighet att bidra efter graden av sin förmåga.

Vi har förändrat det tänkande som hade bitit sig fast efter långvarigt socialdemokratiskt maktinnehav.

Vi har gått över till en situation där vi ser den enskilde individen och arbetar aktivt med rehabiliteringsinsatser för att människor ska få möjlighet att komma tillbaka.

Anf. 78 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Min fråga var: När tänker socialministern ta patienternas parti i den diskussion som nu pågår? Det är det centrala.

I dag har jag från Försäkringskassan fått regelverket, det som riksdagens borgerliga majoritet och regeringen har lagt fram förslag om. Det står mycket tydligt att man från Försäkringskassans sida, på den 181 dagen, ska pröva möjligheterna till arbete på hela arbetsmarknaden.

För människor som är sjuka är det fullständigt barockt. Människor som har en sådan livshotande sjukdom ska man stödja. Man ska ge dem möjlighet att vara kvar på den arbetsplats de har. Det är jättebra om de kan jobba deltid. Varför utsätta dem för en sådan förnedrande fråga som: Varför kan du inte jobba heltid på hela arbetsmarknaden?

Ändra reglerna, socialministern!

(Applåder)

Anf. 79 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det regelverk som har åstadkommit har åstadkommit efter en lång följd av år då människor har lämnats därhän.

Vi har genomfört en lång rad förändringar som syftar till att människor ska få möjlighet att komma tillbaka. Det ska finnas ett aktivt stöd till rehabilitering.

Utgångspunkten för det är naturligtvis den enskilda människan. Han eller hon ska få det stöd som han eller hon behöver för att komma tillbaka om man har möjlighet; alla har inte det.

Under de senaste dagarna har Cristina Husmark Pehrsson sagt att vi behöver titta på om tillämpningen har blivit så som vi som lagstiftare tänkte oss. Hon har sagt att man ska gå igenom detta tillsammans med

ACTA-avtalet

Anf. 80 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Min fråga går till justitieministern och handlar om ACTA-avtalet.

EU-kommissionens analys av vad USA kräver i förhandlingarna har nyligen läckt ut på nätet. Sammanfattningsvis försöker USA sprida sin stenhårda copyrightlagstiftning över världen. Det innehåller förslag om att fildelare ska bli avstängda, och det innehåller förslag om att Internet-leverantörer ska tvingas ansvara för innehållet i sina nät.

Det är lika barockt som om Posten skulle vara tvungen att ansvara för innehållet i vartenda brev som läggs på en låda.

Alliansledamöter i näringsutskottet har tidigare hävdad att förhandlingarna inte innehåller något som gäller Internet.

Kan ministern bekräfta att alliansledamöterna hade fel? Kan ministern bekräfta att läckan är korrekt? Kan ministern lova att kämpa stenhårt för att öppna förhandlingarna och för att stoppa dessa förslag?

Anf. 81 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tror att det är just öppenheten som är nyckeln till de diskussioner som pågår. Vi är väldigt olyckliga från svensk sida över att man har valt att ha en sådan sluten process. Det har också varit den linje som Sverige har drivit hela tiden att man ska ha öppnare förhandlingar. Tyvärr är inte det den allmänna inställningen. Däremot har vi lyckats få med oss EU på att arbeta för mer öppenhet i förhandlingarna. Det som händer när man sluter förhandlingar är att det kommer i gång rykesspridning och delvis information som så att säga förvrider den diskussion som ska vara, och det är olyckligt. Vi arbetar alltså hårt för att öka öppenheten och för att undvika slutna förhandlingar.

Sedan kan jag inte kommentera olika delar av de förslag som sköts. Däremot har den svenska inställningen i frågorna samordnats med riksdagens näringsutskott. Vi är överens om att avtalet måste rymmas inom svensk rätt och EG-rätten.

Anf. 82 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Jag känner till att regeringen anser att avtalet måste rymmas inom svensk rätt – i alla fall att det är regeringens preferens – och att regeringen säger nej till USA. Men USA fortsätter att insistera och driva på i dessa frågor.

Jag är lite rädd för att Sverige kommer att göra en Göran Persson, det vill säga att man säger nej, nej, nej. Men sedan blir det i alla fall ett ja på slutet.

Den linje som regeringen redan driver, att man är beredd att gå med på allting som rymms inom EG-rätten, är i sig illa nog. Då cementerar man de brister som redan finns i dagens lagstiftning och tar bort handlingsutrymmet för att skapa en bättre lag i framtiden.

Det är bra att regeringen inte vill få igenom alla USA:s församringar, men det räcker verkligen inte.

Prot. 2009/10:42
3 december

Anf. 83 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Ja, USA fortsätter att driva sin linje. Det är så det brukar gå till. Alla länder driver sin linje. Men det säger ingenting om utgången, utan det handlar om den konsekventa linjen. Jag tycker att det är en framgång att Sverige har haft möjlighet att ena de europeiska länderna kring en hållning, inte minst när det gäller öppenhetsfrågan. Jag menar nämligen att detta är den typ av frågor som skulle vinna på att faktiskt diskuteras i vidare kretsar. Men intill dess att man har den möjligheten är Sverige förbundet att hålla sig inom regelverken för förhandlingarna.

Man kan naturligtvis ha synpunkter på EG-rätten också. Men det som vi är överens om, nämligen att det ska rymmas inom svensk rätt och EG-rätten, är ett ramverk för var vi kan hamna eller var vi kan ställa oss. Jag tror ändå att vi har goda förutsättningar att nå rimliga resultat. Men, som sagt, jag kan inte kommentera de detaljer som finns i förhandlingarna, och det är en olycka med tanke på den ryktesspridning som pågår. Men det beror på bristen på öppenhet. Därför måste vi fortsätta att driva denna fråga och försöka få en ändring.

Frågestund

Avskaffande av visumtvång i länder på Balkan

Anf. 84 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp):

Herr talman! Jag ska ställa min fråga till Europaminister Cecilia Malmström.

En av de bästa sakerna med EU-samarbetet anser vi liberaler vara just den fria rörligheten. Vi kan röra oss fritt i EU:s alla 27 medlemsländer.

Alldeles i dagarna tog EU beslutet under svenskt ordförandeskap att avskaffa visumtvånget för Makedonien, Montenegro och Serbien. Det var verkligen rätt beslut i rätt tid nu när det börjar bli mörkt och vi runt om i hela Europa tänder ljus, planerar inför jul- och nyårsledigheter och vill besöka släktingar som bor i vårt eget land eller på andra ställen.

För oss i Folkpartiet är det självklart att vi på sikt vill se att hela Balkan närmar sig och integreras i EU-samarbetet och kan ta sig bort från den krigssituation som tidigare rådde.

Jag känner många människor som bor i andra delar av Balkan, i Albanien och i Bosnien, och jag vill därför ställa följande fråga till EU-ministern: Vad ligger i pipeline för dem? Hur går arbetet med att se till att också de får samma rörelsefrihet?

Anf. 85 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Det var verkligen mycket glädjande att vi kunde träffa denna överenskommelse. Nu kommer människorna i Makedonien, i Montenegro och i Serbien från och med den 19 december att kunna resa med bara sina pass och hälsa på vänner i hela Europa, även i Sverige, och kanske fira jul och bryta den isolering som inte minst många ungdomar som jag har mött vittnar om. De säger: Vi vill så gärna kunna resa. Varför har ni stängt in oss på detta sätt?

Detta är oerhört glädjande.

För att det ska kunna fungera krävs det att länder uppfyller vissa villkor, och dessa tre länder har genom mycket hårt arbete gjort detta. Det återstår en hel del. Jag vet att både Albanien och Bosnien och Hercegovina är mycket besvikna över att de inte ingår i detta, men vi för en ständig dialog med dem och hoppas att vi kan stötta och hjälpa till. Kommissionen är också involverad och måste göra en hel del arbete. Vi ska så snart som möjligt utsträcka visumfriheten också till dessa två länder.

Kostnaderna för djurskyddskontroller

Anf. 86 HELÉN PETTERSSON i Umeå (s):

Herr talman! Min fråga går till jordbruksminister Eskil Erlandsson.

För exakt ett och ett halvt år sedan debatterade jag med jordbruksministern här i kammaren den förändrade djurskyddskontrollen. Ministern sade då att han ville införa en kontroll där alla djur har samma rätt till ett gott djurskydd.

Den omorganisation som då skedde blev ett misslyckande.

Som vi redan då påpekade var de medel som följde med till länsstyrelserna för små. Det var något som visade sig fort. I dag säger ministern att han vill ändra detta på grund av att tillsynen inte var så bra som ministern ville när den låg på kommunerna.

Det som hände när man flyttade över organisationen till länsstyrelserna var att 40–50 inspektörer försvann.

Varför har ministern inte agerat tidigare? Varför har man väntat tills bilderna på de vanvårdade grisarna visades i tv?

Nu ska tydligen veterinärerna utöka sina djurskyddskontroller var femte vecka på vissa gårdar. Vem står för den notan? Varför tillför man inte pengar till den befintliga djurskyddsinspektörsorganisationen?

Anf. 87 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Skälet till flytten av tillsynen över djurskyddslagstiftningen var, som jag har nämnt i ett tidigare frågesvar, att det i alltför många kommuner i praktiken inte ägde rum någon kontroll alls. Det är också ett av skälen till att länsstyrelserna vid nyår förra året fick ett berg av ärenden. Man fick ett fullkomligt berg av oavslutade ärenden därför att den tidigare kontrollen av denna lagstiftning inte hade skötts på det sätt som enligt min uppfattning ska ske.

Vi har tillfört en stor summa pengar till länsstyrelsernas stora pott med pengar, så att de ska kunna utöva denna uppgift.

Jag har i ett tidigt skede sagt att vi under detta år ska göra en utvärdering av om den summa pengar som vi har tillfört den stora summa pengar som länsstyrelserna har till sitt förfogande är rätt fördelad. Jag har nu offentliggjort att jag kommer att göra en omfördelning av dessa pengar så att mer pengar går till de län som har många gårdar med djur.

Anf. 88 HELÉN PETTERSSON i Umeå (s):

Herr talman! Faktum kvarstår. Det kom ett berg av ärenden, sade jordbruksministern. Samtidigt är det flera länsstyrelser som nu vittnar om att de har kunnat genomföra färre besiktningar efter omorganisationen på grund av att det har varit för lite medel. 40–50 djurskyddsinspektörer har

försvunnit. Ministern kan inte tro att någon är förvånad över att djurskyddet har försämrats på de svenska gårdarna när man inte har tid att vara ute och besöka dem.

Jag hoppas att detta leder till mer medel till länsstyrelserna för att de ska kunna bedriva denna verksamhet.

Jag är mycket medveten om varför Eskil Erlandsson till en början ville genomföra denna omorganisation. Någonstans måste vi ändå tillsammans kunna konstatera att det blev ett fullkomligt misslyckande från regeringens sida.

Frågestund

Anf. 89 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Omorganisationen innebar att vi nu har en tillsyn i hela landet. Det fanns inte tidigare. Från alltför många kommuner fick vi rapporter om att det i praktiken inte var någon tillsyn alls. Det anser jag inte är tillfredsställande, och det förutsätter jag och hoppas att Helén Pettersson också tycker. I stora delar av landet hade vi inte någon som helst tillsyn. Nu har vi det.

Under det år som har varit har länsstyrelserna haft möjlighet att beta av det berg av ärenden som kommunerna lämnade efter sig. Jag hoppas och förutsätter att man nu har klarat av detta under det år som har varit och att vi nästa år får den riskbaserade tillsyn som vi ska ha i vårt land. Därtill kommer en utökad kontroll av de besättningsveterinärer som många gårdar har. Kostnaden för detta får självklart bäras av besättningen i fråga.

Beslut om gemensam lägescentral

Anf. 90 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! I regeringens proposition 2009/10:1 står det att det inom Försvarsmakten pågår en utredning om en gemensam lägescentral, GLC, och att försvarsutskottet har framfört att eventuella genomgripande förändringar av dagens organisation kopplade till detta bör ske efter godkännande av regeringen.

Vidare står det att regeringen delar uppfattningen att beslut om ett eventuellt upprättande av en gemensam lägescentral ska underställas regeringen.

Nyligen var s-gruppen i försvarsutskottet i Berget i Hästveda och fick då information om att beslut redan hade fattats om att verksamheten ska läggas ned. Med anledning av vad regeringen skriver i sin proposition uppkommer naturligtvis frågan hur detta beslut har fattats. Det besked vi fick var väldigt förvånande och uppseendeväckande, speciellt med tanke på att frågan ska utredas innan beslut fattas.

Med anledning av detta vill jag fråga försvarsministern när och av vem beslut fattats.

Anf. 91 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Det här är en process med två separata men sammanhängande steg. Det första är att Försvarsmakten äger att inom ramen för existerande organisation fatta beslut för att göra denna effektivare. Det andra är att skulle det bli fråga om ett inrättande av ett GLC/NOC är det

mycket tydligt i styrningen av Försvarsmakten från riksdag och regering att ett sådant beslut ska underställas regeringen. Regeringen har inte fattat något sådant beslut. Om jag vågar mig på en bedömning i detta skede är det, som det nu ser ut, ett osannolikt beslut.

Anf. 92 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Jag tackar för svaret från försvarsministern, men svaret gör mig ännu mer konfunderad. Om man lyssnar på professionen och till dess beskrivning av läget och även på det som sägs i medierna har det här redan genomförts. Det kommer att få konsekvenser som vi här i kammaren egentligen inte kan beskriva när det gäller luftövervakning, stridsledning och, framför allt, incidentberedskapen i Sverige.

Den här verksamheten är oerhört viktig för att vi fortsatt ska kunna ha ett svenskt flygvapen och verksamheten kring detta. Man blir oroad, speciellt när det på beskrivet sätt kommer fram att man anser att beslut egentligen redan är fattat.

Självfallet blir därför min följdfråga hur ministern konkret kommer att säkerställa att beslut fattas i rätt ordning.

Anf. 93 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag har redan redogjort för det. Det är fråga om två separata beslut och steg, men det är klart att de sammanhänger. Det första är att Försvarsmakten äger att inom ramen för beslutad insatsorganisation fatta beslut för att hela tiden hålla den effektiv och up-to-date. Inom Försvarsmaktens beslutsram ligger Hästveda. Det andra är att skulle det vara så att man kommer fram till att man i framtiden vill inrätta en gemensam lägescentral, en så kallad GLC, ska ett sådant beslut underställas regeringen.

Mot bakgrund av det jag nu vet är det min bedömning att det för närvarande ter sig som ett osannolikt beslut.

Anf. 94 TALMANNEN:

Därmed är denna frågestund avslutad. Vi tackar deltagande statsråd och ledamöter.

7 § (forts. från 5 §) **Integration och jämställdhet** (forts. AU1)

Anf. 95 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! En allmän reflexion när Tina Acketoft pratar är att det verkar vara Tina Acketoft som är i opposition, för så många problembeskrivningar lyckas inte ens vi i oppositionen rada upp. Detta är rätt märkligt med tanke på att Tina Acketoft hör till dem som sitter på regeringsmakten och kan genomföra nödvändiga förändringar.

Vi kan konstatera att Folkpartiets socialliberala arv i dag är ganska litet. Vi har stora problem med flyktingmottagandet och med att ni stänger gränserna så att det blir svårare att ta sig in i Sverige. Man kunde hoppas att Folkpartiet skulle vara lite mer drivande i regeringen när det gäller att få en generösare flyktingpolitik och en bättre integrationspolitik. Av det har vi hittills inte sett något resultat.

Särskilt belysande blir det när Tina Acketoft säger att regeringen 2006 fick ta över ett gigantiskt utanförskap. Alla vet att utanförskapet enligt regeringens egen definition i dag är större än det var 2006. Utanförskapet har ökat med 70 000 personer.

Mina frågor handlar om det som är mest intressant och det som Tina Acketoft pratar om, nämligen om integrationen. Tina Acketoft pratar mycket om den proposition som vi ska debattera i januari och där man lägger över ansvaret på Arbetsförmedlingen med så kallade lotsar. Men samtidigt har vi fått en rapport från Sveriges Kommuner och Landsting om att Arbetsförmedlingen hittills totalt har misslyckats med det arbetet. Frågan är hur det kommer att gå framöver. Särskilt mycket pengar finns inte heller avsatta i budgeten som vi just nu debatterar.

Anf. 96 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Jag tror att Ulf Holm satte fingret precis på den ömma punkten. Ni, Ulf Holm, talade inte om problemen när dessa fanns. Ni talade inte om problembeskrivningar och sökte inte roten till att det gick fel för dem som kom till vårt land och som ville delta på arbetsmarknaden. Vi välkomnar dessa människor. Dessutom har vi öppnat för arbetskraftsinvandring. Där vet jag att vi är överens. Nu nickar Ulf Holm minsann!

Men det man inte talar om existerar inte. Ständigt var det precis så med den förra regeringen. Om man vågade tala någonstans var det bara lite försiktigt; det var ett tassande runt i hörnen – detta i stället för att visa hur det verkligen såg ut och försöka hitta roten till det för att sedan komma med verktygen. Det är detta som den nuvarande regeringen gör, och det är därför som det kommer att fungera. Ni ville inte se. Vi ser, och vi tar itu med problematiken.

Sedan har vi detta med att stänga gränserna. Vi har kämpat hur mycket som helst för att öppna gränserna både när det gäller flyktingskapet och när det gäller arbetskraftsinvandringen. Det tycker jag att Ulf Holm ska ta upp med sina systrar och bröder i sin allians och visa hur viktigt det är med arbetskraftsinvandringen.

Vidare har vi utanförskapet. Nej, fler är inte i utanförskap nu. I dag är 4 000 färre i utanförskap än i oktober 2006. Detta är fakta. Sedan kan ni tala hur ni vill.

Anf. 97 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Visst problematiserade vi bilden även under förra mandatperioden. Vad Tina Acketoft här säger är inte sant. Jag kommer mycket väl ihåg den diskussion vi hade när vi i den dåvarande majoriteten ville sätta i gång ett pilotprojekt på arbetsförmedlingarna för att hjälpa flyktingar till arbete. Vi blev då här i riksdagen utskälda av Tina Acketofts partikamrat Mauricio Rojas. Han var inte nöjd med detta.

Hur det varit kan vi alltså diskutera fram och tillbaka så att säga. Fakta är väl ändå – enligt riksdagens utredningstjänst – att 70 000 fler nu är i utanförskap än 2006 då ni tog över regeringsmakten.

Vidare gäller det den fråga som jag ställt även till Tina Acketofts allianskamrater om synen på skattesänkningarna. Det handlar inte om huruvida du, Tina Acketoft, gillar skattesänkningarna eller inte, utan det handlar om att de skattesänkningar som den här regeringen genomfört till

stora delar har gynnat männen framför kvinnorna. Det är konsekvensen i varje budget som har presenterats. Frågan är hur ni ser på detta, om ni anser att det är ett problem eller inte. Det gäller egentligen inte bara skattesänkningarna utan också försämringen av de sociala trygghetssystemen. Totalt sett är effekten att män har gynnats framför kvinnor. Det brukar jag inte beteckna som ett aktivt och positivt jämslällldhetsarbete. Hur ser Tina Acketoft på detta?

Anf. 98 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Vi börjar från början igen. Jag brukar köra principen att jag svarar på frågor.

Ulf Holm står först och säger att Arbetsförmedlingen inte är rätt instans att ta hand om nyanlända till Sverige. Samtidigt står han och säger att de tidigare ville ha igenom ett pilotprojekt inom Arbetsförmedlingen som de inte fick igenom. Men snälla Ulf Holm – nu får ni inte bara ett pilotprojekt utan hela Arbetsförmedlingen som verktygslåda! Det måste väl vara rätt väg. Jag får tacka för att Ulf Holm kanske var delaktig i den process som ledde till att Arbetsförmedlingen nu får den roll den får.

Det finns något mycket märkligt i det här som jag antar att nästa talar också kommer att gå upp och prata om, nämligen hur jag ser på de orättvisa skattesänkningarna. Det är någonting som är fel när man hela tiden tycker att det är bra när alla har det lika dåligt. Min princip är att det är bra när alla har det bra. Problemet ligger inte i att vi har sänkt skatterna. Problemet ligger i att kvinnor inte deltar i arbetslivet på samma villkor som män och i lika stor utsträckning som män. Dessutom tjänar de mycket sämre.

Hur skulle Ulf Holm vilja göra? Vill han inte ha några skattesänkningar alls eller bara lite? Eller vill han ha en könsriktad skattesänkning? Men det slår inte heller väl ut. Det finns trots allt kvinnor som tjänar lika mycket som män och som får lika bra utdelning av detta. Det är något mycket märkligt i detta synsätt: Så länge alla har det lika dåligt är det bra.

Anf. 99 TALMANNEN:

Ulf Holm har tyvärr inte möjlighet att svara på frågorna.

Anf. 100 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag kommer ihåg att Tina Acketoft från Folkpartiet under förra mandatperioden ofta var uppe i talarstolen och pratade varmt för kvinnors rättigheter. Jag har sagt samma sak här tidigare till några av hennes kamrater i borgerligheten. Men nu låter det inte precis som det gäller längre.

Vi från Socialdemokraterna tycker att mönsterarbetsplatser är ett sätt att försöka få en bättre lösning när det gäller jämslälllda arbetsvillkor. Vi vill också satsa på att öka möjligheterna till heltid.

Jag ställer mina frågor till Tina Acketoft: Vad vill Folkpartiet göra för ett jämslällt arbetsliv där heltid är en av möjligheterna till mer jämslällldhet? Tycker Tina Acketoft att det är riktigt att göra så som borgerligheten nu gör där sjuka tvingas till heltid och friska som verkligen vill ha heltid tvingas till ofrivillig deltid? Detta är konkreta frågor som jag jättegärna vill ha svar på.

Du sade i ditt anförande, Tina Acketoft, att du tycker att jämställda maktförhållanden mellan könen skulle råda. Detta är något som vi vet; det är typiskt att talet för sjuka och sjukskrivna är högre bland kvinnor än bland män. Talen för deltid och heltider är också ojämnt fördelade mellan kvinnor och män.

Anf. 101 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Ann-Christin Ahlberg har precis svarat på den frågeställning som Ulf Holm var inne på tidigare och som hon också är inne på, nämligen skattesänkningarna. Det är just den problematik som Ann-Christin beskriver här – att kvinnor är mer sjukskrivna, att kvinnor har mer deltid och så vidare – som gör att skattesystemet slår som det slår.

Nej, det är inte rättvist. Och det är därför regeringen ser över varför Försäkringskassan behandlar kvinnor och män olika. Varför behandlar till och med Arbetsförmedlingen kvinnor och män olika? Vi behöver veta varför man gör allt det här. Jag kan svara på det redan, men vi måste ändå veta det. Det beror på den föreställning som de flesta av oss har i våra huvuden om att kvinnor och män ska behandlas olika. Det är inte rättvist, och detta försöker vi hela tiden förändra.

Jag säger definitivt ja till mönsterarbetsplatser och jämställda arbetsplatser. Jag tror också på den linjen. Jag tror att vi som politiker och våra kommunpolitiker har ett jätteansvar för att se till att varenda kommun och vartenda landsting blir mönsterarbetsplatser och föredömen där kvinnor och män får arbeta på lika villkor.

Men jag tror inte på en lagstiftning, och det gör ju inte Ann-Christin Ahlberg heller. När hon var uppe i talarstolen talade hon vitt och brett om att arbetsmarknadens parter skulle se till rätten till heltid blir tillgodosedd. Om de inte gör det kanske man får diskutera lagstiftning, menade hon. Jag håller absolut med. Om de inte gör det får vi se vad vi kan göra för att rätta till det. Men om man tror att kvotering och lagstiftning alltid är det som ska lösa allting har man en väldigt liten begreppsvärld.

Anf. 102 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Mönsterarbetsplatser är ett sätt att kunna få heltid. Där är vi som politiker ofta en av arbetsmarknadens parter. Där har vi ett jätteansvar. Men man kan väl säga att i hur många år som helst har inte den parten gjort vad den har kunnat. Jag tror att Tina Acketoft har varit lika involverad i de frågorna som jag har varit, men vad har Tina Acketoft gjort? Det vet jag däremot inte. Men jag känner mig rätt så trygg med vad jag har försökt göra.

Det är lätt att prata bort det här med heltider genom att plocka in skatter. Jobbskatteavdragen gynnar män mer än kvinnor. Så är det. Jag tog ett exempel tidigare. Som barnskötare fick man drygt 200 kronor vid ett av jobbskatteavdragen. Men jag som riksdagsledamot fick drygt 1 100 kronor vid det jobbskatteavdraget – jag tror att det var det tredje. Som riksdagsledamot har jag en lön som går att leva på medan barnskötare många gånger har en deltidstjänst och därför inte har en lön att leva på.

Tidigare talare har blandat in annat och sagt att man kan få ungefär lika mycket som en månadslön i och med jobbskatteavdraget. Det förutsätter att man som kvinna har en lågavlönad deltid. Men här räknar man

på jobbskatteavdraget utifrån en heltidstjänst. Det där beror nog på hur man räknar.

Jag ställer åter frågan: Tycker Tina Acketoft att det är rätt att sjuka ska tvingas jobba heltid medan friska som vill jobba heltid får en ofrivillig deltid?

Anf. 103 TINA ACKETOFT (fp) replik:

Herr talman! Jag ska försöka svara på det ganska kort. Vi är helt överens om att vi som politiker har ett jätteansvar för mönsterarbetsplatser och jämfälllda arbetsvillkor, eller hur? Kan vi också vara överens om att Ulf Holm och jag har fått lika mycket i skattesänkning? Det har vi fått oavsett kön därför att vi har samma lön och därför att vi antagligen arbetar lika mycket – i alla fall är vår förvärvsfrekvens lika hög statistiskt. Kan vi komma överens om att Ulf Holm och jag har fått samma skattesänkning och att du och Ulf Holm också har fått det, Ann-Christin? Det har inte med kön att göra, utan det har att göra med de felaktiga strukturerna på arbetsmarknaden. Det är det vi ska angripa och det är det vi ska debattera om vi vill göra någonting åt det.

När det gäller Försäkringskassan är det klart att jag inte tycker att de enskilda fall som nu har visats på tv kan vara korrekta. Men vad vi vet hittills är det inte något fel på vår lagstiftning. Däremot vet vi att tillämpningen i vissa enskilda fall har varit sådan att försäkringsbedömningen förmodligen inte har gått rätt till.

Det måste vara rätt princip att den som är sjuk ska få vara sjukskriven och att den som är delvis sjuk delvis ska arbeta. Den bedömningen måste vi överlåta till andra. Om det har gått fel i vissa enskilda fall måste det rättas till, för detta är inte mänskligt och inte humant.

Men det är inte det vi ska debattera här. Försök inte blanda in andra debatter när vi diskuterar integration och jämfällldhet. Jag höll på att säga integritet, och den ska vi ju i och för sig alltid diskutera.

(Applåder)

Anf. 104 DÉ SIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr talman! Vi debatterar här i dag ett viktigt betänkande som handlar om utgiftsområde 13, vår integrations- och jämfällldhetspolitik.

Båda politikområdena är starkt förknippade med frågor om alla människors lika värde och mänskliga rättigheter. I integrationspolitiken är det viktigt att den person som kommer till Sverige möts av ett tydligt budskap: Dina erfarenheter, din kunskap och din drivkraft behövs i det svenska samhället.

Personen ska mötas av krav men ska också åtnjuta rättigheter. Personen ska aldrig behöva mötas av rasism, främlingsfientlighet eller diskriminering. Kvinnor såväl som män ska bemötas på ett jämfällldt sätt. Det är min utgångspunkt som kristdemokrat när vi formar politiken.

För att lyckas på integrationsområdet är arbete, bostad och språk A och O. Ett arbete ger en nyanländ ett sammanhang och en miljö där han eller hon kan träffa andra människor, få vänner och arbetskamrater och där man kan utveckla sin svenska i vardagssamtal med andra. Det ger också bättre förutsättningar till en bostad och till egen försörjning.

Tyvär visar undersökningar att det ofta tar mycket lång tid för personer som kommer till Sverige att få ett jobb. Därför är jag som kristdemo-

krat positiv till de förändringar som regeringen nu föreslagit i den nya propositionen om etableringen av nyanlända. Arbetsförmedlingen ges här ett stort ansvar vad gäller personers etablering på arbetsmarknaden. Med hjälp av en lots från Arbetsförmedlingen kommer personen att få en guide in i det svenska samhället. Man kan få hjälp med att diskutera vilka jobb personen kan söka och vilka utbildningar som är mest lämpade, och den bästa platsen att bo på kan kanske också diskuteras.

Herr talman! En reformering av flyktingmottagandet är en framtidsfråga för Sverige. I dag kan vi konstatera att det viktiga integrationsarbetet inte fungerat fullt ut ute i våra kommuner. Häromdagen visade medierna upp Sveriges Kommuner och Landstings undersökning som visar att mediantiden för en nyanländ att få ett jobb i dag är sju år. Det är förstås oacceptabelt. Ingen ska behöva vänta så länge.

Det är just därför vi nu låter Arbetsförmedlingen ta över jobbansvaret från kommunerna i syfte att bryta det utanförskap som dessa människor befinner sig i. Vi anslår också medel för etableringslotsar med 10 miljoner kronor som en särskild insats. Vi lägger ansvaret där det hör hemma, hos dem som är specialister på att få människor i jobb, nämligen hos Arbetsförmedlingen.

Därför blir jag lite förvånad över att Vänsterpartiet har sagt nej till de här lotsarna och jobbinsatser för nyanlända. I Vänsterpartiets motion står följande: "Människors möjligheter att få en bra start och kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i stort ska inte vara beroende av privata vinstintressen." Med det menar man att vi ger privata aktörer möjlighet att arbeta som lotsar åt Arbetsförmedlingen. Men om man nu inte vill ha systemet med privata lotsar, varför föreslår man då inte offentligt anställda etableringslotsar?

I dag kom det också en rapport från Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU, på nyheterna. De skriver att undersökningen visar att utlandsfödda får snabbare jobb via privata arbetsförmedlingar. Generellt var också de sökande i alla grupper mer nöjda med de privata arbetsförmedlarna. Det är lite intressant i det här sammanhanget.

Vänsterpartiet lägger i stället pengarna på kommunerna, säger man. Vi lägger faktiskt också väldigt stora pengar på kommunerna. De har fortsatt ett viktigt uppdrag. Det är 4,2 miljarder extra till kommunerna för flyktingmottagande. När det gäller jobbansvaret för nyanlända visar SKL:s rapport att det på många håll fungerar riktigt dåligt ute i kommunerna. Det är märkligt att inte Vänsterpartiet kan se fördelarna med att flytta över en del av ansvaret till Arbetsförmedlingen. Mycket ska fortfarande skötas av kommunerna, men när det gäller att snabba på jobbprocessen tror jag att vi behöver ett aktivt uppdrag till Arbetsförmedlingen som är kopplat till särskilda medel. Det är det som har saknats hos Arbetsförmedlingen. Man har inte haft särskilda resurser för detta.

Ensamkommande flyktingbarns situation har uppmärksamats en hel del den senaste tiden. Många kommuner har vägrat att ta emot dessa flyktingbarn. Om alla kommuner hjälptes åt skulle det här inte vara ett problem. Vi kristdemokrater menar att det är viktigt att de här barnen och ungdomarna snabbt får stöd i sitt dagliga liv genom kommunernas försorg. Därför måste alla hjälpas åt, även om jag inte tror på att tvinga kommunerna, som Vänsterpartiet här föreslår. Jag tror att det var Rädde Barnen som nyligen uttalade sig i medierna och sade att det är väldigt

viktigt att det finns en frivillighet för att de ska få ett värdigt och bra mottagande. Det är också viktigt att vi alla jobbar för barns bästa.

Mona Sahlin har sagt att hon vill sänka ersättningen för den flykting som kommer hit och väljer fel kommun. Vänsterpartiet vill tvinga kommunerna att ta emot flyktingar. Jag har inte hittat någonting om hur Miljöpartiet ställer sig till det här med kommunplacering. Vi tror i alla fall inte på tvång. Vi hoppas och tror att vi ska kunna lösa det här i diskussioner med kommunerna ändå.

Socialdemokraterna har passat lite grann i integrationsfrågan i sin oppositionsmotion. Man har inte haft fler synpunkter än att man inväntar propositionen om invandrares etablering på arbetsmarknaden. Den propositionen har nu kommit men är inte färdigberedd i utskottet. Men de huvudsakliga åtgärderna redovisas i budgetpropositionen, och medel har redan anvisats för de kommande åren. Det är därför vi debatterar det här i dag. Regeringens förslag om etablering av nyanlända är väsentligt för alliansens integrationspolitik, och det är så väsentligt att det bör omnämnas här i dag.

I det nya förslaget från regeringen kommer vi inte bara att satsa pengar på etableringslotsar till nyanlända utan också 5 miljoner på ett treårigt mentorskapsprojekt. Det är något som lotsen i samarbete med den nyanlända kan använda sig av. Det kan handla om mentorer inom ideella organisationer, exempelvis invandrarorganisationer, men det kan också vara arbetsmarknadens parter, fack och arbetsgivare, som engagerar sig. De nyanlända kan få information om hur den svenska arbetsmarknaden fungerar och även annat bra stöd.

Även om Vänsterpartiet är emot det här, vilket framstår som märkligt, borde man ändå kunna ställa sig positiva till att olika ideella organisationer får en möjlighet att hjälpa nyanlända flyktingar in i det svenska samhället.

Herr talman! De kvinnor och män som kommer till Sverige ska mötas av ett tydligt budskap i vår integrationspolitik om att jämställdhet är en självklarhet för alla. Därför är jag som kristdemokrat nöjd med att regeringens förslag om en jobsatsning för nyanlända har en tydlig jämställdhetsprofil. Den ersättning som de nyanlända får kommer att vara individuell och inte påverkas av inkomster hos andra personer i hushållet. Därigenom hoppas jag att fler nyanlända kvinnor kommer ut på arbetsmarknaden. De behöver också få möjlighet till en egen försörjning, till gemenskap på en arbetsplats och till att snabbare komma in i det svenska språket.

Jag förstår därför inte Socialdemokraternas kritik mot det här systemet. I sin kommentar till etableringsförslaget säger de i ett pressmeddelande: Dessutom lämnas många, inte minst kvinnor, utanför målgruppen.

Det är precis tvärtom, vilket också bland andra dåvarande ombudsmannen mot etnisk diskriminering framhåller i sitt remissvar. Ombudsmannen ställde sig positiv utifrån just ett jämställdhetsperspektiv.

Herr talman! Sedan många decennier präglas den svenska arbetsmarknaden alltjämt av brist på jämställdhet. Därför är det extra glädjande att regeringen i budgeten storsatsar på jämställdhetsområdet. Faktum är att resurserna till jämställdhetspolitiken mer än tiodubblats under perioden 2007–2010 jämfört med hur det var under den tidigare regeringen.

För 2010 föreslås ett anslag på drygt 400 miljoner kronor. Vi har olika delmål som vi jobbar med.

Regeringen har det senaste året inom det första delmålet, som heter Jämn fördelning av makt och inflytande, bland annat inriktat sig på den ojämsladda styrelserepresentationen i Sveriges bolagsstyrelser. På den statliga sidan har man gått in och satsat på karriärutveckling. Regeringen har också beviljat Almi Företagspartner medel för att samordna ett nationellt styrelseprogram för kvinnor.

När det gäller det andra delmålet, om ekonomisk jämställdhet, har regeringen sagt att vi ska jobba med en jämställd arbetsmarknad. Därför har man lagt fram en skrivelse om det som heter just *En jämställd arbetsmarknad – regeringens strategi för jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet*. Den har fyra inriktningar, nämligen att motverka könsuppdelningen på arbetsmarknaden, vilket vi har varit inne på här i debatten, främja jämställda villkor för entreprenörskap, jämställt deltagande i arbetslivet och jämställda arbetsvillkor.

Det här är frågor som länge har lyfts upp i debatter, men nu hoppas jag att vi kan komma längre än tidigare. Under den förra regeringen som leddes av Socialdemokraterna fanns väldigt många fina ord om jämställdhet, och det finns det här i dag också, men det fanns kanske ändå inte så många konkreta förslag, och ofta fanns det inga pengar alls till det här arbetet. Nu har vi fått flera handlingsplaner på jämställdhetsområdet från regeringen som till och med Vänsterpartiet har kunnat hylla här i dag, och det kommer också pengar med handlingsplanerna.

När det gäller det tredje delmålet, Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, har SCB fått regeringens uppdrag att genomföra en tidsanvändarstudie av hur kvinnor och män fördelar sin tid på olika aktiviteter. De förslag som regeringen vill titta vidare på handlar förstås om regeringens jämställdhetsbonus, jämställdhet i skolan, främjande av kvinnors företagande och slutligen satsningen på forskning med 100 miljoner kronor per år. Men det handlar också om insatser för att minska kvinnors sjukskrivning och satsningar på kvinnor när det gäller att man ska minska våldet på arbetsplatser.

I regeringens sista och fjärde delmål om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra vill jag här särskilt lyfta fram frågan om kvinnors utsatthet och det våld som kvinnor ofta drabbas av. I den nya handlingsplanen som regeringen kommit med om att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer har samtliga 56 åtgärder som lagts fram påbörjats.

I den nya handlingsplanen som regeringen tagit fram för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål har genomförandet av de beslutade 36 åtgärderna påbörjats.

Båda de här handlingsplanerna kommer sedan att utvärderas av Brå, Brottsförebyggande rådet.

Avslutningsvis vill jag också nämna regeringens arbete med jämställdhetsintegreringen inom offentlig sektor där 146 miljoner satsas för att all verksamhet i kommuner, landsting och stat ska bedrivas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Göteborgs universitet har av regeringen getts i uppdrag att utveckla det arbetet.

Sammanlagt kan man notera att regeringen har tillfört jämställdhetspolitiken motsvarande 1,6 miljarder kronor under åren 2007–2010. Det är

också bra att regeringen sagt att man under våren 2010 ska återkomma med en redovisning av hur jämställdhetsmedlen har använts och resultatet av det.

Herr talman! Många kvinnor och invandrare blir diskriminerade på arbetsmarknaden, vilket inte är acceptabelt. Vi har nu slagit samman de olika diskrimineringsombudsmännen till en DO. Alla känner inte till det arbete som DO bedriver och vet kanske inte vad man kan få hjälp med. Därför är det glädjande att regeringen har avsatt särskilda medel för informations- och utbildningsinsatser om den nya diskrimineringslagen.

Regeringen säger också att man ska följa upp tillämpningen av den nya, sammanlagda diskrimineringslagen. Det gäller exempelvis ersättningsnivåer vid diskriminering, den straffåtgärd som man kan få om man diskriminerar, och det är bra.

Att motverka diskriminering och rasism är viktigt. Därför höjs anslaget till olika organisationer som arbetar för att motverka rasism, homofobi och andra liknande former av intolerans.

Sammanfattningsvis, herr talman, kan man notera att oppositionen saknar några verkliga alternativ i det här betänkandet till regeringens integrations- och jämställdhetssatsningar. Oppositionen verkar ha slagit sig till ro och verkar mest vilja att allt ska vara som tidigare. Jag anser, till skillnad från oppositionen, att regeringens budget är bra avvägd. Man har kommit med nödvändiga förslag till förändring på områden som inte fungerar bra i dag.

Jag vill härmed yrka bifall till regeringens budgetproposition, utgiftsområde 13, och samtidigt yrka avslag på samtliga motioner.

Anf. 105 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Vi har inte slagit oss till ro i oppositionen, vill jag lova, varken på integrationsområdet eller på jämställdhetsområdet. Det kan jag lova med hull och hår.

Vi socialdemokrater har i vårt budgetalternativ satsat en hel del pengar på mönsterarbetsplatser där vi har sett att kvinnors villkor blir mycket bättre. Man får den sysselsättningsgrad som man önskar i stor utsträckning. Man får en bättre lön att leva på, man får bättre arbetsvillkor och man får bättre hälsa. Det är något som vi tycker är jätte viktigt.

Det här med att kunna ha en heltidstjänst är ett önskemål för många kvinnor och är också en av förutsättningarna för att kunna leva på sin lön oavsett om man är högavlönad eller lågavlönad men speciellt när man är lågavlönad.

Jag undrar: Vad vill ni från Kristdemokraterna göra för att kvinnor ska få denna möjlighet att få heltid? Vi har sett i medierna, både i går och i dag, att i det borgerligt styrda Sverige tvingas sjuka jobba heltid. De kan inte jobba eller är så svårt sjuka att man inte vet om de överlever. Och friska som inget hellre vill än att jobba heltid tvingas till att jobba ofrivillig deltid.

Anf. 106 DÉ SIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Tack, Ann-Christin Ahlberg, för de frågorna! Ja, det här med mönsterarbetsplatser är väl bra. Jag skulle bara vilja ställa en motfråga: Hur många mönsterarbetsplatser är det som ska tas fram i det socialdemokratiska förslaget?

Vi har ju lagt fram en skrivelse där vi har slagit fast att vi ska jobba med precis det som Ann-Christin Ahlberg tar upp, nämligen att motverka könsuppdelningen på arbetsmarknaden, främja jämställda villkor för entreprenörskap, jämställt deltagande i arbetslivet och jämställda arbetsvillkor. Det är vår målsättning, och det är det vi har lagt fast som olika mål som vi ska jobba med på olika sätt. Vi har ju redan förslag som vi tycker är bättre än Socialdemokraternas.

Att man ska kunna leva på sin lön tycker jag också är jättebra. Det ska kvinnor kunna göra. När det gäller det här med rätten till heltid förstår jag det inte, för jag skrev ned vad Ann-Christin Ahlberg sade. Du sade i debatten att i första hand ska parterna besluta om det här med heltid.

Ja, men då har vi ju precis samma åsikt! Vi är inte emot att vissa kommuner inför rätt till heltid. Det är vi för. Men vi tror inte att vi kan gå förbi parterna och bestämma, därför att vi vet att vissa fackliga organisationer har ställt sig väldigt tveksamma till det här därför att det skulle innebära att en del jobb kanske försvinner. Det vet jag inte om Ann-Christin Ahlberg är medveten om.

När det gäller att sjuka tvingas att jobba heltid är det naturligtvis inte rätt. Det står att om man blir sjukare av att gå in i de här arbetsmarknadsåtgärderna ska man inte göra det, utan då ska man ha rätt till sjukpenning. Det står tydligt. Det står till och med i betänkandet som vi har jobbat med i dag inför debatten om två veckor.

Det är självklart så att de som blir sjuka av att jobba inte ska göra det. Vid cancersjukdom kanske en del kan jobba om de har kommit tillbaka. Andra kan det inte, och detta måste läkare och Försäkringskassan tillsammans fatta beslut om. Jag kan inte gå in i enskilda ärenden, men det är viktigt att slå fast att sjuka människor inte ska drivas till ökad sjukdom.

Anf. 107 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Nu fick jag i alla fall svar på att sjuka människor inte ska jobba heltid om de inte kan det på grund av sin sjukdom. Nu får vi se om regeringen också ändrar i sitt lagförslag som man redan har beslutat. Det blir spännande att följa den utvecklingen.

Angående mönsterarbetsplatser har vi inte precis specificerat hur många de ska vara. Det kan räcka till väldigt många, men det vi har skrivit klart och tydligt är att det är olika projekt som ska starta. Nynäshamn är ett exempel på ett sådant projekt som verkligen har visat sig vara lyckosamt. Jag är osäker på om de har fått några statliga medel till det. De har tagit det i egna händer, och vi är faktiskt, som jag har sagt här tidigare, i många sammanhang en del av arbetsmarknadens parter i kommun och landsting. Då handlar det också om en vilja. Vi vill att kvinnor ska ha samma rättigheter att ha en heltidstjänst som män om de så önskar.

Avslutningsvis, för det här blir nog säkert mitt sista replikskifte – jag lovar inget, men troligtvis – vill jag önska er alla en riktigt god jul och ett gott nytt år. Om ni får besök av tomtarna kan ni vara rätt säkra på att det är en man, för bara 2 procent av tomtarna är kvinnor som har tagit på sig tomtekläder och tomteskägg. Det tål att tänka på! Är det därför som många barn är så rädda för tomten? De har väldigt få manliga förebilder när de är små. Det tycker jag är väldigt synd, både för männen och för

barnen. Jag som älskar tomten tycker att barnen med glädje ska se fram emot att möta honom.

Anf. 108 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Tack, Ann-Christin Ahlberg! Vi har inte någonting emot det här med mönsterarbetsplatser. Jag tror att vi har debatterat det här ganska många gånger. Vi vill se att kommunerna tar ett ansvar, för det är oftast de som är de stora skurkarna eftersom de faktiskt anställer väldigt många varje år. Vi har absolut ingenting emot att kommunerna jobbar som till exempel Nynäshamn gör. Det är ju jättebra. Det har vi absolut ingenting emot. Men vi tror inte att vi ska skriva in i en lagstiftning att alla måste ha rätt till heltid, för vi tror inte att det är realistiskt, och vi tror att risken finns att det också minskar antalet jobb. Självfallet är vi för mönsterarbetsplatser.

Vad beträffar ifall tomten kommer och vem som är tomte tror jag att alla gillar tomten och många gillar män. Tomten får vara antingen kvinna eller man. Mig spelar det ingen roll. Egentligen handlar det väl om könsstereotypa roller, att mannen tror att han måste ta på sig tomtedräkten. Det vill vi förändra, och det står i betänkandet att regeringen getts i uppdrag att titta på hur man i förskolan jobbar med jämställdhetsarbetet. Det har vi tagit till oss. Arbetet med att förändra könsrollerna måste börja redan när barnen är små. Det är vi positiva till. Kanske kommer tomten framöver att vara kvinna, vem vet.

Anf. 109 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Désirée Pethrus Engström säger att regeringen storsatsar på jämställdhet. Jag vet inte om jag skulle våga ta så stora ord i min mun om jag var i Désirées ställe. Det är sant att regeringen satsar ungefär 400 miljoner på jämställdhetsåtgärder för 2010, men i budgeten för 2011 och 2012 står det noll kronor. Det man gör med ena handen borde även gälla den andra handen. Samtidigt redogör man för stora skattesänkningar, vilket de tidigare borgerliga debattörerna tagit upp. Det är en skattepolitik som gynnar män framför kvinnor. Jag anser inte att det är en jämställdhetspolitik värd namnet, för i så fall skulle man ta mer hänsyn när man ändrar skattetabeller och trygghetssystem så att ändringarna inte ska slå orättvist mot något kön. I stället borde man försöka förhindra det. Det har regeringen dock blundat för.

I ett tidigare replikskifte tog Tina Acketoft upp frågan om lotsar, och Désirée Pethrus Engström undrar vad Miljöpartiet tycker om det. Det är inte jag som har sagt att Arbetsförmedlingen inte klarar av att ta hand om de nyanlända, utan Sveriges Kommuner och Landsting presenterade en rapport i går där det konstateras. Det bör man ta hänsyn till innan man ger Arbetsförmedlingen ännu fler arbetsuppgifter med ett helhetsansvar för detta. Framför allt ställer jag mig frågande till att man bara lägger till 10 miljoner och inte ser till de andra delarna. Generellt har Miljöpartiet varit positivt till att släppa in privata aktörer i arbetsförmedlingen. Principiellt har vi ingenting emot det. Men då måste de också få resurser för att kunna göra ett bra jobb, och där finns det frågetecken.

Anf. 110 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Låt mig börja med frågan om storsatsningar och jämfällldhet. Det är okej att man i opposition kommer med kritik, men när man själv inte har särskilt mycket pengar i den alternativa budgeten förstår jag inte hur Ulf Holm över huvud taget vågar gå upp i talarstolen.

Om vi tar de särskilda jämfällldhetsåtgärderna kan vi se att vi satsar 400 miljoner, Socialdemokraterna ytterligare 20 miljoner, Vänsterpartiet drar bort 220 miljoner och Miljöpartiet står, vad jag kan se, på plus minus noll. Ulf Holm får gärna säga emot mig. Han kanske har en massa pengar i rockärmen som han ska ta fram, men som jag uppfattar det finns det inga pengar. Det är därför ganska magstarkt att komma med den kritiken.

Sedan säger Ulf Holm att det 2011 finns noll kronor. Han vet mycket väl att vi inte kan lägga budget för hur lång tid som helst, utan budgeten tar ju slut där. Vi ska återkomma när vi har utvärderat jämfällldhetssatsningarna och sett hur de fungerar. Då ser vi hur mycket pengar vi ska satsa. Det kommer säkert inte att bli noll kronor.

När det gäller skattesänkningar är det till att börja med viktigt att säga att Socialdemokraterna och Miljöpartiet har accepterat tre av fyra steg i jobbskatteavdraget. De har accepterat majoriteten av skattesänkningarna. Är Ulf Holms budskap här i dag att de ska höja skatten så att en sjuksköterska får mindre kvar i plånboken? Jag tror inte att det vore särskilt populärt, Ulf Holm, att säga till en sjuksköterska, kanske ensamstående, att 1 500–2 000 kronor som hon fått genom jobbskatteavdraget ska tas bort.

Profilen är sådan att kvinnor har en annan typ av arbetsmarknad än män, och de tjänar alldeles för lite. Det ska vi göra någonting åt, vilket jag också sagt tidigare i debatten.

I jämfällldhetsmålet ingår att vi ska öka kvinnors ekonomiska oberoende. Om en sjuksköterska får 1 500–2 000 kronor mer i plånboken måste det väl vara ett uppfyllande av åtminstone ett av jämfällldhetsmålen, nämligen att kvinnor ska ha mer pengar kvar i plånboken och kunna öka sitt oberoende.

Anf. 111 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Nu fick jag förklaringen till varför regeringen inte har lagt in några pengar för 2011 och 2012 – budgeten tar slut. Ja, det är en ny mandatperiod, och det är förstås vi som kommer att lägga nästa budget. Där har vi förklaringen. Faktum kvarstår – det står noll i den budget som allianspartierna nu har presenterat, medan vi från Miljöpartiet lagt in mer pengar där. Vi har en annan fördelning av de särskilda jämfällldhetsåtgärderna än regeringen, men vi har satsat samma summa för 2010. Det är helt korrekt. Jag pekade på tiden framöver; det är ganska bra att ha framförhållning.

Beträffande omfördelning har vi inte sagt att vi vill höja skatten för barnskötare som kanske tjänar 20 000 kronor och knappt det i månaden. Det har Miljöpartiet inte sagt. Vi har sagt att vi anser att man ska höja skatten för dem som tjänar mest, det vill säga för dem som tjänar över 30 000 kronor. Det är en så hög inkomst att vi anser att man då kan höja skatten. I stället ska vi satsa de pengarna på att skapa arbetstillfällen.

Därmed kommer vi in på diskussionen om jobcoach, lotsar och annat, att de ska förmedla arbeten. Men det måste finnas arbeten att förmedla. I dag finns det inga jobb, och det är problemet. Därför vill vi i vår budget se till att vi vidtar jobbskapande åtgärder. Först då kan vi skapa ekonomisk trygghet och i större utsträckning utjämna skillnader mellan män och kvinnor. Där finns frågetecken beträffande lotsarna. Att avsätta endast 10 miljoner men inte ge dem ett rejält innehåll räcker inte. Det behövs utbildning, valideringssatsningar etcetera. Vi kan inte se i budgeten exakt hur det fördelar sig.

Jag och Miljöpartiet har som sagt inte tagit avstånd från privata aktörer som komplement till Arbetsförmedlingen. Tvärtom tror jag att det är bra att de finns.

Anf. 112 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Till syvende och sist måste vi ändå konstatera att den här regeringen har lagt tio gånger mer till jämsällldhetsåtgärder än den regering där Miljöpartiet var med och styrde under förra mandatperioden.

När det sedan gäller skatten: Ni vill höja skatten för dem som är rika. Ja, men vi har ju lagt en sådan profil. Vår profil i jobbskatteavdraget är att de som är låg- och medelinkomsttagare har fått kvar mer procentuellt än de som är höginkomsttagare. Vi har redan gjort en sådan profil. Precis som Tina Acketoft sade tidigare handlar det om hur mycket kvinnor och män tjänar. Män tjänar mer, vilket gör att de naturligtvis har mer kvar. Det är på samma sätt som den progressiva skatten. Det får ju vara någon rim och reson.

Det är väldigt mycket diskussion om det här, och man pratar om hur många skatter som har sänkts. Varför säger man då ja till tre av de fyra jobbskatteavdragen? Vi finner det obegripligt. Vänsterpartiet är åtminstone konsekvent i det ärendet.

När det gäller coacher och lotsar säger man: Det finns ju inga jobb. Det är livsfarligt att stå och säga det. En miljon rekryteringar görs varje år, Ulf Holm, på Arbetsförmedlingen. Det är livsfarligt att säga till människor att det inte finns några jobb att söka.

Alla måste få hjälp att söka de jobb som finns. Det som är tanken med coacher är att få i gång ett så snabbt flöde som möjligt, att arbetstgaren och arbetsgivaren ska hitta varandra så snabbt som möjligt. Det är det som gör att vi håller uppe en god ekonomi. Det är det coacherna och lotsarna ska vara till för, att hjälpa dessa personer till rätta, att hitta rätt jobb för rätt person. Där kommer valideringen in, som är jätteviktig, och det satsar vi också på. Arbetsförmedlingen har mycket pengar, och de har inte klagat över sina resurser. Jag tror att de kommer att klara det här uppdraget också.

God jul!

(forts. 9 §)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.49 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 2 december

SfU9 Ändringar i premiepensionssystemet

Punkt 1 (Statliga alternativ)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

3. res. 2 (mp)

Förberedande votering:

19 för res. 1

12 för res. 2

246 avstod

72 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

251 för utskottet

17 för res. 1

13 avstod

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 82 m, 23 c, 21 fp, 17 kd

För res. 1: 17 v

Avstod: 1 kd, 12 mp

Frånvarande: 22 s, 15 m, 6 c, 7 fp, 6 kd, 5 v, 7 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU7 Ändrad verksamhetsform för flygplatsverksamheten vid Luftfartsverket samt vissa luftfartsfrågor

Punkt 1 (Ändrad verksamhetsform för flygplatsverksamheten vid Luftfartsverket)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

144 för utskottet

137 för res. 1

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 82 m, 23 c, 21 fp, 18 kd

För res. 1: 108 s, 17 v, 12 mp

Frånvarande: 22 s, 15 m, 6 c, 7 fp, 6 kd, 5 v, 7 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

*Integration och
jämsällldhet*

9 § (forts. från 7 §) Integration och jämsällldhet (forts. AU1)

Anf. 113 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Landet är i en lågkonjunktur. Det är allvar. Det vet vi alla. Arbetslösheten är hög och sysselsättningen låg. Trots tecken på att det vänt i världsekonomin fortsätter det att gå åt fel håll i både sysselsättning och arbetslöshet. All kraft måste ligga på att klara jobben, och det av flera skäl.

För det första: Det finns ett viktigt samband. Klarar vi jobben så klarar vi ekonomin. Då kan vi fortsätta att utveckla välfärden och tryggheten.

För det andra: Det finns ingen större orättvisa, ingen djupare klyfta, än den mellan den som arbetar och den som är arbetslös. Arbetslöshet är ofrihet. Jobb ger förutsättningar till mer frihet inte minst ekonomiskt men också möjlighet till utveckling och samhörighet med arbetskamrater.

Jag blev senast påmind om det när jag besökte Swedpart som är en underleverantör till Scania i Östra Göinge. Det var ett mycket starkt möte. När jag var där hade Swedpart precis varslat för andra gången. Ytterligare en tredjedel av de anställda skulle bort.

Där träffade jag bland annat en man runt 50 år som troligtvis skulle få gå den här gången. Han berättade att hans fru gått bort under förra jul- och nyårshelgen. Jobbet hade blivit hans enda räddning för att orka komma tillbaka. Jag blev mällös. Med glans i blick sade han: Det har varit ett riktigt skitår.

Jag hoppas av hela mitt hjärta att det ska gå bra för honom. Ett jobb är så mycket viktigare än vi ofta har debatter om här. Det betyder så mycket mer för människor därute. Det får vi aldrig glömma.

Herr talman! Vi socialdemokrater hatar arbetslösheten. Vårt mål är arbete åt alla och full sysselsättning. Varje arbetad timme behövs. Det är alltid vår utgångspunkt.

I dag debatterar vi ramarna för utgiftsområde 13. Där ingår integrationspolitiken. Vi har i dagens debatt möjlighet att utvärdera den moderatledda politiken på det här området men också att redovisa en del av våra idéer på området.

Jag vill först vända mig till Tina Acketoft och Folkpartiet. Visst är jag född i Chile. Jag kom hit som en påg på tre år. Mina föräldrar tvingades fly undan militärkuppen. Det är ingenting jag skäms för. Men jag är svensk, och jag älskar Sverige.

Jag har levt här hela mitt liv, snart mer än 34 år. Jag har fått ett barn här, jag har gått i skolan här, och jag sitter i Sveriges riksdag och kämpar för att göra Sverige som är ett bra land till ett mycket bättre land.

Det kanske var en lapsus att kalla mig för invandrare. En likadan lapsus hade Björklund senast på sitt landsmöte. Han beskrev Sveriges bästa fotbollsspelare Zlatan som en man född på Balkan och uppväxt på Balkan när han i själva verket precis som jag är uppväxt i Malmö.

Det är dags för Folkpartiet att träda in i det Sverige vi i dag lever i och överage det vi-och-dom-tänkande som alltför oftast hamnar i era program. Det är dags för er att träda in i 2000-talets Sverige. Vi socialdemokrater har en annan vision för Sverige. Vi vill att fler ska få möjlighet att älska Sverige. I det Sverige som vi älskar strävar vi efter att kombinera öppenhet med ekonomisk utveckling. I det Sverige vi älskar samexisterar individuell framgång med gemensamt ansvarstagande. I det Sverige vi älskar är alla människor lika värda och har lika rätt. Det är självklara fundament, och var och en ska få definiera sig själv.

Vi vill att fler ska vara stolta över Sverige. Vi ska vara så stolta att vi inte räds att dela med oss av svenskheten till andra. För oss sitter inte svenskheten i hudfärgen, inte i vilken gud du råkar tillbe eller strunta i att tillbe, inte heller i var du föddes. Svenskarna är vi som lever och verkar här, i detta vackra land. I vårt Sverige, i det socialdemokratiska Sverige, ska vi tillsammans sträva efter att just du ska kunna utveckla din fulla potential och nå framgång i ditt liv, oavsett din bakgrund, oavsett var du bor och oavsett om du är kille eller tjej. Vi kallar vår vision "Möjlighetsernas land". Det är ett helt annat Sverige än det kalla handens och osynliga handens Sverige vi har sett växa fram de senaste tre åren.

Herr talman! Vägen in i Sverige och in i samhällsgemenskapen går via arbete. Ett jobb ger dig chansen att bygga upp ditt liv på nytt. Ett jobb ger dig chansen att ge tillbaka till det samhälle som en gång gav dig trygghet och en fristad. På en arbetsplats möts vi, utbyter erfarenheter och lär känna varandra.

Vi socialdemokrater menar att nuvarande integrationspolitik har nått vägs ände. Vi säger det inte bara som kritik mot den moderatledda regeringen. Vi säger det också självkritiskt. På vår jobbkongress tog vi avgörande steg i en ny riktning. Våra prioriteringar är klara. Fler kommuner måste ta ansvar för mottagandet. Jobb och självförsörjning måste stå i fokus under hela etableringsprocessen. Nolltolerans mot diskriminering ska råda oavsett diskrimineringsgrund. Sverige behöver en starkare arbetslinje för alla.

Herr talman! Med detta sagt är det så att också den moderatledda politiken måste utvärderas. Det är de som har ansvaret. Deras prioriteringar och ambitioner ska utvärderas nu. Det går inte att hoppa över fyra år. Det gäller såväl flyktingmottagandet som etableringen av nyanlända.

Ta flyktingmottagandet! Det yttersta beviset på att den borgerliga regeringen misslyckats var sannolikt det moraliska sammanbrott vi såg i Vellinge för tre veckor sedan. I en av Sveriges rikaste kommuner bestämde sig den moderata ledningen för att till varje pris försöka stoppa ensamkommande barn. Men en sunkig retorik och misstänkliggöranden räckte inte denna gång. Vellingeborna som gick emot sin kommunledning förtjänar vårt tack.

Men Vellingesammanbrottet är bara en symbol för något ännu större, en större utmaning som vi har när det gäller flyktingmottagandet. Det är fortfarande för få kommuner som tar sin del av ansvaret för den gemensamma flyktingpolitiken. Så kan det inte fortsätta, oavsett vem som styr en kommun. Och det här, mina vänner i den borgerliga majoriteten, är inte den globala finanskrisens fel. Det är ert ansvar att inget hänt på det området.

Ta etableringen av nyanlända! Utanförskapet ökar, trots löften om motsatsen. Arbetslösheten är dubbelt så hög bland utrikes födda som bland svenskfödda. En ny studie som flera refererar till gjord av SKL förra året visar att åtta av tio nyanlända invandrare inskrivna på Arbetsförmedlingen inte får någon hjälp, att män får mer insatser än kvinnor och att nyanlända i relation till alla inskrivna ofta får färre insatser. Inte heller detta, mina vänner i den borgerliga majoriteten, är den globala finanskrisens fel. Det kan inte bli tydligare än så här. Det är den moderatledda regeringens politik för jobb som inte fungerar. Den blir till ett gruvligt fiasko när den ska verkställas för de människor som precis kommit till vårt land. Så kan det inte heller fortsätta.

Efter hela denna mandatperiod gör nu regeringen ett taffligt försök att lägga politiken till rätta. Den hårdaste kritiken får vi från Kommunsverige. Staten tar alla pengar – halva målgruppen, men inget ansvar, säger de. Vi välkomnar förvisso idén om att Arbetsförmedlingen ska ha huvudansvaret för etableringen av nyanlända. Men dagens arbetsförmedling kommer inte att klara uppdraget. I dag finns ett alltför ensidigt fokus på att matcha arbetslösa ut till arbete. Men nyanlända är i behov av helt andra insatser. Vad händer efter två års introduktion? Vem tar då ansvaret för försörjningen av dem som inte fått jobb?

Vi kommer att göra om Arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling. Med individuellt fokus ska kompetensförmedlingen tidigt kartlägga just dina behov av språk, validering och kompletterande insatser. Vi kommer att föreslå former för stärkt samarbete mellan stat och kommun med fokus på jobb. Vi kommer att se till att validering görs till en självklar del av den första tiden i Sverige, så att ingen ska kunna hävda att våra taxichaffisar har för hög utbildning.

Men förslaget som den moderatledda regeringen nu presenterar om etablering av nyanlända och som vi kommer att debattera senare är otillräckligt och visar på ett gruvligt misslyckande. Det är oroväckande att man inte orkar ta tag i bosättningsfrågan. Vi menar att bosättning under asylprövningen, men också därefter, när du fått ditt uppehållstillstånd, är helt avgörande för dina möjligheter att få arbete. Det är olyckligt att regeringen lämnar så många kvinnor bakom sig. Det är så, Désirée Pethrus Engström. När man snävar åt målgruppen och bara tar hand om de anhöriga som fått uppehållstillstånd och deras anhöriga efter två år är det massor av människor man lämnar utanför. Oftast, vet vi, är det mannen som kommer först, sedan kvinnan. Men när målgruppen är snäv kommer inte de att omfattas av de förslag som ni själva har lagt fram.

Det är oansvarigt att regeringen i det här läget ger sig på ett storskaligt experiment som kallas för etableringslotsar. Vi menar att erfarenheterna från andra länder är tveksamma. Samtidigt borde jobbcoachexperimenten med healingkurser och handpåläggningskurser avskräcka en aning åtminstone.

Herr talman! Det är dessutom häpnadsväckande att regeringen mitt i den kris vi befinner oss i väljer att dra ned på arbetet mot diskriminering. Det är så. Man drar ned resurserna till DO. Inte heller det är den globala finanskrisens fel, mina vänner i majoriteten.

Vi vill något helt annat. Vi vill se världens bästa arbetsgivare i Sverige. I ett anständigt samhälle ska alla behandlas lika. Vi vill genomföra flera aktiva insatser för att bekämpa diskrimineringen. Vi ger därför

större anslag till DO. Vi vill också att offentliga tjänster ska kunna tillsättas genom avidentifiering av ansökningsar.

Nu har vi snart fyra år av moderatledd regering bakom oss. Vi har fyra år av missade chanser. Den borgerliga majoriteten har nämligen brustit i både ambitioner och ansvarstagande på detta område. Arbetslösheten stiger. Segregationen har bitit sig fast och klyftorna ökar. Det är allvarligt, för det skadar svensk ekonomi och därmed möjligheten att fortsätta att stärka skolan, sjukvården och omsorgen. Men det är också allvarligt för att det har lett till större orättvisor och djupare klyftor mellan människor. Det drabbar alla svenskar, inte bara dem som nyss kommit till vårt land.

Vi vill sätta Sverige i arbete och stärka välfärden. Mot det står fortsatta skattesänkningar för lånade pengar, mest till dem som har det bäst.

Vi vill att Sverige ska vara ett land där fler når framgång i sina liv. Vi är helt övertygade om att vi tillsammans blir starkare, inte bara som individer utan också som land. Mot det står det moderatledda samhällsbygget, där var och en ska bära sin egen börda själv.

Valet 2010 blir väldigt viktigt. Det är ett viktigt vägval, kanske helt avgörande, om vi ska bli ett möjligheternas land.

Jag vill yrka bifall till reservation 1 och 3.

(Applåder)

Anf. 114 HILLEVI ENGSTRÖM (m):

Herr talman! Utgiftsområde 13 behandlar flera olika områden. Det handlar om integration, jämsällldhet och diskriminering. Jag tänker uppehålla mig vid området jämsällldhet. Det är en fråga som har engagerat mig, både i privatlivet, i arbetslivet och i politiken.

Moderaterna vill jobba för ökad jämsällldhet på livets och samhällets alla områden. Vi har internt haft ett ganska omfattande utvecklingsarbete i riksdagsgruppen, som har resulterat i en hel del förslag. Nu jobbar vi vidare i alliansen med ett valplattformssamarbete, som ska resultera i att vi går till val på gemensamma ståndpunkter i jämsällldhetspolitiken.

Målet för jämsällldhetspolitiken som beslutades av riksdagen 2008 är som ni alla vet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Därutöver har regeringen fastställt några delmål för jämsällldhetspolitiken, bland annat att en jämn fördelning av makt och inflytande ska råda och att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

Det andra delmålet är ekonomisk jämsällldhet, att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Det tredje delmålet är att det ska vara en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.

Det fjärde målet är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Det är viktiga målsättningar, men det är en lång bit kvar innan de kan uppnås. Mycket kan göras av oss förtroendevalda politiker och lagstiftare, men långtifrån allt. Ytterst handlar det om människors egna värderingar och fria val.

Jag och Moderaterna menar att alla är förlorare i ett ojämsällt samhälle. Låt mig nämna några aspekter på det ojämsällda samhället.

Barnen är förlorare när de inte får del av båda sina föräldrars omsorg, vård och umgänge. Barn behöver framför allt mer tid med sina pappor.

Män drabbas av ojämsällldheten, till exempel genom att de får sämre kontakt med sina barn. Särskilt vid separationer kan vi se de negativa konsekvenserna av detta. När män blir pappor ökar deras förvärvsfrekvens, medan kvinnors förvärvsfrekvens minskar avsevärt. Forskning visar också att skilsmässor är mindre vanliga i familjer som är jämsälllda. Där pappa och mamma delar föräldraledigheten mer lika tycks relationen må bättre, något som förstås är särskilt positivt för alla våra barn. I jämsälllda relationer förbättras också hälsan.

Men de största förlorarna i ett ojämsällt samhälle är utan tvekan kvinnorna. Kvinnor äger mindre. Kvinnor beslutar mindre. Kvinnor tjänar mindre. Kvinnor mår sämre. Sjuktalet för kvinnor är 50 procent högre än för män.

Kvinnor arbetar mer deltid, vilket är negativt för hälsan. Kvinnor har färre arbetsgivare att välja mellan inom vård, omsorg och utbildning, och därför har kvinnor svårare att byta jobb till en annan och bättre arbetsgivare. Kvinnorna har helt enkelt mindre makt och mindre inflytande i hela vårt samhälle.

Andelen fattigpensionärer är också till största delen kvinnor – ett förhållande som tyvärr inte kommer att ändras om vi fortsätter att ha samma uppdelade arbetsmarknad som i dag, där kvinnors förvärvsfrekvens är avsevärt lägre än mäns.

Listan kan, som ni alla vet, göras betydligt längre. Men med detta sagt vill jag understryka vikten av att vi tillsammans arbetar för ett mer jämsällt samhälle. Det har vi nämligen allt att vinna på. Både kvinnor och män måste tillsammans arbeta för att uppnå detta.

Detta är inte heller någon kvinnofråga. I ett jämsällt samhälle blir nämligen både kvinnor, män och barn vinnare.

Jag kommer ju sist på talarlistan, och väldigt mycket är redan sagt i debatten. Men det kan förtjäna att upprepas ändå att alliansregeringen tar de här bekymren och problemen på stort allvar. Vi har redan tidigare hört att vi har satsat motsvarande 1,6 miljarder mellan 2007 och 2010. Det är en tiodubblad satsning jämfört med tidigare, och den har omfattat flera strategiska och angelägna områden.

Satsningen pågår för fullt, och det är därför för tidigt att säga om den har varit lyckosam eller inte. Men redan i vår kommer vi att få en första uppföljning från regeringen som vi kan ta del av här i riksdagen, och säkert kommer vi att debattera mer om den. Under 2011 kommer vi att se en slutredovisning, fast någon slutredovisning är det strängt taget inte alls. Alla vi som sitter här vet ju att det bara är början på en lång resa där det kommer att krävas ett långsiktigt, engagerat och strategiskt arbete för att komma vidare.

Jämsällldhet kan aldrig lösas genom en quick fix utan måste integreras inom alla politikområden. Jämsällldhet är, liksom alla andra områden, ett kunskapsområde där både erfarenhet och forskning måste tas till vara. Det måste göras ansträngningar inom många områden, inte minst inom arbetslivet. Det är viktigt att som anställd ha inflytande över arbetet och över arbetstidens förläggning och omfattning.

Är det någöt parti som tycker att det är viktigt att alla ska kunna leva på sin lön är det Moderaterna. Våra jobbskatteavdrag har just den profilen. Tre av fyra jobbskatteavdragskronor går till dem som har inkomster under gränsen för statlig inkomstskatt, alltså under 31 000 i månaden. Även om det kanske inte lyckas fullt ut är tanken att det ska riktas mot dem med låga och medelinkomster. Där finns framför allt många kvinnor.

Arbetsgivare inom den offentliga sektorn, kommuner och landsting, måste också bli betydligt bättre. Där vi styr som politiker ska vi erbjuda riktigt bra arbetsplatser. Det är jag den första att understryka, gärna mönsterarbetsplatser, och låt dem gärna kallas det. Däremot ser jag inget skäl att avsätta speciella projektpengar. Det är faktiskt bara att börja i morgon dag. Vi som har makten i våra kommuner kan ju börja med att ge kvinnor och män bättre anställningsförhållanden, mer inflytande över sina arbetsförhållanden, bättre ledarskap och så vidare.

Att arbetsplatserna i den offentliga sektorn ska gå i bräsch är väldigt väsentligt om vi ska kunna kräva mer av näringslivet. Det är också viktigt att alla ska trivas och orka ett helt arbetsliv.

Det finns få saker här i livet som vingklipper människors frihet i så stor utsträckning som just fördomar, dåliga attityder, strukturer och förlegade ideal. Moderat politik tar sin utgångspunkt i övertygelsen att alla människor är unika, med egna beslut att fatta. Därför är och förblir jämställdhet en fortsatt prioriterad fråga för oss.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 december.)

10 § Regional tillväxt

Regional tillväxt

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2009/10:NU2
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt (prop. 2009/10:1 delvis).

Anf. 115 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Vi socialdemokrater vill göra den regionala utvecklingspolitiken till en central fråga där konsekvenserna för den regionala utvecklingen blir en ständigt närvarande aspekt i utformningen av strategiska politiska beslut.

Detta förutsätter i sin tur en väl fungerande samordning mellan olika politikområden och mellan olika politiska nivåer. Den nationella nivån måste aktivt samverka med regioner och kommuner för att skapa bästa möjliga utvecklingsmöjligheter.

Herr talman! Vi socialdemokrater accepterar inte att regionalpolitiken reduceras till en politik för gles- och landsbygd med låga ambitioner. En kraftfull regionalpolitik måste anta utmaningen att formulera övergripande tillväxt- och utvecklingsstrategier för hela landet.

En landsända kan inte ses isolerad från en annan. Företag, naturresurser och arbetskraft återfinns i alla delar av landet, och de är sinsemellan

sammanlänkade i ett komplext system av produktion och transporter som knyter samman Sverige.

För oss socialdemokrater är det oerhört angeläget att solidariteten mellan Sveriges regioner vidmakthålls. Vår solidariskt uppbyggda välfärd, där det kommunala skatteutjämningsystemet spelar en viktig roll, bidrar ytterligare till att stärka de ekonomiska banden mellan olika delar av landet.

En fortsatt kommunalekonomisk utjämning är därför ett nödvändigt verktyg för att vi fortsatt ska kunna garantera en likvärdig kvalitet i välfärdstjänsterna oavsett var i landet man bor.

Herr talman! Det starka ömsesidiga beroendet mellan Sveriges olika landsändar innebär att regionalpolitiken måste söka lösningar på såväl de snabbväxande storstädernas problem som de svåra välfärdsutmaningar som väntar många mindre regioner vilka tampas med kraftigt minskande befolkning, hög strukturell arbetslöshet och skev åldersstruktur.

En annan grundläggande slutsats är att varannan svensk faktiskt varken återfinns i storstaden eller i genuin gles- och landsbygd. Halva befolkningen lever i det som alltför länge varit regionalpolitikens blinda fläck: De medelstora regionerna. Här återfinns sannolikt både framtida tillväxtregioner och regioner som utan en kraftfull politik på sikt kan få problem att hantera ett snabbt tilltagande internationellt konkurrenstryck.

Herr talman! Vår övergripande regionalpolitiska målsättning ligger fast. Vår utgångspunkt är att den ekonomiska tillväxten är summan av tillväxten i landets alla delar och att de statliga insatserna måste vara inriktade på att regionerna ska få fortsätta att växa och utvecklas efter sina förutsättningar. Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att skapa tillväxt i hela landet, väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet.

Herr talman! Våren 2009 lade regeringen fram skrivelsen *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder*. Detta i allt väsentligt intetsägande dokument, präglad av ett extremt snävt geografiskt perspektiv, är det enda som regeringen åstadkommit på regionalpolitikens område under de tre år man har haft makten. Det räcker naturligtvis inte.

I detta dokument finns det inte några skarpa förslag för att förbättra situationen i de olika regionerna. I stället går utvecklingen åt andra hållet.

Det senaste exemplet gäller något som vi tog beslut om för 40 minuter sedan. Då beslutade de moderata, folkpartistiska, kristdemokratiska och centerpartistiska ledamöterna att man ska bolagisera flygplatsverksamheterna inom luftfarten.

Samtidigt överlämnar de ansvaret för ett antal regionala flygplatser till kommuner, regioner, landsting och privata aktörer – ja, till snart sagt vem som helst förutom dem som har till uppgift att ta ett statligt ansvar.

Herr talman! Jag hade i går möjlighet att träffa organisationen Småkommens arbetsutskott. Det är en organisation som består av små kommuner i samverkan. De kommer till riksdagen med jämna mellanrum för att diskutera frågor som de tycker är angelägna med oss riksdagsledamöter från alla partier.

På sin höstkonferens gjorde de ett uttalande som hade följande överskrift: Säg nej till statens reträtt från landsbygden.

Jag tycker att den rubriken mycket väl beskriver den situation som råder och att den kan användas även när det gäller andra beslut och inom områden som inte är landsbygd. Dagens ärende är ett sådant. För, herr talman, det är det här som det handlar om. Staten ska dra sig tillbaka.

Herr talman! Jag vill därför fråga de borgerliga ledamöterna i näringsutskottet: Träffar ni inte dessa företrädare för Småkom? Hör ni inte vad de säger?

Om svaret är jo på dessa frågor undrar jag: Varför fortsätter ni på den här vägen, där ni utsätter kommuner och regioner för ökade påfrestningar, oavsett vilka förutsättningar som råder?

Herr talman! Jag hade inför gårdagens behandling i kammaren av luftfarten även tittat på många av de remissvar som kommit in till regeringen med anledning av infrastrukturplaneringen. Där kan man se att kommunikationer betraktas som en viktig del i regioners och kommuners förutsättningar för en positiv utveckling.

Jag vill därför fråga de borgerliga ledamöterna i näringsutskottet: Har ni inte pratat med era partikamrater på de här platserna? Har ni inte hört vad de säger och sett vilka synpunkter de skickat in i sina remissvar? Om svaret är jo på de här frågorna undrar jag: Varför minskar ni statens engagemang och tvingar på de olika kommunerna och regionerna ett ökat ansvar i stället för att även i fortsättningen anse att staten har ett ansvar i de här områdena och för deras kommunikationer?

Herr talman! Vi hade i Sverige en gång ett sätt att beskriva den statliga regionalpolitiken. Vi sade då att hela Sverige ska leva. Under den borgerliga alliansregeringen är det inte längre så. Nu ska varje kommun och region klara sig själv, oavsett behov och förutsättningar.

Herr talman! Den regionala utvecklingspolitiken är summan av en rad politikområden. I våra motioner har vi presenterat ett urval av de nu mest aktuella åtgärder som vi anser krävs för att rusta de svenska regionerna för de enorma utmaningar som väntar under det kommande halvseklet.

Vi vill skapa en tydlig nationell regionalpolitik, byggd på en vässad samordning mellan politikområdena.

Vi vill fortsätta att bygga ut högskolan och satsa offensivt på forskning och utveckling.

Vi vill genomföra kraftfulla investeringar i infrastrukturen för att binda ihop landet och skapa större och mer slagkraftiga regionala arbetsmarknader.

Storstadsregionernas betydelse för Sveriges tillväxt och välstånd kommer att bli större. Vi vill därför utarbeta en särskild strategi för storstädernas utveckling.

De pengar för regional utveckling som finns avsatta inom ramen för EU-programmen måste användas effektivare. Insatser måste i större utsträckning ha karaktären av investeringar.

Tillgängligheten till myndighetsutövande statliga funktioner, oavsett var i landet man bor, måste värnas.

Vi vill behålla den kommunalekonomiska utjämningen. Bland annat situationen med den åldrande befolkningen kräver en fortsatt omfördelning av skattekraft mellan landets regioner för att målet om en likvärdig välfärdsnivå ska kunna upprätthållas.

Arbetslöshetsförsäkringen bidrar på ett påtagligt sätt till att skapa stabila förhållanden i den regionala ekonomin, oavsett regiontyp. Vi vill

genomföra en förbättring av arbetslöshetsförsäkringen som paras med tydliga krav på den arbetsökande.

Bostadsmarknaden har en central betydelse för regionernas utveckling. Vi vill införa ett investeringsstöd för byggnation av hyresrätter och ta bort skatteklar som minskar rörligheten på bostadsmarknaden.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till reservation 1, 2 och 4.

Anf. 116 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Dagens debatt handlar om regionalpolitik. Man brukar dela upp den i den stora regionalpolitiken och den lilla.

Den stora regionalpolitiken handlar mycket om de olika transfereeringssystem som vi har i samhället. De är ofta lika för alla oberoende var man bor och har betytt mycket för att hålla uppe standarden, även i regioner med problem.

Vi kan se att många av de sociala trygghetssystem som vi har i dag är utsatta för neddragningar. Det betyder att Sverige sakta men säkert håller på att spricka i sina sömmar.

Regionalpolitiken handlar också om utbildning och infrastruktur i allmän mening. Vi kan se att regeringens politik leder till att kommunerna får ta ett större ansvar när det gäller vägsatsningar. Även skatteutjämnningen är under debatt från framför allt borgerligt håll i storstäderna, men än så länge har vi lyckats motstå alla attacker.

Till den lilla regionalpolitiken kan föras olika typer av EU-stöd och vissa nationella stöd som går till olika verksamheter. Jag har i dag inte tänkt stanna upp vid dessa olika regionalpolitiska perspektiv och stöd utan fokusera på en fråga som är aktuell och som blivit alltmer prekär för varje år, oftast beroende på statsmakternas oförmåga. Det är frågan om lokal service och statsmaktens agerande.

I den utredning som kom i dagarna som heter *Se medborgarna – för bättre offentlig service* har utredaren Lars Högdahl på ett förtjänstfullt sätt pekat på de problem som de mer utsatta regionerna upplever men också de lösningar som måste till om devisen Hela Sverige ska leva fortfarande ska vara aktuell. Vänsterpartiet har i motion under allmänna motionstiden ägnat stor uppmärksamhet åt problemen med den lokala servicen. Jag vill här ta upp några av de frågor som måste lösas och där utredaren Lars Högdahl och Vänsterpartiet är helt eniga.

De genomgripande nedskärningar av servicen som Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen har genomfört de senaste åren har i hög grad drabbat landsbygdens tre miljoner invånare. Det är en utveckling som ska ses mot bakgrunden av bristande polisiär närvaro i många kommuner, nedläggningen av Svensk Kassaservice, SJ:s prioritering av storstadstrafiken, nedläggningen av många apotek i mindre kommuner och infrastrukturens sämre utveckling utanför storstäderna. Men även storstädernas ytterområden har drabbats på ett negativt sätt.

En anledning till att större delen av Sverige har fått en allt sämre i första hand statlig service är att regeringen via bolagsbildning har gjort företagsekonomi viktigare än huvudmålet bra service till alla medborgare. Ekonomin är viktigare än verksamheten.

En annan orsak är att regeringen har glömt eller struntat i att via ägardirektiv och regleringsbrev se till att den statliga servicen och infrastrukturen har en hög kvalitet i hela riket. Vanföreställningar om effektivitet, kvalitet och kompetens i de statliga verkens ledningar spelar också roll när vi ska försöka förklara varför det som nu sker tillåts att fortsätta.

Resultatet visar sig genom att till exempel ett sämre serviceutbud minskar en Orts attraktionskraft och i förlängningen påverkar flyttströmmarna. Det blir svårare att behålla personal som man har och att nyanställa blir nästan omöjligt.

I en postenkät som Glesbygdsmyndigheten gjorde 2007 säger åtta av tio företagare att service har viss eller stor betydelse för deras möjlighet att utveckla och driva företag. Många säger sig också uppleva att de är tvungna att ta av sin arbetstid för att bevara bygdens serviceutbud.

Vänsterpartiet menar att det nedifrånsperspektiv som partiet står för direkt motsvarar det krav som förs fram i den statliga utredningen *Se medborgarna – för bättre offentlig service* som handlar om att sätta medborgarna i centrum. I sin programförklaring pekar utredaren precis på det som det handlar om:

Titeln på betänkandet har jag valt därför att jag anser att medborgarna måste bli synliga för myndigheterna. Vi medborgare och våra organisationer ute i landet ska i demokratisk ordning vara med och redogöra för vilken service vi behöver och hur vi vill att myndigheterna ska leverera den. Myndigheterna, både kommunala och statliga, ska anpassa servicen efter våra behov, inte sina egna. Reglerna ska underlätta, inte göra det svårare, skriver han.

Det kan väl ändå inte vara tydligare än så vad det egentligen handlar om. Utredningen pekar också på ett antal andra villkor som måste uppfyllas för att den negativa utvecklingen ska vändas. Dessa står väl i samklang med Vänsterpartiets regionala politik.

I utredningen förs fram krav på att myndigheter ska ha en skyldighet att samverka. Ingen tar i dag ansvar för helheten. Saker trillar mellan stolarna. Enskilda medborgare men även kommuner råkar illa ut. Detta faktum måste förändras genom tydliga direktiv från regeringen.

Samverkan, herr talman, ska vara det normala, inte undantag som det är i dag. Det kan verka förvånande att ett land som Sverige med månghundraårig förvaltningstradition ännu inte har lyckats skapa en statlig service som i högre utsträckning fått ett medborgarperspektiv. Eller kan det vara grundorsaken till att vi inte har kommit längre?

Fortfarande är det stuprörsprincipen som är normen. De initiativ som har funnits har antingen varit halvhjärtade eller drivits fram av eldsjälar. Eldsjälar är viktiga, men det skapar en sårbarhet som inte bör råda på detta område. Hela samverkansmodellen har förblivit ad hoc-lösningar.

Offentliga och privata resurser ska kunna agera tillsammans, och de ideella organisationernas resurser ska tillvaratas. Den rena landsbygdens serviceproblem måste få en särskild uppmärksamhet, vilket de i realiteten inte har.

I dag fungerar samordning och samverkan mellan statliga och kommunala serviceleverantörer mycket ojämnt eller inte alls. Kommuner har kunskapen om vårt dagliga liv och vår verksamhet på ett sätt som staten inte har. Man har därför en överlägsen möjlighet att analysera vilka behov den enskilde medborgaren har.

Länsstyrelsen kan sedan vara den länk till staten som så väl behövs. En sådan framtida ordning skulle betyda att planerings- och styrprocessen skulle utgå från kommunernas analyser och förbättra regeringens beslutsunderlag på ett påtagligt sätt.

Medborgarkontor är i många kommuner ett inarbetat begrepp. Nu skapas statliga servicekontor men endast med tre av de statliga aktörerna som medlemmar, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Försäkringskassan. I en ny anda av samverkan mellan stat och kommun ska naturligtvis dessa verksamheter samverka. Men de ska också samordnas, och eventuella problem med huvudmannaskap måste undanröjas.

På denna punkt vill vi ha ett utvidgat servicekontor på samma sätt som utredningen föreslår. Det är förslag där också ideella och privata servicegivare kan delta i samverkan.

Enligt Vänsterpartiet har medborgarna och företagen rätt att förvänta sig att på ett likvärdigt sätt erhålla offentligt organiserad service. Det ska inte ha någon betydelse om man är ung eller gammal eller har svårt eller lätt att ta till sig information. Det ska inte heller ha någon som helst betydelse om man bor i tätort eller på landsbygden. En sådan politik betyder att människor i små tätorter och på landsbygden kan förvänta sig fysiska kontor som kombineras med IT-service av hög kvalitet.

Men även här fordras att regeringen tar ett fastare tag om verksamheten och tydliggör myndigheternas roll i denna utveckling. Viss kompensering kan nås genom att Internet kan användas och jämna ut bristen på service. I de mest glesta och perifera områdena är vinsterna som störst. Det betyder att fungerande bredband är ännu viktigare i dessa områden. För att effektivisera regeringsutövandet bör en permanent statssekreterargrupp tillsättas, där de departement som berörs mest i dessa frågor samverkar.

Erfarenheten från de senaste 20 årens samhällsutveckling på särskilt landsbygden visar att aktiva kommuner med ett brett program för samverkan med kommunmedborgarna uppnår en rad fördelar i sin dagliga verksamhet och framtidsplanering. Vi kan ta kommuner som Åre, Malung-Sälen, Årjäng, Orsa och Kalix som exempel. Det finns fler. Dessa kommuner har och har haft ett aktivt medborgarengagemang. Det har lett till att den lokala servicen har kunnat räddas kvar eller utvecklas, att nya småföretag har kunnat etableras och att den kommunala ekonomin har kunnat hantera de ständiga utmaningar som den lokala demokratin ständigt utsätts för.

Vi i Vänsterpartiet ser det som ytterst väsentligt att vi kan utveckla fler vägar för kommunmedborgare att delta i den lokala utvecklingen på alla väsentliga områden. Vi har områden där sådana processer har vuxit fram under senare decennier och där fler invånare har blivit mer samhällsintresserade och stärkt den lokala demokratin. Fler människor har satsat på mer kvalificerad utbildning, och en del av dem har också blivit entreprenörer inom olika branscher samt bidragit till att kommunerna förändrats och blivit mer framtidsorienterade inom en rad områden.

Herr talman! Att jag koncentrerar mig på den lokala servicen beror på att det kanske är den del i regionalpolitiken och samhällsbygget som har tagit mest stryk under de senaste åren. Utvecklingen har varit accelererande. Den statliga utredningen *Se medborgarna* är för ovanlighetens skull en handfast instruktionsbok i hur man ökar inflytande och service

för den enskilda medborgaren och detta oavsett ålder, kön eller bostadsort. Vi som bor i de glesare bygderna både vill och kan. Men törs regeringen?

Herr talman! Det är bara att sätta spaden i marken eller snarare slå ordförandeklubban i bordet och sätta i gång detta förändringsarbete.

Jag har med det här anförandet berört de motioner som Vänsterpartiet har lagt fram under den allmänna motionstiden. Jag yrkar bifall till reservationerna 1, 3 och 4.

Anf. 117 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jag kan börja med att glädja åhörarna med att jag inte tror att jag kommer att utnyttja mina tio minuter i dag.

När det gäller regionalpolitik och regional tillväxt har Miljöpartiet inga andra siffror i anslaget till utgiftsområde 19 än dem regeringen har föreslagit. Det innebär dock inte att vi inte har andra idéer och förslag på politikområden som berör regionernas tillväxtpotentialer.

Miljöpartiet har också en mycket god politik för både landsbygd och region. Vi vill nämligen ha ett hållbart samhälle, och det är också det hållbara samhället som skapar bärkraft och långsiktighet.

Vi har en politik för företagande som fått uppmärksamhet eftersom den är bra, och det är framför allt de små och medelstora företagen som växer underifrån som skapar de nya möjligheter som i mångt och mycket bär upp många regioner.

Vi ser hur viktigt detta är där jag själv kommer ifrån. Trakterna runt Uddevalla fick storstryk, kan man säga, när varvet lades ned, regementet försvann och flera andra saker samtidigt. I dag finns ett annat aktivt näringsliv med en annan struktur. Det här är ett bra exempel på att det är möjligt och att Sverige behöver mer av det.

Jag besökte Färgelanda i förra veckan. Det är en kommun som drabbades hårt när det stora företaget som var underleverantör till bilindustrin försvann. Kvar stod kommunen med en jättelokal som var tom. I dag är man i full färd med att skapa ett matkluster med flera olika livsmedelsföretag i ett hus. Det är förvisso inte gratis för Färgelanda kommun och även ifrågasatt av en del, men det är ganska intressant, och mat äter vi ju alla dygnet runt.

Även om det finns en mycket negativ utveckling på många håll händer det också en del saker med ett sjudande näringsliv och en hoppfull utveckling på andra håll. Det tas dock fortfarande en del beslut som leder till en fortsatt sämre service på landsbygden.

Ett av dem är något som jag tog upp förra året i denna debatt och som jag fortsätter att upprepa som ett mantra, och det är de externa köpcentra som fortfarande är aktuella och som anses vara bra för oss människor i våra stressade liv. Så länge vi vill planera för mer biltrafik och mindre lokalt liv är det bra, men det är egentligen inte det vi vill ha, sägs det.

Miljöpartiet visar med sin politik att vi menar vad vi säger. Vi satsar hårt på att utveckla kollektivt resande, och vi vill även ha regioner och kommuner som utvecklas på ett klimatsmart sätt till gagn för alla.

Ett varierat utbud av service och handel är en grundläggande förutsättning när det gäller en ords förmåga att locka till sig investeringar och arbetskraft. Men utvecklingen av den kommersiella servicen och handeln i Sverige och i flertalet OECD-länder går dess värre mot en mer bilorien-

terad dagligvaruhandel, eftersom fler och fler externa handelscentra etableras utanför tätorternas stadskärnor. Denna trend medför att mindre butiker i förorter, i stadskärnor och på landsbygden tvingas lägga ned sin verksamhet.

Det här är en oroande utveckling med flera negativa konsekvenser ur hållbarhetssynpunkt. Jag tror att jag hänvisade till en studie från Chalmers i debatten i fjol, och jag gör det igen. Den är från 2003, så den har några år på nacken, men den är ganska aktuell fortfarande. Den visar att externhandelsetableringen på kort sikt har lett till en ökad bilanvändning vid matinköp på bekostnad av cykling och gående.

Denna slutsats styrks entydigt av den forskning som bedrivs på området. Studien från Chalmers visar att koldioxidutsläppen för de 29 procent av befolkningen som bytt från närbutik till extern stormarknad ökat med 200–1 100 procent.

Enligt den kända SOU-utredningen *Bilen, biffen och bostaden* fanns det 2005 ca 320 köpcentra som tillsammans stod för en tredjedel av all detaljhandelsförsäljning. Utredningen visade också att 59 av landets kommuner hade planer på etablering av ny externhandel och/eller utökning av befintliga anläggningar. Vi ser hur detta pågår på många ställen.

Den offentliga servicen måste finnas i hela landet och kännas trygg. Den kan variera i form, men det måste finnas ett slags grundnivå om vi ska förvänta oss att människor ska våga och orka leva kvar.

Liksom Kent Persson har jag träffat Lars Högdahl. I går hade riksdagens nätverk för landsbygden en träff med utredaren Lars Högdahl som har gjort den här utredningen om en utveckling av lokal service i samverkan. Den verkar i stort vara positivt mottagen av dem som jag har pratat med i alla fall. Den redovisning han gjorde var otroligt intressant. Jag har inte själv läst igenom utredningen, men jag har förstått att den sammantaget svarar på många av de frågor vi ställer.

Om man blandar den här utredningen med den landsbygdsutredning, *Se landsbygden*, som vi hade på bordet för ungefär två år sedan kan vi notera att det finns ett koncentrat av konkreta förslag och åtgärder som behövs för att hela landet ska växa, men det behövs förståelse för att man måste få växa på olika sätt. I dag har vi städer som blir allt större med fler och fler människor som flyttar in. Samtidigt har vi platser som töms på folk. Det finns trender där återflyttningen är kraftig och det finns trender där en del platser får en allt större invasion av folk endast vissa årstider. Alla har sina specifika möjligheter och sina specifika problem. Ett nyckelord är samarbete, men kanske med ny teknik och på nya sätt. Mycket av det finns faktiskt i den här utredningen.

Regeringen ändrade förra året myndighetsstrukturen. Man lade ned Glesbygdsverket, ITPS och Nutek. I stället inrättade man två nya myndigheter, den ena för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och den andra var Tillväxtverket. Det är väl för tidigt att säga vad det har blivit för resultat av det men det är intressant att följa.

Jag tänkte också lite grann kommentera de reservationer som vi har i dag. En reservation handlar om den regionala tillväxtpolitikens inriktning och mål. Det är riktigt, precis som tidigare talare har sagt, att just regional utvecklingspolitik är summan av en rad politikområden. Man kan inte se det som endast en politik för lands- och glesbygd. Vi vet ju att vi är beroende av varandra. Vi känner alla till de små stegens tyranni, om en,

två, tre eller flera verksamheter slås ut rinner bägaren över, då flyttar folk, kan man säga.

Jag skulle också vilja yrka bifall till den gemensamma reservationen, nr 1, i sammanhanget.

Den reservation som handlar om den kommersiella offentliga servicen på landsbygden omfattar en del av det som tas upp i den utredning som jag nämnde. Det är nyckelord om samarbete mellan aktörer som är gällande. Att hitta den balansen, att både samarbeta och vara självständig, är en utmaning förstås. Det är just mångfalden som behövs och inte likriktning. Att konsekvent sälja ut det som är statligt är definitivt inte en lösning som kommer att passa alla ändamål. Jag vill också yrka bifall till reservation 4.

Sedan finns det en reservation från Vänsterpartiet om återföring av medel från vatten, vindkraft och andra naturresurser. Den är viktig att kommentera. Det förs ju en mångårig diskussion om att återföra pengar från vattenkraften till de här kommunerna. Jag och Miljöpartiet anser att någonting behövs för att överblicka det här. Om det ska vara en direkt återbärning eller en ersättning för den förstörelse som har skett genom vattenkraftsutbyggnaden i något slags bygdepeng, om det ska gå via den kommunala skatteutjämningen eller via fastighetsskatten är däremot inget som jag tycker att det finns ett klart svar på. Det behövs i så fall en ny ordentlig utredning. Dagens reservation får inte vårt bifall i dag, men den får ett slags medhåll i ambitionerna, skulle jag nog vilja säga.

Anf. 118 MARIA PLASS (m):

Herr talman! Målet för den regionala tillväxtpolitik som regeringen föreslår är utvecklingskraft i alla delar av landet med stark lokal och regional konkurrenskraft. Politiken för regional tillväxt ger de olika regionerna både inflytande och ansvar och innebär möjlighet att växa utifrån deras egna förutsättningar. Här för alliansregeringen en aktiv politik som ger alla delar av landet möjligheter att utvecklas av egen kraft och bidra till hela Sveriges tillväxt.

Genom att stärka den lokala och regionala konkurrenskraften och skapa bra förutsättningar för företagande, innovationer, investeringar och infrastruktur kan tillväxtpotentialen i hela landet stärkas. Regeringen svarar för helhetsstrategin för den regionala tillväxten och ger regionerna de resurser och det inflytande som med lokal styrning ger de bästa möjligheterna att växa av egen kraft och utifrån egna förutsättningar, det vill säga ett nedifrån-och-uppåt-perspektiv.

Den regionala tillväxtpolitiken ska bland annat inriktas på ytterligare stärkt lokalt och regionalt inflytande och ansvar över statliga medel, tillvaratagande av unika förutsättningar för individens utvecklingskraft och företags konkurrenskraft, som finns i olika typer av regioner såsom gles- och landsbygd, små och medelstora städer samt storstadsområdena, samt ett tvärsektorielt arbetssätt och en mer samordnad statlig förvaltning i samverkan med lokala och regionala aktörer. Insatser inom flertalet utgifts- och politikområden ska samordnas. Strategiska statliga insatser och åtgärder för hållbar tillväxt ska vidtas i samspel med aktörer på lokal, regional, europeisk och global nivå. Det ska finnas en god tillgång till kommersiell offentlig service för medborgare och näringsliv i alla

Regional tillväxt

delar av landet och ett ökat arbetskraftsutbud genom regionförstoring och ökad rörlighet inom och mellan regionerna.

I detta sammanhang vill jag också understryka att regional tillväxtpolitik är mer än bara detta utgiftsområde och att regionalt hänsynstagande bör tas även i andra utgiftsområden samt att en samordning mellan statlig, regional och kommunal nivå måste finnas för att uppnå ett bra resultat av beslutade åtgärder.

Småföretagen spelar en viktig roll för utvecklingen av landsbygden. Generella åtgärder inom näringspolitiken påverkar även dessa företag gynnsamt. Flera insatser inom området näringsliv, såsom att förbättra villkoren för företag och företagande kommer alla till del, oavsett om man befinner sig i en storstad, i en tätort, på landsbygden eller i glesbygd. Exempel på en typ av riktade åtgärder som främjar regional tillväxt är insatser för kvinnligt företagande, invandrades företagande och socialt företagande.

Just nu befinner vi oss i en tid då mycket talar för landsbygdens affärsmöjligheter. Det kan handla om förädling av skogsråvara, mat och måltid, upplevelseindustri, hästverksamhet eller hälsa och omsorg. Detta är branscher där andelen kvinnor är högre än i många andra branscher och där lönsamma företag kan bildas. Här kan våra myndigheter visa på möjligheter men också hjälpa till att sänka trösklar. Låt oss dock komma ihåg att det inte är myndigheter som skapar företag utan människor med vilja och stark drivkraft.

För programperioden 2007–2013 har Sverige tilldelats medel från EU:s strukturfonder, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Medel från Regionala utvecklingsfonden fördelas till ett antal program inom de två målen Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt Europeiskt territoriellt samarbete. Strukturprogrammen för dessa två mål täcker geografiskt hela Sverige.

Det är en självklarhet att dessa medel från fonderna ska användas på ett effektivt sätt och till största nytta. Under programperioden utvärderas strukturfondsprogrammen kontinuerligt, bland annat med syftet att skapa förutsättningar för ständigt och fortlöpande lärande.

En första utvärdering visar att genomförandet sker i hög takt. Hittills har mest medel beviljats till innovativa miljöer och entreprenörskap, medan insatsområdena Utvecklat informationssamhälle och Regionförstoring haft ett svagare intresse.

Vissa förbättringsområden finns. Det har efterlysts en högre grad av näringsssamverkan för att strukturprojekten ska generera långsiktigt beständig ekonomisk tillväxt och regional utveckling. Det är viktigt att knyta forsknings- och utvecklingsinsatser närmare näringslivet och till den marknad som de är riktade mot.

Att det finns en grundläggande service för såväl personer som företag är en förutsättning för tillväxt i alla delar av landet. Därför är det viktigt att säkerställa tillgången till service så att man skapar en miljö där det är attraktivt att bo men även att starta, utveckla och driva livskraftiga företag.

Befolkningsförändringar, omvandlingen inom dagligvaru- och drivmedelsbranscherna samt att vi i dag handlar och konsumerar på ett annat sätt än tidigare påverkar vår tillgång till service.

Ett regelverk finns om stöd till kommersiell service, vilket innebär att stöd kan lämnas till kommuner och näringsidkare i områden där servicen är gles. Regeringen har också avsatt 30 miljoner extra för att stärka tillgången på drivmedel i gles- och landsbygden. Man har också gett ett uppdrag till Tillväxtverket att ta fram lokala lösningar och initiativ för service, till exempel för drivmedel, inom dessa områden. Det här kommer att kräva fortsatta insatser nu och i framtiden, bland annat genom att stärka förutsättningarna för butiker och drivmedelsstationer med strategisk betydelse för varuförsörjningen. Detta behövs för att underlätta för dem som verkar och bor på landsbygden.

Om vi ska få en ökad tillgänglighet till offentlig service i hela landet måste samordnade lösningar utvecklas. Vi måste öka samordningen både mellan offentliga servicegivare och mellan offentlig och kommersiell service. Här kan refereras – som har gjorts tidigare – till Högdahls utredning om att stödja de statliga myndigheterna i deras arbete med att inrätta lokala servicekontor och stödja samverkansinitiativ.

Ett enkelt exempel på samordning är lanthandeln, som är en viktig servicepunkt på landsbygden, i skärgården och i glesbygden. Många gånger har lanthandeln fler uppgifter än att bara sälja mat och ibland drivmedel. Det kan handla om att vara ombud för Posten och kanske Systembolaget eller att ha hand om kommunala servicetjänster. Många gånger är det fråga om lokala lösningar där det offentliga näringslivet och föreningar samverkar.

Herr talman! Det kan vara viktigt att poängtera att decentralisering och ökad samverkan i tillväxtarbetet stärker regionens möjlighet till lokalt förankrat och samtidigt effektivt utvecklingsarbete samt att ingen region missgynnas av att en annan region utvecklas. Tvärtom kan en region få kraft av andra regioners goda utveckling.

Därmed vill jag yrka bifall till utskottets förslag till beslut och avslag på motionen.

I detta anförande instämde Marie Weibull Kornias (m).

Anf. 119 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Är det så att det finns en verklighet i riksdagen och en annan utanför väggarna? Vi brukar ofta säga att vi företräder dem som finns utanför dessa väggar. Men när man lyssnar på Maria Plass kan man inte tro att det stämmer.

Jag ställde en fråga i mitt anförande, och jag hade inte räknat med att man från den borgerliga sidan skulle svara på frågan. Men jag ska ge en möjlighet till. Som jag nämnde i mitt anförande har jag träffat representanter från Småkom. Jag förutsätter att Maria Plass vet vad det är för organisation. Jag vill ställa två frågor till Maria Plass.

Har Maria Plass träffat företrädarna från Småkom och hört vad de har för åsikter och vilka behov de framför? Om hon har det, hur kommer det sig att ni fortsätter på den vägen där ni inte tillgodoser de behov som de ger uttryck för?

Anf. 120 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Jag ska svara på frågorna. Jag träffade representanter för Småkom i går. Jag fick möjlighet att prata med dem om de regionala frågorna och diskutera Högdahlsutredningen.

Vi hade ett bra samtal. Jag tycker att de var positiva till den politik vi för. Nu kom de från små kommuner. Jag har själv erfarenhet av att bo i en större kommun med 50 000 invånare men där delar av denna kommun vill bilda en egen liten kommun. Vi diskuterade de problem som kan uppkomma i en liten kommun med kanske 2 000 invånare.

Jag uppfattar inte att deras åsikter gick så stick i stäv med våra som Krister Örnfjäder vill säga med sina frågor. Jag tyckte att vi var överens. Om de hade tyckt att vi för en dålig politik tror jag faktiskt att de hade sagt det, och de sade inte det.

Jag vill också ta upp frågan om verkligheten. Det är nog så att vi har två verkligheter. Det finns en verklighet här inne, och det finns en annan verklighet där ute. Men både Krister Örnfjäder och jag är ute i verkligheten ofta och vi tar med oss de frågor som finns. Jag har också försökt att belysa dem i mitt anförande.

Anf. 121 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag tycker att det låter sensationellt att Maria Plass säger att hon har träffat Småkom och att de var överens med henne och förmodligen andra borgerliga ledamöter om den verklighetsbild och de satsningar som hon hävdar görs i olika delar av Sverige.

Jag hänvisade till uttalandet som man antog vid Småkoms höstkonferens den 19 november. Man säger nej till statens reträtt från landsbygden. Jag förutsätter att Maria Plass också fick materialet. Det står i uttalandet att de senaste årens nedmontering av den statliga servicen till hushåll och småföretag på landsbygden hotar befolkningens grundläggande välfärd.

Uppfattar Maria Plass det budskapet som att man är överens om de insatser och den politik som förs? Ger det här uttalandet uttryck för att man har den åsikten? Jag tycker att det låter helt sensationellt.

Jag har möjlighet – vi har fortlöpande kontakter – att ställa frågan om de är överens, men då finns det ingen anledning att ge oss i oppositionen ett sådant material. Det kan inte vara så att de ger två olika bilder. Det vore helt fantastiskt. Det var företrädare från de olika politiska partierna som var närvarande, och det var inte färgat på det sättet. Det var företrädare för organisationen som lämnade över materialet. Där står det så.

Jag tror inte att det är så som Maria Plass ger uttryck för. Jag tror att man framförde det som står i materialet och att man inte alls var speciellt överens.

Anf. 122 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Vi upplever tydligen olika verkligheter. Jag upplevde den verklighet jag såg i går, och jag hörde vad Småkom sade. En del av dem kommer från Västra Götaland, socialiststyrt, och de är kanske färgade av det. Vi pratade bland annat om kommunikationer, och de sade att de inte var så där jättebra.

Jag har träffat fiskare på mina resor. Jag utgår från att Krister Örnfjäder inte har gjort det, men han har kanske varit ute i skärgården och träffat andra. Fiskarna bor och arbetar där. I den politik som Socialdemokraterna vill föra skulle det vara nästan omöjligt. Det kan vara fråga om att höja förmögenhetsskatten och återinföra fastighetsskatten, över huvud taget göra det svårt för människor som bor vid kusten. De blir plötsligt förmögna och kan inte bo kvar. Är det en regional utveckling? Jag tycker inte det.

Anf. 123 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Det var intressant att höra Maria Plass prata om de satsningar som regeringen gör som ska vara till stöd för den regionala utvecklingen, bland annat för småföretag. Det måste finnas en grundläggande struktur för att få satsningarna och möjligheterna. Det måste finnas bra och fungerande telekommunikationer samt vägar, och det bör finnas en statlig service.

Jag återgår till den utredning som jag nämnde i mitt anförande som kom från glesbygdsmyndigheterna 2007. Det framkom att för åtta av tio företag var det mycket eller mycket viktigt att det fanns en statlig service för att de skulle kunna utveckla sitt företagande. I dag är det precis tvärtom med utvecklingen. På område efter område har staten övergett glesbygdskommunerna genom att dra ned på eller minska verksamheterna i många av dem.

Vi ser också att man från staten – och detta har regeringen medverkat till – har lagt över än mer ansvar på kommunerna när det gäller medfinansiering av vägar. Det är inte rimligt att många gånger redan utsatta kommuner ska ta ett ännu större ansvar för det som ingår i den stora regionalpolitiken och som är det statliga ansvaret. Det är att upprätta en god service, bra vägnät och bra telekommunikationer, och där är det en reträtt som har gått mycket fortare de senaste tre åren än vad vi har sett tidigare. Det är regeringens ansvar. Att påstå att ni ger förutsättningar för företag att växa genom att ge olika bidrag till företagen hjälper inte när ni med andra handen drar bort grundförutsättningarna.

Anf. 124 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Om jag uppfattade Kent Persson rätt skulle åtta av tio företag säga sig behöva statligt stöd för att kunna utvecklas.

(KENT PERSSON (v): Statlig service.)

Förlåt mig – statlig service.

När jag lyssnade på Kent Persson tyckte jag att det var väldigt mycket statligt och mycket ett ovanifrånperspektiv. Det jag såg framför mig var den politik man förde i den gamla, socialdemokratiskt styrda regeringen där det var mycket bidrag. Man gjorde företag och människor bidragsberoende. Den politiken för inte vi. Vi tror på att människor kan utvecklas av egen kraft, och det var precis vad jag sade: Regioner kan utvecklas av egen kraft, människor kan utvecklas av egen kraft och företag kan utvecklas av egen kraft.

När det gäller infrastrukturen undrar jag: Vad är alternativet? Alternativet är att det inte byggs något. Är det bättre än att man ger kommunerna eller regionerna möjlighet att medfinansiera den typen av projekt?

Anf. 125 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Maria Plass kan inte ha lyssnat på vad jag sade. Det finns ett uppifrånperspektiv i dag där myndigheterna agerar utifrån den egna verksamhetens ekonomi i stället för att se medborgarna och kommunerna, som man säger i utredningen *Se medborgarna – för bättre offentlig service*. Det var det som var poängen med hela mitt anförande, och det är det som brister i dag.

Självklart är den grundläggande service som arbetsförmedling, försäkringskassa och Skatteverket ska stå för viktigt för företagarna och för den enskilda medborgaren. Det borde finnas åtminstone ett sådant kontor i varje kommun. I dag finns det i 190 av 290 kommuner. Det borde finnas åtminstone ett i varje kommun. Jag säger inte att det ska finnas på varenda ort, överallt, men det ska åtminstone finnas en grundläggande statlig service som är lika för alla oavsett var man bor.

Det ska inte vara så att en företagare på grund av att Posten har ändrat sina öppettider eller när de tömmer brevlådan behöver åka till grannkommunen på arbetstid för att posta sitt företagspaket för att det ska nå till nästa kommun. Det är orimligt. Jag träffar på detta inte dagligen men ganska ofta när jag är i min hemkommun eller de kommuner som ligger i närheten. Det är fullständigt oacceptabelt, och när jag hör Maria Plass prata om Småkom är jag oerhört förvånad att ni inte uppfattar deras budskap. Det är väldigt klart och tydligt: Sätt stopp för denna utveckling! Ge oss förutsättningar! Lita på oss, men se till att det finns en grundläggande service som är lika för alla! Sedan sköter vi resten.

Anf. 126 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Jag kan som sagt helt hålla med om att det inte är meningen att man ska åka till en annan kommun för att posta ett paket eller ett brev. Det finns i och för sig möjlighet att som företag få andra tjänster, men jag tror att vi är helt överens om detta. Det är inte så att regeringen har gått in och sagt det heller, utan regeringen har sagt att det ska finnas en grundläggande service. Man ger också både stöd till den grundläggande servicen och tillsätter ett antal utredningar och projekt just för att se till att det blir en bra service. Vi är helt överens om detta. Jag tror inte att det är någon skiljelinje i det egentligen.

När det gäller de servicekontor av vilka det skulle finnas ett i varje kommun kan jag inte låta bli att tänka på tidigare projekt, som i och för sig har varit i ett antal kommuner. Man hade typ Socsamprojekt där Västra Götalandsregionen eller landstinget tillsammans med kommunen och Försäkringskassan hade gemensamma projekt med hängavtal till Arbetsförmedlingen. Det var egentligen lite grann samma sak, vilket den gamla regeringen tyvärr tog bort. Det är mycket tråkigt, för det var faktiskt ganska fungerande och bra projekt.

Servicekontoren kanske blir det nya Socsam, fast på ett lite anorlunda sätt. Min tanke när jag har läst och hört om detta är: Hur kommer medborgarkontoren att fungera tillsammans med servicekontoren? Det viktiga är ju att man inte bygger upp två parallella strukturer utan att

man får dem att samverka och att man samordnar den service som riktar sig till företagen och till medborgarna. Jag håller helt med om detta – medborgaren i centrum. Jag säger inte emot det på något sätt. Snarare ska vi väl försöka att jobba för att medborgarna ska få en bättre service, speciellt i glesbygd.

Anf. 127 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Jag tänkte faktiskt ställa en fråga om saker som inte är specifika, så jag kanske blir tillrättavisad av talmannen. Det är också möjligt att Maria Plass inte kan ge ett konkret svar, men kanske kan hon föra ett resonemang runt det hela.

När vi träffade Småkom, som gör sin presentation här i riksdagen – och det tycker jag är väldigt bra – tog man upp att de odemokratiska krafter vi har i samhället gärna etablerar sig ute i periferin. Där hittar de nämligen många möjligheter att ställa människor mot människor och resurser mot resurser. Man sade också att de kanske kommer att få större underlag för sina väljare om vi inte lyckas bryta trenden att service försvinner från landsbygd och regioner och att det urholkas. Jag känner att det finns vissa moderata uttalanden ute i landet som också bidrar till dessa krafters möjlighet att utvecklas, och därför skulle jag tycka att det var härligt att höra Maria Plass resonera runt denna fråga.

Anf. 128 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Jag beklagar att mitt möte med Småkom inte var så långt att vi kom in på den frågan. Vi diskuterade andra frågor. Jag måste alltså säga att jag inte är riktigt förberedd på frågan. Däremot tar jag definitivt avstånd från alla former av denna odemokratiska rörelse som Tina Ehn pratar om. Jag har kanske inte sett kopplingen mellan den regionala utvecklingen eller tillväxten och dessa odemokratiska krafter, men om det skulle vara som Tina Ehn säger är det verkligen bekymmersamt.

Anf. 129 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Jag tror att det finns skäl att återkomma. I dag har det också varit en lång diskussion om dessa frågor, så vi kanske inte ska fortsätta med det.

Jag har en annan fråga som handlar mer konkret om ämnet, och det är något som kom upp under diskussionerna. Vi säger att vi är eniga om att företagen är väldigt viktiga för landsbygd och regioner. Det är på något sätt de som skapar möjligheter och arbetstillfällen och verkligen är kraften i landsbygd och regioner runt om i landet. Samtidigt finns det brister. Det finns till exempel brister i det vanliga vägunderhållet, eftersom det satsas otroligt mycket pengar på stora vägar i stället för att underhålla de vägar vi har.

De påtalade också att det behövs bredband. Över två miljoner människor har inte tillgång till den digitala tekniken på ett bra sätt, och många av dem är företagare. När man läser i regeringens budgetproposition ser man att regeringen säger att man överlag har god tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Men när väldigt många företagare klagat på att de inte har det utan behöver det undrar jag vad man tänker göra. Det är en brist.

Anf. 130 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Bristen ser antagligen olika ut beroende på var man befinner sig. På vissa ställen är det en brist, det kan jag hålla med om. Man har inte lagt ned fiber i marken och inte grävt ned på något sätt, och det kanske skulle behövas.

Man tittar även på andra typer av tekniska lösningar. Det får inte bli så att man från statligt håll pekar med hela handen och säger: Nu ska det göras här och nu. Då blir det ett offentligt grepp som kanske blir felriktat. Däremot har jag full förståelse för att företagare i glesbygd vill ha en snabb bredbandsuppkoppling, självklart. Man ska se till att det utvecklas, men frågan är vem som ska utveckla det.

När det gäller till exempel vägunderhåll har regeringen lagt ganska mycket pengar där. Det finns ett stort behov. Både Tina Ehn och jag vet att det i Dalsland till exempel är stora gropar i vägen som definitivt behöver åtgärdas. Nu blir det åtgärdat. Tyvärr blev det inte åtgärdat under den gamla regeringens tid, utan det var mer snack och ingen verkstad.

Jag tror att vi med tillförsikt kan se detta an.

Anf. 131 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Herr talman! Tänk att så här i adventstider få tala om någonting så intressant och viktigt som regional tillväxt och utveckling. Det är synd att vi är så få kolleger här. Det här är ett jätteområde och ett hjärteområde för många.

Jag vill börja med att yrka bifall till föreliggande förslag och avslag på reservationerna, även om jag kan se i reservationerna flera punkter som vi i stort sett är överens om.

Det har sagts här att vi möjligen lever i skilda världar här i kammaren och i verkligheten. Får jag bara i all stillsamhet säga att vi är tre talare i rad som kommer från ren landsbygd, så vi vet med övertygelse hur verkligheten ser ut.

Regional tillväxt och utveckling är summan av den lokala utvecklingen i vårt land och beroende av en lång rad politikområden, det är vi helt överens om. Jag brukar kalla det, beträffande de alla olika politikområdena, att vi har för många stuprör och inga bra hänggrännor när det gäller myndighetsstrukturen. Det gör att vi har brist på samverkan i den regionala och lokala utvecklingen.

Det är jätteintressant att så många är engagerade i regional och lokal tillväxt, både i partier och övriga medborgare. Det är en viktig demokratisk fråga också. Personligen har jag varit engagerad under en lång tid i dessa frågor, och jag vet med bestämdhet att det inte alltid var bättre förr. Vi behöver bara gå en bit tillbaka, så där 20 år. Det hade varit en väldigt negativ utveckling inom många områden. Det blev inte bättre av att under förförre perioden, alltså 1998–2002 genomfördes en regionalpolitisk utredning. Där tog man för första gången bort begreppet utjämning. Det hette förut regional utveckling och utjämning, alltså att utjämna skillnaderna i att bygga och bo, arbeta och driva företag. Det togs alltså bort i den utredningen, och jag vet att det uppmärksammades till en del. Jag var som vanligt stillsam i min kritik, men då var vi i opposition. Den utredningen gjordes som sagt under den förförre perioden.

Regionernas talan, herr talman, behövs i parlamentet. Jag är personligen oroad på den punkten inför framtiden. Från och med nästa mandatperiod kommer vi att ha den situationen här i kammaren att ledamöterna från de tre storstadsområdena är flera än alla övriga tillsammans utifrån landet. Det kommer att ställa prov på helhetsperspektiv och vidsynthet hos den kommande riksdagen, oavsett vilken sammansättning den kommer att ha.

Herr talman! Det har nämnts om EU:s strukturfondsprogram, och även landsbygdsprogrammet nämns i detta betänkande. De har stor betydelse för regional tillväxt. Jag delar i stort meningen som framförs i reservation 2 om kravet på ändamålsenlig användning, bättre samordning och minskat regelkrångel. Det sistnämnda blir särskilt tydligt vid deltagandet i de så kallade Leaderprogrammen. Just Leaderprogrammen omgärdas av en otroligt omfattande administration. På dessa punkter har vi en samsyn.

Statliga verks och myndigheters placering, verksamhet och ansvar har varit ett diskussionsämne länge. Jag har själv deltagit i den debatten från 1998. Den förordning som antogs för två år sedan om krav på samråd med andra statliga myndigheter, kommuner och företag kan möjligen vara en bit på vägen. Förvaltningskommittén kräver också uppföljning och genomlysning av de problem som uppstår särskilt vid minskning av verksamheter.

Tyvärr är det som vanligt de mindre kommunerna och orterna som drabbas mest vid neddragningen av statlig verksamhet.

Herr talman! Kommersiell service på landsbygd och i glesbygd är en utomordentligt svår fråga. Den demografiska förändringen är här, och vi kan inte göra så mycket åt den, i varje fall inte kortsiktigt. Det ger en sviktande köpkraft och därmed försämrad lönsamhet, och det märks på dagligvaruhandel och drivmedelshandel. Det är många eldsjälar som lokalt har fått i gång lyckade projekt där samverkan har varit utgångspunkten, och medel från landsbygdsprogrammet har kunnat utgå. Som de flesta säkert känner till finns det i dag statsbidrag för kommersiell service både när det gäller dagligvaror, där kommunerna är medfinansierare, och på drivmedelsområdet. Jag anser att vi måste arbeta för en ökad samverkan, ofta över kommungränserna, och det kan vara ett sätt att möjligen lösa denna svåra fråga.

Personligen anser jag att omställningen till nya mer lokalt producerade drivmedel är en utmaning för framtiden som vi hoppas kan ge en förbättrad situation.

Jag har en liten fråga, och jag ska också svara på en fråga som Krister Örnfjäder ställde om jag får svar på min fråga.

Det står i vårt vackra betänkande i reservation 1 att politiken inte får reduceras till en politik för gles- och landsbygd med låga ambitioner. Jag måste få en språklig förklaring till detta. Menar man att det är vi som bor i gles- och landsbygd som har låga ambitioner för bygdens utveckling, eller vad menar man? Det måste förklaras. Jag hoppas få svar på den frågan.

Beträffande Småkom ska jag erkänna att jag inte kunde träffa dem i går. Jag har arbetat i 35 år som förtroendevald i en kommun med 8 800 invånare, så jag tror att jag vet ungefär vad det handlar om. I mitt hemlän

har vi fem av landets sex minsta kommuner, och självklart är det jättestora problem för de allra minsta kommunerna.

Samtidigt är det orättfärdigt att påstå att kommunerna inte har fått förstärkningar. Trots denna finansiella kris och lågkonjunktur har sänkningen av arbetsgivaravgifterna generellt, sänkningen av arbetsgivaravgifterna för unga och för de äldre och de extra statsbidragen för 2010 gett en ökning av tillgångarna för kommunerna.

Avslutningsvis vill jag konstatera att trots starka formuleringar och tidvis ett högt tonläge i debatten, handlar de ökade satsningar som Socialdemokraterna vill göra för hela vårt fosterland för nästa år om 50 miljoner. Om det står rätt har jag uppfattat det så.

Därmed vill jag tacka för mig. Det är min sista debatt i de här sammanhangen, och regionalpolitiken är fortsatt ett väldigt intressant område.

Tack för mig!

Anf. 132 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Det är intressant att det är en av de sista replikerna med dig, Åke Sandström. Jag kommer att sakna dig. Du har ett engagemang när det gäller landsbygdsfrågor och regionalpolitik, och det ska du ha uppskattning för.

Jag har två frågor till dig. Den ena gäller vattenkraften. Vänsterpartiet har i en motion föreslagit att en viss del av de vinster som genereras av vattenkraftsel i de sju skogslänen ska återföras på något sätt i det hela. Delar Åke Sandström den uppfattning som vi framför i vår motion?

Den andra frågan handlar om de statliga myndigheterna och skyldigheterna. Du var inne på dem i ditt anförande. Det står så här i betänkandet från utskottet: Enligt 16 § förordningen 2007:713 om regionalt tillväxtarbete ska de statliga myndigheterna beakta möjligheten till decentralisering av sina verksamheter. När verksamhetsminskningar övervägs ska de samråda med andra berörda statliga myndigheter, kommuner, landsting, näringsliv och organisationer om möjligheter att genom samordning eller samverkan upprätta eller utveckla verksamheten.

Anser Åke Sandström att regeringen lever upp till den förordningen?

Anf. 133 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Fråga ett kan jag svara ja på. Jag kan inte förneka att jag sedan 1998 har motionerat om att man ska utreda förutsättningarna för en återföring av medel från vattenkraften, och nu också aktuellt med vindkraften, till de regioner som har producerat el. Jag vet att det kan vara en del tekniska svårigheter, men det borde ändå kunna utredas. Norge har ett väl fungerande system för detta. Med tanke på hur den här regeringen och den förra regeringen har höjt fastighetsskatten för vattenkraften från i stort sett 580 miljoner till 2 miljarder borde det finnas en möjlighet.

När det gäller fråga två är det en föreskrift för myndigheterna att leva upp till. Det är inte sådant som regeringen direkt kan göra. Men om frågan är hur myndigheten har levt upp till kravet på samverkan, om de har undersökt alla möjligheter till samlokalisering och så vidare är mitt personliga svar: Nej, de har inte klarat det särskilt bra.

Anf. 134 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag tackar Åke för hans uppriktiga svar. Jag är glad att vi har samma uppfattning när det gäller vattenkraften och även vindkraften, som vi också har nämnt i vår motion.

När det gäller de statliga myndigheterna, jovisst kan regeringen göra någonting. Det gör man ju via regleringsbrev om det är så att man bryr sig. Det är väl det som är problemet. Och jag tror dig när du säger att du har samma uppfattning som jag och Vänsterpartiet i den här frågan, att myndigheterna inte lever upp till ansvaret. Men det är just via regleringsbrev som man ska tydliggöra myndigheternas ansvar. Och är det så att de – nu höll jag på att svära – struntar i det, då måste man ta i med hårdhandskarna här, agera och se till att det fungerar utifrån regeringens ambitioner. Annars blir det inte trovärdigt. Det är det som är problemet. Vi har sett det, och det har accelererat under året.

Skatteverkets agerande i Norrland är ett ypperligt exempel på hur en myndighet missköter sitt uppdrag. Man ser till myndighetens roll och myndighetens väl i stället för att ha ett medborgarperspektiv. Man har inte ens den mest elementära kunskapen om hur det fungerar i ett samhälle. Och när en statlig myndighet inte fungerar på det sättet, då måste faktiskt regeringen agera och inte sitta vid sidan om och säga att det där är myndigheternas ansvar. Det är brist på politik, det är brist på ansvar och det är brist på respekt för alla de människor som bor i glesbygdsområdena.

Anf. 135 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Jag förstår Kent Perssons fråga. Det är klart att det inte är särskilt enkelt att å ena sidan ha självständiga myndigheter och att å andra sidan kunna styra enbart genom regleringsbrev. Jag ska föra frågan vidare.

Samtidigt ska vi kräva, i en tid av begränsade resurser, att myndigheten är effektiv. Jag deltog själv i kampen, som hade koppling till Skatteverket, mot nedläggning i vårt län och kunde i alla fall rädda ett kontor.

Som sagt har vi här en utveckling där man hävdar att det ska gå bra att lösa en del sådana här frågor utan att vara placerad ute. Samtidigt är det min personliga uppfattning att tillgängligheten för medborgarna ska väga tungt.

Jag har stor förståelse för frågan, och jag är beredd att föra den vidare och göra vad jag kan.

Anf. 136 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag ska börja med att ge en förklaring till texten där vi hänvisar till låga ambitioner. Det står helt enkelt så här: Vi socialdemokrater accepterar inte att regionalpolitiken reduceras till en politik för gles- och landsbygd med låga ambitioner. Det är alltså regionalpolitiken som inte får ha låga ambitioner.

(ÅKE SANDSTRÖM (c): Ja, men det går att uppfatta på ett annat sätt.)

Sedan får jag väl hälsa Åke Sandström välkommen i det socialistiska gänget. Som Maria Plass sade styrs ju Västra Götaland av socialister, och

det känns väl skönt. Centerpartiet är ju också med och styr, så välkommen!

Åke Sandström nämnde att det har skett saker och ting under resans gång från både tidigare regeringar och nuvarande regering. Det stämmer. Så är det. Han nämnde exempelvis att ordet utjämning togs bort i en tidigare utredning. Då undrar jag hur Åke Sandström reagerar nu när utjämningsbidragen förändras, så att ekonomiskt svagare regioner och kommuner får minskade bidrag. Upplever han det som ett problem, eller är det okej?

Sedan är jag ledsen att jag kanske missade svaret på min fråga som du sade att du skulle svara på. Jag vet inte om det var för att jag letade efter den där meningen i betänkandet, för jag upplevde inte att du gav något svar. Men nu har du möjligheten igen, så att jag vet vad du har sagt och slipper läsa protokollet i morgon.

Anf. 137 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Först är det bra att vi får en förklaring till texten, för den går faktiskt att läsa på ett negativt sätt för landsbygden. Vi får se upp när vi justerar betänkanden så att de inte kan misstolkas.

Beträffande kostnads- och intäktsutjämningen för kommunerna står jag upp för den och har gjort det i alla år, och som sagt kommer jag att bevaka den väldigt mycket. Det ska tillsättas en parlamentarisk utredning för att se över detta – den kanske redan är tillsatt. Det ska komma ett förslag efter valet 2010, såvitt jag vet.

Det kommunala utjämningsystemet har mycket stor betydelse ur regional synpunkt. Jag kan absolut inte säga annat.

Jag har inte träffat Småkom vid detta tillfälle, men känner väl till deras företrädare och problematiken eftersom jag själv är verksam i en liten kommun. Jag har förstått deras budskap. Samtidigt sade jag i mitt inlägg – Krister Örnfjäder kanske letade efter den formuleringen – att kommunsektorn har fått ett tillskott med ett antal miljarder som i varje fall kortsiktigt har hjälpt upp situationen. Jag vet mycket väl att situationen är svår för de allra minsta kommunerna.

Anf. 138 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Det är en händelse som ser ut som en tanke. Vi föreslog på våren att det skulle behövas ett tillskott med 17 miljarder till kommunerna. Regeringen sade att det var fullständigt huvudlöst och oansvarigt och att man förstörde statens ekonomi. Det var på just den summan som man hamnade sedan.

Det är ännu ett exempel på hur vi fick dra fram regeringen till ett klokt beslut, men trägen vinner.

Det finns andra exempel på sådant som jag inte tycker är så jättestrålande. Man pratar om satsningar på infrastruktur, och Småkom har yttrat sig även i det sammanhanget. De säger att kommunerna känner sig tvingade att förskotta kostnader och vara med och medfinansiera. I det infrastrukturförslag som man nu har lagt fram som ska fastställas av regeringen efter nyår förutsätter man 30 miljarder i medfinansiering. Om man tittar på planerna ser man att mycket av de pengarna i dag tas från de pengar som normalt skulle gå till det regionala vägnätet, det som regionerna har ansvar för. Man lägger över det på det statliga vägnätet. Man

får alltså vara med och plocka från de kommunala budgetarna. Småkom säger: För de ekonomiskt mindre gynnade landsbygdskommunerna är de här lösningarna en stor belastning.

Vad tycker Åke om det förslaget? Är det ett bra sätt att finansiera framtida infrastruktursatsningar?

Prot. 2009/10:42
3 december

Regional tillväxt

Anf. 139 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Infrastrukturfrågan skulle vi kunna tala länge om. Vi hade att möta ett gigantiskt berg av krav på underhållsåtgärder. Det är rätt många år sedan det eftersläpande underhållet på vägar var 30 miljarder. Det har stigit betydligt.

Med det budgeteringssystem som riksdagen har – jag har en del synpunkter på det – är det inte möjligt att klara av att få fram pengar till det om vi inte får ha någon form av annan finansiering. Med vetskap om de projekt det är fråga om är det, vad jag vet, inga Småkommuner som behöver delta med finansiering i de stora trafikledscentrumen vid de stora tätorterna. Det är där det har varit aktuellt med kommunal medfinansiering.

Jag utgår ifrån att det med den kommunala demokratin ska avgöras med kommunala beslut. Ingen tvingar någon till detta. Kommunerna måste överväga detta själva.

Det är en tvingande omständighet att ha olika former av medfinansiering. I min närmaste stad, Umeå, har ett stort företag gått in med tillfälliga lån för att man ska klara en viktig förbifartslänk.

Anf. 140 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp):

Herr talman! Det har nu gått ett år sedan förra gången vi debatterade detta ämne – det var en annan budget då förstås. Vid den tidpunkten var stämningen dystert. I alla sammanhang talades det om den globala ekonomiska krisen. Sedan dess har mycket hänt.

Det har lagts fram en rad förslag som är till fördel för människor i olika delar av landet. Utvecklingen bygger ju på människors möjlighet att utveckla sina förmågor, viljor, lust och så vidare.

Vi har under hösten presenterat den budget som vi nu debatterar bit för bit. Oppositionen har presenterat sina alternativa budgetar. I vissa fall blir det tydligare och tydligare hur de politiska alternativen ser ut.

Inom det område som vi nu debatterar, utgiftsområde 19 Regional tillväxt, är skillnaderna i pengar inte särskilt stora. Ett av oppositionens tre partier föreslår en beloppsmässig förändring inom utgiftsområdet.

För Folkpartiet och alliansregeringen är det viktigt att stärka den utvecklingskraft som finns i alla delar av vårt avlånga land. Det är bra för Sverige på kort och på lång sikt. Det finns heller ingen motsättning mellan utveckling i storstadsregionerna och i landsbygdsregionerna. Politiken för regional tillväxt bygger på att varje region ges ansvar och inflytande som innebär möjligheter att växa utifrån sina egna förutsättningar.

Regional tillväxt handlar om många olika typer av insatser. Folkpartiets och regeringens synsätt vad gäller tillväxt handlar bland annat om fler i arbete, färre i utanförskap, fungerande infrastruktur och bättre kvalitet i utbildningen. Många av de insatserna rymmer inte inom utgiftsområdet, men de är inte mindre betydelsefulla för det.

Fler ekonomiskt starka regioner är bra för Sverige och för landets svagare regioner. Liksom regeringen konstaterar vi i utskottet att de strukturella förutsättningarna skiljer sig åt i Sveriges olika delar, vilket gör att utvecklingsmöjligheter och problem varierar mellan landets regioner. Det blir naturligtvis särskilt tydligt i svåra ekonomiska kriser.

Det är helt klart att en politik för tillväxt i hela landet måste innehålla politiska insatser som bidrar till att skapa ett långsiktigt hållbart näringsliv. En avgörande del i den regionala tillväxtpolitiken är att ytterligare stärka lokalt och regionalt ansvar och inflytande över statliga tillväxtresurser.

Den regionala tillväxtpolitiken ska bedrivas i alla delar av landet, såväl i glesbygd och landsbygd som i små och medelstora städer samt i storstadsområden för att bidra till den samlade nationella tillväxten. Det kan behövas olika verktyg i olika delar av landet. Det finns ett fortsatt behov av insatser för vissa geografiskt avgränsade områden som ur ett europeiskt och nationellt perspektiv bedöms behöva särskilda åtgärder för att stärka sina förutsättningar för en hållbar tillväxt.

Så sent som i april i år ställde vi i utskottet oss bakom regeringens förslag till strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder.

I det som handlar om det här området i den socialdemokratiska partimotionen står det att det finns en vilja att göra den regionala utvecklingspolitiken till en central fråga där konsekvenserna för den regionala utvecklingen blir en ständigt närvarande aspekt i utformningen av strategiska politiska beslut.

Enligt Socialdemokraterna själva innebär detta en omprövning av den tidigare förda regionalpolitiken. Det gäller inte bara det här området. Det har omprövats inom en rad områden, vilket inte kan betraktas på något annat sätt än som ett erkännande av att den politik som fördes tidigare var mindre lyckad.

Flera motioner i det betänkande som vi nu debatterar handlar om samordning. Ett tvärsektorielt arbetssätt och en mer samordnad stat i samverkan med lokala och regionala aktörer är grunden för regeringens regionala tillväxtpolitik. Vi har ingen annan uppfattning.

En annan fråga som lyfts fram handlar om storstädernas roll. Jag kan rekommendera en genomläsning av regeringens nationella strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013.

Vi står bakom regeringens uppfattning att tillgång till offentlig service över hela landet är ett viktigt inslag i den regionala tillväxtpolitiken. Detta har Folkpartiet slagit fast i olika rapporter och motioner genom åren.

Vad man kan konstatera när man läser de förslag som har presenterats av oppositionen – jag ska inte gå in i detalj på varje förslag – är att de antingen slår in redan öppna dörrar eller går på tvärs med den politik som regeringen för.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 141 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag får hälsa även Liselott Hagberg välkommen till det socialistiska gänget, som Folkpartiet enligt Moderaterna tillhör, åtminstone i Västra Götaland.

Liselott Hagberg använde en stor del av sin talartid till att prata om våra förslag och kanske också brist på förslag. Bland annat nämnde hon att vi skrivit en motion som innebär en omprövning av tidigare ställningstagande. Hon sade också att det måste bero på att det tidigare var mindre lyckat.

Jag vill inte hålla med om det. Men saker förändras. Var tid har sina lösningar.

Om vi ska gå in på mindre lyckad regionalpolitik undrar jag när vi får se omprövningen av regeringens politik. Den är inte speciellt lyckad, åtminstone inte om man lyssnar på dem som ”drabbas” av den.

Jag tog i ett tidigare replikskifte med Åke Sandström upp frågan om finansiering av infrastruktur. Då sade han ungefär att när det inte finns tillräckligt mycket pengar måste man hitta andra sätt att lösa finansieringen av infrastruktur.

Men om man inte hade sänkt de statliga skatterna med ca 100 miljarder om året, anser Liselott Hagberg att det då hade funnits ett större ekonomiskt utrymme att göra infrastruktursatsningar i stället för den lösning som man har i dag att kommunerna ska använda sina skattemedel för att finansiera satsningar på det statliga väg- och järnvägsnätet?

Anf. 142 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp) replik:

Herr talman! Jag kan säga, som har sagts i många av de debatter som har förts tidigare i den här salen, att jag i de förslag som tidigare har lagts fram av Socialdemokraterna inte har sett att det har funnits tankar på skattehöjningar. Vad jag vet har Socialdemokraterna gått med på regeringens tre steg i jobbskatteavdraget i den meningen att de inte har föreslagit något som har gått i motsatt riktning.

Jag ska inte säga att frågan är fel ställd. Men på något vis måste väl Krister Örnfjäder på ett tydligare sätt förklara vad han menar. Frågan är ställd på ett sådant sätt att den egentligen inte går att besvara, utan den studsar nog tillbaka till Krister Örnfjäder själv.

Anf. 143 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Då måste jag upplysa Liselott Hagberg om att vi i vårt alternativ till infrastrukturplan för 2010–2021 hade i storleksordningen 40 miljarder mer under motsvarande period. Dessutom krävde vi inte någon medfinansiering från regionerna och kommunerna. Vi har vid dessa tillfällen sagt nej till de skattesänkningar som vid varje enskilt tillfälle har varit uppe till debatt. Så ligger det till med den saken.

Med hjälp av den informationen kanske Liselott Hagberg kan göra ett försök att svara på min fråga. Om man hade haft ytterligare skatteintäkter på ca 100 miljarder, hade det då funnits ett utrymme för ökade satsningar på infrastrukturen utan att kommuner och regioner hade behövt använda sina skattepengar?

Anf. 144 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp) replik:

Herr talman! Man kan lösa detta med pengar på olika sätt. Jag noterar att Krister Örnfjäders parti har höjt nivån på utgiftstaket i budgeten, och det kanske är ett sätt att lösa problematiken från Socialdemokraternas sida.

När det gäller medfinansiering från regionerna tycker jag att det är aktuellt att i sammanhanget lyfta fram exempel som visar att det finns en stark vilja och ett starkt engagemang när det gäller medfinansiering av infrastruktur. Jag tror att jag tog upp detta exempel förra året. Det känns därför som en déjà vu-upplevelse eftersom frågorna är ungefär desamma, och svaren blir också desamma eftersom situationen ser likadan ut när det gäller medfinansiering och inställningen till den från regionernas sida.

I mitt eget län, Södermanland, och i Östergötland finns det en stark vilja att vara med och medfinansiera en kommande höghastighetsbana. Regeringen har också tagit initiativ till att utreda just frågan om en höghastighetsbana när vi talar om kommande behov och att tider förändras, som Krister Örnfjäder själv sade tidigare. Den viljan finns kvar därför att man tycker att det är så angeläget att få till stånd en höghastighetsbana och en bansträckning av detta slag. Det finns alltså en vilja och en beredskap, och det har gjorts stora förberedelser just för att få till stånd en sådan satsning i framtiden. Man kan möjligtvis säga att fler delar av södra Sverige skulle ha varit med i den satsningen eftersom den gynnar alla som vill ta sig in till Stockholm på ett smidigt sätt.

Anf. 145 EVA JOHNSON (kd):

Herr talman! Vi debatterar i kväll näringsutskottets betänkande om regional tillväxt.

Hela Sverige ska leva är ett utrop som ofta hörs i debatten. Det finns också en organisation som heter så och som vi i alliansen nu satsar 41 miljoner på.

Jag vill för en liten stund fokusera på själva uttrycket: Hela Sverige ska leva. Vad betyder det egentligen? Det handlar om att man ska kunna bo, jobba och leva även i ett litet samhälle i Värmland, i en småstad i Norrlands inland eller i min egen by Vederslöv. Att leva innebär ofta att ta sig till jobbet, till fritidsintressen, till barnens aktiviteter och så vidare.

Utanför storstäderna finns som bekant inte tunnelbana, storstadens spårvagn eller förortens pendeltåg. Där står, vare sig man vill eller inte, bilen i centrum för människors möjligheter till ett bra liv. Det kan man beklaga eftersom det naturligtvis vore oerhört bra om vi hade en infrastruktur som var lite mer tillgänglig för oss som bor rakt ut i skogen.

Vi kristdemokrater menar emellertid att om man på allvar ger uttryck för begreppet hela Sverige ska leva måste det ändå få vissa politiska konsekvenser. Då kan man inte rakt av, som något parti i oppositionen här gör, föreslå en bensinskatt höjning på 2 kronor och sedan inte tro att det får några konsekvenser för dem som kör till jobbet i Burträsk, för dem som åker till studiecirkeln i Bengtsfors eller för dem som skjutsar barnen till fotbollsträningen i Bankeryd. Då kan man inte driva igenom en pumplag, som något parti i oppositionen gjorde 2005, och sedan inte tro att det får konsekvenser för dem som bor utanför tullarna i Stockholm. Sverige slutar nämligen inte vid tullarna.

Jag är glad över att kunna konstatera att alliansregeringen nu satsar 50 miljoner på kommersiell service, där 30 miljoner specifikt går till drivmedelsområdet.

Vi gav också för ett år sedan länsstyrelserna i Värmlands och Dalarnas län 3 miljoner för att under 2009 utreda, sprida kunskap och hitta modeller för att öka tillgängligheten till drivmedel.

Det finns flera positiva exempel på hur kommuner, regionförbund och länsstyrelser samarbetar för att tillgodose bygdens behov av drivmedel. Det är viktigt för vår landsbygd.

De höga krav som ställts har visat sig få förödande konsekvenser på många håll i landet. För att landsbygden ska kunna överleva är drivmedelsförsörjningen en basal och viktig del av helhetslösningen. I en kommun i Värmland har man så stora problem med att få drivmedel till kommunens tjänstebilar i hemtjänsten att kommunen nu överväger att starta en egen bensinmack för att lösa problemen.

I mitt hemlän, Kronobergs län, driver man projektet Rädda landsbygdens bensinstationer. Man besöker nedläggningshotade mackar och diskuterar med mackägarna hur man på bästa sätt kan hjälpa till. Men det är inte bara myndigheterna som gör något. Det finns en kreativitet på landsbygden som, i vanlig ordning, är fantastisk.

I byn Brunna i Härnösands kommun har sex familjer gått samman och tagit över både lanthandel och bensinmack. Macken är ofta inte bara ett ställe där man tankar bilen utan också ett nav i det lokala samhället, och ofta handlar man i den närbelägna lanthandeln. Man hämtar ut sin medicin på det lokala apoteksutlämningsstället och träffas och talar om nyheter.

Kreativiteten på landsbygden är omvittnad och bekräftas gång på gång av initiativrika medborgare runt om i landet.

Herr talman! Det är alldeles uppenbart att både drivmedel och lanthandel är viktiga ingredienser i en levande landsbygd. Exempel på en annan typ av innovativ kreativitet hittar jag i grannbyn Kalvsvik. Där räddades lanthandeln genom att de boende gick samman och bildade en ekonomisk förening. Sedan köpte de andelar i lanthandeln och räddade därmed denna.

Genom de nya regelverken rörande distribution av receptfria varor kunde också både apotek och förbättrad service med utlämning från Systembolaget räddas. Detta är ett resultat av alliansregeringens beslut.

Herr talman! Jag tycker att man skulle kunna likna Sverige vid ett cykeldäck. Om man ser Stockholm som hjulets nav är landsbygden ekrarna. Utan navet rör sig inte hjulet, men utan ekrar snurrar hjulet över huvud taget inte.

Stockholm behövs, men även landsbygden behövs för att Sverige hjulet ska rulla på. Vi behöver varandra. För att underlätta för ekrarna, för landsbygden, måste Stockholm och vi politiker här i riksdagen i Stockholm sätta oss in i frågan om landsbygdens behov även nästa mandatperiod när en majoritet av ledamöterna kommer att ha storstäderna som sin egen valkrets.

Jag har tidigare lyft fram bilens betydelse för landsbygden. Men utan jobb och pengar blir det ingen bil. Vi är dessutom mitt i en kris. Landsbygden har drabbats hårt. Alla vet vi det.

Det behövs fler jobb också på landsbygden, och det skapas fler jobb bland annat genom utlokalisering av myndigheter. Fler jobb kan också skapas för landsbygdens folk genom alliansens politik med lägre skatter för företagen, med jobbskatteavdrag och med ett minskat regelkrångel. Men ofta glömmer vi att landsbygden i sig skapar jobb. Jag tänker bland annat på turismen.

Turismen som industri ökar för varje år. År 1995 omsattes inom turismen i Sverige 113 miljarder kronor, och år 2006 omsattes 215 miljarder kronor. År 1995 sysselsatte turismen 102 000 helårsarbetare, och år 2006 sysselsattes 151 000 helårsarbetare. Faktum är att turismens exportvärde är större än den svenska personbilsexportens värde, vilket är ganska intressant.

Många turister väljer att åka till en storstad, men det finns en stor utnyttjad potential också på landsbygden. För att få den svenska turismen och den svenska landsbygden att blomstra ännu mer, också i en lågkonjunktur, behövs det naturligtvis stöd. Vi kristdemokrater har föreslagit ett nationellt handlingsprogram som vi tror kan vara en del av lösningen.

Landsbygden har naturligtvis en del utmaningar att möta. Alla vet vi att landsbygden står inför utmaningar i och med utflyttningen till storstäderna. Det handlar om tillgänglighet till kommersiell och offentlig service, om infrastruktur, om möjligheter till försörjning och arbete och om företagens förutsättningar.

Myndigheten Tillväxtanalys ska bistå Regeringskansliet i arbetet med strategiska satsningar för att stärka utvecklingskraften på landsbygden. Detta är ett viktigt arbete.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag slå fast att Sverige har en levande landsbygd. Sverige har en kreativ befolkning på landsbygden. Svensk landsbygd lever och kommer att fortsätta att leva!

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

Anf. 146 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Inledningsvis var det en hel del diskuterande om pumplagen och om att en sådan inte skulle införas därför att den inte skulle ge ett gott resultat. Det är väl kontentan av det resonemanget.

Vad vi och en stor majoritet vid det aktuella tillfället ansåg var att någon form av åtgärder behövde vidtas för att se till att allt fler av fordonen på vägarna drevs med biobränslen eller med alternativ utöver de vanliga oljebaserade. Jag uppfattade att det rädde stor enighet om det.

Men om nu Kristdemokraterna anser att det inte blev bra därför att enskilda, näringsidkare och drivmedelsförsäljare ute på landsbygden drabbades vill jag fråga: Varför medverkade då Kristdemokraterna till ett borttagande av klimatpengarna – pengar som kunde användas till medfinansiering beträffande de merkostnader som den nya pumpen skulle föra med sig? Också det låg ju med i paketet, men det där togs bort när man kom med i den nuvarande regeringen. Hade det inte varit bättre att låta de pengarna vara kvar för att öka förutsättningarna för en bra investering? Alla vill vi ju bli mindre oljeberoende, eller hur?

Anf. 147 EVA JOHNSON (kd) replik:

Herr talman! Naturligtvis vill vi kristdemokrater precis som våra allianskolleger och, tror jag, Krister Örnfjäder och hans oppositionskolleger verka för minskade koldioxidutsläpp och för ett ökat antal miljöbilar. Det måste göras på ett klokt sätt.

Om vi är riktigt ärliga mot varandra kan nog till och med Krister Örnfjäder säga att han sett att den pumplag som drevs fram har en baksida. Den lagen har fått konsekvenser för de små tankställena ute på landsbygden. Vi vet ju att tankställena i ganska stor omfattning lagts ned på landsbygden. Den nedläggningen påbörjades inte 2006, utan den påbörjades dessförinnan.

Jag tror att det hade varit klokt med en mjukare omställning och att man inte hade varit så rigid när det gäller det lilla tankstället som ofta är kopplat till en lanthandel. Ekonomiskt har man helt enkelt inte klarat av detta.

Under de 15 sekunder som är kvar av min talartid skulle jag vilja ställa en följdfråga till Krister Örnfjäder.

Ni kommer om ni får makten att regera tillsammans med Miljöpartiet. 2 kronor mer per liter räknar vi med att bensinen kommer att kosta om de fortsätter att öka och ni fortsätter att minska och deras förhandlingar med er är framgångsrika. Tycker ni i Socialdemokraterna att det är en bra satsning för landsbygden att öka bensinpriserna i den omfattningen?

Anf. 148 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag vet inte riktigt hur jag ska uppfatta detta. Är det så att man från Kristdemokraternas sida försöker sätta upp en ny nivå för hur det framtida bensinpriset ska vara, precis som man gjorde inför förra valet? Då sade man att det inte fick överstiga en viss summa. Man skulle inte höja någon bensinskatt, men så har man ändå varit med och gjort det. Är det detta besked som Eva Johnsson är ute efter?

Jag kan bara säga så här: Vi har inte tagit ställning för att det ska höjas med några 2 kronor 2010. Jag kan tyvärr inte läsa i stjärnorna. Jag tänker inte göra samma misstag som Kristdemokraterna gjorde och gå ut och säga saker i förväg och tro att man kan spå i händer. Det är så mycket som kan hända. Priset kan stiga med 2 kronor på grund av att världsmarknadspriset sticker i väg. Jag tycker att man ska försöka rätta sig efter den situation som råder och de alternativ som finns vid just det tillfället.

Jag vill avsluta min frågestund med att konstatera att de önskemål som Eva Johnsson hade när det handlar om infrastrukturen och turismen stämmer ganska väl överens med det budgetförslag som vi har lagt fram. Jag ser fram emot att Eva Johnsson ställer upp på det som hon själv har sagt i talarstolen och röstar på våra motioner och vårt ekonomiska alternativ. Vi vill gärna att fler ska göra det, så att vi får majoritet för det. Det skiljer bara sju röster. Jag hälsar henne välkommen!

Anf. 149 EVA JOHNSON (kd) replik:

Herr talman! Naturligtvis spår vi inte i stjärnorna. Vi läser handlingar, valmanifest och sådana saker. Det räcker så gott för vår del när det gäller att se hur en alternativ politik skulle kunna se ut.

Naturligtvis kan mycket hända på det knappa år som är kvar till nästa val. Förhoppningsvis har vi samma regering efter valet som vi har nu. Det är väl den stora förhoppningen.

Hur som helst tycker jag att det var ett trivsamt påstående från Krister Örnfjäder. Han konstaterar ganska villigt och glatt att skillnaderna inte är så stora. Jag konstaterar att det skiljer 50 miljoner i det här betänkandet. Det är i princip inga skillnader. I detta sammanhang är det knappast någon skillnad alls. Jag vill gärna rent retoriskt överlämna påståendet tillbaka till Krister Örnfjäder. Ni är väldigt välkomna att stödja vår politik. Skillnaden är obefintlig i siffror, men en yvig retorik kan ni tillåta er att ha i alla fall.

Anf. 150 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Det är intressant att lyssna på Eva Johnsson när hon pratar om pumplagen som om den skulle vara orsaken till att de små drivmedelstappställena lagts ned. Det är inte sant! Det finns inga som helst bevis för det. Trafikutskottet håller nu på med en utredning som de har beställt från RUT och som också pekar på att det inte finns någon koppling däremellan. Det är viktigt att man är noga med sina påståenden när man uttalar sig så kategoriskt som du gjorde vid detta tillfälle angående pumplagen. Sanningen är att Klimp:en, som ni har tagit bort, har större betydelse för glesbygdskommunerna när det gäller att utveckla bland annat alternativa tappställen.

En annan sak som gjorde mig väldigt förvånad var Eva Johnssons påstående att jobben har utvecklats i glesbygdskommunerna genom statlig utlokalisering. Ja, det var långt före den här regeringens tid. Sanningen är att det som sker i dag är det alldeles motsatta. Man kan ta Skatteverkets verksamhet i Norrland som exempel. Den har funnits över hela Norrland, men utvecklingen går stick i stäv med vad Eva Johnsson säger.

Det går inte att bara komma med påståenden. Man måste försöka hålla sig någorlunda till sanningen och hur det ser ut i verkligheten. Det är precis tvärtom när det gäller de statliga myndigheterna. De centraliseras från glesbygdskommuner och de små tätorterna till regionala centrum. Det är precis tvärt emot vad ni påstår.

Anf. 151 EVA JOHNSSON (kd) replik:

Herr talman! Historia är, precis som politik, det möjligas konst. Man kan läsa statistik lite hur man vill ibland. Jag vet med bestämdhet att om vi skulle låta historien gå en bra bit tillbaka, inte bara de senaste två tre fyra åren utan ännu längre tillbaka, har vi haft en centralisering av ganska stora mått, och på så sätt också ett slags utsugning av landsbygden, långt före och i större omfattning än vad alliansregeringen någonsin har gjort.

Alliansregeringen har också utlokaliserat ett antal statliga myndigheter, till exempel Försäkringskassans kontor och Arbetsförmedlingen, till mindre orter. Jag har trivsamma exempel från flera delar av landet där man, precis som efterfrågats tidigare här i debatten, har utlokaliserat kontoren och där det också har skett en samverkan mellan myndigheterna på ett mycket bra sätt.

Jag menar inte alls på något sätt att allt vore gjort när det gäller detta. Allt är inte gjort, och vi behöver fortfarande ha fokus på detta och utveckla det ytterligare. Men man har börjat en samverkan. Stuprören är

fortfarande lite för ”stupa” och lite för många. Men de har börjat bli lite mjukare i kanterna. Det är en positiv utveckling.

Prot. 2009/10:42
3 december

Anf. 152 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Statistik kan man läsa hur man vill, påstår Eva Johnsson. Nej, det är väldigt noga hur man läser statistik så att det inte blir tolkningar hur som helst. När det gäller pumplagen är det på det sättet att det inte finns några belägg för att den skulle vara orsak till att mindre tappställen lagts ned.

Statliga myndigheters decentralisering har inte skett, som ni påstår. Det har skett en centralisering de senaste åren, under er regeringsperiod. Eva Johnsson sade i sitt anförande att det har skapats arbetstillfällen tack vare en decentralisering av statliga myndigheter. Det är inte heller sant. Det är precis tvärtom. Det är det Lars Högdahl skriver i sin senaste utredning som presenterades för några dagar sedan: Se människan – människan i centrum. Man har presenterat sina idéer och varit hos samtliga riksdagspartier och fört dialoger, tror jag. Det går stick i stäv med vad Eva Johnsson påstår. Jag vet inte vilken verklighet ni lever i. Jag, som kommer från en glesbygdskommun i Bergslagen, känner detta inpå mig varje dag när jag är ute och träffar vänner och bekanta, både företagare och löneanställda. Vi har inte samma upplevelse av verkligheten, Eva Johnsson.

När vi diskuterar regionalpolitik måste vi se vad som faktiskt händer och inte bara komma med påståenden som det inte finns belägg för.

Anf. 153 EVA JOHNSSON (kd) replik:

Herr talman! Min verklighetsuppfattning är väldigt väl förankrad bland tallarna i Småland. Jag har inga som helst problem att relatera till landsbygdsproblematiken. Jag har den inpå bara skinnet så fort jag kliver ut genom min ytterdörr där hemma. Jag träffar naturligtvis också landsbygdsbor varenda dag.

Den stora skillnaden mellan Kent Persson och mig och mellan våra partier och våra politiska block handlar nog mer om hur vi ska leva och hur vi ska försörja oss. I alliansen har vi fokuserat i väldigt stor utsträckning på människors möjlighet att själva skapa sig goda förutsättningar och på att underlätta för näringslivet, företagandet och infrastrukturen. Man ska kunna bo och leva och skapa sig goda förutsättningar, och det vill vi underlätta för. Vi har haft fokus på det.

Det är bra med statligt armstöd, men det förutsätter skatteintäkter och friska pengar, så att staten ska ha något med sig när den håller under armarna. Det är vår satsning i alliansen och Kristdemokraterna.

Anf. 154 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Sedan vändpunkten kom år 2007 är städernas invånarantal större än landsbygdens. Sverige är inget undantag.

Storstadsregioner har haft och har en avgörande betydelse för Sveriges ekonomiska utveckling. Det gäller därför att hänga med när omställningen går mot ett mer kunskapsintensivt näringsliv.

Stockholm är vår huvudstad. Med sina 25 kranskommuner bildar Stockholms län en stark tillväxtregion som genererar tillväxt i hela landet. Stockholms län konkurrerar inte med andra regioner i Sverige utan

Regional tillväxt

med starka tillväxtregioner runt om i Europa. Vi ser nu hur tillväxten i vår region mattas av. Jag kan konstatera att den moderatledda regeringen inte tar till vara storstadens fördelar.

Vi socialdemokrater saknar en regeringspolitik som syftar till att hjälpa Stockholmsregionen på traven.

Herr talman! I vår regionmotion *Nystart för Stockholm* ger vi flera förslag. Vi vill ha en nollvision för arbetslöshet. Med den snabba omvandlingstakten för jobben finns det ett stort behov av mer utbildning och fler praktikplatser. Vi vill se Stockholm som kunskapshuvudstad. Vi tar upp behovet av mer resurser till skolan men också arbetsmiljön för både lärare och elever. Slitna förskolor och skolor behöver rustas upp. Vi vill se att ROT-avdrag också medges för detta. Det skulle också ge fler jobb.

Vi har behov av fler bostäder och mer kultur. Vi vill att vår stad ska bli dubbelt så grön. Det kräver investeringar på många håll, inte minst att man effektiviserar resandet genom att satsa på mer kollektivtrafik.

Herr talman! Jobb skapas genom växtkraft för människor och företag. Jag har tidigare nämnt behovet av utbildningsplatser. Jag vill betona behovet av fler universitetsplatser i Stockholm. Södertörns högskola bör graderas upp och bli universitet.

För fler jobb efterfrågas inte bara utbildning. Vi behöver också en nystart för entreprenörskap. Mer behöver göras för att stimulera innovationskraften och få fler entreprenörer.

Herr talman! Den moderatledda politiken har hittills lett till ökade klyftor mellan människor. De som redan är etablerade har jobb och villa och får mer pengar över genom regeringens skattepolitik. De andra har fått försämringar i a-kassan och flyttskatt. De som är sjuka blir utan ersättning och tvingas söka jobb, och de som är gamla får ingen skattelättnad men ska ändå vara med och betala ökade kostnader för kollektivtrafik och sjukvård.

Att tro att exempelvis arbetslösa ungdomar, sjukskrivna eller pensionärer inte har så stora behov och att deras inkomster klarar ett högre skattetryck tycker jag är ett konstigt sätt att se på människor.

Herr talman! Nu ökar arbetslösheten i vårt län, liksom socialbidragen. Det gör att kommunerna får mindre resurser att satsa på sin kärnverksamhet. Värst drabbade är barnen. De som i dag växer upp i vårt fantastiska län får växa upp i en region med mindre kommunala skatteintäkter, vilket ger en sämre kvalitet i förskola och skola. Det handlar om att ha valt rätt föräldrar.

Barn växer upp med mycket olika förutsättningar. Där klyftorna växer ökar motsättningar, och otryggheten breder ut sig.

Nej, herr talman, vi socialdemokrater vill något annat med vårt län. I utskottets betänkande hänvisas vår motion till arbetet med den regionala utvecklingsplanen. Jag tycker att det är ett sätt för regeringen att skylla på någon annan. "Nånannanismen" finns även här.

I vår utvecklingsplan, *Regional utvecklingsplan för Stockholm*, pekar regionen i stället på statens ansvar. Staten intar en särställning eftersom staten styr över regelverk, verksamheter och finansieringskällor som direkt och indirekt påverkar en regions utveckling.

För att storstadsregionens fulla tillväxtpotential ska frigöras och bli till nytta för hela landet krävs ett samlat nationellt grepp. Vi socialdemokrater ser möjligheterna i Stockholms län. Stockholm förtjänar bättre, herr talman. Stockholm behöver en nystart.

Prot. 2009/10:42
3 december

Regional tillväxt

I detta anförande instämde Börje Vestlund (s).

Anf. 155 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Herr talman! Anledningen till att jag begärde ordet är att jag vill göra en liten korrigerigering i debatten, nämligen i det inlägg som Eva Johnsson hade här tidigare. Tyvärr har hon väl lämnat kammaren.

Vi talar om pumplagen och dess betydelse för glesbygden. Är det verkligen den som är det stora hotet som gör att så många bensinmackar nu läggs ned? Nej, det är inte riktigt sanningen. Det är viktigt att göra ett förtydligande här.

Den främsta anledningen till att så många bensinmackar läggs ned runt om i Sverige – det är faktiskt inte bara på landsbygden – är att det är så små marginaler på drivmedel. Det en mackägare i dag tjänar pengar på är faktiskt att sälja korb, chips, film och så vidare.

Att här i kammaren beskylla oss socialdemokrater och säga att det är pumplagen som är det stora hotet mot landsbygden är helt fel. Av den anledningen vill jag understryka att det faktiskt inte är så. Det finns andra orsaker, och det är andra drivkrafter som ligger bakom detta.

Det är fler inom de borgerliga partierna som delar Eva Johnssons uppfattning att det är pumplagen som är bekymret när det gäller utvecklingen på landsbygden i just den här frågan. Skulle det vara så undrar jag varför man inte har gjort någon förändring under de tre år som har gått då man har suttit i regeringsställning och haft möjlighet att förändra.

Jag vill på detta sätt bara göra en korrigerigering när det gäller inlägget angående pumplagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 december.)

11 § Kommunikationer

Kommunikationer

Föredrogs

trafikutskottets betänkande 2009/10:TU1

Utgiftsområde 22 Kommunikationer (prop. 2009/10:1 delvis).

Anf. 156 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Herr talman! Nu är det dags för debatt om hur anslagen inom utgiftsområde 22 ska fördelas inom den ram som riksdagen redan har beslutat om. Dessutom behandlas ett antal andra frågor inom utgiftsområdet som tagits upp av regeringen eller motionärerna.

Det här utgiftsområdet omfattar, enligt min mening, grunden i vårt samhälle, nämligen våra kommunikationer, från de fyra trafikslagen järnväg, väg, sjöfart och luftfart till elektronisk kommunikation, informationsteknik och tele- och postfrågor.

De är grundförutsättningar för att vårt samhälle ska fungera, helt enkelt, och en förutsättning för att skapa framtidens välfärd. Men det handlar också om utmaningar för att minska klimat- och miljöpåverkan.

Herr talman! Alliansregeringen har sedan valet 2006 gjort stora satsningar och planerar för än mer inom det här budgetområdet, inte minst när det gäller infrastrukturen, där anslagen till spår och vägar nu är betydligt högre jämfört med hur det såg ut före 2006.

Förra året beslutades om en närtidssatsning, och i budgeten för 2010 görs ytterligare förstärkningar för att påskynda arbetet med att bygga bort flaskhalsar och utföra trimningsåtgärder på våra spår och vägar. Det här är också viktigt när det gäller att skapa nya jobb i krisens spår.

En annan viktig fråga för alliansregeringen är arbetet med effektivare myndigheter och koncentration på statens kärnuppgifter.

I dagarna har vi fattat beslut i kammaren bland annat om bolagisering av Banverket Produktion och flygplatsverksamheten vid Luftfartsverket, som kommer att genomföras under nästa år.

Det här arbetet fortsätter även under 2010. Som står i betänkandet har regeringen föreslagit att Vägverket, Banverket och Sika ska läggas ned. I stället bildas två nya myndigheter, Trafikverket och Trafikanalys.

Det är ett sätt att effektivisera myndigheterna, men det är också en omställning till en mer klimatanpassad transportsektor med en trafikslagsövergripande ansats.

Vi har också tagit många andra viktiga beslut som påverkar transportpolitiken nästa år men även på längre sikt. Det handlar inte minst om den nya målstrukturen för transportpolitiken och om beslutet att öppna spåren för konkurrens. Och vi ska snart behandla omregleringen av fordonsbesiktningen.

IT blir en alltmer viktig del av vårt samhälle. Genom IT-utvecklingen och den ökade IT-användningen kan vi öka produktiviteten i hela ekonomin. IT är också ett viktigt medel för att främja hållbar tillväxt och skapa ett långsiktigt hållbart transportsystem.

Sverige har en relativt bra position när det gäller IT-infrastruktur och bredband, men allt kan bli bättre. Regeringen har ganska nyligen presenterat en bredbandsstrategi.

Mycket är redan gjort och än mer är på gång. Det pågår en rad utredningar. Flera frågor och utredningar bereds i Regeringskansliet, bland annat om en effektivare planeringsprocess, om ett nytt planeringssystem för transportinfrastrukturen, om höghastighetståg och om en ny kollektivtrafiklagstiftning.

Arbetet med en ny åtgärdsplan för 2010 och tolv år framåt pågår för fullt. Under våren kommer det att beslutas om vilka åtgärder som kommer att ingå.

Herr talman! Nu tänker jag inte gå händelserna i förväg och berätta mer, utan jag överläter betänkandet till kammaren och mina kolleger i trafikutskottet för debatt.

Anf. 157 LENA HALLENGREN (s):

Herr talman! Man ska upp på morgonen, klä på barnen, lämna på förskolan, skynda till jobbet, utträta ett ärende på lunchen, hämta barnen efter jobbet, handla middagsmat, åka hem och laga mat. Man ska till

simskolan med den äldsta och till gympan med den yngsta och hem igen. Sedan är det kvällsmacka, godnattsaga och sömn.

Utan en väl fungerande infrastruktur för såväl familjelivet som resandet går inte vardagen ihop. När vi talar om infrastruktur handlar det till syvende och sist inte om priset på betong, nettonuvärdeskvoter eller längden på mötesstationer. Det handlar om våra möjligheter att förflytta oss till fots, med cykel eller bil eller via kollektivtrafik. Infrastruktur handlar om att hålla ihop en region, vidga våra arbetsmarknadsregioner och i längden skapa förutsättningar för att människor ska kunna bo och leva i hela landet.

Det handlar om förutsättningarna för att pendla till jobbet en kort eller lång sträcka och på så sätt bidra till både tillväxt och utveckling. Det handlar om att via kollektivtrafik effektivt förflytta många människor längre sträckor. Och det måste för överskådlig tid handla om hur vi ser till att minska klimatpåverkan från den sektor som står för en så stor del av de klimatförändrande utsläppen.

Detta är grunden för Socialdemokraternas infrastrukturpolitik.

Herr talman! Infrastrukturpolitiken handlar inte om att till varje pris och med alla medel öppna för marknaden och att möjliggöra ökade vinstuttag, inte om det inte kan ske med en väl fungerande konkurrens och med positiva effekter för resenären.

Den senaste tidens avregleringar, bolagiseringar och förväntade privatiseringar visar på en ensidig inriktning i trafikpolitiken. Effekterna värderas inte så noga. Farhågor som reses viftas bort, och svaret är i samtliga fall: Det är bra, för det är bra.

Även i denna budgetproposition är detta aktuellt. Men låt mig inledningsvis en gång för alla slå fast att staten inte ska bedriva verksamhet av egenintresse. Staten ansvarar för myndighetsutövning och för verksamhet där vi kan se ett gemensamt behov och en samhällelig nytta.

I vårt budgetalternativ ifrågasätter vi kostnaderna för att bolagisera Banverket Produktion respektive LFV. Framöver kommer dessutom en avreglering av bilprovning med höjda priser som följd, en privatisering av förarprovet och en avreglering av kollektivtrafiken som enligt konsultbolaget WSP leder till höjda priser och sämre utbud.

Infrastrukturpolitiken borde heller inte handla om att utmana kommuner och landsting och regioner när det gäller finansiering av statlig infrastruktur. Som situationen har utvecklats ställs kommuner nu mot varandra. Många är de kommunpolitiker som till och med använder ordet utpressning. Om kommunen inte tar fram egna medel blir det ingen satsning. Eller om det hela ska bli av krävs det att alla berörda kommuner ställer upp. Annars blir det inget av för någon.

Alla lokala politiker vill bidra till bättre förbindelser, snabbare pendlingsmöjligheter och större arbetsmarknadsregioner för kommunens invånare. Vid etableringar och utbyggnad av nya stadsdelar är det en självklarhet att kommunen har ansvar att stå för de kostnader som följer med det. Ibland är det uppenbart att det finns direkta kommunala vinster som följer på investeringen, men det är inte rimligt att kommunernas skattemedel ska gå till investeringar i statliga vägar och järnvägar i stället för till förskolor och äldreboende.

En annan reflexion, herr talman, gäller medlen i länsplanerna. De är av stor betydelse. Jag tror inte att jag överdriver om jag säger att det

ägnas mycket tid och kraft åt att de ska användas på bästa möjliga sätt. Det är svårt – det vet vi – att få resurserna att räckta till de behov som finns i landet. Inte är det lättare att möta behoven i respektive län.

Det blir ännu svårare när länsplanerna ska räckta till alltmer. Ibland kan upp till en fjärdedel av resurserna gå åt till att finansiera statliga vägar och järnvägar. Sannolikt ska också ett driftbidrag till regional flygplats tas ur samma pott framöver.

Samtidigt försöker regeringen hävda att det är historiskt stora satsningar som görs. Det är inte sant. Om vi tar hänsyn till ökade byggkostnader är det enkelt att konstatera att man inte får ut mer infrastruktur under kommande planperiod än under den snart avslutade. Dessutom föreslår Socialdemokraterna 40 miljarder mer än regeringen under de kommande tolv åren. Det skulle räckta till 400 kilometer ny modern dubbelspårig järnvägsräls.

Herr talman! En annan felaktig bild som den borgerliga regeringen försöker sprida är att det finns ett underhållsberg som nu ska betas av. Vad betyder det egentligen? Jo, att det borde ha satsats mer på vägunderhåll genom åren. Ja, visst finns det behov. Det kan vi väl alla nicka ja till. Inom infrastrukturen är det svårt att mätta de behov som finns. Men vem säger att det finns ett underhållsberg förutom de regeringsföreträdare som snart ska äntra talarstolen?

Riksrevisionen skrev på s. 10 i sin granskning av Vägverkets underhåll av belagda vägar den 9 november i år:

”Utifrån tillgänglig information går det varken att styrka eller avfärda Vägverkets uppgifter om att kostnaden för det eftersatta underhållet är 20 miljarder kronor.”

Sedan kan man bläddra. Det är en ganska lång rapport. På s. 79 kan man läsa vidare:

”Vägverket redovisar således bristfälliga underlag om kostnader för ordinarie och eftersatt underhåll till regeringen. Näringsdepartementet erfar detta och har uttryckt att man inte litar på Vägverkets underlag. I brist på bättre data godtar Näringsdepartementet emellertid Vägverkets uppgifter, vilka ligger till grund för de anslag som regeringen fastställer. Processen med att fastställa anslagsnivåer kan beskrivas som ett förhandlingsspel med prutmån mellan regeringen och Vägverket.”

På s. 80 står det: ”Riksrevisionens bedömning är att Vägverkets underlag har betydande brister och inte ger en tillförlitlig bild av de samlade kostnaderna för att upprätthålla tillståndet på vägnätet.”

Det finns som jag nyss sade ständiga behov av investeringar och förbättringsåtgärder. Resurserna är knappa och ska vägas mot mycket annat, och nya finansieringskällor anammas. Men begreppet underhållsberg är konstruerat för att passa en regering som brister i modet att på allvar ta tag i bristen när det gäller utbyggnad av spårkapaciteten.

Den förra socialdemokratiska regeringens stora satsningar på järnväg före väg har länge kritiserats, inte minst av Moderaterna som är konsekventa i sin prioritering av vägar och motorvägsbyggande. Det är kritik som jag ser mycket positivt på och som jag är stolt över med tanke på att det knappast finns för många spår och för mycket kapacitet utan precis tvärtom.

För den som dessutom är medveten om de pågående klimatförändringarna som i stor utsträckning härrör från just transportsektorn blir järnvägssatsningarna ännu mer betydelsefulla. Det är anledningen till att vi även framöver föreslår stora satsningar, 571 miljoner kronor mer än regeringen.

Herr talman! En helt annan fråga som engagerar mig och många andra är trafiksäkerhet. Under 2008 dog 397 personer i trafiken. En fjärdedel av olyckorna beräknas vara alkoholrelaterade.

Tidigare i höst besökte jag trafiksäkerhetens dag i Göteborg och deltog tillsammans med polisen, räddningstjänsten, en organisation som heter MADD, Mothers Against Drunk Driving, och många fler. Det var en stund som berörde och som jag ofta påminner mig om.

Vi som var där fick lyssna till en mamma som berättade att hennes son Erik skulle i väg på innebandyträning som vanligt. Men inget blev längre som vanligt. Erik blev påkörd av en berusad förare och omkom.

Med den bilden på näthinnan kan jag inte låta bli att fråga hur regeringen kan vara så njugg i sitt engagemang för alkoholås. Jag undrar också varför NTF till varje pris ska tas ifrån sitt organisationsstöd i en takt som riskerar organisationens överlevnad.

Det kan tyckas hårt att göra den jämförelsen, men trafikdöd är på riktigt. Trafiksäkerhet ska tas på stort allvar. Vi socialdemokrater vill att alkoholås ska införas i alla nya personbilar samt i bussar och lastbilar i yrkesmässig trafik inom EU. Vi menar att Sverige ska ansöka om ett tillfälligt undantag för att få införa de reglerna i förtid. På så vis påskyndar vi också utvecklingen mot en EU-gemensam lagstiftning.

Det är bara att beklaga att den borgerliga regeringen i sin budget inte gör som oppositionen och ger ett fortsatt stöd till en viktig aktör som NTF.

Herr talman! Låt mig också säga några ord om trängselskatten. Det som Moderaterna i 2005/06:TU1 före valet kallade för biltullar och lite raljant beskrev som den dåvarande regeringens förslag för att hantera trängsel och köer har visat sig vara ett framgångsrikt förslag som det planeras för även i Västsverige. Det är en intäkt som den borgerliga regeringen enbart använder för att finansiera vägprojekt, trots en folkomröstning som var tydlig med att intäkterna skulle gå till både vägar, järnvägar och kollektivtrafik.

Den redovisning som regeringen gör av användningen av trängsel-skattepengarna är minst sagt undermålig. Jag vill gärna ha det sagt till protokollet och hoppas på en bättring framöver.

Att som trafikutskott få aviserat en proposition med titeln *Ny myndighetsstruktur på transportområdet* är stort och spännande. Men när man sedan öppnar propositionen och inser att den i princip är helt utan substans och att debatten måste äga rum i samband med budgetdebatten tycker jag helt enkelt att det är dålig stil.

Förslaget har väckt mycket uppmärksamhet inom hela transportsektorn. Jag gissar att det är rätt många som känner sig snuvade när de inte kommer att få ta del av en samlad, seriös och genomgripande debatt i frågan.

Vi har inte reserverat oss mot själva sammanslagningen. Det är inte det som det handlar om. Men vi har flera synpunkter på hur regeringen

har hanterat processen. Jag får nöja mig med att kort beröra området och därmed få det till protokollet.

Som så mycket annat ska det gå fort. Utredaren får ont om tid. Direktiven till utredaren är låsta för att med säkerhet leda fram till den förändring som regeringen vill se.

Utredarens förslag att förstärka Regeringskansliet för att åtminstone lite bättre möta upp en starkare myndighet och på så sätt möjliggöra styrning, insyn och demokratisk kontroll av svensk infrastrukturpolitik saknar vi i regeringens förslag. Att myndigheten ska effektivisera är fullt rimligt, men att räkna hem effektiviseringen på så kort sikt som ett eller två år ställer vi oss frågande till.

Vi tycker att det är olyckligt att hela sammanslagningen ska göras samtidigt som en ny åtgärdsplan ska sättas i sjön. Det är lite dålig tajmning.

Det kan bli bra. Det kan också fortsätta att vara stuprör fast i en och samma myndighet, en myndighet som genom sin storlek och styrka försvårar insyn och demokratisk styrning. Vi hade önskat att regeringen hade givit lite uttryck för den typen av farhågor och varit vaksam på dem. Men tyvärr går inte det att läsa in någonstans.

Låt mig avsluta med ett citat ur Svensk Åkeritidning. Det är en artikel om infrastrukturministern som jag verkligen vill säga bitvis är bra under bältet när det gäller vad en journalist kan skriva. Men det är ett citat som är intressant, eftersom det något visar på regeringens självbild.

Ministern säger: ”Jag har startat en process med möjlighet att satsa och utveckla höghastighetsbanor i Sverige. Om 10–15 år kommer man att konstatera att allt arbete började under alliansregeringen, under min period – från 2006–2010.”

Vad är det början på? frågar jag mig. En fortsatt chockhöjning av banavgifter och i stället ransonering av spåren? Eller är det bara en början på att det är vägar som prioriteras framför utbyggnad av spårkapaciteten?

Herr talman! Infrastrukturen är till för resenären, för den som pendlar till jobbet och för alla barn som är beroende av skolskjuts. Infrastrukturen är till för att knyta ihop vårt avlånga och glest befolkade land och för att vardagen helt enkelt ska funka.

När privatiseringar, avregleringar och enkla poänger tar överhanden är det inte vi i oppositionen som är förlorare. Det är resenären.

(Applåder)

I detta anförande instämde Peter Pedersen (v) och Karin Svensson Smith (mp).

Anf. 158 PETER PEDERSEN (v):

Herr talman! Om man ska försöka karakterisera drygt tre år av borgerlig politik på infrastrukturområdet kan man säga att trots det som brukar anföras från den borgerliga sidan har det satsats för lite och dessutom fel vad det gäller infrastruktur. Gång på gång har regeringen i olika skrifter, inte minst i budgetsammanhang, påpekat att man utifrån samhällsekonomisk analys har kommit fram till att man ska satsa mer på väg än på järnväg.

Fortfarande är ni svaret skyldiga hur det ska kombineras med det som sägs på fina toppmöten, i EU-sammanhang, FN och så vidare, där Sve-

rige ska gå i spetsen och leda omställningen till ett hållbart samhälle. Ingen lyckas förklara hur det ska gå till. En övertro på tekniska lösningar verkar vara det som ni har gemensamt. Men upp till bevis och visa hur det ska gå till!

Ni övervältrar också kostnaden från det nationella ansvaret. Det som staten i vanliga fall brukar ta ansvar för säger ni att man ska betala ute i kommuner och regioner.

I utskottsmajoritetens text ondgör man sig över Vänsterpartiets förslag som går ut på att vi vill ha det system som har varit i de flesta ekonomier. För sådant som man konsumerar under lång tid gör man avskrivningar. Man betalar av det på längre tid.

När man går och köper ett hus brukar väldigt få lägga upp den eller de miljoner som krävs omedelbart. Man sprider ut kostnaden under en längre tid. Jag tror inte att någon anklagar de föräldrar som någon gång på 50-talet köpte ett hus på det sättet för att de vältrar över kostnaden på barnen och barnbarnen.

Skulle man fullfölja det resonemang som borgerligheten har här skulle man inte behöva ha banker över huvud taget. Då jobbar man ihop sina pengar. Sedan köper man bilen eller huset, lägger spåret, bygger fabriken och så vidare. Det är ett mycket märkligt resonemang.

Ni vältrar över kostnaden från stat till kommun. I andra sammanhang brukar ni vara måna om finansieringsprincipen och att det inte är meningen att man ska lägga ut en massa arbetsuppgifter och kostnader på kommuner, landsting och regioner. Då ska man skicka med pengar.

Men så icke när det gäller infrastruktur. Då är ni nästan stolta över att säga att här ska det minsann medfinansieras för 30 miljarder kronor.

I måndags tog Degerfors kommunfullmäktige av en ren tillfällighet ett beslut att 3,6 miljoner kronor av kommunens budget ska skickas för finansiering av Citybanan. De pengarna hade verkligen behövts, kan jag säga, för att få bättre skola, vård och omsorg i kommunen med omnejd.

Dessutom är man lika frejdig när det gäller att avreglera av ideologiska skäl, och man verkar inte ha några som helst problem med eller funderingar över vad det kan leda till, mer än att det blir avreglerat och någon annan får ta över verksamheter och ta hem eventuella vinster. Vad som händer med resenärer och andra verkar ni inte ha speciellt mycket att säga om. Ni har till och med i olika sammanhang uttryckt att det är väldigt osäkert vad det här kommer att leda till, och då tycker jag att man borde ta reda på eventuella konsekvenser innan man avreglerar.

Men så gör ni inte, utan det är bara att avreglera. Det är den brända jordens taktik. I nästan varje proposition är det den typen av tänkande som gäller: Se till att ingen ny politik blir möjlig efter valet 2010 på det här området!

Till detta kan man säga att ni dessutom går in för kraftigt höjda banavgifter, vilket inte kommer att gynna spårtrafiken. Dessutom har ni prioriterat bort jämställdhetsfrågorna inom transportsektorn och transportpolitiken.

Med anledning av det senaste jag sade vill jag yrka bifall till reservation 1.

Herr talman! När man läser betänkandet och Vänsterns reservation kan man få intryck av att Vänstern står för massiva neddragningar inom den här sektorn. Vad det egentligen ska läsas som är att vi vill finansiera

den nödvändiga infrastrukturen på ett annat sätt, alltså mer långsiktigt via en investeringsbudget. Det leder till att vi kan sänka anslaget både på vägsidan och för Banverket.

Men trots att vi gör de här kraftiga anslagsneddragningarna på drygt 9 miljarder inom väghållning och drygt 5 miljarder inom banhållningen gör vi alltså stora satsningar. Vi satsar till exempel mer på bärigheten på vägsidan än vad regeringen gör. Det vi satsar mindre på är byggandet av helt nya vägar. En massa nya vägar kommer att leda till att det här underhållsberget som ni pratar om kommer att bli ännu större i framtiden, eftersom det då kommer att finnas ännu mer vägar som ska repareras och underhållas.

Vi satsar däremot mer på möjligheten att ta sig fram med andra färdmedel, till exempel cykel, på spår, med olika lösningar för busstrafiken och så vidare. Det här kan man göra sig lustig över, men fortfarande är den borgerliga sidan svaret skyldig: Om ni menar allvar med det ni säger när ni sitter på toppmöte och menar att klimathotet är påtagligt – ni har ju insett nu att det finns ett sådant hot – är frågan hur det ska gå till om man nu vill avvärja det hotet. Kan vi då fortsätta köra mer bil med större motorer eller hur ska det gå till? Ska ni lösa allt med tekniska lösningar? Ni verkar i princip inte ha några forskare med er på den linjen.

Jag säger inte att det är fel att satsa på nya tekniker. Självklart är det jättebra, men det löser inte själva grundproblematiken: att transportsektorn står för en så stor del av utsläppen. Vi måste minska dem. De kan inte bara plana ut, utan de måste minska i faktiska tal om det här ska fungera och om vi ska leva upp till de klimatmål vi har ställt upp.

Det var de stora frågorna. Mindre frågor i kronor och ören räknat är att vi avsätter mer pengar inom sjöfarten, där vi vill att man åtgärdar små saker för riket men viktiga saker för dem som drabbas.

Vi tycker till exempel att man när det nuvarande avtalet med Gotlandstrafiken löper ut ska börja se den vägen över till Gotland som en vanlig väg och inte som en färja. De som bor och vistas på Gotland ska ha samma möjligheter att ta sig till och från fastlandet som vem som helst som ska åka någonstans. De ska inte drabbas med överpriser för att de finns på en ö.

Vi tycker också att det är tid att åtgärda Södertälje sluss så att man faktiskt kan förbättra trafiken och även där säkerställa åtgärder som har med klimatet att göra, till exempel bättre utströmning av vatten som man kan reglera på ett fungerande sätt.

Herr talman! Den här regeringen säger att den vill göra en massa saker, och så gör man det också. Och det är ju bra om man tycker att den politiken är bra. Tyvärr är det vissa saker man inte gör. Man står för ett systemöverskridande tänkande som innebär att man ska ändra systemet. Jag har full förståelse – så ska det vara. Om man står för en annan politik ska man genomdriva den.

Tyvärr missar man den största omställningen och den största möjligheten. I den ekonomiska kris vi har just nu med extremt låga räntor och många människor som går arbetslösa vore det ett gyllene tillfälle att ta tillfället i akt och dra i gång det vi har kallat för Green New Deal.

Det innebär att man ser det här som en möjlighet. När vi nu pratar om klimatet är det dags att vi också gör någonting i verkligheten och drar i gång de investeringar som krävs, till exempel på spårsidan. Det kommer

att sätta jättemånga människor i arbete och leda till bestående satsningar i dag som vi kommer att ha nytta av långt in i framtiden, och då kommer kommande barnbarn och barnbarnsbarn inte att säga att vi vältrar över problem och kostnader på dem, utan de kommer att säga att vi var framsynpta politiker som tog de nödvändiga besluten 2009.

Herr talman! Jag ska avsluta med att säga något som även Lena Hallengren var inne på. Det tillhör tydligen regeringens restkompetens – ett nytt begrepp – att man kan bestämma om att trafikverken ska slås ihop. Det är inte så mycket man kan göra åt det, men det är lite trist att det står som en smärre förändring i budgetsammanhang.

Vänsterpartiet har inte någonting att anföra i sak. Jag kan säga att jag personligen tycker att detta är en av de absolut svåraste frågorna. Det finns massor av saker som är positiva om det här funkar och man kan få ett systemöverskridande tänkande, att det inte bara blir väg eller järnväg utan att man i varje enskilt fall tänker på vad som är det optimala just nu och att man kan ta klimathänsyn.

Det finns också sådant som är negativt. När två stora myndigheter slås ihop kan man tänka sig att det är svårt att släppa de gamla reviren och fortsätter i gamla hjulspår eller järnvägsspår, om man vill.

Den mesta kritiken mot detta är att man ska genomföra det så snart och så snabbt. Det är väldigt glädjande att den borgerliga sidan verkar vara helt övertygad om att det kommer att fungera smärtfritt. Det är en enormt stor åtgärd som kommer att ske mitt under en process när man ska ta fram och hantera den nationella infrastrukturpolitiken för en lång tid framåt. Är det verkligen bra tjuvning? Varför är det så bråttom att genomföra det på bara ett par månader?

Jag tror att det finns en ganska betydande intern kritik i alla verk och myndigheter som omfattas av detta. Det är bara att hoppas att det här slår väl ut. Om det inte gör det kommer det att bli katastrof, och det har vi inte råd med om vi ska kunna göra något åt klimatet.

Anf. 159 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag vill yrka bifall till reservation 1.

Vi står här nu. Det är torsdag kväll. På måndag börjar FN:s klimatmöte i Köpenhamn.

På vilket sätt har det med den här diskussionen att göra? Jo, det har med den här diskussionen att göra såtillvida att för Sveriges del härstammar 40 procent av koldioxidutsläppen från trafiken.

Här står vi ledamöter i Sveriges riksdag och diskuterar budgeten för i år, och vi diskuterar också kommande satsningar på vägar och järnvägar. De brukar fungera i 100 eller ibland kanske i 150 år.

Alltså har vi egentligen enorma möjligheter att fortsätta färden likt Titanic med hastighet och kurs mot isberget och en total undergång. Vi har också möjlighet att styra båten åt ett annat håll, för det är det vi kan göra om vi bestämmer oss för att satsa på kollektivtrafik i stället för på vägar.

Uppdrag granskning i går kväll visade att det finns de som tror att det bara är att fortsätta som innan. De tänker att det kommer lite nya bränslen och så får vi elbilar, men det finns ingen anledning att ändra beteendet.

Jag tror att det är fullständigt förödande att tänka på det sättet. Självklart ska vi ta all ny teknik i anspråk, men man får faktiskt också sansa sig och lyssna på experter och myndigheter. Man kan inte räkna hem vinster som är totalt orealistiska. Man måste ha på fötterna innan man påstår saker när det gäller hur snabbt man kan omvandla bilparken.

Den helt säkra vägen som vi har alldeles tillräckligt med underlag för är att en fördubblad kollektivtrafik när det gäller persontrafikandelen minskar klimatpåverkan. Den goda finessen med att koncentrera sig på detta är att frånsett en minskad klimatpåverkan får vi också färre skador och olyckor i trafiken. Det ökar också jämställdheten, eftersom de som inte har tillgång till bil utan är beroende av kollektivtrafik i större utsträckning är kvinnor. Vi ser också till att minska luftföroreningarna i staden.

Den kampanj som har satts i gång av Tågoperatörerna, Bussbranschens riksförbund, Svensk kollektivtrafik, Sveriges Kommuner och Landsting och taxioperatörerna tycker jag att vi borde ha som ledstjärna när vi här i Sveriges riksdag planerar trafiken.

Vad är det då som karakteriserar regeringens politik? Man säger att minst 50 procent av alla nya investeringar ska gå till väg. Vad finns det för underlag för ett sådant påstående? Är det någon myndighet som har föreslagit det? Finns det någon forskare som har föreslagit det? Nej, det är inte ens sakligt grundad politik.

Man satsar också på att höja banavgifterna. Vad kommer det att leda till, allt annat oförändrat? Jo, det leder till högre biljettpriser. Kommer det att underlätta för människor att vilja ta ansvar för klimatet och åka kollektivt i stället för att ta bilen vid varje tillfälle? Givetvis inte.

Det man gör åt trängseln på spåren är att skapa ännu mer trängsel. Man släpper in fler operatörer i stället för att bygga fler spår. Man borde göra precis tvärtom, skaffa fler spår.

Miljöpartiets motion har ett alternativ där vi sätter klimatet och miljön i centrum. Vi menar att naturlagarna inte är förhandlingsbara. Vi kan inte ändra dem, utan vi måste ändra trafiken till den gräns som ekosystemen sätter för vårt beteende här på jordklotet. Det innebär att det vi vill satsa på för framtiden är höghastighetståg, och vi avsätter pengar för det. Vi avser att man ska sätta i gång att bygga. Jag har inte sett någon som helst avsiktsförklaring från Åsa Torstensson i det avseendet. Hon pratar, men det finns inget bestämt uppdrag åt Banverket att planera för det här.

Vi satsar på det undertrafikerade nätet. En del brukar kalla det för lågtrafikerat. Det är så att det inte bara behövs snabba tågtransporter utan alla delar av transporterna behövs, så att det blir ett finmaskigt nät över hela landet med lokal trafik, regional trafik, interregional trafik och trafik över nationsgränserna, om vi ska kunna transportera oss själva på ett bra sätt.

Det innefattar också spårvagnar i städer. Jag har träffat kommunala företrädare för ett stort antal kommuner i Sverige som nu är i full gång med att planera för hur spårvagnstrafik ska kunna göra deras städer mer attraktiva och hur de ska kunna erbjuda kommuninvånarna bra kollektivtrafikresor. Det de säger samfällt är att ska vi kunna klara av det här behöver vi ha stöd genom medfinansiering av staten. Vad vore klokare än att vi använde en del av framtidens infrastrukturmedel för att underlätta så att de här städerna kan få sin spårvagnslinje på plats?

Det vi också gör i Miljöpartiet är att vi lyssnar på Näringslivets Transportråd. Det kanske man spontant skulle tro inte var vår närmaste allierade, och det är det kanske inte i alla sammanhang heller, men när man tittar på deras remissvar när det gäller infrastrukturplanerna ser man att det har stora likheter med Miljöpartiets budgetmotion. Vi satsar på Hamnbanan i Göteborg. Vi satsar på att man lyfter upp det som fanns i Godstransportdelegationens förslag i Hamnstrategiutredningen så att näringslivet kan använda vägen till det som den passar bäst till och järnvägen och sjöfarten som en kombination och på det viset få effektiva transporter utan att ha väldigt många långa lastbilstransporter.

Sammantaget är det med trafikpolitiken man visar om man menar allvar med klimatpolitiken eller inte. När Fredrik Reinfeldt åker runt i världen och säger att Sverige har klarat att minska klimatpåverkan och ändå ha en hyggligt fungerande ekonomi, vad är det han framhåller som exempel? Han framhåller som exempel att vi har koldioxidavgifter, att vi har haft en grön skatteväxling och att vi har trängselavgifter i städerna. Det är bra att han framhåller det, men man skulle också kunna säga att han vid något tillfälle klädsamt kunde konstatera att alla de här förändringarna röstade Moderaterna mot och bekämpade så mycket man kunde.

För att vi igen ska få möjlighet att utveckla trafiken på ett sådant sätt att den inte skadar klimatet och att det leder till de allmänna samhälleliga mål som jag har räknat upp tidigare, trafiksäkerhet, jämställdhet och minskade klyftor i samhället, behövs det ett maktskifte nästa år. Det hoppas jag att väljarna ser till att genomföra.

Anf. 160 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m):

Herr talman! Transportsektorns utveckling och effektivitet är väsentlig för landets förmåga att möta framtida utmaningar som rör klimat, miljö, sysselsättning och regional tillväxt. För att klara detta krävs en samlad politik och ett trafikslagsövergripande perspektiv och förhållningssätt, och det är detta som alliansregeringen åstadkommer.

Herr talman! Efter att vi har inrättat Transportstyrelsen, avskilt produktionsverksamheterna hos Ban- och Vägverken, återstår nu att skapa ett trafikslagsövergripande trafikverk som med hög kompetens kan planera, bygga och förvalta de statliga vägarna och järnvägarna.

Det är spännande att höra oppositionen i det fallet. De vill inte säga nej, men de måste vara kritiska. Jag kan med glädje och stolthet säga att det här är jättebra, men det klarar inte oppositionen.

Det grundläggande uppdraget för den myndigheten är att ur ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för att uppnå funktionalitet, effektivitet och hållbarhet i det samlade transportsystemet. Det är jättebra att vi nu kan se en trafikslagsövergripande planering från en och samma myndighet som bygger vår infrastruktur.

I det här sammanhanget är det också viktigt att säga att utvärderingar och analyser är betydelsefulla, och därför bildar vi också Trafikanalys som ska vara till stöd för detta.

Herr talman! De satsningar på infrastrukturen som alliansen har gjort och kommer att fortsätta göra har som mål att få ett tillförlitligt och säkert transportsystem med hög kvalitet. För att uppnå detta måste vi våga tänka nytt. Alliansregeringen har i varje budgetproposition sedan 2006 gjort nya satsningar, så även i år. Totalt kommer alliansregeringen under

mandatperioden att ha skjutit till 11,4 miljarder kronor extra till infrastrukturen, utöver ordinära budgetramar. Vi pratar alltså om enorma, gigantiska belopp till infrastrukturen.

För nästa mandatperiod har vi egentligen redan klarat av att finansiera hela infrastrukturpropositionen på 417 miljarder kronor. Till detta kommer också att vi har en medfinansiering externt på i storleksordningen 50 miljarder kronor utifrån landet. Jag kan säga att vi har finansieringen klar eftersom vi redan nu har en ramnivå som ligger i nivå med vad infrastrukturpropositionens intentioner är. Vi behöver inte gå till Finansdepartementet och be om extrapengar till infrastrukturen som var den förra regeringens dagliga jobb, där de begärde mer pengar men alltid kom hem och hade misslyckats. Därför nådde de heller aldrig de budgetnivåer som den dåvarande regeringen sade att den ville satsa på infrastrukturen. Det blev en svekdebatt.

Tyvär åstadkom den tidigare regeringen att våra medborgare inte tror på att vi vill och kan åtgärda våra vägar och järnvägar. Men alliansen visar att oss kan man lita på.

Det är intressant att höra i dagens debatt att Socialdemokraterna, vilket jag hoppas att medierna tar väl hand om, tydligen inte tror på några underhållsberg utan säger att det är någonting som är teoretiskt. Det finns inget underhållsberg. Det finns inget eftersatt behov på våra vägar. Jag kan lova Socialdemokraterna att varje medborgare ute i landet märker detta dagligen.

Vänsterpartiet däremot tror bara på ett underhållsberg. De tror inte alls på att vi behöver bygga några vägar. Här ska pengarna bara gå till att rätta till de fel som finns. Jag ser verkligen fram emot vänsterrörelsens gemensamma ställningstagande på infrastrukturområdet en vacker dag – om det kan bli så fint.

Utgiftsområdet omsluter i dag ungefär 40 miljarder till landets infrastruktur. Det är ett gigantiskt belopp. Vi satsar inte bara stora pengar på infrastrukturen utan vi i alliansen är också måna om att vi använder varje krona på rätt sätt. Därför tycker vi att det är riktigt att vi konkurrensutsätter verksamheter och att vi granskar att jobben utförs så effektivt som möjligt. Det är bra.

Det finns också en intressant del i de EU-ansökningar gällande väg- och järnvägsprojekt som har framgångsrikt beviljats med mer bidrag än vad regeringen har prognostiserat för. Detta innebär att fler studier och projekt kan genomföras inom väg- och järnvägssektorn och att alliansregeringen har gjort ett bra jobb när vi nu får hem mer pengar från EU än vad vi hade tänkt oss. Det är bara att tacka för det intensiva jobb som alliansregeringen lägger ned på detta område och inte glömma bort den möjligheten.

Herr talman! Vi berör många områden i dag. Det är lätt att hamna på väg- och järnvägsområdet. Jag skulle gärna vilja diskutera flyg, sjöfart, IT, post och så vidare, men jag avstår från det eftersom mina allianskolleger på ett föredömligt sätt kommer att beröra dessa områden.

Det är faktiskt fascinerande att höra hur oppositionen tycker att vi gör för lite på infrastrukturområdet. Det har aldrig gjorts så mycket som nu inom detta utgiftsområde. Oppositionen är tydlig och trogen traditionen på ett sätt – det måste jag tillstå. Man har alltid mest pengar till infrastruktur när man sitter i opposition. Man bara lovar och har mer till allt

och alla. Den traditionen hålls vid liv. Men politik är faktiskt på riktigt. Det är ingen lek. Det gäller att ta ansvar, prioritera och genomföra det man säger. Det finns faktiskt några projekt som Socialdemokraterna tar upp i sin budgetmotion, och det är bra. Det är något järnvägsprojekt, och ett vägprojekt omnämns.

Jag vill stanna upp vid vägprojektet i Socialdemokraternas budget. Det handlar om satsningen på E22. Jag delar åsikten att det bör ske en satsning även på den vägen, och jag ser fram emot den åtgärdsplanering som ligger framför oss och antligen ger möjlighet till resurser i vårt land.

Jag vill hjälpa er lite på traven när det gäller vägprojekt. Jag vill därför fråga om ni har glömt bort alla andra projekt när ni nu nämner ett enda – just E22. Jag vill särskilt precisera ett projekt, nämligen Förbifart Stockholm. Har ni glömt att säga att ni vill genomföra det i likhet med oss i alliansen, eller vad är ert svar? Vill ni bygga Förbifart Stockholm, eller vill ni inte bygga Förbifart Stockholm? Jag är övertygad om att många förväntar sig ett rakt svar i dag, särskilt med tanke på att det inte står ett enda ord om det i er motion samtidigt som ni nämner andra saker.

Herr talman! Inom trafikutskottets område har vi en mycket intensiv period även framför oss. Mycket har blivit genomfört, men mycket återstår. Det handlar om beslut om den framtida infrastrukturplaneringen. Många frågor handlar om kollektivtrafik, och det finns mycket mer.

Vi har nu haft ansvaret för landets infrastruktur i tre år. Det har redan inneburit mycket positivt ute i landet. Grävmaskiner märks. Det börjar antligen att komma tillbaka grus på våra mindre vägar. Det läggs ny asfalt och rälsar, och det renoveras. Järnvägsväxlar byts ut, och mycket mer sker. Svenska folket ser detta, men oppositionen märker ingenting.

Det finns mycket kvar att åtgärda. Det kan vi tillstå. Det kommer vi att inse under många år framåt. Men vi kan faktiskt redan nu, efter de tre år vi har lett landet, känna oss lite tryggare. Vi tar oss fram lite säkrare på våra vägar och järnvägar. Det är faktiskt märkbart. Det är rätt intressant.

Jag vill lite grann kommentera vad som sades i oppositionens inlägg. Socialdemokraterna nämnde medfinansiering och var kritiska. Jag ska nöja mig med att ta upp den delen. Tycker Hallengren att det är helt fel tänkt att vara med och finansiera en anslutningsväg till ett industriområde eller ett nytt bostadsområde så att en exploatering möjliggörs? Jag tycker att det är fullt naturligt. Jag skulle också vilja att Lena Hallengren tänker tillbaka på hur det var under Socialdemokraternas tid när det var ett kattrakande om vilka som skulle få del av infrastrukturprojekt. Det var förskottering som gällde. Den kommun som på något vis kunde kasta upp pengarna och förlora räntan kunde möjligtvis få ett projekt. Det är väl ingenting som jag tror att Lena Hallengren går ut till sin partigrupp och frågar om, att det skulle ha varit en bättre ordning tidigare än det förslag som alliansregeringen lägger fram i dag.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 161 LENA HALLENGREN (s) replik:

Herr talman! Det finns stora behov. Det framgick tydligt under mitt anförande att det är min och socialdemokratins uppfattning. Men jag ifrågasatte begreppet underhållsberg och vilken summa det handlar om. Jag har hört Jan-Evert Rådström vid tidigare tillfällen säga att vi litar på

myndigheterna. Litar inte Jan-Evert Rådström på Riksrevisionen? Är inte deras granskning relevant?

Jag vill gärna upprepa vad jag sade tidigare. Allt gick kanske inte riktigt fram. Riksrevisionen hävdar att det utifrån tillgänglig information inte går att veta sig styrka eller avfärda Vägverkets uppgift om att kostnaderna för det eftersatta underhållet är 20 miljarder. Vägverket redovisar bristfälliga underlag om kostnaderna för ordinarie eftersatt underhåll till regeringen. Riksrevisionens bedömning är att Vägverkets underlag har betydande brister och inte ger en tillförlitlig bild av de samlade kostnaderna för att upprätthålla tillståndet på vägnätet.

Jag säger inte att det inte finns behov. Behovet när det gäller infrastruktur finns för både vägar och järnvägar. Vi kan gå till vilken del av landet som helst och se att där finns stora behov. Som regeringsföreträdare måste det ändå vara relevant att ta hänsyn till vad Riksrevisionen säger. Är deras underlag korrekt, eller vad är Jan-Evert Rådströms uppfattning om det?

Jag vill passa på tillfället att lyfta upp en fråga specifikt, nämligen trafiksäkerheten. Det kan tyckas vara en liten fråga, men kan Jan-Evert Rådström ägna en liten del av sin replik till att förklara varför det är så viktigt att NTF – en viktig organisation inom trafiksäkerhetsområdet som engagerar många medborgare – inte ska få ett litet organisatoriskt stöd så att organisationen kan fortsätta att utvecklas?

Anf. 162 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Jag börjar med att repetera mina frågor. Tyvärr har Lena Hallengren bara en replik kvar för att ge ett tydligt svar. Jag börjar med att ställa frågorna: Hur går det med Förbifart Stockholm? Är Socialdemokraterna för eller emot byggandet av Förbifart Stockholm? Jag tackar på förhand för ett tydligt svar.

Sedan var det frågan om Riksrevisionen och bristande underhåll. Riksrevisionen ifrågasätter summan 20 miljarder, men man ifrågasätter inte att det finns ett bristande underhåll. Det är en intressant diskussion. Jag skönjer i Lena Hallengrens inlägg att det kanske inte finns något bristande underhåll. Det finns dock ett gigantiskt bristande underhåll, och det är därför vi gör stora satsningar. Vi når inte de 20 miljarder som Vägverket påtalar, så egentligen är det ointressant om det är 20, 18 eller 15 miljarder. Det är nämligen ett enormt stort behov som finns där. Jag har alltså inga problem med att göra satsningar på underhållet, och jag är inte rädd att vi gör för mycket, den saken är klar.

När det gäller trafiksäkerheten tycker jag att det är sorgligt att Lena Hallengren och socialdemokratin fastnar på ett organisationsstöd till NTF. Det är ett organisationsstöd som innebär att man med automatik får x kronor till sin verksamhet. Jag tycker att det är jättebra att NTF har aktiviteter, men vi säger att NTF kanske kan få mer pengar eftersom de söker för projekt hos Vägverket och får projektanslag. Jag hoppas verkligen att NTF har bra projekt. Jag hoppas också att de kanske till och med får mer än 25 miljoner kronor, vilket var det samlade stöd de hade tidigare.

Anf. 163 LENA HALLENGREN (s) replik:

Herr talman! För att börja där Jan-Evert avslutade trappar man snabbt ned organisationsstödet till NTF, väl medveten om att det kan rasera hela organisationen. Jag vill bara veta om det är så att regeringen inte tycker att NTF är viktigt och att trafiksäkerhetsfrågorna inte behöver arbetas med på ett så genomgripande sätt som NTF gör och har gjort under väldigt lång tid.

Jag vill också fråga om Jan-Evert Rådström inte är rädd att det satsas lite för lite på utbyggnad av spårkapacitet. Tycker Jan-Evert Rådström att det är rätt att auktionera ut spårlägen, vilket Brandborn och regeringen föreslog i propositionen *Konkurrens på spåret?* Är det rätt att chockhöja avgifterna för att ransonera den bristande spårkapaciteten? Jag tror att spårbunden trafik knappt nämndes i Jan-Evert Rådströms inlägg, vilket är ganska talande för ett parti som prioriterar framför allt vägar.

För att Jan-Evert Rådström inte ska säga att jag inte på något sätt berör förbifarten – och det är i och för sig inte riktigt det som är diskussionen här; vi kommer att diskutera en åtgärdsplan och då diskutera allt möjligt – vill jag säga som vi tidigare sagt: Vi tycker att förbifarten är en viktig del av en lösning i Stockholm. Vi har inte backat på det. Åtgärdsplanen och hela diskussionen om trafiklösningen ska vi dock diskutera vid ett senare tillfälle. Jag ser då fram emot att få diskutera spårbunden trafik och kollektivtrafik – ord som Jan-Evert Rådström inte ens nämner när han använder mer än tolv minuter.

Anf. 164 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Jag nämnde ett antal gånger järnvägens betydelse och de satsningar vi gör. Det är märkligt att Lena Hallengren säger att vi satsar för lite på spår samtidigt som hon vet att denna regering satsar mer på järnvägsområdet än den förra regeringen någonsin gjorde.

Det är också märkligt att Lena Hallengren i en så viktig debatt som den om en budget för vår infrastruktur pratar om 25 miljoner i organisationsstöd. Det gör hon i sin huvudreplik till mig som företrädare för alliansen. Jag säger fortfarande att jag hoppas att NTF har så bra projekt att de genom sina projektansökningar får enormt mycket pengar för sin verksamhet. Jag kan inte stå inför svenska folket och säga att det finns en organisation som vi med automatik ska ge pengar när det finns andra organisationer inom trafiksäkerhetsområdet som faktiskt får söka sina pengar i organisationsstöd och inte får några automatiska pengar som bara kommer årligen. Jag tycker nästan att det är genant att man kan försöka prioritera en organisation så radikalt framför alla andra.

Vi hör när det gäller Förbifart Stockholm att Lena Hallengren säger att det inte ingår i denna diskussion. Men det är ju just för att ni utesluter Förbifart Stockholm och nämner andra infrastrukturprojekt som vi måste ta upp frågan. Nu kunde vi dock skönja att det handlar om att det skulle tas en diskussion om en helhetslösning för Stockholm som Socialdemokraterna med ska göra sina vänstervänner.

(LENA HALLENGREN (s): Det sade jag inte.)

Det innebär tydligen en risk för att Socialdemokraterna inte står kvar i Förbifart Stockholm.

Anf. 165 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Herr talman! Jag börjar med att fråga Jan-Evert Rådström om en höjning av banavgifterna. Regeringen bedömer att banavgifterna kan fördubblas inom en fyraårsperiod. Tror Jan-Evert Rådström att det leder till fler eller färre resande i kollektivtrafiken? Det är den viktiga frågan.

Sedan noterar jag att Jan-Evert Rådström pratar om att det nu finns mer pengar till spår än någonsin förut. Men reser du någonsin till Skåne? Kommunstyrelsernas ordförande i Trelleborg, Lund och Helsingborg säger allihop: Vi måste ha pågatåg till Trelleborg, och vi måste få kollektivtrafiken i Skåne utbyggd.

Vi märker av klimatförändringarna mer än andra delar av Sverige; vi har ingen landhöjning. Om länsstyrelsens prognoser slår in kommer en tredjedel av Vellinge kommun att stå under vatten inom hundra år. Det är inte märkligt att vi och även borgerliga företrädare i Skåne ser att det är spårtrafik vi måste satsa på i första hand. De är inte nöjda. De tycker att regeringen sviker när den lägger så lite i Banverkets budget i relation till Vägverkets budget.

När det gäller underhållsberget har jag också läst Riksrevisionens rapport. Man ska notera att det handlar om 8 miljarder om året. Det är alltså mycket pengar, och de ger inga belägg för detta utan säger att Vägverket inte har koll på det. Det finns ingen styrning av dessa pengar. Jag undrar om det inte vore lite intressant om regeringen styrde sin myndighet, om man hade mål och kontrollerade att de uppfylls innan man började prata om något. Det finns inget belägg för vare sig ett underhållsberg eller något annat, för man har inte koll på verksamheten.

Anf. 166 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Första frågan gällde höjningen av banavgifterna. Vi kan enligt Banverkets egna uppgifter konstatera att banavgifterna i Sverige ligger på 4:47 kronor per tågkilometer. I exempelvis Schweiz är det 52 kronor och i Tyskland ungefär 40 kronor, och så vidare.

Det som är intressant när vi diskuterar banavgifter är att det inte är så att banavgifter med automatik ska höjas. I vissa tider kan det till och med vara så att de ska sänkas. Det kan vara en möjlighet för exempelvis ett godståg att se att det är sänkta banavgifter när det är god tillgång på spår. Man kan alltså sänka banavgifterna, och då blir det mer attraktivt att använda den tiden än att använda peaktid. Jag är övertygad om att det kommer att bli fler resande när vi har en tanke med varför vi har banavgifter och hur vi använder banavgifterna på ett förnuftigt sätt.

Återigen: Även Karin Svensson Smith vet väl om att alliansregeringen satsar mer pengar på väg och järnväg. Vi är också klart medvetna om det klimathot som finns, och därför gör vi denna satsning. Jag hörde tyvärr inte Karin Svensson Smith ta den debatten för något år sedan, utan det var i samband med maktskiftet som det inträdde för Karin Svensson Smith i stor utsträckning.

Vi har hört att också Karin Svensson Smith tillhör den skaran som ifrågasätter underhållsberget, och det är ju intressant. Nu har vi Miljöpar-

Anf. 167 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att inte slarva med skattebetalarnas pengar – 8 miljarder om året är ganska mycket, och det är vad underhållet av vägar kostar i dag. Om Riksrevisionen påtalar att det finns allvarliga brister tycker jag att det är något vi ska ta itu med och se till att pengarna används på det sätt de ska.

Jag förstod inte riktigt vad du menade – sade du att det blir fler resande när man höjer banavgifterna? Regeringens bedömning är att man totalt sett inom en fyraårsperiod kan dubbla banavgifterna. Jag kan inte förstå hur det kan bli fler resande av det. Allt annat är oförändrat om det blir dyrare, men – och jag kanske läste fel när jag läste marknadsekonomi – det leder ju till att färre efterfrågar.

Det blir relativt sett billigare att ta buss eller åka på annat sätt. Jag förstår inte ditt resonemang.

Har du tid över får du väldigt gärna kommentera synpunkter från Näringslivets Transportråd eller varför inte från Västsvenska handelskammaren. De är väldigt missnöjda med att man inte lyfter fram hamnstrategin, inte tar upp förslagen till omlastningscentraler och inte prioriterar Hamnbanan till Göteborg. Göteborgs hamn är oerhört viktig för näringslivet. Om man ska få sitt gods till och från Sverige behöver man en rationell anslutning. Varför kommer Hamnbanan så sent? Varför satsar man inte på Göteborg och Borås när det gäller spår, som Västsvenska handelskammaren efterlyser? Man skulle kunna förvänta sig att en borgerlig regering lyssnar på näringslivet.

Anf. 168 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Jag börjar med att kommentera det senaste. Ja, Näringslivets Transportråd är kritiskt därför att vi vill ha än mer infrastruktur byggd, drift och underhåll, små satsningar som har stor betydelse för vårt land. Men det som Karin Svensson Smith glömde att nämna är att de är jättekritiska till Miljöpartiets ställningstagande på järnvägsområdet, att pengarna ska gå till en höghastighetsjärnväg. Det säger de definitivt nej till. De vill att järnvägsinvesteringarna i första hand ska gå till att förbättra den infrastruktur som vi har. Jag kan glädja Näringslivets Transportråd med att säga att vi gör allt vi kan för att åtgärda de brister som i dag finns. Det är därför som vi gör så stora satsningar där. Det är därför som vi satsar mer än vad vänsterregeringen tidigare gjorde på järnvägssidan.

Karin Svensson Smith talar om slarv med underhåll och om 8 miljarder kronor. Nej, det är precis som jag sade i mitt anförande, att varje skattekrona är viktig. Därför vill vi konkurrensutsätta de aktörer som jobbar med underhåll och byggande av våra vägar och våra järnvägar. Vi tycker inte att det ska vara en myndighet med en byggsektor som med automatik utför jobbet men där man inte får effektivitet fullt ut av åtgärderna. Vi ser redan nu – konjunkturedgång förvisso – att ett projekt hos Vägverket och Banverket blir 1,2 miljarder kronor billigare än man hade tänkt sig på grund av konkurrens. Det är faktiskt ganska glädjande.

Anf. 169 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Det var någon tänkare som sade: Därtill är jag nödd och tvungen. Det var ungefär så det var. Det gick inte att låta bli att begära replik eftersom Jan-Evert Rådström var så yvig i sin kritik och sina påståenden.

Jag konstaterade att han litet hånfullt sade att Vänsterpartiet inte vill bygga några nya vägar, där ska man bara ta hand om underhållet. Jag uppfattade att det var kritik.

Sedan hör man Jan-Evert prata i andra riktningen. Några nya järnvägar behöver vi inte ha, utan vi ska ta hand om dem vi har. Helt olika preferenser tydligen vad gäller det ena och det andra.

Vi är så vidsynta att vi accepterar att vi kan behöva någon ny väg då och då, till exempel om den går rakt igenom en stad och det inte finns några sakskaal till att inte göra det och man inte kan hitta några åtgärder för att lösa det ur klimatsynpunkt. Det är bara att titta på vårt budgetförslag. Vi har pengar till nya vägar. Men det är helt rätt, och det sade jag i mitt anförande, att vi satsar betydligt mer på underhållssidan och på bärighetsåtgärder. Vi vill ta hand om det kapital vi har lagt ned i våra vägar.

Det är också sant att vi satsar betydligt mer på järnväg än på väg. Det tycker vi är en helt riktig prioritering med tanke på vilken påverkan det ena och det andra har på klimatet. Man kan inte låtsas att man värnar om klimat och sedan ändå bara bygga vägar, något som Moderaterna verkar vara tillbaka i.

Den viktigaste frågan är det här med medfinansiering. Är det verkligen rätt, Jan-Evert, att till exempel Degerfors kommun ska avsätta nästan 4 miljoner kronor till Citybanan i Stockholm? Varför ska inte en massa andra kommuner som ligger på lite längre avstånd i ett annat väderstreck vara med och betala i så fall? Är det något speciellt som gör att just de här aktuella kommunerna har en så stor förmån av Citybanan? Är det inte så att en mycket stor del av trafiken i Sverige på spår går via Stockholms Central? Varför ska inte alla som bor i det här landet vara med och betala den satsningen? Det vore väl det enda rimliga.

Anf. 170 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! För att svara på frågan om medfinansieringen: Det var en förhandling som gjordes. Där såg vi en möjlighet att få detta projekt, Citybanan i Stockholm, till stånd med en medfinansiering från andra kommuner. Jag förutsätter att Peter Pedersen har så framsynta politiker i sin kommun att de fattar beslut som de tror på. Jag har svårt att se att kommunföreträdare i din egen kommun säger ja fast de icke tycker om det. Det är klart att det är viktigt även för Degerfors att Citybanan blir av för, precis som du säger, trafikens skull. Det krävs gigantiska belopp för att klara av en sådan finansiering. Det måste vi naturligtvis göra tillsammans.

Det var väl den enda fråga jag fick, och jag vill passa på att ställa en fråga. Peter Pedersen är Vänsterpartiets trafikpolitiska talesman. Det var tydligen oklarhet i, som jag uppfattade det, var Socialdemokraterna egentligen står i fråga om Förbifart Stockholm i dag. Var står Peter Pedersen och Vänsterpartiet i den frågan? Jag tror att det är intressant för svenska folket att få höra det. Det ska komma ett regeringsalternativ här

Anf. 171 PETER PEDERSEN (v) replik:

Herr talman! Det är ett känt retoriskt knep att växla upp på ett nytt spår eller, i det här fallet, en ny väg om man inte vet vad man ska svara på de frågor som ställts. Jag tror inte att det är obekant att Vänsterpartiet inte jublar och applåderar för byggandet av Förbifart Stockholm. Den frågan måste lösas på något vis, och det kommer vi att klara av inom oppositionen, som förhoppningsvis blir ett regeringsalternativ – ja, det är jag helt övertygad om.

Nu gällde frågan medfinansieringen. Jag vill veta: Var går den absoluta gränsen till exempel i Värmland där man anser att det är rimligt att vissa betalar och vissa inte och där det är kloka politiker eller inte kloka politiker? I Laxå kommun, strax söder om Degerfors, var det ordförandens utslagsröst som avgjorde att man gick med på finansieringen. Hade han inte gjort det hade hela förslaget fallit. Alla berörda kommuner skulle stå bakom avtalet i Örebro län, annars skulle det falla.

Jag kan acceptera att det kan finnas krav på en medfinansiering om man vill få en pendeltunnel och har krav på att stationerna ska vara utformade på ett visst sätt utöver det vanliga. Men här pratar ni stolt om 50 miljarder i medfinansiering. Allt det här tror jag väl inte handlar om att kommuner och landsting ska pumpa in pengar i. Det finns andra former av medfinansiering också.

Vad är själva syftet? Kan man förvänta sig att detta kommer att sprida sig till fler samhällssektorer? Man kommer att säga: Vill ni ha någonting får ni vara med och betala? Ni säger: Nej, det här har ingen betydelse för prioriteringen. Det är ungefär att man bara ska visa sitt intresse, att man ska vara positivt lagd och inte negativ. Om det inte har någon betydelse för prioriteringen vad man gör får man ändå de här satsningarna, eller? Det är rent struntprat! De som orkar låna de här pengarna, prioriterar bort annan verksamhet i sin kommun och lägger dem på den här typen av satsningar går naturligtvis före kön. Det kommer alltid att gynna de större och starkare kommunerna i det här landet, och det är inte där du och jag bor.

Anf. 172 JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik:

Herr talman! När det gäller Degerfors och den medfinansiering som görs tror jag att vi fattar kloka beslut. Vi har även fattat följdbeslut om infrastruktursatsningar som gör att vi kan göra avskrivningar. Det gör att den kostnaden årligen blir relativt låg, beroende naturligtvis på hur stor satsning som görs.

Jag tycker att det är ett betydligt mer smakfullt sätt än den utpressning som gällde i tidigare politik: Lägg pengarna och betala räntan, så kommer ni före i kön! Det var ett sätt som jag inte alls kände var tillfyllest.

Jag tror fortfarande att medfinansiering är ett bra alternativ. Det är många infrastrukturprojekt som ger positiva regionala effekter. Folk kan bosätta sig, det går att bygga och det går att exploatera markområden på ett helt annat sätt. Då ska man vara med och ta en del av den kostnaden. Den politiken tycker jag är ganska sund.

Kommunikationer

Anf. 173 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! I dag mitt på dagen hade jag besök av en busslast politikerskolelever från Hälsingland. Vi har haft studiecirkel i Centerpartiet och försökt ragga lite nytt folk till politiken.

Jag fick frågan av politikerkoleleverna vad som är det bästa och det sämsta med politiken och riksdagsarbetet. Jag redogjorde för allt det goda, det intressanta och det spännande som politiken innehåller, och jag sade att det sämsta med politiken är att den är så nyanslös. När man sitter i majoritet är allting frid och fröjd, och när man är i opposition är det bara elände, elände från regeringen. Men jag vägrar att acceptera och tro att allt förnuft under en fyraårsperiod är samlat på den ena sidan bordet och att det nästa period är samlat på den andra sidan bordet. Det finns goda tankar från båda sidor. Men när man lyssnar på oppositionen här i dag får man dess värre bekräftat just detta att det är fullkomligt utan nyanser. Allting är elände som den här regeringen gör – bara, bara elände. Lars Ekborg hade en sketch en gång när Erlander var statsminister på temat elände, elände, elände, Erlander. Man kommer osökt att tänka på den.

När allianspartierna fick ta över för tre år sedan fanns det oändligt mycket att göra på transportområdet, stora uppdämda behov och många underlåtenhetssynder att ta itu med. Vi fick ta över ett järnvägsnät som var starkt nedslitet och vanvårdat. Europeiska järnvägsunionen konstaterade till och med att Sverige var allra sämst i klassen när det gällde att sköta drift och underhåll av vårt järnvägsnät, efter tolv år av socialdemokratiskt styre. Det gillar man inte att höra på den rödgröna sidan som var ansvarig för situationen, men så var det.

När det gällde biltransporterna och vägnätet var det ungefär lika illa. Ett underhållsberg på 20–30 miljarder, Lena Hallengren, och Europas i särklass tyngsta, äldsta och mest bränsletörstiga bilar har Vägverket sagt att vi hade 2006 i Sverige. Det var vad vi fick ta över. Och så dristar sig Lena Hallengren att ifrågasätta underhållsberget. Hade hon rådgjort med den som kan vägar bäst i den socialdemokratiska trafikutskottsgruppen, Hans Stenberg i Sundsvall, är jag inte säker på att hon hade formulerat sig på det sättet. Jag tror att han, liksom jag, med erfarenheter av många, många mil väg i Västernorrland och Gävleborg – Norrland – kan vittna om det enorma behov av bättre underhåll och drift som vårt vägnät har. Jag är inte säker på att Hans kan åka hem till SCA och andra pappersindustrier och säga: Nja, vi har ett ganska bra vägnät här. Vi behöver nog inte så mycket pengar.

Naturligtvis kan Riksrevisionen hitta detaljer som inte är hundra procentigt väl underbyggda. Men att ifrågasätta att vi har ett underhållsberg, fortfarande – vi har inte lyckats beta av alltihop – tycker jag är magstarkt i överkant.

Både väg- och järnvägssatsningarna har ökat rejält sedan vi tog över år 2006. Vi har gjort en närtidssatsning på över 10 miljarder kronor, som Jan-Evert Rådström redogjorde för. Investeringarna på järnväg har ökat till att för 2009, om nu Lena och Karin lyssnar, vara 11,2 miljarder kronor. År 2006, det sista året ni regerade, var de mindre än hälften. Vi har alltså fördubblat investeringarna på järnvägssidan, och så säger ni att vi inte bryr oss om spår, järnväg och tåg.

Nu tillförs det pengar. Men det är en väldig utmaning att ta sig an att ställa om trafik och transporter så att vi klarar både transportbehoven som finns för människor och varor och ansvaret för miljö och klimat. Karin Svensson Smith var inne på klimatkonferensen i Köpenhamn.

För Sverige är det särskilt viktigt att vi går i spetsen och agerar offensivt just nu som ordförandeland i EU och inför den stora klimatkonferensen i Köpenhamn, men också för att vi är och har varit ett land som under lång tid haft ett gott rykte i vår omvärld när det gäller förmågan att förena ambitioner om ekonomisk utveckling med miljöansvar.

Det är välkänt att transportsektorn står för cirka en tredjedel av de klimatpåverkande utsläppen. De måste minskas rejält. Och det är egentligen ointressant hur lätt eller svår den här omställningen är. Det är för att den är helt nödvändig som vi måste ge oss på den.

Centerpartiet och alliansregeringen vill se ett väl utvecklat transportsystem med säkra, miljövänliga och tillgängliga transporter. Men det ska också vara samhällsekonomiskt effektivt, och det ska vara en långsiktigt hållbar transportförsörjning för både medborgare och näringsliv i hela landet.

Som transportsektorn ser ut i dag – bilar, lastbilar, sjöfart och framför allt flyg – späder den på miljöbelastningen och klimatpåverkan, främst genom utsläpp av stora mängder växthusgaser. Av de totala svenska utsläppen står transportsektorn för cirka en tredjedel, som jag tidigare sagt, och av detta kommer den alldeles övervägande delen just från vägtrafiken. Transportsektorn beräknas släppa ut ca 20 miljoner ton koldioxid. Privatbilismen svarar för 13 miljoner ton och godstransporterna för drygt 5 miljoner ton av dessa utsläpp.

Herr talman! Menar vi allvar med våra miljöambitioner är det därför helt klart att vi står inför en väldig utmaning att ställa om. De växande transportbehoven måste i ökad utsträckning klaras med mer kollektivtrafik, med nya bränslen och energieffektivare och mer bränslesnåla fordon på våra vägar och med mer transporter på järnväg och till sjöss.

En stegvis ökad energieffektivitet i transportsystemet och ett brutet fossilberoende är nödvändigt. År 2030 bör Sverige ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen.

Transportsektorn måste också bidra till att våra miljömål nås, och den måste bidra till minskad ohälsa. Vi talar ofta om nödvändigheten att minska antalet olyckor, att minska antalet dödade och svårt skadade, som vi lyckats ganska bra med under det senaste året. Vi har reducerat antalet döda med uppemot 100 personer. Men vi får inte glömma bort de lika många människor som drabbas av ohälsa på grund av partiklar och utsläpp från vägtrafiken främst i storstäderna.

Nu sätts kraftfulla åtgärder in för att ställa om till ett mer långsiktigt hållbart transportsystem. Fyra av tio bilar som säljs under 2009 är miljöbilar. Försäljningen av bilar med låga CO₂-utsläpp ökar starkt. Regeringen stöttar omställningen bland annat genom att man är befriad från fordonsskatt under fem år vid köp av miljöbil. Vi ökar differentieringen i fordonsskatten så att bilar som släpper ut mycket koldioxid får högre skatt och fordon med mindre utsläpp lägre skatt.

Nu tillförs också mer pengar i budgetpropositionen som vi diskuterar just nu. 1,6 miljarder ytterligare tillförs infrastrukturen under åren 2009–2011. Medlen kommer att användas för insatser inom väg- och

järnvägssektorn i syfte att dämpa sysselsättningsnedgången och skapa ökad tillgänglighet i transportsystemet. Under 2009–2010 tidigareläggs åtgärder motsvarande ett belopp om 753 miljoner kronor främst för att åtgärda eftersatt underhåll. På järnvägsområdet tillförs 547 miljoner kronor under 2009–2010 för att redan pågående projekt ska kunna byggas både snabbare och mer rationellt.

Herr talman! Den svaga konjunkturen innebär att det nu finns möjligheter att ta till vara lediga resurser inom byggsektorn som kan användas för statliga investerings- och underhållsinsatser. Förstärkta satsningar på infrastrukturunderhåll och investeringar innebär insatser som kan ge jobb redan på relativt kort sikt. Det bidrar till att dämpa sysselsättningsfallet. Därtill är satsningarna viktiga tillskott för ökad tillgänglighet i transportsystemet.

Men oppositionen vill som alltid mer. Åtminstone den socialdemokratiska delen av oppositionen, som ju är starkt splittrad i viktiga delar när det gäller hur pengarna ska användas inom transportområdet, är som alltid alla goda gåvors givare. Med några finurliga verktyg tycks Socialdemokraterna också kunna reglera globala finanskriser. Man ökar anslagen till väghållning, man ökar anslagen till järnvägen, man ökar anslagen till kollektivtrafiken och mycket mer.

Den tidigare statsministern Göran Perssons kloka ord om att den som är satt i skuld inte är fri distanserar man sig nu ifrån med stora kliv. Med 40 miljarder kan man öka på investeringsramen för den kommande planperioden och räknar sedan med att Bo Lundgren på Riksgälden kan tillhandahålla pengarna. Eller ska man låna den sedelpress som Vänsterpartiet tidigare tycks ha haft tillgång till?

Visst kan lånefinansiering ibland vara befogad för att få en mer effektiv byggproduktion, men alltför vidlyftig lånefinansiering kan också innebära en urholkning av budgetdisciplinen.

Alliansregeringen kommer inte, som den förra regeringen och nu Socialdemokraterna i opposition, att ge sig på att bygga på krita eller på andra sätt urholka ansvaret för statsfinanserna. Vi ser till att med egna pengar, inte lånade pengar, klara angelägna väg- och järnvägssatsningar som både möter dagens behov och framtidens utmaningar. Vi löser finansieringen på ett ansvarsfullt sätt.

Det som är starkt besvärande för oppositionen när vi nu debatterar budgeten för 2010 på trafikområdet är att oppositionen går i sådan otakt. På vägområdet säger Socialdemokraterna plus 551 miljoner kronor för år 2010. Minus 2,2 miljarder, säger Miljöpartiet. Ja till mera pengar för drift och underhåll, säger Vänstern som samtidigt vill byta system och gå över till investeringsbudget.

Det är en starkt splittrad opposition som inte kan redovisa hur det skulle se ut om de mot förmodan skulle få bestämma inriktningen.

Herr talman! Låt mig avsluta med några ord om det mest omfattande vägnätet i vårt land. Det är det enskilda vägnätet med bland annat väldigt många skogsbilvägar. Sveriges vägnät består av nästan 10 000 mil statliga vägar, 4 000 mil kommunala gator och vägar och 28 000 mil så kallade enskilda vägar. Jag säger så kallade därför att detta vägnät huvudsakligen är tillgängligt för alla medborgare i landet.

Detta enskilda vägnät var under många år av socialdemokratiska regeringar styvmoderligt behandlat, vilket framkallade ett stort behov av

både ökade drifts- och underhållsätgärder och också investeringar. I samband med närtidssatsningen förra året gjordes en särskild satsning på investeringar på enskilda vägar. Nu har vi etablerat nivån på denna satsning så att mer än 1 miljard kronor årligen satsas på de enskilda vägarna. Det är en nivå som ligger väl i linje med de behov som redovisats från Riksförbundet Enskilda Vägar. Satsningen på enskilda vägar är en satsning på hela landet och den är mycket välkommen efter årtal av underfinansiering också på detta område.

Herr talman! Jag ser att min talartid har löpt ut. Jag skulle ha sagt något om IT, den bredbandsstrategi som regeringen har lagt fram. Eliza Roszkowska Öberg får ta den delen av debatten.

Anf. 174 NINA LARSSON (fp):

Herr talman! Ärade kolleger i trafikutskottet och andra åhörare!

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Att resa är något fantastiskt. Vår fria rörlighet, vår mobilitet, är i grunden något positivt. Resor och transporter leder till ökat utbyte, handel, möten, innovationer, nya erfarenheter och ökad förståelse – allt som bidrar till vårt välstånd och till vår utveckling.

Globaliseringen innebär massor av möjligheter, men den internationella konkurrensen är stenhård och vi kommer att få se geopolitiska tyngdpunktsförskjutningar vare sig vi vill eller inte. Europa kommer att tappa i välstånd och inflytande, och Asien kommer att växa. Förutsättningarna för Europa och Sverige att klara av den internationella konkurrensen någorlunda hänger på befolkning, utbildning, teknologi, råvaror och infrastruktur. Även vilket organisationsklimat vi väljer – om vi väljer monopol eller fri konkurrens – spelar stor roll.

Liberal politik är aldrig rädd för framtiden. Som liberal ser jag fram emot den.

Sverige är ett av världens mest handelsberoende länder. Det är så vi har byggt vårt välstånd. Detta handelsutbyte kommer fortsatt att vara vår framgång. Detta ställer höga krav på vårt transportsystem, och infrastrukturen är en av de avgörande delarna för att vi ska kunna hävda oss i den allt hårdare internationella konkurrensen.

Transportsystemet står också för ännu fler utmaningar. Att motverka jordens temperaturhöjning är en av vår tids viktigaste uppgifter. Detta innebär inte att vi ska sluta resa. Det innebär att vi måste använda hela transportsystemet mer effektivt och fasa ut bränsle och energiproduktion som bidrar till utsläpp av växthusgaser.

Den största faran är protektionism – att vi reglerar och missgynnar utbyte med andra delar av världen. Handelshinder och transportfientlighet leder till att vi blir fattigare och till att vi förlorar våra möjligheter att motverka jordens temperaturhöjning. Protektionism leder till minskat utbyte vilket gör oss intoleranta. Som intolerant nation har vi inte mycket att komma med, vare sig i inflytande internationellt eller för eget välstånd.

Hinder och barriärer ska rivas. Sverige bör inte bara gå över till euro utan vi bör också öka våra satsningar på gränsöverskridande infrastruktur. Detta kommer framöver att vara avgörande. Möjligheterna att knyta Sverige närmare Europa och på bästa sätt nyttja det som EU möjliggör

genom rörelsefrihet för varor, tjänster och människor kommer att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft.

Här och nu debatterar vi budgeten för utgiftsområde 22, kommunikationer. Alliansregeringen har under hela denna mandatperiod höjt anslagen till infrastruktur och fortsätter även nu på den inslagna vägen med ökat fokus på drift och underhåll samt högre anslag till investeringar i såväl järnväg som väg.

Särskilda satsningar har även gjorts på drift och underhåll i så kallade krisåtgärder dels för att dämpa nedgången i sysselsättningen, dels för att man under lågkonjunktur får mer infrastruktur för pengarna.

Att få ut mer infrastruktur för pengarna och öka produktiviteten har varit prioriterat under denna mandatperiod. Bolagiseringen av Vägverket Produktion till Svevia var riktigt lyckad. Den nyligen beslutade bolagiseringen av Banverket Produktion till Infranord AB kommer också att leda till ökad transparens och konkurrens vid upphandling av infrastrukturbyggande och drift och underhåll.

Oppositionen å sin sida vill ändra hela finansieringen och skjuta över kostnaderna på kommande generationer genom att lägga samtliga infrastrukturinvesteringar som lånefinansiering. Man vill också i ökad utsträckning styra över vilka transportslag som får tilldelning eller inte. Man vill inte bygga Förbifart Stockholm eller göra andra angelägna vägsatsningar, möjligen med något undantag.

Jag värnar om såväl E22 som Förbifart Stockholm. Jag värnar om anslag till bärighet och tjälsäkring och andra angelägna insatser inom investering, drift och underhåll. Jag värnar om de höjda anslag till järnvägen som alliansregeringen har tillfört. Kapacitetshöjande åtgärder möjliggör mer järnväg och mer tåg på rälsen. Mer pengar till drift och underhåll skapar ett mer driftsäkert system.

Förbifart Stockholm är en välbehövd satsning som stärker Stockholmsregionen och binder samman Stockholm. Detta kommer att bättra på huvudstadens expansion och möjligheterna att på allvar konkurrera med andra städer runt om i världen.

Konkurrensen om idéer och om kunskapsintensiv arbetskraft är genuint global. Vår möjlighet att locka till oss detta ligger i att utveckla våra storstadsregioner och i att vi utvecklar goda kommunikationer med hela Sverige för god tillgänglighet till natur och kultur. Denna utmaning tar vi i Folkpartiet på största allvar, och det är glädjande att alliansregeringen levererar.

Fram till i vår pågår den åtgärdsplanering som vi lade fast ramarna för i denna kammare för cirka ett år sedan. Nu ska listor och prioriteringar göras. Tack vare att alliansregeringen har höjt ramanslagen kommer fler angelägna satsningar att bli av.

Men vi kan inte nöja oss med detta. Vi behöver arbeta för ytterligare satsningar på infrastrukturen för att det stärker vår internationella konkurrenskraft. Strategiska satsningar som att komma vidare med att introducera höghastighetståg i Sverige är otroligt angelägna och jag hoppas att den fortsatta processen leder till detta.

Herr talman! I detta betänkande behandlas även en motion om en ändring av de transportpolitiska målen, vilket är mycket märkligt. I motion och reservation menas att jämställdhetsmålet har försvunnit, vilket är helt felaktigt. Det framkom också i den debatt som vi hade här i kamma-

ren när vi antog de nya transportpolitiska målen. Det övergripande transportpolitiska målet ligger fast, att transportpolitikens mål ska vara att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Till detta fördes ett funktionsmål gällande tillgänglighet och ett hänsynsmål gällande säkerhet, miljö och hälsa.

Detta tillgänglighetsmål lyder: Transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, det vill säga likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Även i preciseringen av tillgänglighetsmålet lyfts jämställdheten fram. Det påpekas att arbetsformer, genomförande och resultat av transportsystemet ska medverka till ett jämställt samhälle.

Problemet har alltid varit tillämpningen av målen. Det är ingen skillnad jämfört med de tidigare målen, utan detta har man brottats med ända sedan man införde de transportpolitiska målen. Frågan är om det blir bättre med den nya strukturen än med den gamla. Mycket talar för att det kan bli så. Inte minst genom att det har införts en enklare struktur blir de transportpolitiska målen mer kommunicerbara, och därmed ökar möjligheterna att de också används i större utsträckning.

Herr talman! Förra torsdagen åkte jag mycket effektivt med buss från Örebro till Karlstad. Det är en tur som går betydligt smidigare nu än tidigare tack vare ett motorvägsbygge som beslutades under den förra regeringens tid, och som snabbades på av denna regering och äntligen är klart. Vi behöver fortsätta hantera hela vår infrastruktur på ett transportslagsövergripande sätt. Bara genom att motarbeta stuprören kan vi få till ett effektivt utnyttjande av hela transportsystemet och då möjliggöra för fler att välja att resa kollektivt och få effektivare och hållbara transporter som motverkar jordens temperaturhöjning. Jag är glad över att mer medel till infrastrukturen tillförs även i denna budget. Det är vida känt att alliansregeringen faktiskt är bäst när det gäller. Det bådär nämligen gott för framtiden. För jorden är ung, livet är ett äventyr, och allting, mina vänner, är möjligt.

Anf. 175 ANNELIE ENOCHSON (kd):

Herr talman! Detta är alliansregeringens fjärde budget som lämnas till riksdagen. Regeringen har medvetet under denna tid arbetat för en samlad politik och för ett trafikslagsövergripande perspektiv och förhållningssätt.

Förra året redovisade vi närtidssatsningen för 2009 och 2010 på 7,6 miljarder som vi nu kan se resultat av. Det byggs infrastruktur som aldrig förr runt om i vårt land. Med denna budget satsar regeringen ytterligare 1,6 miljarder för åren 2009–2011. Dessa medel kommer att användas för insatser inom både väg- och järnvägsområdet i syfte att dämpa sysselsättningsnedgången, vilket också Sven Bergström nämnde.

Det känns bra att som kristdemokrat vara delaktig i en regering som satsar så mycket på både järnväg och väg och på både nyinvesteringar och underhåll. Vi satsar inte bara på storstäder utan på hela landet. Sverige kommer med den satsning som nu görs att få en acceptabel vägstandard även i glest befolkade områden.

Investeringar i vägnätet har stor betydelse för att öka trafiksäkerheten och för att minska antalet dödsoffer. Trafiksäkerheten är en hjärtefråga för Kristdemokraterna. Sedan den 1 februari 2009 har statliga myndigheter krav på sig att införa alkolås, och målet är att 75 procent av statens fordon ska ha alkolås 2012. Kommuner och landsting ligger redan långt framme i detta arbete, bland annat då det gäller krav på alkolås i skolskjutsar. Det känns också tryggt att veta att Sverige arbetar aktivt för att införa obligatoriska krav på alkolås i kommersiella bussar och lastbilar inom EU. I dag har regeringen fattat beslut om en nedre gräns för sjöfylleri på 0,2 promille alkohol i blodet. För att omfattas av den nya promileregeln föreslås att fartygen antingen med motordrift ska kunna framföras med en hastighet om minst 15 knop eller ha ett skrov som är minst tio meter långt. Regelen föreslås gälla både yrkessjöfart och fritidssjöfart. Äntligen, säger jag.

Under alliansregeringens år har mycket hänt på kommunikationens område. Just nu håller regeringen på med åtgärdsplaneringen för åren 2012–2021 och hur de 217 miljarderna som regeringen har avsatt ska fördelas i olika infrastruktursatsningar runt om i landet. Härtill kommer också medfinansieringssatsningarna på ca 50 miljarder som gör att detta blir den största satsningen på att bygga ut och underhålla vår infrastruktur som vi någonsin haft. Inkluderat det västsvenska paketet skulle det bli runt 62 miljarder i medfinansiering. Där ligger Socialdemokraterna i Västsverige mycket starkt bakom denna medfinansiering.

Massor av utredningar har genomförts eller är på gång i syfte att få bättre och snabbare byggd infrastruktur i landet. Utredning pågår på de olika trafikverken om att förändra den ekonomiska planeringsprocessen så att den blir kortare över tid och mer flexibel. Samtidigt pågår en parlamentarisk utredning som har till uppgift att föreslå förändringar i regelverket så att byggandet av infrastrukturen kan effektiviseras.

Herr talman! Höghastighetsutredningen lämnade sitt betänkande i september. Där redovisar man en dragning för ett höghastighetståg som förbinder Göteborg med Stockholm och Malmö. I förslaget redovisas nya former för privat finansiering, där privat sektor och regioner kan bidra i betydligt större utsträckning än tidigare. Detta möjliggör både byggande höghastighetsbanor och upprustning av det existerande järnvägsnätet. Mycket planeringsarbete och många beslut återstår. Men som kristdemokrat känner jag mig glad över att vi med denna utredning kommer ett steg närmare höghastighetsbanor i Sverige.

Herr talman! Sjöfarten i vårt land är viktig, och under 2008 omsattes ca 177 miljoner ton gods i de svenska hamnarna. Godsvolymen har ökat med knappt 2 procent jämfört med förra året.

Det är otroligt viktigt att vi har en konkurrensneutral sjöfart inom EU. Kommissionen har också rekommenderat medlemsstaterna att införa tonnageskatt. Men när det gäller tonnageskatten måste jag få säga att det är bedrövligt att regeringen inte följer riksdagens beslut. Jag ställer mig frågan hur mycket en finansminister egentligen får obstruera upprepade beslut i riksdagen. Är det regeringen som är ansvarig inför riksdagen eller tvärtom? Jag kräver att regeringen snarast lägger en proposition på riksdagens bord om införande av tonnageskatt i Sverige.

Tillväxtverket har fått regeringens uppdrag att titta på möjligheten att införa internationella register inom sjöfarten. Det är önskvärt med likvär-

diga konkurrensvillkor för den svenska och den utländska sjöfartsnäringen. Men samtidigt är det också viktigt att värna svensk kompetens och svenska arbetstillfällena inom sjöfarten.

De nya gränsvärdena för svavelhalten i fartygsbränsle som IMO fattat beslut om riskerar att tvinga över sjötransporterna till lastbil, och detta är inte bra vare sig för miljön eller för klimatet. Det har gått snabbt att fatta beslut om att sänka gränsen för svavel i bunkerolja till 0,1 procent från år 2012 inom Östersjö- och Nordsjöregionen. Konsekvensanalyser har inte gjorts förrän efter att beslutet fattats.

Jag tycker att vi politiker borde fundera ett varv till och se hur vi kan få svavelhalterna lika i hela EU, för som det nu är kommer finskt gods att skeppas över ryska hamnar och kanske svenskt gods från Norrland till nordnorska hamnar.

Herr talman! Göteborgs Hamn har i flera år arbetat med så kallad landel. Men det finns en ekonomisk konflikt i och med att den landanslutna elen är belagd med skatt medan det bränsle som används ombord på fartyget för att generera el från fartygets motorer är befriat från skatt. Därför använder man ofta den billigare men mer miljöförstörande oljan när fartyget ligger i hamn.

Från Kristdemokraternas sida skulle vi därför vilja att en skattebefrielse infördes för den landanslutna el som förbrukas i fartyg. Det vill jag gärna säga också till er från skatteutskottet som jag vet sitter och lyssnar på debatten.

Slussarna i Trollhätte kanal och Södertälje kanal måste repareras, för om inte har vi om några år inte kvar någon inre sjöfart. Det skulle gå stick i stäv med hur det är i övriga Europa där sjöfarten på de inre vattendäggarna ökar.

Regeringen ligger i startgroparna för att ta viktiga initiativ när det gäller att förbjuda utsläpp av toalettavfall från fritidsbåtar. Självklart ska havet inte användas som toalett, vilket just nu sker.

Sjösäkerheten är någonting grundläggande för mig som kristdemokrat. 38 personer har tyvärr omkommit eller saknas inom sjöräddningens område – en ökning från förra året. En väl fungerande sjöräddning är en styrka för den svenska sjöfarten. Det är värt att nämna det fantastiska arbete som den ideella organisationen Svenska Sjärräddningssällskapet gör längs våra kuster för att hjälpa till i detta arbete.

Jag välkomnar det samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark som har påbörjats för att stärka sjösäkerheten i Kattegatt och Skagerrak. Detta kommer att leda till nya trafiksepareringar i området i syfte att minska riskerna för kollisioner och olyckor till sjöss.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer. Samtidigt vill jag önska alla en riktigt god helg.

Anf. 176 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag uppskattar Annelie Enochsons civilkurage när det gäller att ställa krav på regeringen. Jag delar helt uppfattningen att det måste vara konkurrensneutrala villkor för sjöfarten och att den svenska sjöfarten är missgynnad i förhållande till andra länders sjöfart. Det kan man ju se i den utflaggning som sker. Vi blir av med både fartyg och arbetstillfällena, vilket rimmar ganska illa med den rege-

ring som gick till val på att sätta jobben först. Sjöfarten är missgynnad också i förhållande till andra transportmedel i och med att man där betalar sina egna infrastrukturinvesteringar. Så är det inte när det gäller landtransporterna.

Men tycker inte Annelie Enochson att man ska göra ett tillkännagivande i skatteutskottet? Det är ju där frågan behandlas. Vi har väckt motioner där. Om man är lite missnöjd med vad regeringen gjort och vill beställa något är det kanske rimligt att göra ett tillkännagivande. Då skulle saken kunna ordnas.

Jag har också en annan fråga till Annelie Enochson. Under förra mandatperioden låg detta med alkohol Kristdemokraterna väldigt varmt om hjärtat. Man vill ju ha nykterhet i trafiken. Varför då inskränka kravet på alkohol till skolskjutsar? Är det inte rimligt att inga fordon ska kunna startas om föraren har alkohol i utandningsluften?

Anf. 177 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Herr talman! Om tonnageskatten finns det redan ett tillkännagivande från skatteutskottet. Alla sju partierna står bakom det. När det gäller riksdagens skrivelse har man återigen sagt att man vill att en tonnageskatt skyndsamt tas fram. Alla sju partierna i riksdagen är överens i det avseendet. Därför är jag lite förvånad över att Finansdepartementet obstruerar i denna fråga. Själv tycker jag att det är ganska klart att vi ska ha en tonnageskatt. Jag är alltså glad över att också Karin Svensson Smith tycker att frågan är viktig. Allihop tycker vi det.

På nära håll har jag, som kommer från Göteborg, sett hur det är med utflaggningen. Många av de stora redarna på Donsö flaggar ut. De finns i Danmark, på Färöarna och på andra håll runt omkring. Jag tycker att det är väldigt tråkigt att så sker och att det sker under den tid då vi har regeringsmakten. Men samtidigt har vi sagt i riksdagen att vi inte vill att utflaggningen ska ske, så i riksdagen är vi överens.

Vi har jobbat mycket med frågan om alkohol, och fortfarande jobbar vi med den. Vi försöker få med oss EU och har sagt att vi tycker att det är viktigt att EU kommer med i frågan. Tack vare det arbete som gjorts under en lång tid märker vi att vi nu har med EU i frågan. Det tycker jag är väldigt positivt.

Nu finns det krockkuddar i alla bilar utan att det finns en lag om det. Vi hoppas att det blir självklart att ha alkohol i alla bilar utan att vi behöver stifta en lag om det. Samtidigt ligger vi på kommuner och landsting där vi som politiker kan påverka.

Anf. 178 KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik:

Herr talman! Annelie Enochson håller fram sjöfarten som en positiv kraft. Jag delar den uppfattningen. Därför tycker jag att det är väldigt tråkigt att man i förslagen inte har med något av det som Bengt Owe Birgersson föreslagit i hamnstrategin när det gäller att klokare knyta ihop väg, järnväg och sjöfart och att på ett bättre sätt utnyttja Sveriges långa kust. Det finns en stark kritik inom sjöfartsnäringen och bland de tunga godstransportörerna mot att man negligerat och inte tagit med de här utredningsförslagen.

Likaså ligger Hamnbanan i Göteborg väldigt sent. Annelie som bor i Göteborg måste förstå att det kanske är en poäng att många transporter till och från Göteborgs hamn går på järnväg, inte med lastbil. Därför behöver Hamnbanan byggas ut.

Det är skillnad mellan alkolås och krockkuddar. Krockkuddar skyddar dem som sitter i fordonet. Det är framför allt vi som är ute på vägarna och som inte är onyktra som är intresserade av att de som är onyktra inte ska kunna finnas på vägarna. På så vis går det inte att jämföra dessa säkerhetsutrustningar med varandra.

De som allra mest behöver alkolås i fordonet kommer inte frivilligt att installera det. Därför måste vi från statsmakternas sida ta ansvar för att få bort alkoholen från våra vägar och se till att alla fordon är utrustade med alkolås. Det räcker inte att de som redan betar sig väl betar sig ännu bättre om man samtidigt tillåter att andra människor utövar ett dödligt hot mot oss genom att de tillåts köra omkring med alkohol i kroppen.

Anf. 179 ANNELIE ENOCHSON (kd) replik:

Herr talman! Jag håller helt med Karin Svensson Smith. Onyktra ska absolut inte få köra på våra vägar. Det är helgalet. Så ska vi verkligen inte ha det, så det motarbetar vi hårt på alla sätt.

När det gäller dem som är dömda för rattfylleri har vi tagit initiativ till att man ska vara tvungen att installera alkolås för att få fortsätta att köra. Där är vi alltså på rätt väg.

Naturligtvis är det en skillnad mellan krockkuddar och alkolås. Men jag tror att den frivilliga vägen är ett bra steg att ta. Om inte får vi diskutera saken vidare inom alliansen.

Hamnbanan i Göteborg är mycket viktig. Också om den har jag väckt många motioner. I åtgärds paketet från Västra Götalandsregionen finns Hamnbanan med. I mars eller april, eller något sådant, ska vi här fatta beslut om den. Hamnbanan finns alltså med. Den är, som sagt, oerhört viktig.

Men det gäller inte bara Hamnbanan utan också att vi får två broar över Göta älv. Som det är nu är det väldigt sårbart eftersom det finns bara en bro med spår. Blir den bron påkörd kommer man inte till hamnen. Det måste finnas åtminstone två broar, för blir den ena bron påkörd finns den andra.

För en tid sedan upplevde vi i Göteborg att bron stannade i ett visst läge. Det var precis att det gick att köra över bron. Den hade också kunnat stanna på tvären så att säga så att man inte kunde köra gods till Göteborgs hamn.

Jag är alltså glad över att Karin Svensson Smith är väldigt mån om Göteborgs hamn. Det är också jag.

Anf. 180 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m):

Herr talman! Vi står inför stora utmaningar. Sverige är inte bara ett informationssamhälle, utan Sverige har också blivit ett kommunikations- och kunskapssamhälle.

Vi behöver mer IT i skolan så att ungdomarna kan skaffa sig kunskaper som de kommer att behöva i sina framtida arbetsliv. Vi behöver IT i vården, så att vi kan säkerställa kvaliteten i vården och omsorgen när

samhället åldras. Sverige ska ha världens enklaste förvaltning, bland annat med hjälp av IT. Det brukar kallas e-förvaltning.

Alla de här frågorna har en sak gemensam. De beror i stor utsträckning på att det finns en bra, lättillgänglig och säker IT-infrastruktur som underlättar vardagen för människor och företag.

Bredbandsstrategin, som aviserades i budgetpropositionen till början av nästa år, presenterades av regeringen redan i början av november. Det övergripande målet är att Sverige ska ha bredband i världsklass. År 2020 bör 90 procent av alla Sveriges hushåll och företag ha bredband med minst 100 megabit per sekund. Redan år 2015 bör 40 procent av alla få bredband med denna hastighet.

IT-frågorna har varit väl uppmärksammade av regeringen under det svenska EU-ordförandeskapet. Infrastrukturminister Åsa Torstensson var värd för en stor konferens i Visby där man lade grunden för EU:s framtida IT-politik. Det var mycket fokus på kunskapsområdet, miljö och konkurrens. För två veckor sedan, under en konferens om e-förvaltning, tecknades en så kallad ministerdeklaration om en e-förvaltningspolicy. Det är en gemensam vision för ett Europa med en öppen och tillgänglig offentlig förvaltning.

Herr talman! I början av nästa år kommer även en särskild proposition att presenteras där förslag som kräver lagstiftning kommer att tas upp samt den framtida hanteringen av radiofrekvenser som behövs för elektronisk kommunikation. Men redan nu, herr talman, ska vi ta ställning i frågan om anslag för informationssamhället för 2010. Totalt för politiken för informationssamhället anslås 449 miljoner kronor. Det föreslås ett nytt anslag på 195 miljoner kronor till driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation. Robusthets- och säkerhetsfrågor blir allt viktigare. Ju mer vi använder oss av Internet och mobiltelefoni, desto mer sårbart blir det. Acceptansen för avbrott minskar.

Alliansens IT-politik baseras på en övertygelse om att det är privata aktörer som på bästa sätt kan tillgodose kundernas behov av elektronisk kommunikation. Vi politiker ska inte styra tekniken. Politikens roll är att skapa förutsättningar för utvecklingen och se till att det finns bra fungerande och effektiv konkurrens utan snedvridningar och begränsningar.

Med många aktörer på marknaden kommer mångfald av olika produkter och tjänster som människor kan välja bland. Priserna pressas och kvaliteten ökar. Denna utveckling har vi sett mycket tydligt när det gäller till exempel mobiltelefoni och mobilt bredband. Vårt uppdrag är att skapa tydliga, långsiktiga och teknikneutrala regler.

Därför, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på reservationerna.

Anf. 181 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Jag hade inte tänkt lägga mig i debatten, men när jag hör hur mina borgerliga kolleger så envetet försöker hamra in myter från talarstolen kan jag inte låta bli att gå upp. Det gäller två myter, dels myten att det är mer pengar än någonsin som satsas på infrastruktur, att detta skulle vara något slags jättesatsning, dels myten att vi i oppositionen skulle vara så fruktansvärt oeniga till skillnad från er på regeringssidan.

Jag börjar med myten att det skulle vara mer pengar än någonsin. Det är klart att om man räknar i kronor och jämför med förra planeringsperioden är det mer pengar. Det är inte så märkligt. Det har det alltid varit när man har gjort en ny planering, eftersom vi har någonting som heter inflation. Räknar man in inflationen ser man genast att detta inte ens är penningvärdeskyddat.

Man gör också ett stort nummer av att man satsar så mycket mer än vi i oppositionen. Det gör man inte. Vem som helst som är läskunnig kan läsa i betänkandet och se att vi socialdemokrater lägger mer pengar än regeringen på infrastrukturområdet.

Den andra myten handlar om oenigheten och det faktum att vi lägger olika motioner i detta sammanhang. Man kan gå tillbaka och titta på hur det såg ut för fyra år sedan, strax före valet, när ni var i opposition. Ända fram till våren 2006, bara några månader före valet, kunde inte den borgerliga sidan enas om en gemensam reservation. Varje parti lämnade var sin reservation om hur budgeten skulle se ut.

Jag är helt övertygad om att vi till våren kommer att ha en enad front från de rödgröna partierna. Men vi är ändå tre självständiga partier, och jag tycker inte att det är så konstigt att vart och ett parti så här nästan ett år före valet vill visa vad vi står för. Det tycker jag är en skyldighet mot medborgarna.

Men vad som gör det hela märkligast när det gäller enigheten är detta: Ni står och angriper oss för att vara oeniga, men här går först Jan-Evert Rådström upp och talar om att man minsann inte ska satsa på några höghastighetståg. Så kommer Nina Larsson och Annelie Enochson upp och säger: Nu ska vi satsa på höghastighetståg!

Det är verkligen en manifestation i enighet, det måste jag säga! Mycket imponerande!

Man får dessutom uppleva att Annelie Enochson går upp och gör något slags generalangrepp på regeringen eller åtminstone de väsentliga delar i regeringen som Finansdepartementet består av.

Lägg ned det här nu! För det första är vi betydligt mer eniga än ni var när ni var i opposition. För det andra lyckas ni uppenbarligen inte ens hålla sams när ni sitter i regeringsställning. Det är väl ändå ett grundkrav. Det garanterar jag att vi kommer att göra när vi tar över regeringsmakten efter nästa val.

(Applåder)

I detta anförande instämde Karin Svensson Smith (mp).

Anf. 182 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Det är glädjande att en del socialdemokrater vill ha debatt och efteranmäler sig, så att vi får lite meningsutbyte.

Hans Stenberg är bekymrad över att den nuvarande regeringsalliansen var oenig 2006. Men vi har under tre år visat att vi kan sy ihop budgetar. Vi har ökat på när det gäller pengarna. Nivån är uppe i 40 miljarder årligen. Du kan fråga socialdemokratiska kommunalråd runt om i landet. De är väldigt tillfreds med att de nu får mer pengar till underhåll och drift och ser projekt förverkligas.

Jag kan till och med visa Hans Stenberg ett urklipp ur Trafikmagasinet nr 4 2009. Rubriken är ”Trafikplan bingo för Sundsvall – då blir järnvägen vinnare”. Det är Hans Stenbergs hemmaarena. Kommunens samhällsplanerare Hans Dunder öser beröm över regeringen för att man nu får en förbifart och pengar till järnvägen. ”Han beskriver investeringarna i Sundsvallsregionen de kommande åren som en grön klimatsatsning”, står det i artikeln. Det är ord och inga visor! Det är ingen borgerlig politiker som säger detta, utan en ansvarig planerare i den socialdemokratiska kommunen Sundsvall.

Vi har alltså visat att vi kan åstadkomma någonting, och vi är eniga om våra förslag. Jag hoppas att oppositionen också kan enas om olyckan skulle vara framme. Men jag är väldigt förtröstansfull om att väljarna när den dagen kommer ser att den här regeringen har gjort skillnad, inte minst på det område som vi nu pratar om.

Låt mig avsluta med en fråga till Hans Stenberg. Det där underhållsberget rationaliserade din ordförande Lena bort i sitt första inlägg. Delar du hennes uppfattning att det inte finns något underhållsberg? Är det så god standard på vägarna i Västernorrland nu att man kan tänka bort det underhållsberg som Hans Stenberg och jag tidigare har varit eniga om är alldeles för stort?

Anf. 183 HANS STENBERG (s) replik:

Herr talman! Jag har inte märkt förut att Sven Bergström skulle vara hörselskadad, men uppenbarligen finns det någon brist. Lena sade aldrig att det inte fanns något underhållsberg. Hon påpekade vad Riksrevisionen har sagt om att det finns brister i hur man beräknar detta, och det kan i sin tur innebära att man sätter in insatserna på fel ställe.

Visst finns det ett eftersatt underhåll. Det vore lite mer imponerande om ni gjorde större satsningar på underhållsberget än ni gör. Ni har faktiskt inte ens inflationsskyddat satsningarna på infrastrukturen, och ni lägger mindre pengar på detta än vi gör i vårt budgetalternativ.

Sedan kommer jag till detta att vi i Sundsvall är glada åt att vi äntligen får till stånd en del infrastrukturinvesteringar. Det är jättebra. Men det som är mindre bra är att detta gräver oerhört stora hål i kommunkassan. Det tvingar dessutom vissa företag att satsa stora pengar som de skulle behöva till investeringar i sin egen produktion.

Det är märkligt att man från den borgerliga sidan å ena sidan angriper oss socialdemokrater för att vi vill lånefinansiera ett antal projekt samtidigt som man å andra sidan faktiskt tvingar kommunerna att ta upp stora lån för att kunna genomföra statliga infrastrukturprojekt. Jag tycker att det är nästintill skamligt. Men som kommunpolitiker har man inget annat val. Man sätts i en utpressningssituation med den här regeringens politik. (Applåder)

Anf. 184 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Hans Stenberg framhårdar i att den här regeringen inte satsar mer än den tidigare. Vi har satsat 11,4 miljarder i närtidssatsningar. Vi har lagt ribban på 40 miljarder årligen. När ni presenterade långtidsplaner var de till mycket stora delar ofinansierade. Du var med på den tiden då Björn Rosengren stod här och yvdes i talarstolen, men när man

tittade närmare fann man att många miljarder var helt ofinansierade, trots att man också lånade upp.

Skillnaden är att vi nu finansierar det här och anvisar medel i budgeten. Vi lägger oss på 40-miljardernivån redan nu. Ni förespeglade att ni efter några år, inte nu, skulle kunna fylla de långtidsplaner som ni blåste upp, men ni misslyckades kapitalt varje gång. Västsvenska handelskammaren gjorde en sammanställning som var fatal för er del, för den visade så tydligt att era långtidsplaner alltid misslyckades med att nå upp till era högt ställda mål.

När det sedan gäller den kommunala medfinansieringen kan man så klart ha synpunkter. Tidigare var det förskottering som den socialdemokratiska regeringen jobbade aktivt med. Kommunerna fick förskottera. Nu är det medfinansiering. Det är naturligtvis ingen utpressning eller hot eller tvång i detta, utan det är frivilliga beslut i kommunerna.

Ni kan ha synpunkter på detta, men i Hudiksvalls kommun där jag hör hemma var det ett enigt kommunfullmäktige som bestämde att vi inte skulle nöja oss med två-plus-ett-väg på E4, som är den normala standarden, utan vi ville ha lite bättre standard. Därför pytsade vi i enighet in 30 miljoner kronor. Vi var eniga över alla partigränser – ja, jag tror att Miljöpartiet reserverade sig.

Det var ett frivilligt beslut. Vi hade kunnat få en mycket bra E4-standard, men vi ville ha en ännu bättre och därför lade vi in pengar. Nu vill ni ha en högbro i Sundsvall, och därför lägger ni in pengar.

Sedan noterar jag att du inte kommenterar att Hans Dunder, er samhällsplanerare i Sundsvall är så nöjd: Trafikplanen – bingo för Sundsvall. Han har en lite annan bild än du nu ger här i kammaren av vad regeringens politik betyder för din hemkommun.

Anf. 185 HANS STENBERG (s) replik:

Herr talman! Jag känner Hans Dunder väl och vet ganska exakt vad han står för. Han är glad över investeringar, precis som jag är. Däremot är han nog lika bekymrad som jag över att man tvingas ta pengar från andra angelägna kommunprojekt för att finansiera detta.

Man kan ju låtsas att det är frivilligt. Men varje kommunpolitiker vet att en grundförutsättning för att utveckla en kommun är att man har en bra infrastruktur. Då kommer staten och säger: Här har ni ett angeläget projekt. Det kan vi tänka oss att bygga om kommunen lägger upp så och så mycket pengar. Vad ska man då göra som kommunpolitiker?

Jag skulle ha gjort exakt samma sak. Det finns ju inget alternativ. Det är en direkt utpressningssituation. Det utsätter man kommun efter kommun för runt om i landet. Jag har väldigt svårt att förstå hur man kan stå här i kammaren och raljera mot våra förslag om att staten ska låna upp pengar. Man säger att den som är satt i skuld är inte fri men samtidigt tvingar man kommunerna att ta upp stora lån. Staten kan ju faktiskt låna betydligt billigare än vad kommunerna gör.

Det är denna situation man ställs inför. Antingen får man dra ned på skolan eller äldreomsorgen, sälja ut kommunal egendom eller låna upp pengar för att kunna genomföra statliga investeringsprojekt. Det tycker jag inte är en klok politik.

Kommunerna är bäst satta att sköta kommunala angelägenheter, inte att finansiera statens infrastrukturprojekt. Det ska staten göra.
(Applåder)

Anf. 186 CLAES-GÖRAN BRANDIN (s):

Herr talman! Jag hade heller inte tänkt lägga mig i den här debatten. Jag trodde att vi skulle ta sjöfartsdebatterna i vår, men eftersom sjöfarten kom upp kan jag inte låta bli. Det var kanske bra att vi fick en liten mini-sjöfartsdebatt.

Anneli tycker att det är dåligt att hennes egen regering inte har kommit till skott när det gäller att rädda svensk sjöfart. Där är vi rörande överens.

Här flaggas ut å det vildaste. Jag var ute på Donsö, som du förhoppningsvis känner till ganska väl. Jag vet att du har varit där och lovat att det ska komma tonnageskatt. Där är man bekymrad. Fartyg efter fartyg flaggas ut. Man blev till och med av med redarföreningens ordförande eftersom han flaggade ut sina fartyg. Det finns en klausul som säger att man inte får vara ordförande i redarföreningen då.

Detta sitter vi stillatigande och tittar på. Svensk sjöfart flyttar ut fartyg efter fartyg. När vi till slut kanske inte har en egen flotta har vi heller inte möjligheter att påverka, förändra och se till att vi får bättre miljö och så vidare för de här båtarna, eller att se till att de kör på bättre bränsle. Nu finns de på andra ställen.

Jag kan ge ett gott råd. Till våren kan vi ändra på detta. Det räcker med att du, Anneli, får med dig dina kristdemokratiska vänner. Då kan vi gemensamt rösta igenom tonnageskatten här i riksdagen. Vi har med den i vår skuggbudget. Jag lovar att jag ska göra allt för att jaga er när det gäller tonnageskatten. Jag ska också tala om på vilket sätt man kan genomföra detta.

När vi var på Gotland och hade sjöfartssamtal – som jag vill påstå att det var – var vi rörande eniga om att om ingenting händer får vi ta ett eget initiativ. Varsågod! Kom igen, vi gör det då! Det är desto bättre om vi alla som var med på Gotland kan vara med och ta detta för Sverige och för sjöfartsnäringen så viktiga beslut.

Vi kan inte acceptera att svenska båtar fortsätter hala flaggan därbak. Jag trodde att vi hade kommit ifrån detta i och med att Tom Heyman slutade i riksdagen. Då hade vi nämligen den diskussionen här också, och jag hann till och med slå vad i talarstolen om att vi skulle få fortsätta att ha svensk sjöfart. Jag ska inte tala om vad vi slog vad om. Det står i något protokoll.

Men det är detta vi nu måste se till att värna. Vi måste se till att vi fortsätter att ha den svenska sjöfarten under svensk flagg.

Jag har här gett goda råd när det gäller hur vi kan ha det. Vi får väl fortsätta den här debatten i vår, om inte tidigare. Då lovar jag att vi möjligtvis kan, om vi vill och vågar, fatta ett annat beslut.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 9 december.)

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU5
Vissa integritetsfrågor.

Vissa integritetsfrågor

Anf. 187 MARIANNE BERG (v):

Herr talman! Det är torsdag kväll. Timmen är sen. Det är inte många som är här och känner sig sugna på eller manade att diskutera integritetsfrågor. Men vi som är kvar får väl göra vårt bästa för att hålla fanan högt.

När det gäller detta betänkande, KU5, *Vissa integritetsfrågor* vill jag först av allt yrka bifall till reservation 1.

Stockholmsprogrammet, som nu är på gång att ersätta Haagprogrammet, är inte precis någon rolig läsning. I vissa delar är programmet inte bara sorgligt utan också skrämmande.

I ställningstagandet angående brottsbekämpning och integritet skriver en majoritet av utskottets ledamöter att det är viktigt att skyddet för den personliga integriteten upprätthålls också när det gäller den brottsbekämpande verksamheten.

Utskottet skriver vidare i sitt ställningstagande att det förutsätter att staten är restriktiv med att utnyttja möjligheter till övervakning av elektronisk kommunikation.

Det är ord, ord, ord: viktigt, upprätthålls, förutsätter. Det är ord på ett papper. Men var finns garantierna?

Majoriteten i utskottet skriver att det är viktigt att skyddet för den personliga integriteten upprätthålls. Men det rimmar verkligen illa när vi nu ser vad Stockholmsprogrammet innebär, nämligen att befintliga EU-databaser byggs ut och görs gemensamma.

Att bygga ut gemensamma enorma databaser som bland annat ska innehålla information om vem som reser vart och vid vilka tidpunkter samt uppgifter ur belastningsregister avseende alla som befinner sig inom EU är ett enormt risktagande i fråga om den personliga integriteten.

Att det finns brister i dataskyddsdirektivet är ingen nyhet. Detta har också den europeiska datatillsynsmannen påpekat, men alliansen har inte lyssnat.

I ett rättssamhälle måste vi mer noggrant göra avvägningar med hänsyn till ändamålet och ingripandet och den personliga integriteten. Det finns enligt mig inget register som aldrig läckt ut uppgifter till obehöriga personer. Uppgifterna har också många gånger använts i missbrukande syfte.

Vänsterpartiets självklara inställning är att man till varje pris ska försöka förhindra att uppgifter läcker ut till obehöriga personer, vilket kan innebära att uppgifterna missbrukas.

Men med Stockholmsprogrammet, som beräknas antas inom sju till åtta dagar, kommer dessa risker inte att minimeras. Det kommer nämligen, som jag sade tidigare, att arbetas fram gigantiska register till vilka fler personer naturligtvis har tillgång. Detta kan medföra att risken att uppgifter läcker ut ökar, inte minskar.

Herr talman! Att ni inte ens försöker förhindra detta – det stora flertalet i denna kammare har inte gjort det – tolkar jag som att ni anser att den personliga integriteten inte fullt ut, till varje pris och i alla lägen behöver respekteras.

Herr talman! Innan ett nytt program antas är det väl på sin plats med en omfattande utvärdering av det gamla, det vill säga Haagprogrammet. Ingen kan väl förneka att Haagprogrammet innehöll vissa brister.

Poängen med en utvärdering är ändå att vi ska lära oss någonting, bli bättre och naturligtvis inte göra om samma misstag.

Att göra en utvärdering värd namnet borde vara ett minimikrav innan ett nytt program ska antas. Men det anser inte högermajoriteten. Det är i och för sig inte direkt förvånande, för det är inte första gången högeralliansen inte uppmärksammar vare sig stoppskyltar, varningssignaler eller varningsskyltar. Som vi har sett tidigare kör högeralliansen fort, fort, fort med gasen i botten.

När högeralliansen inom politiken står på gasen så att den når bottenplattan är det risk för bland annat ett tunnelseende, vilket innebär att man varken ser eller uppmärksammar vad som sker vid sidan av eller runt omkring.

Högeralliansens agerande inom olika politikområden överensstämmer i stor utsträckning just med ett tunnelseende.

Stockholmsprogrammet innebär stora risker för och tydliga steg mot ett repressivt övervakningssamhälle. Personuppgifter ska kunna överlämnas mellan nationella myndigheter och EU-institutioner. Det handlar om en gigantisk registrering av EU:s medborgare.

Herr talman! Vår rädsla bara ökar med det kontrollsamhälle som nu håller på att byggas upp. En massiv registrering av människor är svårforcerad med ett samhälle som är byggt på öppenhet och demokrati.

Herr talman! Bland annat på grund av det jag har tagit upp i mitt anförande i kväll har Vänsterpartiet tidigare sagt nej till Stockholmsprogrammet. Vänsterpartiet har hela tiden ansett, och anser fortfarande, att ett nytt program bör arbetas fram där integritet och rättssäkerhet sätts i fokus och där murarna kring fästning Europa rivs. Det ska vara ett program där inriktningen ska vara att man hindrar kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Det måste ske en förändring. Det måste bli ett slut på massregistrering, avlyssning och övervakning.

Anf. 188 MARGARETA CEDERFELT (m):

Herr talman! Ledamöter! Klockan är mycket, och vi är inte speciellt många i salen. Vi är ovanligt få.

Jag börjar med att yrka bifall till förslaget i konstitutionsutskottets betänkande och avslag på samtliga reservationer.

Det betänkande vi nu debatterar tar upp och behandlar motioner från den allmänna motionsperioden som rör den personliga integriteten. Det är ett ämne som debatteras mycket i samhället, inte minst i dag. Den personliga integriteten är en fråga som berör och engagerar, herr talman.

Vi lever i en globaliserad och komplicerad värld.

Å ena sidan finns förhållandet att stater samverkar sinsemellan i syfte att motverka terrorism och organiserad brottslighet. Detta kan i sin tur innebära att den personliga integriteten kan vara hotad vid insamlande av information. Det kan i sin tur medverka till att stoppa terroristangrepp, och det är faktiskt ett väldigt viktigt värde.

Å andra sidan finns perspektivet att staten i sig utgör ett hot mot den personliga integriteten och att vi därför inte bör utöka dess befogenheter, speciellt inte på bekostnad av den personliga integriteten.

Jag har därför väldigt stor respekt för båda resonemangen, herr talman. Att värna den personliga integriteten är en viktig balansgång. Detta har vi politiker att uppfylla. Vi måste balansera detta i allt vårt beslutsfattande.

Att den personliga integriteten skyddas och upprätthålls är centralt i ett demokratiskt samhälle. Samtidigt är det ett faktum att det aldrig tidigare har funnits så många människor som frivilligt avslöjar information om sig själva. Jag kan nämna några exempel: Facebook, Twitter, bloggar, hemsidor, Icas kundkort och Hennes & Mauritz kundkort.

Dessa utgör enorma källor till kunskap och information om individers mest intima vanor och ovanor.

Å andra sidan finns det stora skillnader. Statens informationsinhämtande är tvingande. Det är obligatoriskt. De andra exemplen jag nämnde är frivilliga. Det är någonting som människor på eget bevåg och av eget intresse ägnar sig åt.

Utifrån detta är det så oerhört angeläget att faktiskt värna den personliga integriteten. Detta är en viktig fråga för oss moderater och för hela alliansen.

Enligt Datainspektionens generaldirektör Göran Gräslund skulle det gå alldeles utmärkt att plocka bort en hel del uppgifter ur de offentliga register som finns.

Samtidigt är det svårt att få överblick i dag över dessa offentliga register. Vilka register finns? Hur används de? Det är angeläget att vi får ett grepp om detta.

Det betänkande vi debatterar här och nu innehåller motioner, närmare bestämt 20 motionsyrkanden från den allmänna motionsperioden. Motionsyrkandena rör frågor om skyddet för den personliga integriteten, elektronisk kartläggning av resor och kortköp, brottsbekämpning, integritet, hälso- och sjukvården, migrationsärenden, för att nämna några exempel.

Som jag nämnde inledningsvis yrkar vi från majoriteten avslag på samtliga motionsyrkanden.

Jag ska nämna ett par motioner. Jag börjar med den som är av Finn Bengtsson och Marianne Watz och som handlar om sekretess inom hälso- och sjukvården. Det skulle jag kunna diskutera länge och väl här, men jag ska försöka sammanfatta.

Motionärerna tar upp en viktig fråga och en åsikt som vi i KU delar. Det är att det måste finnas ett integritetsskydd för patienter i vården. Det är enligt utskottet av stor vikt att sekretessbelagda uppgifter även inom den ram som handlar om den administrativa verksamheten av hälso- och sjukvården hanteras med stor försiktighet.

Enligt utskottets mening får det förutsättas att landstingen ser till att använda den sekretess som man kan förvänta sig när det gäller att begära in patientjournaler och att man handskas varsamt med den information man får in. Man ska inte ta in mer information än vad som behövs.

När det gäller brottsbekämpning och integritet vill jag betona att det är viktigt att skyddet för den personliga integriteten upprätthålls också i den brottsbekämpande verksamheten samt att staten ska vara restriktiv med att utnyttja möjligheten till övervakning av elektronisk kommunikation. Det knyter väl an till det jag har sagt tidigare i mitt anförande.

Vänsterpartiet och Miljöpartiet menar i sin reservation att Stockholmsprogrammet medför ett ökat utbyte av information och en ökad övervakning i en sådan omfattning att den personliga integriteten kränks och medborgerliga rättigheter åsidosätts. Majoriteten i utskottet delar inte denna farhåga. Vi ställer oss bakom regeringens ambition. Den är att Stockholmsprogrammet snarare ska leda till ett tryggare och öppnare Europa, där enskildas rättigheter värnas.

Självfallet är det oerhört viktigt att KU fortsätter att bevaka denna fråga.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 189 MARIANNE BERG (v) replik:

Herr talman! Den personliga integriteten tog du, Margareta Cederfelt, upp vid flera tillfällen. Jag tog i mitt anförande upp att det finns brister i dataskyddsdirektivet och att den europeiska datatillsynsmannen har tagit upp detta i ett utlåtande. Han har tagit upp anmärkningar som bland annat gällde EU-kommissionens brist på samråd med såväl datatillsynsmannen som nationella dataskyddsmyndigheter.

Då är min fråga: Hur kan det komma sig att alliansen inte har tagit till sig dessa anmärkningar? För mig verkar det som att ni totalt har struntat i dem. Ändå framhäver ni gång på gång att ni verkligen står upp för den personliga integriteten. Det rimmar illa för mig.

Anf. 190 MARGARETA CEDERFELT (m) replik:

Herr talman! Jag kan säga med anledning av Marianne Bergs replik att min partikollega Henrik von Sydow har påbörjat ett arbete med att minska den volym av personuppgifter som förekommer i statliga register med 25 procent till 2014. Vi ska inte acceptera att register i onödan används, och de register som finns ska vara rättssäkra. Det är ett exempel på det arbete som vi inom alliansen bedriver för att värna den personliga integriteten.

Anf. 191 MARIANNE BERG (v) replik:

Herr talman! Henrik von Sydow har påbörjat ett arbete som ska se över och kanske gallra i de statliga registren. Men nu pratar vi om gigantiska register som ska vara över hela EU och som alla medlemsländer ska ha tillgång till. Där inne kan väl inte Henrik von Sydow börja arbeta i alla fall och peta i det.

Min fråga kvarstår. Att ni verkligen har struntat i att det finns så många farhågor och så många anmärkningar från personer som är kunniga inom området fick jag inget svar på. Då rimmar det illa att ni står upp för den personliga integriteten.

Jag tog också upp något annat i mitt anförande som tangerar detta. När man ska anta ett nytt program som Stockholmsprogrammet, varför har inte regeringen gjort en ordentlig utvärdering av det gamla programmet, det vill säga Haagprogrammet? Det finns många saker med en utvärdering. Man lär sig nytt, tar till sig och kan förhindra att misstag upprepas.

Det är de frågorna Margareta Cederfelt. Det är ett gigantiskt register i hela EU. Jag pratar inte om Sverige. Jag pratar om EU. Varför har ni inte tagit tillfället i akt att utvärdera Haagprogrammet som har varit tidigare? Det rimmar verkligen illa med den personliga integriteten.

Anf. 192 MARGARETA CEDERFELT (m) replik:

Herr talman! Marianne Berg har inte med ett ord berört att situationen när det gäller personlig integritet har förändrats. Arenan ser annorlunda ut i dag.

Jag nämnde att den elektroniska informationen har vuxit. Den har vuxit otroligt. Därför är det angeläget också att det finns program som motsvarar de behov som finns för att skydda den personliga integriteten. Här kommer Stockholmsprogrammet att fylla en oerhört viktig funktion.

Speciellt som Marianne Berg lyfter upp frågan om den personliga integriteten kan jag inte förstå vad hon har emot att det tas krafttag nu under det svenska ordförandeskapet för att skydda den personliga integriteten.

Anf. 193 MARIANNE WATZ (m):

Herr talman! I motion K325 har jag och Finn Bengtsson begärt ett tillkännagivande om en översyn av sekretesslagstiftningen och dess tillämpning i syfte att stärka integriteten för patienter. Utskottet avstyrker vår motion. Med anledning av utskottets resonemang och ställningstagande vill jag anföra följande.

Elektroniska register ger storartade möjligheter för planering, statistik, revision och forskning av olika slag som kan komma människor till godo. Det är möjligheter som lockar och bländar.

Men ett mynt har två sidor. Den andra sidan av myntet är att sekretesskyddet för patienten inom vården hotas. Det förtroende som patienten givit till läkaren i vetskap om dennes tystnadsplikt hotas.

Landstingens behov av att revidera och granska vårdgivarna, försäkringsbolagens krav på insyn i försäkringstagarnas patientjournaler, inrapportering med namn och personnummer av diagnos och behandling till stora patientregister för forskning och statistik innebär att ett stort antal personer utöver den behandlande läkaren får tillgång till uppgifter om patienten.

Herr talman! Landstingen måste kunna följa upp och kontrollera hälso- och sjukvården. Om ett landsting bedömer att behov föreligger för granskning av i sekretesslag skyddad information, exempelvis patientjournaler, är enligt vår mening den ordning som är mest rimlig att den aktuella frågeställningen preciseras till tillsynsmyndigheten, Socialstyrel-

sen, som i sin tur inforrdar de sekretesskyddade handlingarna och besvarar landstingets frågor.

Att i sådana fall utvidga hanteringen av tillsynsfrågor till en stor krets av tjänstemän på landstingen som visserligen omfattas av sekretess är inte i praktiken förenligt med sträng sekretess.

Vi har i Sverige en sträng sekretesslagstiftning. OSL, lagen om sekretess, skyddar den enskilde. Patientdatalagen reglerar möjligheten för olika vårdgivare att få tillgång till varandras elektroniska patientjournaler, elektronisk åtkomst och utlämnande av handlingar.

Olika förändringar i samhället har kommit att hota detta stränga sekretesskydd. Vidare har kretsen av personer som har tillgång till patientuppgifter, det vill säga vårdpersonal och personal som arbetar med verksamhetsuppföljning, ökat. Känslig patientrelaterad information kan överföras med en knapptryckning.

Det krävs därför enligt vår mening en genomgripande översyn av hur sjukvårdssekretessen fungerar i praktiken. Det behövs en skärpning av sekretessen för konfidentiell kommunikation mellan vårdtagare och vårdgivare inom hälso- och sjukvården.

För oss moderater är det viktigt att man som patient alltid kan känna sig trygg med att ens personuppgifter behandlas på ett sätt som respekterar den personliga integriteten.

Herr talman! Det är glädjande att utskottet delar vår åsikt att integritetsskyddet för patienter i vården måste värnas och att det enligt utskottets mening får förutsättas att landstingen inte utan att det verkligen behövs använder sig av möjligheten att begära in patientjournaler och att dessa då hanteras av en så liten krets personer som möjligt.

Mot bakgrund av detta ställningstagande och mot bakgrund av att vår senaste partistämma i slutet av augusti 2009 biföll en likalydande motion som denna tror jag att vi framöver tillsammans inom alliansen kan komma överens så att vi får en lagstiftning på området under nästa mandatperiod.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 december.)

13 § Riksdagsledamöternas pensionssystem

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU12
Riksdagsledamöternas pensionssystem
(framst. 2009/10:RS1).

Anf. 194 MARGARETA CEDERFELT (m):

Herr talman! Det här är inte bara det sista anmälda ärendet, utan jag är också sista anmälda talare.

Det betänkande vi nu debatterar är en behandling av riksdagsstyrelsens framställan om att få ändra pensionssystemet för riksdagsledamöterna, och det är ett enigt betänkande, herr talman. Jag vill också säga att riksdagsstyrelsens framställan inte har föranlett några följdmotioner, utan detta är ett enigt betänkande.

I det nya systemet föreslås att all uppdragstid ska vara lika mycket värd när det gäller pension, oberoende av en ledamots ålder.

Jag ska säga lite mer i korthet om vad det reviderade pensionssystemet innebär. Det innebär att möjligheten att tjäna in en ålderspension kommer att förändras så att beräkningstiden blir högst 30 år, det vill säga, inte det system som vi har i dag med 12 år.

Det kommer också att innebära att pensionsförmånerna beräknas på samma sätt, oavsett en ledamots ålder, inte som i dag att det finns en gräns vid 50 år.

Det kommer också att innebära att reglerna för omräkning av förmåner blir desamma som jag nämnde här när det gäller ledamotens ålder.

Ytterligare en sak är att ledamöternas pensionsförmåner ska vara förmånsbestämda men också att reglerna görs mer lika ett avgiftsbestämt system genom att pensionsnivån bestäms utifrån den sammanlagda inkomsten under uppdragets tid.

Vidare kommer pensionsbeloppet att följsamhetsindexeras på samma sätt som görs i det övriga allmänna pensionssystemet.

De föreslagna ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2010 och omfatta alla ledamöter som då tjänstgör i riksdagen eller kommer att tjänstgöra senare.

Vad det här betänkandet innebär, herr talman, är en modernisering av riksdagsledamöternas pensioner – en modernisering som står i samklang med samhället i övrigt. Det förslag som vi kommer att besluta om i nästa vecka är resultatet av en lång tids arbete. Redan 2003 påbörjades arbetet med att revidera riksdagsledamöternas pension, och jag vågar påstå att betänkandet är välkomnat av hela riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 december.)

14 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 3 december

2009/10:155 Sverigefinska synskadade

av *Elina Linna* (v)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 december.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 3 december

2009/10:275 Industriinvesteringarna

av *Hans Olsson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:276 Konsekvenser av nordiskt skatteavtal

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:277 Arbetsmarknaden i Jämtlands län

av *Gunnar Sandberg* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:278 Beräkningssystem för bostadsbidrag

av *Gunnar Sandberg* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2009/10:279 Stöd till de drabbade av Bolidens verksamhet i Chile

av *Hans Linde* (v)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2009/10:280 Bolidens ansvar för verksamhet i Chile

av *Hans Linde* (v)

till statsrådet Ewa Björling (m)

2009/10:281 Arbetsmiljön på Samhall

av *Ulf Holm* (mp)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:282 Blodgivning och diskriminering på grund av sexuell läggning

av *Ulf Holm* (mp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2009/10:283 Cancersjuka och de nya sjukförsäkringsreglerna

av *Désirée Liljevall* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2009/10:284 Fysisk aktivitet i skolan

av *Désirée Liljevall* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 december.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen
kl. 13.55,
av talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.49,
av förste vice talmannen därefter till och med 10 § anf. 141 (delvis),
av talmannen därefter till och med 11 § anf. 173 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/ Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Meddelande om aktuell debatt	1
2 § Anmälan om uteblivna svar på interpellationer	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	2
5 § Integration och jämställdhet	3
Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2009/10:AU1	3
Anf. 1 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s)	3
Anf. 2 KALLE LARSSON (v).....	6
Anf. 3 ULF HOLM (mp).....	9
Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (m)	12
Anf. 5 KALLE LARSSON (v) replik	15
Anf. 6 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	15
Anf. 7 KALLE LARSSON (v) replik	16
Anf. 8 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	16
Anf. 9 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	17
Anf. 10 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	17
Anf. 11 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	18
Anf. 12 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	18
Anf. 13 ULF HOLM (mp) replik	19
Anf. 14 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	19
Anf. 15 ULF HOLM (mp) replik	20
Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (m) replik	20
Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (c)	21
Anf. 18 KALLE LARSSON (v) replik	23
Anf. 19 ANNIKA QARLSSON (c) replik	24
Anf. 20 KALLE LARSSON (v) replik	24
Anf. 21 ANNIKA QARLSSON (c) replik	25
Anf. 22 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	25
Anf. 23 ANNIKA QARLSSON (c) replik	26
Anf. 24 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	26
Anf. 25 ANNIKA QARLSSON (c) replik	27
Anf. 26 ULF HOLM (mp) replik	27
Anf. 27 ANNIKA QARLSSON (c) replik	28
Anf. 28 ULF HOLM (mp) replik	28
Anf. 29 ANNIKA QARLSSON (c) replik	29
Anf. 30 TINA ACKETOFT (fp)	30
(forts. 7 §).....	32
Ajournering	33
Återupptagna förhandlingar	33
6 § Frågestund	33
Anf. 31 TALMANNEN	33
<i>Vidareförsäljning av evenemangsbiljetter</i>	33
Anf. 32 EVA SONIDSSON (s).....	33
Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	33
Anf. 34 EVA SONIDSSON (s).....	34

Anf. 35	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	34
<i>Tillbakablick på Sveriges ordförandeskap i EU</i> 34		
Anf. 36	ANNA KINBERG BATRA (m)	34
Anf. 37	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	35
Anf. 38	ANNA KINBERG BATRA (m)	35
Anf. 39	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	35
<i>Konsekvenser för sjukvården av förändringar i trygghetssystemen</i> 36		
Anf. 40	PER SVEDBERG (s)	36
Anf. 41	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	36
Anf. 42	PER SVEDBERG (s)	36
Anf. 43	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	36
<i>Visionen om Sverige som Europas nya matland</i> 37		
Anf. 44	ANDERS ÅKESSON (c)	37
Anf. 45	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	37
Anf. 46	ANDERS ÅKESSON (c)	37
Anf. 47	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	37
<i>Vaxholmskonflikten</i> 38		
Anf. 48	LENA OLSSON (v)	38
Anf. 49	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	38
Anf. 50	LENA OLSSON (v)	38
Anf. 51	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	39
<i>Prostataundersökningar</i> 39		
Anf. 52	HELENA BARGHOLTZ (fp)	39
Anf. 53	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	39
Anf. 54	HELENA BARGHOLTZ (fp)	40
Anf. 55	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	40
<i>Djurskyddet</i> 40		
Anf. 56	TINA EHN (mp)	40
Anf. 57	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	40
Anf. 58	TINA EHN (mp)	41
Anf. 59	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	41
<i>Forskning och utveckling inom försvarsindustrin</i> 41		
Anf. 60	YVONNE ANDERSSON (kd)	41
Anf. 61	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	41
Anf. 62	YVONNE ANDERSSON (kd)	42
Anf. 63	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	42
<i>Reglering av sms-lån</i> 42		
Anf. 64	CHRISTIN HAGBERG (s)	42
Anf. 65	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	43
Anf. 66	CHRISTIN HAGBERG (s)	43
Anf. 67	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	43
<i>Försvarsmaktens organisation</i> 44		
Anf. 68	FREDRIK LUNDH (s)	44
Anf. 69	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	44
Anf. 70	FREDRIK LUNDH (s)	44
Anf. 71	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	45
<i>Hanteringen av unga lagöverträdare</i> 45		
Anf. 72	HELENA BOUVENG (m)	45

Anf. 73	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	46
Anf. 74	HELENA BOUVENG (m)	46
Anf. 75	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	46
<i>Förändringarna inom sjukförsäkringen</i>		46
Anf. 76	LARS JOHANSSON (s)	46
Anf. 77	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	47
Anf. 78	LARS JOHANSSON (s)	47
Anf. 79	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	47
<i>ACTA-avtalet</i>		48
Anf. 80	MAX ANDERSSON (mp)	48
Anf. 81	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	48
Anf. 82	MAX ANDERSSON (mp)	48
Anf. 83	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	49
<i>Avskaffande av visumtvång i länder på Balkan</i>		49
Anf. 84	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp)	49
Anf. 85	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	49
<i>Kostnaderna för djurskyddskontroller</i>		50
Anf. 86	HELÉN PETTERSSON i Umeå (s)	50
Anf. 87	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	50
Anf. 88	HELÉN PETTERSSON i Umeå (s)	50
Anf. 89	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	51
<i>Beslut om gemensam lägescentral</i>		51
Anf. 90	PETER JEPPSSON (s)	51
Anf. 91	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	51
Anf. 92	PETER JEPPSSON (s)	52
Anf. 93	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	52
Anf. 94	TALMANNEN	52
7 § (forts. från 5 §) Integration och jämställdhet (forts. AU1)		52
Anf. 95	ULF HOLM (mp) replik	52
Anf. 96	TINA ACKETOFT (fp) replik	53
Anf. 97	ULF HOLM (mp) replik	53
Anf. 98	TINA ACKETOFT (fp) replik	54
Anf. 99	TALMANNEN	54
Anf. 100	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	54
Anf. 101	TINA ACKETOFT (fp) replik	55
Anf. 102	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	55
Anf. 103	TINA ACKETOFT (fp) replik	56
Anf. 104	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	56
Anf. 105	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	60
Anf. 106	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	60
Anf. 107	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	61
Anf. 108	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	62
Anf. 109	ULF HOLM (mp) replik	62
Anf. 110	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	63
Anf. 111	ULF HOLM (mp) replik	63
Anf. 112	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	64
(forts. 9 §)		64
Ajournering		64

Återupptagna förhandlingar	65	Prot. 2009/10:42
8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 2 december.....	65	3 december
SfU9 Ändringar i premiepensionssystemet	65	
TU7 Ändrad verksamhetsform för flygplatsverksamheten vid Luftfartsverket samt vissa luftfartsfrågor	65	
UbU4 Att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte.....	66	
9 § (forts. från 7 §) Integration och jämställdhet (forts. AU1).....	66	
Anf. 113 LUCIANO ASTUDILLO (s)	66	
Anf. 114 HILLEVI ENGSTRÖM (m).....	69	
(Beslut skulle fattas den 9 december.).....	71	
10 § Regional tillväxt	71	
Näringsutskottets betänkande 2009/10:NU2	71	
Anf. 115 KRISTER ÖRNFJÄDER (s)	71	
Anf. 116 KENT PERSSON (v)	74	
Anf. 117 TINA EHN (mp)	77	
Anf. 118 MARIA PLASS (m).....	79	
Anf. 119 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	81	
Anf. 120 MARIA PLASS (m) replik.....	82	
Anf. 121 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	82	
Anf. 122 MARIA PLASS (m) replik.....	82	
Anf. 123 KENT PERSSON (v) replik.....	83	
Anf. 124 MARIA PLASS (m) replik.....	83	
Anf. 125 KENT PERSSON (v) replik.....	84	
Anf. 126 MARIA PLASS (m) replik.....	84	
Anf. 127 TINA EHN (mp) replik	85	
Anf. 128 MARIA PLASS (m) replik.....	85	
Anf. 129 TINA EHN (mp) replik	85	
Anf. 130 MARIA PLASS (m) replik.....	86	
Anf. 131 ÅKE SANDSTRÖM (c).....	86	
Anf. 132 KENT PERSSON (v) replik.....	88	
Anf. 133 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik	88	
Anf. 134 KENT PERSSON (v) replik.....	89	
Anf. 135 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik	89	
Anf. 136 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	89	
Anf. 137 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik	90	
Anf. 138 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	90	
Anf. 139 ÅKE SANDSTRÖM (c) replik	91	
Anf. 140 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp)	91	
Anf. 141 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	93	
Anf. 142 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp) replik.....	93	
Anf. 143 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	93	
Anf. 144 Tredje vice talman LISELOTT HAGBERG (fp) replik.....	94	
Anf. 145 EVA JOHNSON (kd).....	94	
Anf. 146 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	96	
Anf. 147 EVA JOHNSON (kd) replik	97	
Anf. 148 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik	97	

Anf. 149	EVA JOHNSON (kd) replik	97
Anf. 150	KENT PERSSON (v) replik.....	98
Anf. 151	EVA JOHNSON (kd) replik	98
Anf. 152	KENT PERSSON (v) replik.....	99
Anf. 153	EVA JOHNSON (kd) replik	99
Anf. 154	CHRISTINA AXELSSON (s)	99
Anf. 155	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	101
	(Beslut skulle fattas den 9 december.).....	101
11 §	Kommunikationer	101
	Trafikutskottets betänkande 2009/10:TU1	101
Anf. 156	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	101
Anf. 157	LENA HALLENGREN (s).....	102
Anf. 158	PETER PEDERSEN (v).....	106
Anf. 159	KARIN SVENSSON SMITH (mp)	109
Anf. 160	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m)	111
Anf. 161	LENA HALLENGREN (s) replik.....	113
Anf. 162	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	114
Anf. 163	LENA HALLENGREN (s) replik.....	115
Anf. 164	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	115
Anf. 165	KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	116
Anf. 166	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	116
Anf. 167	KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	117
Anf. 168	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	117
Anf. 169	PETER PEDERSEN (v) replik	118
Anf. 170	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	118
Anf. 171	PETER PEDERSEN (v) replik	119
Anf. 172	JAN-EVERT RÅDHSTRÖM (m) replik	119
Anf. 173	SVEN BERGSTRÖM (c)	120
Anf. 174	NINA LARSSON (fp).....	123
Anf. 175	ANNELIE ENOCHSON (kd)	125
Anf. 176	KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	127
Anf. 177	ANNELIE ENOCHSON (kd) replik	128
Anf. 178	KARIN SVENSSON SMITH (mp) replik	128
Anf. 179	ANNELIE ENOCHSON (kd) replik	129
Anf. 180	ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m)	129
Anf. 181	HANS STENBERG (s).....	130
Anf. 182	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	131
Anf. 183	HANS STENBERG (s) replik.....	132
Anf. 184	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	132
Anf. 185	HANS STENBERG (s) replik.....	133
Anf. 186	CLAES-GÖRAN BRANDIN (s)	134
	(Beslut skulle fattas den 9 december.).....	134
12 §	Vissa integritetsfrågor	135
	Konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU5	135
Anf. 187	MARIANNE BERG (v).....	135
Anf. 188	MARGARETA CEDERFELT (m)	136
Anf. 189	MARIANNE BERG (v) replik.....	138
Anf. 190	MARGARETA CEDERFELT (m) replik.....	138

Anf. 191 MARIANNE BERG (v) replik	138	Prot. 2009/10:42
Anf. 192 MARGARETA CEDERFELT (m) replik	139	3 december
Anf. 193 MARIANNE WATZ (m)	139	<hr/>
(Beslut skulle fattas den 9 december.)	140	
13 § Riksdagsledamöternas pensionssystem.....	140	
Konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU12	140	
Anf. 194 MARGARETA CEDERFELT (m)	140	
(Beslut skulle fattas den 9 december.)	141	
14 § Anmälan om interpellation	141	
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	142	
16 § Kammaren åtskildes kl. 21.15.....	143	

Prot. 2009/10:42
3 december

Tryck: Elanders, Vällingby 2009